

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

148

जिल्हा

सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९९३-९४

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)
 (x) पत्र कार्यालयीन उपयोगकीरता (x)
 (x) ~~पत्र कार्यालयीन उपयोगकीरता~~ (x)
 (x) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन (x)
 (x) ~~जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन~~ (x)
 (x) जि ल्हा :- नां दे ड (x)
 (x) १२२३ - २७ (x)
 (x) अर्था व-सांख्यिकी संचालनालय (x)
 (x) महाराष्ट्र शासन (x)
 (x) जिल्हा कार्यालय (x)
 (x) नां दे ड (x)
 (x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)x(x)

भूट ग - १

आ र्थि क स मा लो य न

१९९३ - ९४

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१९९३-९४

शुद्धी पत्रक

प्रकाशनाती पृष्ठ क्रमांक	ओळ व स्थाना क्रमांक	स्पष्टीकरण
१	२	३
११२	स्थाना क्रमांक - १५	स्पष्ट दिसत नाही, ते ६४५७६ असे वाचावे.
११३	स्थाना क्रमांक - २१	स्पष्ट दिसत नाही, ते ३२३७८ असे वाचावे.
१२५	स्थाना क्रमांक - १९	प्राथमिक पणन संस्थांची संख्या — सेवजी ९८६ असे वाचावे.
१२६	स्थाना क्रमांक - ५	स्पष्ट दिसत नाही, ते १५८४ असे वाचावे.
१३४	आडवी ओळ (शोवट्यो) स्थाना क्रमांक - ३ ते ११	तालुका मुखोड, कंधार व लोहा यामध्ये अनुक्रमे मुखोड - १, ९, १; ६, २४, ६४, ६७, ४०, २० व कंधार/लोहा - २, ७, ३, ९, ३०, १०८, १४५, ७५, ५० असे वाचावे.
१३६	आडवी ओळ(शोवट्यो) स्थाना क्रमांक - ५ ते १३	वर्षा - १९९२, तालुका - हदगांव, नागरी मध्ये - ११७, ९०, २०७, ३५, ८, ४३, —, —, — असे वाचावे.
१४४	स्थाना क्रमांक - ४ ते ७	एकूण मध्ये वर्षा - १९९१-९२ ला २३४७, १२९५१(२४५१), ११३३६(२१२४) व ५३४५३९ तसेच वर्षा - १९९२-९३ ला २४७३, १४०२३(२७५१),
१६४	स्थाना क्रमांक - २ मध्ये	अनुक्रमांक - १ मध्ये ४५६ सेवजी ४६६ असे वाचावे.
१७७	स्थाना क्रमांक - ६	बाब क्रमांक - २६, २१५७२ सेवजी २१७५२ वाचावे.
२०८	स्थाना क्रमांक - ७ व ८	मध्ये आकडे सम्ये १९४.९९ व सम्ये १२४.५७ लाखा सम्यांत आहेत, ते त्यासेवजी सम्ये १९४.९९ व सम्ये १२४.५७ "कोटी" असे वाचावे.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - १९९३-९४

दृष्टीक्षोभात नांदेड जिल्हा

बाब	परिमाण	नांदेड जिल्हा	महाराष्ट्र
२	३	४	५
प्राकृतिक स्थान			
(अ) भौगोलिक स्थान			
१) उत्तर अक्षांश	अक्षा	१८°१५ ते १९°५५	१६°४ ते २२°१०
२) पूर्व रेखांश	"	७७°७ ते ७८°१५	७२°६ ते ८०°९
(ब) हवामान		१-३-१९९३	१-९-९३
१. किमान तापमान	डिग्री सेंटिग्रेड	१०°७	२°८
२. कमाल तापमान	"	४२°८	४८°७
३. फोन्य सरासरी	मिमीमीटर	८५०	उना
(क) प्रशासकीय विभाग (१९९३-९४)			
१. ताबुके	संख्या	९	३०३
२. पंचायत समित्या	"	८	२९८
३. टॅन्डरस्त ताबुके	"	२	८५
४. एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्पगट	"	८	२९८
५. गाव	"	१३	३३६
६. गावे (स्कूण)	"	१५८	४३०२५
१. निर्जन	"	६५	२६१५
२. वस्ती असलेली	"	१५१५	४०४१२
७. क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	१०५२८	३०७७१३
(ख) प्रशासकीय संस्था (३-३-१९९४)			
१. पंचायत समित्या	संख्या	८	२९८
२. महानगर पालिका	"	-	१२
३. नगर परिषदा	"	१३	२३१
४. कटक मंडळे	"	-	७
५. ग्राम पंचायती	"	१३७७	२७२४७
६. पोलीस ठाणी	"	-	१-३-१९९३
	"	३४	८६७
	"	-	१-३-१९९३
७. पोलीस चौकी	"	१२	१४४७
८. लोकसंख्या (१९९१)			
१. ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे "१००"	१८२४	४८३९६
२. नागरी लोकसंख्या	"	५०६	३०५४२
३. स्कूण लोकसंख्या	"	२३३०	७८९३७

(पुढे चालू.....)

	२	३	४	५
३. अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे "११०"	४२३	८७५८	
५. अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची सकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	१८.१५	११.०९	
६. अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे "१०७"	२७६	७३१८	
७. अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येशी सकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	११.८७	९.२७	
८. पुरुष	आकडे "१००"	११२८	४०८२६	
९. स्त्रिया	"-"	११३२	३८११२	
१०. स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण:	९४६	९३४	
११. घनता	प्रत्येक चौ. कि.मी. क्षेत्रामागे लोकसंख्या	२२२	२५७	
१२. साक्षरतेचे प्रमाण (१९९१)				
१. सकूण	टक्केवारी	४८.१७	६४.२	
२. पुरुष	"-"	६४.३७	७६.६	
३. स्त्रिया	"-"	३०.९५	५२.३	
४. राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमिक क्रमांकाच्या कृषि (अस्थायी)		१९९०-९१	१९९३-९४	
१. भौगोलिक क्षेत्र	"११०" हेक्टर	१०३३	३०७५८	
२. जंगलांपासून क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	८९	५२८२	
३. शेतीला उपलब्ध असलेली जमीन		(५ -)	(१७ -)	
अ) बिगर शेती वापराखालील	"१००" हेक्टर	२३	१२२२	
ब) पडीक आणि लागवडी-जमीन लायक नसलेली जमीन	"१००" -"	२३	१७१४	
क) सकूण (अ व ब)	"१०१" -"	४५	२९२६	
४. पडीक जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
१. कायम गुरेवरण आणि इतर	"१००" हेक्टर	३७	१३६३	
२. झाडे झाडुपाखालील जमीन	"१००" -"	८	१९०	
३. लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	"१००" -"	३२	९८८	
५. पडीक जमीन				
१. चालू पड	"१००" -"	५३	९१६	
२. इतर पड	"१००" -"	१८	१०२६	
६. पिकाखालील क्षेत्र				
१. पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"१००" -"	७३८	१८०६५	
२. दुसोटा क्षेत्र	"१००" -"	४७	३३४०	
३. सकूण पिकाखालील क्षेत्र	"१००" -"	७७७	२१४०४	

(पुढे चालू.....)

१	२	३	४	५
७	जोतिल क्षेत्र			
	१. निव्वळ जोतिल क्षेत्र	"०००" हेक्टर	१९२	२५१४
	२. संपूर्ण जोतिल क्षेत्र	"०००" हेक्टर	२८४	३२९२
८	सडतत्वाच्या पिढाखाली क्षेत्र (अन्नधान्ये)	"०००" --	४६३	१४१८८
९	प्राथमिक धारणा जमोन (अंतिम)		१९८५-८६	१९९०-९१
	१. दोन हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या "००"	१७३२०	६००२३०
	२. २ ते १० हेक्टर	"००" "१०"	६४४३०	३२९६८०
	३. १० हेक्टरपेक्षा जास्त	"००" "१०"	६७०	१७०६०
१०	जमोन मळसुल कसुली (१९९३-९४)	सम्ये जाजात	१९	७६९१
११	जिल्हा पीरणाच्या उपकर	सम्ये "०००"	५२	२०१९४७
१२	पंचायत समित्यांचा उपकर (सम्ये "१००")	सम्ये "१००"	२०१३	९००००
	प्रासंगिक (प्रासंगिक १९९२ अस्थाती)			
	१. पुरवठा	संख्या "०००"	१४४४	३६१८६
	२. गाई व बैल	"०००" "०००"	७१२	१७३०८
	३. मजुरी व रेंड	"०००" "०००"	२३७	५४४०
	४. मंड्या	"०००" "०००"	४७३	१२९५७
	५. शोज्या	"०००" "०००"	३६१३	
	६. कोवड्या व बंद्ये	"०००" "०००"	४३४	३३३०४८४
१३	सडकार (१९९३-९४)			
	१. सडकारी संस्था	संख्या	३७३५	१७६९९४
	२. प्राथमिक कृषि सडकारी पत्रसंस्था	"--"	२८०	१९८५८
	३. प्राथमिक कृषि सडकारी पत्र संस्थांची सभासद संख्या	"--" "०००"	३७५	८३१४
	४. दुग्ध शाळा संस्था	"--"	८१०	१८०५३
	५. प्राथमिक कृषि पत्रसंस्थांनी दिलेली रक्कम	सम्ये लोटीत	८२	९९२
१४	जलसिंचन (१९९३-९४ च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभक्षेत्र)			
	१. मोठे प्रकल्प	संख्या	४	२१
	२. मध्यम प्रकल्प	"--"	१०	१७६
	१ व २ चे लाभक्षेत्र	"०००" हेक्टर	२६०	२१८६
	३. लघु प्रकल्प (राज्य क्षेत्र)	संख्या	५७	१७००
	लाभक्षेत्र	"०००" हेक्टर	२३	७१०
	सिंचन विहीरीखाली सिंचणारे क्षेत्र	"०००" --	२०	१३७३
	मोग (१९९३ अखेर)			
	१. नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	२६९	३०००१
	२. नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू असलेले)	"--"	१९५	२६१०२

क्र.	विवरण	संख्या	१९९३	१९९४
३.	समाखरी साखर कारखान्यांची संख्या	३	३	१४
४.	समाखरी साखर कारखान्यातील उत्पादन	४४	४४	२९६८
५.	सर्वसूत गिरण्यांची संख्या	५	५	१८८
ग) विज्ञान (३-३-१९९४)				
१.	वीज पुरवठा केली जाणारे व जोडी	१५९३	३९६६१	
२.	विद्युत्करण झालेल्या गावांची संख्या	१५८०	३२४१३	
३.	वीज पुरवठा केली पंपसंध (मार्च, १९९४ अखेरपर्यंत)	५५	१८२६	
४.	बहिष्कृत आलेली गोबर गॅस संयंत्रे	३१-३-९४ अखेर	३१-३-९३	
सांख्यिक आरोग्य (१९९३)				
१.	संस्था	१३	८३०	
२.	दवाखाने	६०	५७०२	
३.	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	५८	१६८०	
४.	प्राथमिक आरोग्य पदाके	४	१५१	
घ) शिक्षण (१९९३-९३) (१९९३-९४)				
१.	संस्था प्राथमिक शाळा	२१०६	६०३९७	
२.	प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थी	४०६	११२३०	
३.	प्राथमिक शाळांतील शिक्षक	९	२९५	
४.	प्रत्येक शिक्षकांमध्ये प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थी	४७	३८	
च) द्वयम शिक्षण				
१.	द्वयम शाळा	३१७	११९१५	
२.	शाळांतील संयुक्त संकलन विद्यार्थी	१५८	६६०२	
३.	शाळांतील शिक्षक	४	२०३	
४.	प्रत्येक शिक्षकांमध्ये द्वयम शाळांतील विद्यार्थी	३५	३३	
द) तृतीय शिक्षण (१९९३-९३)				
१.	संस्था	३१	१२६०	
२.	संस्था विद्यार्थी	३१	१३१९	
३) प्रौढ शिक्षण				
१.	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या (x) ५२५७३	४५८२	
२.	प्रौढांची उपस्थिती	संख्या (x) ५३९	१३३	
४) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण (१९९३-९४)				
१.	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या १२	३७७	
२.	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या ५	१२६	
३.	अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या ७	३५१	

१	२	३	४	५
२.	ज्ञासकीय व अज्ञासकीय औद्योगिक संख्या प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता.	१७६०		५८०५६
३.	पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पढिल्या वर्णांसाठी प्रवेश क्षमता.	२	१६४४	११४ (पकी इटासकीय) २०१६०
४.	पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पढिल्या वर्णांसाठी प्रवेश क्षमता.	२	५०४	३१८ ३४३०४
५.	व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	३५	३५	३८५२
पंधारा)	परिवहन आणि दुरुवळण			
१.	परिवहन मार्ग लांबी. कि.मी.	३१-३-९४	३०८	३१-३-९३ ५४५९
२.	रस्त्यांनी जोडलेली गावे :- अ) बारमाही संख्या ब) हंगामी उ.ना.	८५१	८५१	२५४७५ ८८२२
३.	स्कूण रस्त्यांची लांबी (पठ्ठांकित) कि.मी.	७५४५	७५४५	१४५९३७
४.	राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	—	—	२९५३
५.	राज्य महामार्गांची लांबी	१२७७	१२७७	३१४३७
६.	महत्त्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची	१६२५	१६२५	४०१४२
७.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	८५२	८५२	४०३४०
८.	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	३७९१	३७९१	६५३७९
सोळा)	स्वात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	१९८३-८३	१९८३	१९८१
१.	दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे "०३०००	१०७७	१०७७	३४
२.	मार्च, १९९४ अखेर जुने लाभार्थी संख्या नवे लाभार्थी	६२७४	६२७४	११४७४ २०६२६७
सतरा)	रोजगार निर्दिष्टी (१९९३-९४)			
अ)	रोजगार हमी योजना मनुष्य दिवस	६२	६२	९७४
ब)	जवाहर रोजगार कार्यक्रम	२९०७०	२९०७०	११३०
अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना	३१-३-९४	३१-३-९३	३१-३-९३
	आदिवासींकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी/संख्या	१६	१६	७२०

(पुढे चालू.....)

१	२	३	४	५
सकोणोस)	मागासवर्गीयांसाठी व्हाण- कारी योजना - १९९३-९४			
	अ) मागासवर्गीयांसाठी कसितगु	संख्या	६	१९२
	ब) कसितगुहात राहणारे विधवा	"	५१०	१२५९२
वीस)	जिल्हा नियोजन - १९९३-९४			
	१) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरुद	रम्ये कोटीत	२०.०२	७५३.६९
	२) अनुभोषा भास काढण्यासाठी तरुद	"	५.३१	५१४.११
सकवीस)	नागरी पुरवठा (१९९३)			
	१. रास्त भावाची दुकाने	संख्या	१८२३	४०४२९
	२. पुरविलेला रकूण साठा			
	अ) गहू	"१००" टन	७	५४८
	ब) तांदूळ	"१००" टन	६	६३३
	३. शासकीय गुदामे (३०-६-१९९३)	संख्या	४८	१७७०
	४) साठीविण्याची क्षमता	"१००" टन	उ.ना.	११९२

टिप :- उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

जिल्हा सा मा जिक व आर्थिक स मा लो च न
 = = = = =

जिल्हा - नां दे ड
 = = = = =

१११ नां दे ड जिल्हा हा सुस्वातीपासूनचा पारंपारिक ऐतिहासिक महत्त्वाचा मानला गेला आहे. गोदावरी ही पवित्र नदी या शहरापासून वाहत जात असल्याने व तसेच शिवाजी धर्मविद्याशाळातील बालसा पंथाचे शिवटोपे धर्मगुरु श्री. गुरु गोविंदसिंहजी यांचे स्मरणार्थी बांधण्यात आलेला गुरुद्वारा हा नांदेड येथे असल्याने ह्या जिल्ह्याने देशाच्या नकाशात महत्त्वाचे स्थान धारण केले आहे. शिवाय गोदावरीच्या अनेक घाटांदर एक एक असे सात गुरुद्वारा मंदीरे बांधलेली आहेत.

१२० नां दे ड जिल्हा दीक्षणा भारताच्या पठाराच्या भागात वसलेला असल्यामुळे महाराष्ट्रातील समान सपाट जिल्ह्यांपैकी हा एक जिल्हा आहे. त्यामुळे या जिल्ह्यात विशेष त्याळ वर्णनाचे वेळी नैसर्गिक कटबंध नाडीत. जिल्ह्याच्या दीक्षणेकडील भाग हलकी व भाळरान जमीन असल्यामुळे धोडा-फार वेगळा आहे. किंवाट तालुक्यात उत्तर-पूर्व भाग डोंगराळ, अंजर व शोती-साठी अयोग्य जमिनीचा असल्यामुळे धोडा वेगळा आहे. जिल्ह्याचा उर्वरीत मध्य भाग सपाट, सुपीक व काळीची जमीन असलेला आहे. जिल्ह्यात "भाग" अथवा "धानावरी", "रेज" या नांवाने ओळखल्या जाणा-या प्रमुखा पर्वतराशा आहेत, व त्या जिल्ह्याच्या उत्तर-पश्चिम ते दीक्षणा-पूर्व भागातून गेल्या आहेत. या शिवाय भोकर व हदगांव तालुक्यात "वाडोड" पर्वतरांगा व कंधार व मुळोड तालुक्यात "बालाघाट" नांवाने ओळखल्या जाणा-या पर्वतरांगा आहेत. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या सुमारे ५६ टक्के क्षेत्र वनक्षेत्र आहे. या वनक्षेत्राच्या बराच मोठा भाग सुमारे ६५ टक्के एकट्या किंवाट तालुक्यात आहे.

१३० नां दे ड जिल्हा मराठ्यांच्यातील एकूण सात जिल्ह्यांपैकी एक असून महाराष्ट्राच्या दीक्षणा-पूर्व सीमला दीक्षणाोत्तर पसरलेला आहे, व १८-१५ ते १९-५५ उत्तर अक्षांशा व ७५-७ ते ७८-१५ पूर्व रेखांशामध्ये स्थित आहे. नांदेड शहर गोदावरीनदीच्या डाव्या काठावर वसलेले आहे. नांदेड जिल्ह्याच्या उत्तरेस महाराष्ट्राचा यवतमाळ जिल्हा, उत्तर पश्चिमेस परभणी जिल्हा व नैऋत्येस लातूर जिल्हा आहे. जिल्ह्याच्या पूर्वेला व दीक्षणा-पूर्व दिशेला आंध्र प्रदेशातील आदिलाबाद व निजामाबाद जिल्हे आहेत. जिल्ह्याच्या दीक्षणेला कर्नाटक राज्यातील बिदर जिल्हाचा संतपूर तालुका आहे.

१४१ जिल्ह्याचे एकूण क्षेत्रफळ १०,५०२ चौ.कि.मी. असून ते महाराष्ट्र राज्याच्या ३.४१ एवढे आहे. या क्षेत्रफळापैकी २११.१ (२.०१ टक्के) चौ.कि.मी. क्षेत्र नागरी भागात असून १०,२९०.९ (९७.९९ टक्के) क्षेत्र ग्रामीण भागात येते. प्रशासकीय सोयीचे दृष्टीने जिल्ह्याचे तीन महसुली विभाग आहेत. त्यापैकी एक उप-विभाग नांदेड येथे असून त्यात (१) नांदेड, (२) भोकर, (३) कंधार व (४) लोहा हे तालुके येतात. दुसरा उप-विभाग

देगुर येथे असून त्यात (१) देगुर, (२) बिलोली व (३) मुखेड हे तालुके येतात. तर तिसरा उप-विभाग किनवट येथे असून त्यात किनवट व हदगाव हे दोन तालुके येतात. प्रत्येक उप-विभागाकहिता स्वतंत्रा असे एक उप-जिल्हाधिकारी कार्यालय आहे. तालुक्यातील ग्रामीण क्षेत्रासंबंधीत पंचायत समितो अंतर्गत असून आता ८ पंचायत समित्या नांदेड येथील जिल्हा परिषदेच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली आहेत.

५. जिल्हात एकूण १५८० गावे असून त्यापैकी ६५ गावे ओसाड आहेत. एकूण १३०७ ग्रामपंचायतीपैकी ११२५ स्वतंत्रा व १८२ गट ग्रामपंचायती आहेत. जिल्ह्याच्या १३ नागरी क्षेत्रांपैकी नांदेड शहरासाठी "अ" वर्ग नगरपालिका असून बाकीच्या १२ म्हणजे मुखेड, वाघाळा, हदगाव, किनवट, उमरी, बिलोली, धर्माबाद, कुंडवाडी, देगुर, मुखेड, कंधार व लोहा या "क" वर्ग नगरपालिका आहेत. जिल्ह्यात एकूण १४ कृषि उत्पन्न बाजार समिती असून त्यापैकी नांदेड, भोकर, देगुर, कंधार, लोहा, मुखेड, वाघाळा, हदगाव, किनवट, उमरी, बिलोली तालुक्यात तीन आणि हदगाव, किनवट मुखेड, कंधार व लोहा तालुक्यात प्रत्येकी एक या प्रमाणे एकूण १४ आहेत.

६. नांदेड हे जिल्हा मुख्यालय असून येथे केंद्र व राज्य शासनाची तसेच अनेक निष्ठासकीय महामंडळांची सर्व कार्यालये असून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म राठवाडा विधीपिठाचे उपकेंद्र आहे.

भू - विज्ञान

७. या जिल्ह्याच्या भू-शास्त्रा महत्त्वाचे व उल्लेखनीय असे खनिज पदार्थ आढळत नाहीत. किनवट तालुक्याच्या कांही भागात ह्याक्था प्रतीच्या चुनखडीचे साठे आढळतात. ही चुनखडी रक्षाख्या प्रतीची नसते व वाळीप्रीत आसते. बांधकामासाठी लागणारी वाळू, वाळूचे मोठे गोटे व पिट्यांसाठी लागणारी विशिष्ट प्रकारची माती मात्र जिल्ह्यात आढळते.

नदी - नाले

८. जिल्ह्यातून वाहणा-या महत्त्वाच्या नद्या गोदावरी, मांजरा, मन्याड, सरस्वती, पेनगंगा, आसना, शिता व लेंडी या आहेत. गोदावरी ही नदी जिल्ह्यातील प्रमुख नदी असून ती जिल्ह्यात ति पश्चिमेकडून प्रवेश करते व जिल्ह्याच्या मध्यभागातून पूर्वेकडे वाहते. व आंध्रप्रदेशातील निगाभाबाद जिल्ह्यात प्रवेश करते. गोदावरी नदीची सर्वात मोठी उपनदी असलेली मांजरा नदी दीक्षणेकडून उत्तरेकडे वाहते व जिल्ह्याची व आंध्रप्रदेशाची हदपार करते. मन्याड नदी कंधार तालुक्यातून पश्चिमेकडून पूर्वे कडे वाहते व एकीकडे मुखेड व देगुर तालुक्यांची नैसर्गिक हद कायम करते. तर दुसरीकडे बिलोली तालुक्याची हद बनते. सरस्वती नदी वाळोड पर्वत राभासून उत्तरेकडून दीक्षणेकडे जिल्ह्याच्या पूर्वेकडील भागातून वाहते व माळकोठा गावाजवळ गोदावरी नदीत मिळते. पूर्वेकडे वाहणारी आसना नदी नोदेड पासून १ किलोमीटर अंतरावर गोदावरी नदीच्या डाव्या किना-यावर गोदावरी नदीला मिळते. लेंडी नदी देगुर तालुक्यात पश्चिमेकडून पूर्वेकडे वाहते व ती आतः दीक्षणेकडील

सीबरोजर वाहते व नंतर धोडी उत्तरेकडे मार्ग बदलून देगूर तालुक्यातून वाहत जात मांजरा नदीला मिळते. पेनगंगा नदी जिल्ह्याची उत्तरेकडील हद्द कायम करते व पूर्वक पूर्वेकडून वाहत जाऊन यवतमाळ जिल्ह्यातील वर्धा नदीला मिळते. कमी घडत्याची सीता नदी उत्तरेकडून निघून गोदावरी नदीला मिळते. जिल्ह्यातील बाराडो पाहण्या-या नद्या गोदावरी, मांजरा, मन्याड व पेनगंगा या आहेत. या जिल्ह्यात उल्लेखनीय असे तळे नाहीत.

हवामान व पर्जन्या

९. हवामानाचे दृष्टीने वर्षाचे तीन भाग पडतात: जून ते सप्टेंबर या महिन्यात हवा साधारण उष्ण असतो तरी पावसाळी वातावरणामुळे त्यात थोडा थंडा असतो. ऑक्टोबर ते फेब्रुवारी ह्या महिन्यात हवा कोरडी व थंड असते. ऑक्टोबर महिन्या मात्र दिवसा उम-तापते परंतु सायंकाळपासून सकाळपर्यंत हवा थोडी थंड असते. नोव्हेंबर ते जानेवारी या महिन्यात अधून मधून पांढी दिवस थंडीची लाट येते, आग्रा तुरळक पाऊस पडतो. मार्च ते मे या महिन्याचे हवामान उष्ण व कोरडे असते. एप्रिल या महिन्याच्या दुस-या पंधराव्याच्यापासून तापमानात वाढ होते. परंतु बाराडो महिन्यात रात्री त्या-मानाने सुसह्य असतात. एकदरीत जिल्ह्याचे हवामान सुसह्य व उत्साहवर्धक असते.

१०. नांदेड येथील केंद्रात तापमान व पर्जन्यमापक यंत्र बसविले असून १९९३ वर्षात तेथे किमान १०.५ सेल्सिअस तापमानाची व कमाल ४१.८ सेल्सिअस तापमानाची नोंद करण्यांत आली.

११. जिल्ह्यात लोकांचा शोरी हा प्रसुख धांदल असून बहुतांश शोरी ही पावसावर अवलंबून आहे. जिल्ह्यात एकंदरीत पावसाचे प्रमाण कमी असून ते अनिश्चित असल्याने अधूनमधून दुष्काळी परिस्थिती निर्माण होते. जिल्ह्यातील पावसाचे सरासरी प्रमाण १०२३ मिलीमीटर आहे. १९९३ या वर्षात जिल्ह्यातील जवळपास सर्व तालुक्यात जिल्ह्याच्या सामान्य पर्जन्यापेक्षा जास्त पावसाची नोंद झाली. जिल्ह्यात सर्वात जास्त म्हणजे ९८० मिलीमीटर पावसाची नोंद हदगांव तालुक्यात तर सर्वात कमी म्हणजे ६९८ मिलीमीटर नांदेड तालुक्यात झाली.

जमिनीचा प्रकार

१२. जिल्ह्यातील जमीन सर्व साधारणपणे काळी, सुपीक व कसदार अशा प्रकारची आहे. जिल्ह्याच्या सर्व तालुक्यात काळीची जमीन आहे. या जमिनीत पोशायम, मॅग्नेशियम व कार्बोनेट्सचे प्रमाण अधिक आहे. परंतु नायट्रोजन, पॅन्थ, फॉस्फेट व ह्यूमसेचे प्रमाण फार कमी आहे. या जमिनीत ओलावा प्रस्ता विट्कून ठेवण्याची पंगार सोडो क्षमता असल्यामुळे जिल्ह्यातील कमी मसाच्या भागात अशी जमीन उपयुक्त ठरते. उत्तम प्रतीची काळीची जमीन दावरी नदी व तिच्या उपनद्यांच्या काठाकाठाने अरब पट्ट्यात आढळते. जिल्ह्या प्रतीची काळीची जमीन मांजरा व मन्याड नदीच्या काठाकाठाने बिलोली तालुक्यात आढळते, तर बिलोली तालुक्यात इतरत्र ती हलक्या प्रतीची व मोठ्या दमडाने झाकलेली अशा प्रकारची आहे. नांदेड तालुक्यातील जमीन मुख्यतः आरी काळीची व गाळ साचलेली आहे.

टेकड्याच्या पायथ्याशी लागून असलेला भागात भात्रा काळीची जमीन दुर्मिळ असून फारच ह्याच्या प्रतीची आढळते. देगलूर तालुका जिल्ह्यातील सर्वात लहान तालुका असला तरीही उत्तम प्रतीची काळीची जमीन त्या तालुक्याला लाभलेली आहे. तालुक्याच्या पश्चिमेकडील धोड्याचा भागाव्यतिरिक्त तालुक्यातील सर्व जमीन उच्च प्रतीची व रब्बी पिकांसाठी योग्य अशी आहे. कंधारचा अर्धा तालुका काळीची व भारीची जमीन असलेला आहे, व त्या भागात रब्बीची पिके घेतली जातात. हदगांव तालुक्यातील जवळपास तीन चतुर्थांश जमीन विरोधतः पैंगळ्या काठाजवळची जमीन सुपीक आहे. तालुक्याच्या दक्षिणेकडील टेकडीजवळच्या जमिनीत धोडा क्षारयुक्त पदार्थ मिश्रणा असल्याचे आढळते. काळीच्या भोकर व किनवट या दोन तालुक्यातही टेकड्या व माळरानाचा भाग वगून इतर सर्व जमीन काळीची व भारीची आहे. भागाल कांडी वजारीत पर्जन्यमान कमी झाल्याने भू-गर्भातील पाण्याची खोली खाली जात आहे. जिल्ह्यात जमिनीखालील पाण्याचा धार वेगवेगळ्या ठिकाणी, वेगवेगळ्या अंतरावर म्हणजे जमिनीपासून सर्वसाधारणपणे १८ फुटापासून २०० फुटापर्यंत आला होता.

: २ : लोकसंख्या

१३ जनगणना व वार्षिक अंदाज :-

१९९१ च्या जनगणनेनुसार नांदेड जिल्ह्याची लोकसंख्या २३, ३०, ३७४ होती तालुकानिहाय लोकसंख्येची टक्केवारी येणे प्रमाणे-(१) नांदेड, २४.८७ टक्के, (२) हदगांव-११.३० टक्के, (३) किनवट - १०.४३ टक्के, (४) भोकर- ७.५४ टक्के (५) बिलोली - १४.६५ टक्के, (६) देगलूर - ७.३० टक्के, (७) मुळोड- ८.७८ टक्के, (८) कंधार - १५.१३ टक्के १९८१ ते १९९१ या कालावधीमध्ये लोकसंख्या वाढीचा दर वार्षिक दर ३३.३१ टक्के होता.

१४ घनता

नांदेड जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्राच्या क्षेत्रफळाच्या ३.४२ टक्के आहे, तर लोकसंख्येची टक्केवारी २.९५ येते. १९९१ च्या जनगणनेत जिल्ह्यात दर चौ.कि.मी. गांभे २२२ लोकसंख्या येते. तर महाराष्ट्रात हेच प्रमाण ३५६ आहे. जिल्हा अंतर्गत तालुकानिहाय घनता पाहिली असता नांदेड तालुक्याची अधिक म्हणजेच ५६७ व्यक्तींची आहे व कमी घनता म्हणजे ११७ व्यक्ती किनवट तालुक्याची आहे. इतर तालुक्यांची घनता येणे प्रमाणे - देगलूर - २५१, मुळोड-२३४ बिलोली - २३४, कंधार- २१६, भोकर - १७० व हदगांव- १६९.

१५ ग्रामीण व नागरी लोकसंख्या

जनगणना १९९१ प्रमाणे जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येची १८.२४ लक्षा लोकसंख्या म्हणजे ७८.२८ टक्के ग्रामीण भागात तर ४.५६ लक्ष लोकसंख्या म्हणजे २१.७२ टक्के नागरी भागात आहे. एकूण नागरी लोकसंख्येची २.७५ लक्षा म्हणजेच ५४.३५ टक्के एकट्या नांदेड नगरपालिका हददीत येते, तर उर्वरित २.३१ लक्षा म्हणजेच ४५.६५ टक्के लोकसंख्या उर्वरित नागरी क्षेत्रात येते. नांदेड नंतर साधाळा, मुदोड, हदगांव, किनवट, उमरी, धारमधूर, धारमि आद, मुंडलवाडी, बिलोली, देगलूर, मुळोड, कंधार व लोडा या नागरी क्षेत्रात अनुक्रमे ०.३४, ०.१४, ०.१६, ०.२२, ०.४८, ०.३४, ०.१३, ०.०८ ०.३७, ०.२०, ०.१७ व ०.१५ लक्ष लोकसंख्या येते.

१६. स्त्री-पुरुषा प्रमाण

महाराष्ट्रात दर हजार पुरुषांमागे ९३४ स्त्रिया हे प्रमाण १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे आहे, तर नांदेड जिल्ह्यात ते दर हजार पुरुषांमागे ९५६ स्त्रिया असे आहे. नागरी व ग्रामीण भागाचा विचार करता नागरी हे ९१३ स्त्रिया असे आहे, तर ग्रामीण भागात ९५५ स्त्रिया असे प्रमाण आहे. ग्रामीण व नागरी भागातील दर हजार पुरुषांमागे ल स्त्रियांचे प्रमाणात उल्लेखनीय फरक आहे.

१७. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

जनगणना १९९१ प्रमाणे जिल्ह्यात अनुसूचित जातीची एकूण लोकांख्या ४ लक्षा २३ हजार इतकी आहे. एकूण लोकांख्येची अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी १८.१५ टक्के येते. महाराष्ट्रात अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी ११.०९ आहे. महाराष्ट्राशी तुलना करता जिल्ह्यातील अनुसूचित जातीचे प्रमाण जास्त आहे.

अनुसूचित जमातीची १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यात २ लक्षा ७६ हजार लोकांख्या आहे. तिची टक्केवारी एकूण लोकांख्येची ११.८४ येते. महाराष्ट्राची टक्केवारी ९.२७ आहे. जिल्ह्यात सर्वात जास्त म्हणजे फिनवट तालुक्यात अनुसूचित जमातीची लोकांख्या ७२ हजार इतकी आहे. एकूण फिनवट लोकांख्येची त्याचे प्रमाण २९.६८ येते.

१८. कामकायाची संख्या

कामकायाच्या व्याख्येत १९९१ च्या जनगणनेत कांहीही बदल केला नसून सिमांत कामकरी ही जुनी संज्ञा कामकायात आली आहे. पेक्षाचे पोटी ज्यांना वर्षभार किंवा वर्षातील अधिक काळ काम मिळाले, त्याला कामकरी ही संज्ञा वापरण्यात आली. अर्थात स्वयंरोजगार करणारे शेतकरी, कुटिर उद्योगात काम करणारे, व्यापारी इत्यादींची गणना कामगारात झाली ह्या उलट वर्षातील एक दिवस अथवा कांही दिवस किंवा रोज कांही केळत पेक्षाचे बदल्यात ज्याने काम केले त्याला सिमांत कामकरी धरण्यात आले.

जनगणना १९९१ प्रमाणे जिल्ह्यात एकूण ९.२७ लक्षा कामकरी आहेत. म्हणजेच एकूण लोकांख्येची कामकायाची टक्केवारी ३९.७६ टक्के येते. सिमांत कामकरी ह्या जनगणनेप्रमाणे १.१६ लक्षा म्हणजे ४.९७ टक्के आहेत. महाराष्ट्रात कामकायाची व सिमांत कामकायाची टक्केवारी १९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे अनुक्रमे ३८.७१ व ३.८५ आहे.

जनगणना १९९१ मध्ये काम करणा-यांचे १० वर्गांत वर्गीकरण करण्यात आले असून ते खालील प्रमाणे आहे:-

(१) शेतकरी	३६.७७
(२) शेतमजूर	४१.३६
(३) पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छमारी, धाकरी, पळवाणा; फळे वगैरे क्षेत्रात काम करणारे	१.२५
(४) खाणकाम आणि दगडखाणकामात काम करणारे	०.०६

(५) वस्तुनिर्माण, प्रक्रियासेवा व दुरुस्ती इत्यादी उद्योगात काम करणारे	१.३४
(६) धारगती उद्योगाव्यतिरिक्त इतर उद्योगात काम करणारे	३.९०
(७) बांधकाम करणारे	१.९९
(८) व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	५.१५
(९) वाहतूक, साठवण आणि वळणवळण क्षेत्रात काम करणारे	१.५२
(१०) इतर काम करणारे	६.६६

असे दहा वर्गात वर्गीकरण करण्यात आलेले आहे. जिल्ह्यात मोठेकरी व शेतमजूर यांचे प्रमाण जास्त आहे. नांदेड शहरात धोड्या पत्र प्रमाणांमध्ये लघू व कठीरउद्योग दि आहेत. जिल्ह्यातील एकूण मुख्य श्राभीण कामकऱ्यांची टक्केवारी अशी - ४३.३२ तसेच नागरी विभागातील मुख्य कामकऱ्यांची हीच टक्केवारी - २६.९५ इतकी येते. सिमांत कामकरी १.१६ लक्षा म्हणजे ४.९७ टक्के आहे. एकूण काम करणारे १२.८८ लक्षा म्हणजेच ५५.२५ टक्के आहे. महाराष्ट्रात मुख्यतः कामकऱ्यांची व सिमांत कामकऱ्यांची टक्केवारी १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे अनुक्रमे ३९.३ व ३.७ अशी आहे. त्यामुळे राज्याच्या तुलनेत जिल्ह्यातील मुख्यतः कामकरी व सिमांत कामकरी यांची टक्केवारी जास्त आहे. १९ वयोगटानुसार लोकांसंख्या

लोकांसंख्येची वयोगटानुसार १९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे ८ गटात विभागणी करण्यात आलेली असून त्यानुसार (१) ७ ते १४ वयोगटांमध्ये ४२.७३ टक्के, (२) १५ ते १९ वयोगटांमध्ये ५.८६ टक्के, (३) २० ते २४ वयोगटांमध्ये ५.८१ टक्के, (४) २५ ते २९ वयोगटांमध्ये १२.३९ टक्के, (५) ३० ते ३९ वयोगटांमध्ये ६.५५ टक्के, (६) ४० ते ४९ वयोगटांमध्ये ९.१६ टक्के, (७) ५० ते ५९ वयोगटांमध्ये ६.०९ टक्के, ४८ व ६० ये वर या वयोगटांमध्ये ६.७१ टक्के व राहिलेली ६.७२ टक्के लोकांसंख्या अनिर्देशित वयोगटात मोडते. वरील विवरणावरून असे दिसून येईल की, १५ ते ५९ या वयोगटातील ४९.८६ टक्के लोकांसंख्या हे काम करणालायक असून ५०.१४ टक्के लोकांसंख्या काम न करण्यायोग्य आहे.

२० : साक्षरता प्रमाण

जिल्ह्यात १९९१ च्या जनगणनेनुसार साक्षरता ४८.१७ टक्के असून तीच महाराष्ट्राची ६४.८७ टक्के आहे. साक्षरतेचे प्रमाणात श्राभीण व नागरी भागांमध्ये पत्ररच तपभावत असून नागरी भागाची टक्केवारी ६८.०२ टक्के असून श्राभीण भागासाठी ती ४२.४९ टक्के अशी आहे. नागरी भागांमध्ये साक्षरतेची सर्वात जास्त टक्केवारी नांदेड शहराच सर्वात कमी बिलोली येथे होती असून अनुक्रमे ७१.९५ टक्के, व ५२.४४ टक्के अशी आहे. श्राभीण भागात सर्वात जास्त टक्केवारी हदगांव या तालुक्याची असून सर्वात कमी भोकर तालुक्यामध्ये असून ती अनुक्रमे ४६.६९ टक्के व ३८.१७ टक्के अशी आहे. श्राभीण भागात पुरुषांची सर्वात जास्त टक्केवारी हदगांव या तालुक्यात व सर्वात कमी भोकर तालुक्याची असून ती अनुक्रमे ६३.७४ टक्के व ५५.६५ टक्के अशी आहे. तर स्त्रियांच्या बाबतीत श्राभीण भागातील साक्षरतेची टक्केवारी सर्वात जास्त हदगांव तालुक्यात असून कमी भोकर तालुक्यात आहे. ती अनुक्रमे ३९.०४ टक्के व २०.०९ टक्के आहे.

२१ : वापरात आसलेली निवासोपयोगी घारे व कुटंबे

जनगणना १९९१ प्रमाणे जिल्ह्यात निवासोपयोगी एकूण ४,०४,६४१ घारे असून ह्या घारामधून ४ लक्षा कुटंबे राहात होती. १९८१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यात निवासोपयोगी ३.०५ लक्षा घारे व या घारात एकूण ३.०८ लक्षा कुटंबे राहात होती. १९८१ चे तुलनेत घारांची व कुटंबांची संख्या छाप वाढलेली दिसते. महाराष्ट्रात १९९१ जनगणने प्रमाणे १५३.४४ लक्षा कुटंबे असून जिल्ह्यातील कुटंबांची संख्या राज्याची तुलना करता २.६१ टक्के म्हणजे अतिशय कमी आहे.

२२ : वने

वर्षा १९९०-९१ या वर्षाचे श्रुत व पिढे या अहवालानुसार जिल्ह्यात एकूण ८८५०० हेक्टर क्षेत्र जंगलवाप्त असले तरी यामधील धोड्यांवगार क्षेत्रातील हळूहळू पतोचे आहे. एकूण भौगोलिक क्षेत्राचा विचार केल्यास जंगलवाप्त क्षेत्र फक्त ८.५७ टक्के एकटे असून महाराष्ट्रातील जंगलवाप्त १७.५६ टक्के क्षेत्राफळा छापय कमी आहे. पर्यावरणाचा सभतोस राहाण्याच्या दृष्टीने जंगलवाप्त क्षेत्र जवळजवळ ३३ टक्के एकटे असून जंगलाजालील क्षेत्र वाढविणे आवश्यक आहे. हे जंगलवाप्त क्षेत्र वाढविण्याचे दृष्टीने वने आणि सामाजिक वनीकरण जाते हे प्रत्यक्ष करीत असते तरी अद्यापत म्हणाची तशी वाढ झालेली नाही. क्लिष्ट तालुक्यात जंगलवाप्त क्षेत्राची टक्केवारी जिल्ह्यात सर्वात जास्त असून ६४.७५ टक्के व त्याखालील जाल धोडार १४.९१ टक्के, हदगांव ८.९३ टक्के, नांदेड २.२२ टक्के कंधार ३.१६ टक्के बिलोली १.५८ टक्के मुळोड ३.७४ टक्के व सर्वात कमी देगपूर तालुक्यात असून तेथे फक्त १.८५ टक्के एकटे आहे. वरील आकडेवारीवरून असे दिसून येईल की, नांदेड, बिलोली, देगपूर, मुळोड व कंधार या तालुक्यातील जंगलवाढीचे विशेष प्रयत्न होणे आवश्यक आहे.

२३ : नांदेड जिल्ह्यातील जंगलापासून १९६३-६४ या वर्षात वन उत्पादनांच्या विक्रीपासून एकूण १ कोटी ६८ लाखा ९८ हजार रुपयांचे उत्पादन मिळाले. त्यापैकी मुख्य उत्पादन म्हणजे जळाऊ लाकडाच्या व इतर लाकडाच्या विक्रीपासून ४४ लाखा १६ हजार रुपयांचे व गौण वन उत्पादने बांबू, गवत, विडीची पाने आणि इतर विक्रीपासून १ कोटी २४ लाखा ८२ हजार रुपयांचे उत्पादन मिळाले.

(३) शेती

२४ : जमिनीचा प्रकार

जमिनीच्या वापराबद्दली व पिकांजालील असलेले प्रत्यक्ष क्षेत्राची आकडेवारी प्रकारानुसार संक्षेपित व वर्गीकरिता लवकर उपलब्ध होत नसल्याने अस्थायी स्वस्माची १९९०-९१ या वर्षाची आकडेवारी वर्षसाठी विचारात घेण्यात आली आहे.

जिल्ह्याच्या एकूण १०.३३ लक्षा हेक्टर क्षेत्रापैकी ०.८९ लक्षा हेक्टर हे वनक्षेत्र असून त्याची एकूण क्षेत्रफळाची टक्केवारी ८.५७ टक्के आहे. शोतीयोग्य नसलेले एकूण क्षेत्र ०.४५ लक्षा हेक्टर असून पडीत जमिनीची प्रतिशत

लागवडीलायग परंतु पडीत जमीनी ०.७७ लक्षा हेक्टर चालू पड वइतर पड ०.७१ लक्षा हेक्टर आणि निव्वळ कसलेले क्षेत्र ७.३८ लक्षा हेक्टर असे आहे. लागवडीलायक पडीत जमीनी पेकी जवळ जवळ ०.३७ लक्षा हेक्टर हे कायम गुरेचरणा क्षेत्र असून जिल्ह्यात असलेल्या एकूण गोजातीय पशुधन यापैकी त्याचे प्रमाण ०.०४ हेक्टर एवढे असून ते फारच कमी आहे. असे असले तरीही जनावरांच्या पा-वाचा प्रश्न इतर पडीत जमीनीमुळे थोड्या प्रमाणात सुटण्यास मदत मिळते. एकूण ७.३८ लक्षा हेक्टर निव्वळ लागवडीखालील प्रत्येक माणसी प्रमाण ०.३२ हेक्टर असे पडते. आणि सर्व साधारणपणे फौक परिस्थितीप्रमाणे व अवंबण्यांत येणा-या सुधारित जाती पद्धतीमुळे ते पुरेसे आहे, असे वाटते. जिल्ह्यात पावसाचे प्रमाण जरी ठीक असले तरी ब-याच वर्षांनी पाऊस वेळेवर तसेच पुरेसा नसल्यामुळे ओशिलत क्षेत्राचे प्रमाण कमी असल्यामुळे दुबार पीका खालील क्षेत्र कमी आहे. पाऊस वेळेवर सम प्रमाणात पडल्यास जिरायत जमीनीवरही दुबार पीके घेतली जातील.

२५. विहित धारणा केलेली जमीन व विहित जातेदार

वर्ष १९८५-८६ च्या कृषि गणनेनुसार जिल्ह्यात ३,१२,३२४ जातेदार असून त्यांनी धारणा केलेली जमीन ८,२४,२५८ हेक्टर एवढी आहे. या जातेदारांपैकी एक हेक्टरस्ये आत जमीन धारणा करणारे एकूण ६६,२३३ जातेदार असून त्यांनी धारणा केलेली जमीन पक्कत ३९,८२६ हेक्टर आहे. त्याचप्रमाणे १ ते २ हेक्टरपर्यंत जमीन धारणा करणारे एकूण ९१,९७९ जातेदार असून त्यांकरडे १,३३,३७४ हेक्टर एवढी जमीन आहे. याचाच अर्थ असा की, जिल्ह्यात एकूण १,५८,१८२ अल्प व अल्प-भू-धारक असून त्यांनी १,७३,२८० हेक्टर जमीन धारणा केलेली आहे. अल्प व अल्प-भू-धारकांचे जातेदारांशी प्रमाण ५०.६४ टक्के त्यांचेकडे असलेले या जमीनीचे प्रमाण पक्कत २१.०२ आहे.

तक्ता क्रमांक - १

विहित जमीन धारणा दाखविणारा तक्ता व त्याचे प्रमाण

अ.क्र.	जमीन धारणा हेक्टर	एकूण जातेदार	एकूण धारणा केलेली जमीन	एकूण जातेदारांशी प्रमाण	एकूण जमीनीशी प्रमाण
१	२	३	४	५	६
१	०.०० ते १.००	६६,२३३	३९,९०६	२१.२१	४.८४
२	१.०० ते २.००	९१,९७९	१,३३,३७४	२९.४४	१६.१८
३	२.०० ते ५.००	१,१४,३२३	३,४८,७०१	३६.६०	४२.३०
४	५.०० ते १०.००	३४,३४९	२,२९,६१३	११.००	२७.८६
५	१०.०० ते २०.००	५,२२३	६६,०१४	१.६५	८.०१
६	२०.०० पेक्षा जास्त	३४५	६,६५०	०.०८	०.८१
एकूण :-		३,१२,३२४	८,२४,२५८	१०८.००	१०७.०१

वरील तक्रावरून असे दिसून येईल की, ५ ते १० हेक्टर जमीन धारकांचे प्रमाण ११.०० टक्के असून त्यांनी धारणा केलेल्या जमिनीचे एकूण जमिनीची प्रमाण जवळपास २८ टक्के आहे, तर १० ते २० हेक्टरधारकांचे प्रमाण १.६७ टक्के व त्यांनी धारणा केलेल्या जमिनीचे प्रमाण ८.०१ टक्के आहे. जिल्ह्यात २० हेक्टरपेक्षा जास्त जमीन धारणा करणारे २४७ जातिदार असून त्यांचे एकूण जातिदारांमधील धारणा केलेल्या जमिनीचे प्रमाण अनुक्रमे ०.०८ व ०.८१ टक्के असे आहे.

पिके व पिके पद्धती

२६ : या जिल्ह्यात खारीप आणि रब्बी ही दोन्ही पिके घेतली जात असून खारीप हंगामामध्ये संकरोत ज्वारी, बाजरी, तूर, मूग, उडीद आणि कापूस तसेच भाईमूग ही पिके प्रामुख्याने घेतली जातात, तर रब्बी हंगामामध्ये ज्वारी, गहू, हरभारा, काहू ही पिके प्रामुख्याने घेतली जातात. बारभाही पिकांमध्ये जस आणि क्रेवी ही पिके मुख्यतः असून जेथे ओलिताची सोय आहे. आता क्षेत्रात उन्हाळी भाईमूग, गहू, सूर्यपूल ही पिके घेतली जातात. भाजोपाला आणि फळे ही पिके जेथे पाण्याची सोय आहे. आता विजाणी सर्व साधारणपणे वर्षभार घेतली जातात.

२७ : जिल्ह्यात १९९०-९१ या वर्षी लागवडीखाली असलेल्या क्षेत्राचे अभ्यासावरून असे दिसून येते की, एकूण लागवडीखालील क्षेत्रापैकी ज्वारी- ३४.४० टक्के, गहू- २.११ टक्के, तांदूळापे - ५.२८ टक्के आणि बाजरीचे- ०.२२ टक्के क्षेत्र होते, तर एकूण तृणधान्याखालील ४२.०५ टक्के क्षेत्र होते. एकूण कडधान्याचे क्षेत्र १७.४९ टक्के असे होते. एकूण जायतीकांचे क्षेत्र ६४.५१ टक्के असून कापूस ३०.४० टक्के होते.

२८ : व्यापारी पिकांमध्ये प्रामुख्याने कापूस आणि जस ही पिके घेतली जात असून गेल्या काही वर्षांत साखर कारखान्यांची संख्या वाढत आहे.

पिके उत्पादन व मुख्य पिकांचे उत्पन्नाचे प्रमाण

२९ : जिल्ह्यातील जमीन सर्वसाधारणपणे काळी, सुपिके व कसदार आता स्वस्माची आहे. जिल्ह्याच्या सर्व तालुक्यांत काळीची जमीन आहे. पाऊस पुरेसा व मागील वर्षाचे तुलनेत व वेधेर आल्याने उत्पन्नाचे प्रमाण चांगले वाढल्याचे दिसून येते. वर्ष १९९३-९४ या वर्षी तृणधान्ये उत्पादन ४.६१ लक्षांमिटर टन एवढे तर कडधान्याचे उत्पादन १.११ लक्षां टन एवढे झाले. कपाळाचे उत्पादन १६२९०० गासड्या (१ गास=१७० कि.ग्र.) तर जसाचे उत्पादन हेस्ट्र केनच्या स्वरूपात ६९९२०० टन एवढे झाले आहे. उत्पादनाचे मुख्य पिकांचे दर हेक्टरची प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. गहू- १२०७ किलो; ज्वारी-१४८९ किलो, तर- ६३६, कापूस (लिट) - १२२ किलो, उडीद- ७६१ किलो; मूग-८०५ किलो, भाईमूग (रब्बी)- ११८१ किलो, जस- ७५१८३ (हेस्ट्र केनच्या स्वरूपात) किलो, असे असून ते महाराष्ट्राच्या सरासरी उत्पन्नाचे तुलनेत कमी आहे. गेल्या काही दिवसांमध्ये संकरोत विजाण्याचे आणि रासायनिक खातांचा वापर यामुळे उत्पन्नात वाढ झाली आहे. असे दिसून येते.

३० : सेंदीय व रासायनिक खातांचा वापर आणि पिक संरक्षण

जिल्ह्यात सन १९९३-९४ या वर्षी जिल्हा परिषद व स्थानिक संस्था-
माफत एकूण छात वाटप ६७६०० मेट्रिक टन करण्यांत आले आहे. संकरीत व सुधा-
रीत बियाण्यांच्या वापराबरोबरच सेंदीय व रासायनिक खातांच्या वापराच्या
प्रमाणात वाढ होताना दिसते. परंतु मागील वर्षाच्या म्हणजे १९९२-९३ च्या
तुलनेत १९९३-९४ वर्षात छात वाटपाच्या प्रमाणात वाढ झाल्याचे दिसून येते.

३१. पिक संरक्षणासाठी कृषि खात्यामाफत योजना राबविण्यांत येत असून
शेतकरी स्वतःपणां या काशी पुडाकार घोजन आपल्या पिकांचे संरक्षण किटनाशके
औषधाची वापरन करता त. या किटनाशक पवारणीमध्ये कपाशीवरील
पवारणीचे प्रमाणात जवळपास ८५ टक्के स्वढे असते. अल्प व अत्यल्प भा-
धारकांना किटकरोग प्रतिबंधक उपायासाठी पिक संरक्षण औषधास ५० टक्के अनुदानावर
देण्यांत येते.

वखारी व पणन

३२. जिल्ह्यात एकूण १४ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या अनुक्रमे-
(१) नादिड, (२) मुदखोड, (३) इदगांव, (४) जिनवट, (५) भोकर (६) उमरी,
(७) धर्माबाद, (८) कुंझवाडी, (९) नायगांव, (१०) देगवूर, (११) हानेगाव,
(१२) मुदखोड (१३) कंधार व (१४) लोहा येथे आहेत. या कृषि उत्पन्न बाजार
समित्या माफत वर्ष १९९३-९४ या वर्षी ९४०९७ टन मालाची उलाढाल करण्यांत
आली व त्याची एकूण किंमत ६२५७०५८ लाख रुपये स्वढी होती. भासनातर्फे
आधारभूत किंमतीनुसार ज्वारी इत्यादी कृषि उत्पन्नाची खारेदी करण्यांत येत
असून त्या मालाच्या किंमतीचा वरील उलाढालीमध्ये समावेश केला आहे. कापूस
खारेदीसाठी एकाधिकार खारेदी तत्वावर कापसाची खारेदी कापूस महामंडळाची
माफत राबविण्यांत येत असून १९९३-९४ या वर्षी ११६५.४ किंमटल कापसाची
खारेदी करण्यांत आली. त्याची एकूण किंमत १०.८० लाख रुपये होती.

३३. धान्याची साठवण करण्यासाठी वखार महामंडळाची नादिड येथे
१२ गोदामे असून त्यांची क्षमता २२ हजार मेट्रिक टन स्वढी आहे. या भावाय
जिल्ह्यात शासकीय गोदामे, सहकार क्षेत्रातील गोदामे, मार्केट फेडरेशनची गोदामे,
महाराष्ट्र वखार महामंडळाची गोदामे व खाजगी आनी भिन्न एकूण १८३ गोदामे
ज्यांची साठवणीची एकूण क्षमता जवळपास ६८ टनापर्यंत आहे. सर्वांत जास्त
म्हणजे १०१ गोदामे हे सहकार क्षेत्रातील असून त्या खालोखाल ४८ शासकीय
तर वखार महामंडळाची १२ गोदामे आहेत.

जिल्ह्यात एकूण १४ स्वतंत्र नियंत्रित बाजारपेठा असून त्यांच्याकडे
स्वतःची १४ गोदामे व मार्केट आहेत. बाजार समित्यांकडून शेतमालाची साठवण
व शेतकऱ्यांची धाडण्याची सोय, पणपाच्या पाण्याची सोय इत्यादी सुविधा
केली जाते.

भू-सुधार कार्यक्रम

॥३४॥ जि ल्ह्या त भूद सुधारणा विभागातर्फे सर्वेक्षण पाणलोट क्षेत्रा विकास योजनेतर्गत जीमनीच्या बांधाबांधस्तोषा, नाला-बांधा, नाला सरळी करणे इत्यादी कामे करण्यात येत असून जो ज्या व मध्यम पाटबंधारे क्षेत्रात लाभ क्षेत्रा विकास प्राधिकरण विभागातर्फे जमीन दुरुस्तीची कामे केले जातात.

॥३५॥ दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम

ग्राम विकासा खात्याने केलेल्या पाणलोटानुसार जिल्ह्यात ७६,५६१ कुटूंबे दारिद्र्य रेषेखाली असून त्यापैकी विविध योजना राबविल्या जातात. या मध्ये कृषि विभागाकडून जिल्हा परिषदेमार्फत अल्प भू-धारकांना वषाधि काळावधी मध्ये प्रत्येक तासुक्कामधून ७० लाभाधारकांना जमीन सुधारणा, भोतीची अवजारे, बैलगाडी, कुनाती जनावरे, पिडीर जोपणे; विधुत पंप बसविणे इत्यादींसाठी १६५० रुपये पर्यंत अनुदान दिले जाते. त्याचप्रमाणे वीस कसमी कार्यक्रमांतर्गत जिल्हा शासना विकासा खात्याकडून अल्प भू-धारक आणि भूभांडीन मगूर आणि दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना उद्योग व्यक्तायासाठी भोती सुधारणा, सिंचनाच्या सोयी उपलब्ध करण्यासाठी तसेच कुनाती जनावरे इत्यादी खरेदी करण्यासाठी अर्धसहाय्य दिले जाते. या योजनेतर्गत १९९३-९४ या वर्षी ६२७७ कुटुंबांना अर्धसहाय्य व अनुदान देण्यात आले. याशिवाय अनुषंगित जाती/जमातीसाठी वीस कसमी कार्यक्रमांतर्गत बीज भांडवल योजना व ५० टक्के अनुदान योजना इत्यादी या कार्यक्रमांसाठी १९९३ लाभाधारकांना कर्ज व अनुदानाच्या स्वस्मात अर्धसहाय्य देण्यात आले. विशेष घटक योजनेवर १९९३-९४ मध्ये रुपये ७०९.९७ लाखा खर्च करण्यात आले.

॥३६॥ सिंचन

नांदेड जिल्ह्यात मोठ्या प्रकल्पांपैकी पूर्णा प्रकल्प २००० हेक्टर क्षेत्रा, म्मार प्रकल्प २३३० हेक्टर क्षेत्रा आणि लोअर गोदावरी (विष्णुपुरी) प्रकल्प २३४० हेक्टर क्षेत्रा ओलिताखाली येते. या शिवाय १० मध्यम प्रकल्प असून त्यापैकी ८ मध्यम प्रकल्पांचे काम पूर्ण झाले आहे. उर्वरीत २ मध्यम प्रकल्पांचे काम प्रगतिपथावर आहे. याशिवाय ३२४ लघु पाटबंधारे-वाची कामे पूर्ण करण्यात आले असून १४४०८ हेक्टर ओलिताखाली निच्यळ क्षेत्र होते; आणि ५२४ कूपनलिकांचा सिंचनासाठी उपयोग केला जातो. परंतु वर्ष १९९०-९१ या वर्षी ३८३६५६ हेक्टर एवढे क्षेत्र सिंचनाखाली होते. एकूण लागवडीखालील क्षेत्राची हे प्रमाण ४९.३५ टक्के एवढे होते. महाराष्ट्राचा १९९२-९३ काळातील हे प्रमाण ११.८७ टक्के एवढे होते. गेल्या काही वर्षातील दुष्काळ परिस्थितीमुळे सिंचन प्रकल्पाद्वारे पुरेसे ओलित क्षेत्र मिळाले नाही. वर्षील ३८३६५६ हेक्टर ओलित क्षेत्रापैकी या प्रकल्पातून फक्त ३६३७९२ हेक्टर एवढे ओलित झाले असून राखिले १९८६४ हेक्टर क्षेत्रा विहीरींवासून ओलित करण्यात आले. एकूण ओलिताखालील क्षेत्रापैकी ५१.६६ टक्के क्षेत्र अन्नधान्य पिकांखालील असून आखाळाली ३.१५ टक्के, कपासपिकांखाली १९.८४ टक्के व राखिले क्षेत्र फळे, भाजीपाला व इतर पिकांखाली होते.

॥३७॥ विशेष उपसा जलसिंचन

लोअर गोदावरी (विष्णुपुरी) प्रकल्प ही २७ मोठी उपसा जलसिंचन

योजना असून ती नांदेड शहराच्या वरच्या बाजूस जंदाजे ८ किलोमीटर अंतरावर
 अक्षरजन गोंयजिवळ ता. व जि. नांदेड येथे असून या प्रकल्पाचा ली स्कूण
 सिंचन क्षेत्रा २८३४० हेक्टर येते. त्यापैकी नांदेड - ६०९० हेक्टर, कंधार -
 १८१७० हेक्टर व जिलोली - ४०८० हेक्टर असे आहे. हा प्रकल्प जलोसिंचनाच्या
 सर्वसाधारणपणे उभारण्यात येत असलेल्या प्रकल्पापासून वेगळ्या पद्धतीने
 घोष्यांत आला आहे. जलाशयातील २३.२५ क्युसेक्स पाणी उंचीवर ५५ मीटर
 उंचीवर ८५० अक्षरजाक्तीचे इलेक्ट्रीक पंपांनी उपसा करण्यात येउन प्रथम ते पोला-
 दाच्या मोठ्या आकाराच्या ४५० उद्धारण नीलकांमधून कुंभांफर्ति पाडोवीकता
 येते.

१४१ पशु संवर्धन

१३८१ वर्षा १९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे जिल्ह्यात ३ वर्षांवरील स्कूण २.५६
 लक्षा गायी होत्या. पैकी १.१० लक्षा गायी दुधा देणा-या होत्या. सुधा-
 रानत म्हणजे संकरोत गायी १९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे ६ हजार होत्या.
 जिल्ह्यात दुग्ध व्यवसाय हा पुरक व्यवसाय म्हणून शेतकरी व शेतम्युरांना
 मिळावा म्हणून शीमण विकास वंत्राणेभरिता १९८१ पासून दुधाच्या गायांचे
 वाटप होत आहे. यापुढे सध्या दुग्ध : उत्पादनात जिल्हा नुसताच स्वयंपूर्ण
 झालेला नाही, तर नास्तोचे दुधा जिल्ह्याबाहेर जात आहे. याच गणनेप्रमाणे
 तीन वर्षांवरील २.३७ लक्षा बैल होते. दर जेजोडो मार्गे १९९०-९१ या वीडो-
 लातील स्कूण क्षेत्राचे प्रमाण ६.९८ हेक्टर येते. याच गणनेप्रमाणे स्कूण
 म्हणजे व रेड्यांची संख्या १.९५ लक्षा होती. पैकी ३ वर्षांवरील रेडे ३ हजार
 व म्हणजे १.१८ लक्षा होत्या. पैकी दुधा देणा-या ०.६९ लक्षा होत्या.
 जिल्ह्यात रेडे शोतीकामाला अगर वाड्दुक कामाला वापरावयाची पद्धत नसल्या-
 मुळे रेड्यांचे प्रमाण कमी आहे. या आधारेच्या गणनेशी तुलना करता जिल्ह्यात
 स्कूण गायी व म्हणार्ंच्या संख्येत ९.०५ टक्के वाढ दिसून येते.

याच गणनेप्रमाणे जिल्ह्यात स्कूण ३.५२ लक्षा शीज्या व ०.५३ लक्षा
 भेंढ्या होत्या. भेंढ्यांवा व्यवसाय जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात नाही. मात्र
 कास्तकार शीज्या दुधाकीरता तसेच मांस मिळीवण्याकीरता पाज्जात. सर्वसाधा-
 रणात बोकड एक वर्षांचेवर झाल्यानंतर विक्री केला जातो व तेथून पुढे तो
 कत्तलखान्याकडे रवाना केला जातो. जिल्ह्यात भेंढ्या मध्यम प्रतीच्या असून
 त्यांचेपासून शीमणा-या लोकरोचे प्रमाण कमी आहे व लोकरोचा र्का पत्रस्ता
 पंगला नसतो. याच गणनेप्रमाणे जिल्ह्यात कोंबड्या व बंदके ३.३४ लक्षा
 होत्या. कुक्कुटपालनाचा पुरक व्यवसाय जिल्ह्यात असून पत्रस्ता लोकीप्रथ नाही.
 शेतकरी घारी जंडी शीमळीवण्याकीरता कोंबड्या पाज्जात. सुधारोत जातोच्या
 कोंबड्या पाज्ज्यांचे प्रमाण जिल्ह्यात फारच कमी दिसते. उन्हाज्यात रोग
 जाल्यास कोंबड्यांचे मृत्युचे प्रमाणपण जास्त आहे. मागील गणनेशी तुलना
 करता कोंबड्या व बंदके यांच्यात १५.०१ टक्क्यांची वाढ दिसून येते.

१३९१ पशु उत्पादन

वर उल्लेखिलेल्याप्रमाणे दुग्ध व्यवसाय हा पुरक व्यवसाय असून जिल्ह्यात
 स्कूण ८१० दुग्ध लक्षांनी संस्था आहेत. नांदेड येथील प्रामाणिक दुग्ध
 हेजरीत या संस्थांभरिता दुधा जमा होते. वर्षा १९९३-९४ वर्षात स्कूण

७ कोटी ३४ लाख २५ हजार लिटर दूधाची जेव्हा संस्कारी संस्थांमार्फत करण्यात आली. याद्वारे घासरोज घासरोज घासरोज दूधाचे उत्पादन. तसेच आद्वारे जिल्ह्यातून दूधाचे संकलन केले जाते. यासाठी घासरोज व डोड्यातून खाजगी दूधा विकण्यासाठी दूधाची विक्री करीत आतात. नांदेडपासून जवळ जिल्ह्यात धानगाव येथे शासकीय दूधा योजनेतर्गत एक पॅक्ड डेअरी आहे. जिल्ह्यात १७ अधीकृत कत्तलखाने असून १९९३-९४ वर्षात २९८४६ जनावरे आणि १९९७२ शेंद्व्या-पेंद्व्याची कत्तल केली गेली.

जिल्ह्यात कुक्कुटपालन व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर चालत नाही. फक्त अर्धापूर येथे एक शासकीय कुक्कुटपालन केंद्र आहे. नांदेड गावरोज खाजगी-वा जिल्ह्याचा पुरवठा देणाऱ्या, अधिप्रदेशातून होतो.

१९०१ पशु उपचार सोयी

जिल्ह्यात पशु उपचार सोयी जिल्हा परिषदेच्या पुरोवण्यात येतात. नांदेड येथे शासकीय पशु वैद्यकीय शास्त्र विद्यालयाचे आहे. जिल्हा परिषदेचे एकूण ७७ पशु वैद्यकीय प्रयोगशाळा केंद्रे वर्षा १९९३-९४ वर्षात होते व त्यांचे एकूण ५५२ लक्षा जनसंख्येवर औषधी उपचार केले. याद्वारे जनावरांमध्ये साद्योच्या रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्यास लव टोवणाचा कार्यक्रम घेण्यात येतो. जेव्हा लक्ष्ये ठरविले जाते. याद्वारे राज्य शासनातर्फे शासकीय उपचार केंद्रे चालविली जातात व केंद्रातून संकरीत गावी निर्माण करण्यासाठी कृत्रिम गर्भाधारणाचे काम केले जाते. तसेच वैद्यकीय सेवापणा उपलब्ध केले जाते. वर्षा १९९३-९४ वर्षात १९१ केंद्रे कार्यरत होती. जिल्हा परिषदेचे व जे केंद्रे असून ३५५९ गावीना, जनावरांना कृत्रिमरुत्या गर्भाधारणा करण्यात आली व त्यांच्यापासून ७९६ वासरांची पैदास झाली. एकूण रक्कमाचे, दवाखाने व मदत केंद्रे विचारात घेतल्यास १०४६० जनावरांमध्ये एक संस्था असे प्रमाण पडते व ते प्रमाण असून केंद्र स्थापल्यास संख्या कमो होऊ शकते, परंतु आधारभूत केंद्रे व इतर केंद्रे विचारात घेतल्यास हे प्रमाण पुरेसे आहे.

१९११ विकास कार्यक्रम

जिल्ह्यात विकास कार्यातर्फीत वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्याकरिता पशु दवाखाने व उपचार केंद्रे बांधी सतत वाढ केली जात आहे. तसेच जास्त दूधा उपलब्ध होण्याकरिता संकरीत गावी पैदासाचा कार्यक्रम मोठ्या प्रमाणावर चालत जात आहे. गीठवलेल्या विद्याया पुरवठा पुणे येथून होतो. खोरीज गीठू शासकीय योजना, शासकीय विकास यंत्रणा बांधणीत गावी व स्थापना पुरवठा होतो. त्याचप्रमाणे वैद्यकीय विकास कार्यक्रमही जिल्ह्यात राबविला जातो. दूधा संकलनाकरिता जिल्ह्यात दूधासंकलन मार्ग वाढविले जात आहेत. खोरीज शासकीय दूधा डेअरी योजनेमार्फत नांदेड व नरसो येथे दूधा नासू नये म्हणून शासकीयपणा आहेत. नांदेड येथे मेळा विकास संस्थे-मार्फत सुधारित मेळा उत्पादनाचा पुरवठ्याचा कार्यक्रम घेण्यात येतो. धानगाव येथे लोकरोस योग्य भाव मिळावे म्हणून लोकर डारेदोपणा केली जाते. खारेदा जेव्हा लोकर वस्तू निर्मातीकरिता पुरविली जाते.

१४२१ मत्स्य व्यवसाय

१४२१ जिल्ह्यात वाढत्या व संचायित मोठ्या पाण्यात मत्स्य व्यवसाय केला जातो. मोठ्या व मध्यम प्रकल्पघातही मत्स्य संवर्धन करून मत्स्य उत्पादन केले जाते.

वाढत्या पाण्यात मत्स्य प्रकल्पघाता व्यवसाय धोडे दिवलेच चालतो. कारण बारा भोडे वाहणा-या नद्या जिल्ह्यात गोदावरी, सोडल्यास इतर काही विशेष नाहीत. गोदावरी नदीपण काही ठिकाणी ओरही पडत आहे. मोठ्या नद्याची जिल्ह्यातील लांबी जवळजवळ ७०० किलोमीटर एवढी आहे.

शिवाय जिल्ह्यात सडूण, ४०३ जलाशय व तलाव असून जलक्षेत्र ४९४७ हेक्टर आहे. पुढील काही वर्षांत ३००० हेक्टरच्यावर अतिरिक्त जलक्षेत्र निर्माण होण्याची अपेक्षा आहे. जिल्ह्यात ६९ मच्छीमार सहकारी संस्था असून ३८०२ लक्षात आहेत. जिल्ह्यात कळ्या, रोहू, मरु, शिंगाळा व सायप्रिनस या प्रमुखा जातींच्या मत्स्यांके संवर्धन करून विक्री केली जाते. वर्ष १९९३-९४ मध्ये २०५० मेट्रिक टन मच्छी प्रकळले गेले, त्याची किंमत ५१२ लक्षा रुपये होती.

१४२२ वि का स कार्य क्र म

जिल्ह्यात कळ्या, रोहू, मरु, शिंगाळा व सायप्रिनस या जातीचे मत्स्य-बीज मत्स्य संवर्धनाकरिता पंगडले जाते. याबरोबर मत्स्य प्रकल्पघातकरिता सुधारित जोटी व नायलॉन जाळी वापरून घेतले जाते. बासू, कासारखोडा मत्स्यबीज उत्पादन प्रकल्प हाती घेण्यात आले असून, मत्स्यबीजांची उत्पत्तीपण जिल्ह्यात होणार आहे.

१४२३ वि धु तो क र ण व पु र व ङा

१४२३ अडर व जोड्याचे विधुतीकरण

जिल्ह्यामध्ये १९९३-९४ अडरपर्यंत कोणत्याही प्रकारची विधुत प्रकल्प स्थानपन झालेला नाही. मात्र महाराष्ट्र राज्य विधुत मंडळामार्फत वीज पुरविली जाते. मार्च, १९९४ अडर जिल्ह्यातील सर्व नागरी क्षेत्र व सर्व गावांचे विधुतीकरण झाले असून त्याची टक्केवारी १०० टक्के येते.

१४२४ शोतीकरिता पंपांचे विधुतीकरण

जिल्ह्यात शोतीकरिता विक्रीची मागणी वाढत्या प्रमाणावर आहे. मार्च, १९९४ अडर ४८६९७ विधुत पंप जाविण्यात आलेले आहेत. पंप जास्तोपे पंप विधुतीकरण सर्वसाधारण विस्तार कार्यक्रमातून उपलब्ध पेशानुसार विधुत पुरवठा पंपाना प्रमाणाचे प्रमाणात क्रमवारीने करण्यात येतो.

१४२५ वि धु त वा प र

वर्ष १९९३-९४ मध्ये सडूण १६३६१८ अडर किलोवॉट तास वीज जिल्ह्यात वापराल आला. वापरानुसार टक्केवारी येणेप्रमाणे - घरगुती वापर - ३८.३० टक्के, शोती - २६.२९ टक्के, उद्योग व सार्वजनिक - २८.१६ टक्के, व्यापार - १५.१० टक्के व इतर २.१५ टक्के.

१४२६ छा णी व का र छा ने

१४२६ छा णी

जिल्ह्यात उल्लेखनीय असे कोणत्याही प्रकारचे छानिज उत्पादन नाही.

परंतु फिक्कट ताशुष्यातील कांडी भागात ऊर्ध्वा प्रवाच्या चुनडाडोपे साठे आढळतात. ही चुनडाडो शंभारख्या प्रतींची येऊन व वाळूनीश्रीत असते. वाट भाट्ट्यानीश्रीता साठी, बांधकामानीश्रीता वाळू व वाळूनीश्रीता. दगड मात्र जिल्ह्यात उपलब्ध आहेत. मडलूळ जात्यामार्फत दाखला देऊन पिटांनीश्रीता येते. मातो व बांधकामानीश्रीता वाळू, दगड इत्यादी घेतली जातात.

१४८१ का र खा ने

नांदेड जिल्ह्यात १९९३ मध्ये एकूण २६२ नोंदणीकृत कारखान्यांपैकी ७४ कारखाने बंद होते. वर्षात १९५ कारखान्यांमध्ये ७९८४ कामगार होते. महाराष्ट्रातील व्यवसाय कामगारंसाठी जिल्ह्यातील कामगारंसाठी टक्केपारी ०.७० टक्के येते. जिल्ह्यातील दर लाखा लोकसंख्येसाठी औद्योगिक कामगारंये प्रमाण ३४३ असून महाराष्ट्रामध्ये हेय प्रमाण १२८४ होते. १९९३ मध्ये एकूण कारखान्यांपैकी ७७ कारखाने लघुठ कामगारंये होते, पैकी २० कारखाने बंद आहेत. वर्षात ५७ कारखान्यांमध्ये फक्त १७५ कामगार होते. त्या जाळीखात कामगारं जरीको काढणे, गाजल्या बांधणीारे ५० कारखाने होते व त्यात १०६४ कामगार होते. तेलीकापूस शिंणणी, वूत काढणे, पिणणी व कापड बनविणण्याये १२ कारखाने असून त्यात सर्वांत जास्त म्णजे १८३८ कामगार होते. त्यानंतर लोडांकाच्या शिंणणी, पत्रो, चुन्या व धातूच्या भांडी बनविणण्याये ८ कारखाने असून त्यात ३३५ कामगार होते. इंग-औषधां तित्तर्बांधणी उत्पादन तयार करणयाये ४ कारखाने व त्यांमध्ये १३७ कामगार होते. साखार निर्मितो व शुद्धीकरणयाये ३ कारखाने होते व त्यात एकूण १५४५ कामगार होते. या तय कारखान्यांमधून ७००७० लाखा रमयांच्या मालाये उत्पादन झाले.

१४९१ वि का स का र्थ क्र म

नांदेड जिल्ह्यात मराठवाडा औद्योगिक विकास मंडळाची नांदेड येथे ८१५ एकर जमीन असून मंडळातर्फे अतिपर्यंत सम.आय.डो.जी. क्षेत्रात उद्योजकांना २३८ प्लॉटये वाटप करणयांत आले व त्यापैकी अ-वाकता प्लॉटमध्ये कारखाने सुरु करणयांत आले. शिवाय सडकार उद्योग पसाहती नांदेड, लोडा, धर्माबाद आणि देगलूर येथे आहे. मोठ्या उद्योगांच्या विकासाबरोबर लघु-छुटिर उद्योगांची वाढ करणयाच्या दृष्टीने जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत प्रयत्न केला जात आहे. स्वयंरोजगारासाठी, लघु व छुटिर उद्योगांच्या स्थापनेसाठी जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत सर्वप्रकारये मार्गदर्शन मिळते व राष्ट्रीयकृत बँकांमार्फत उद्योजकांना कर्ज मिळण्यासाठी शिफारसही केली जाते. जिल्ह्यात सडकारी क्षेत्रातील नांदेड, धर्माबाद, लोडा व देगलूर येथे प्रत्येका एक आता ४ सडकारी औद्योगिक व मराठवाडा विकास मंडळाच्या ३ लघु औद्योगिक वसाहती फिक्कट व उमरी येथे आहेत.

१८८१ रस्ते, वाहतूक व दणवळण

१५०१ रे ल्वे

जिल्ह्यात दीक्षणा-मध्य रेल्वेची फक्त मीटरगेज लाईन जात आहे. कापी-शुडा-मनमाड रेल्वे लाईन मुदखोड-जांजलाबाद जोडपार्ग जिल्ह्यातून जातात.

व त्याची एकूण लांबी २०८ किलोमीटर आहे. नांदेड-भनमाडपर्यंत लाईनचे ब्रॉड-गेजमध्ये समांतराचा कार्यक्रम हाती घेतलेला असून त्यातील भनमाड ते पूर्णा हा पीडल्या टप्प्याचे ब्रॉडगेजचे काम पूर्ण झाले आहे व पूर्णतः नांदेड या दुस-वा टप्प्याचे काम सुरु झाले आहे. हा दुसरा टप्प्या मार्च, १९९५ अखेर पूर्ण होण्याची शक्यता आहे; व त्याची परीपूर्ती उपलब्ध केल्या जाणा-या पैसा-वरय आहे. दोष भराउवाड्याचा सतर्वांगीण विकास साधण्याच्या दृष्टीकोना-तून नांदेड येथे रेल्वेच्या विभागाची कार्यलयाची स्थापना करण्यात आली आहे

॥५१॥ र स्ते

जिल्ह्यात मार्च, १९९४ अखेर वर्गीकृत रस्त्यांची लांबी ७५४५ किलोमीटर आहे. त्यापैकी १२७७ किलोमीटर राज्य मंडा मार्ग आहे. १६२५ किलोमीटर प्रमुखा जिल्हा रस्ते असून ८५२ किलोमीटर इतर जिल्हा रस्ते आहेत. शिवाय ४३ किलोमीटर नगरपालिका हद्दीतील रस्ते आहेत. जोड्यांच्या रस्त्यांची लांब ३७९१ किलोमीटर आहे. बरोबर सर्व रस्त्यांपैकी १८११ किलोमीटर रस्त्यांचे डांबरीकरण झालेले असून ४८३३ किलोमीटर रस्ते जडीचे आहेत. १०१ किलो-मीटर रस्ते इतर माल वापरून तयार केलेले आहेत. एकूण सर्व रस्ते विचारात घेता जिल्ह्यात १०० चौ.कि.मी.मागे ७१.८४ किलोमीटर रस्ते येतात. महाराष्ट्र राज्यात दोष जाऊवारी ५८.६० किलोमीटर येते.

॥५२॥ पृष्ठीकृत रस्त्यांनी जोडलेली छोटी (१.५ किलोमीटरपे जात रस्ते).
जिल्ह्यात एकूण जोड्यांपैकी मार्च, १९९४ अखेर ८५१ छोटी पृष्ठीकृत रस्त्यांनी जोडलेले आहेत.

॥५३॥ नोंदणीकृत वाहने
मार्च, १९९४ अखेर जिल्ह्यात एकूण ३२०८७ स्वयंचलित वाहनांची नोंदणी करण्यात आली. वर्ष १९९३ मी तुलना करता ही वाढ १०.३८ टक्के येते. एकूण वाहनांपैकी ७५.२२ टक्के वाहने दुपारों, ७.३० टक्के मालवाहू मोटारी, ५.४२ टक्के जीप्स व मोटारी व उर्वरीत १२.०६ टक्के इतर वाहने होती.

॥५४॥ माल वाहतूक
जिल्ह्यात मोटारगेज रेल्वे असल्याने मालाची वाहतूक माल मोटारींमार्फत चालते. नांदेड गाडर उपयोगात विकसित होत असल्याने माल वाहतूकीचा वेग वाढत आहे. नांदेड येथे १०० टन जास्त जाजगी माल वाहतूक यंत्रणा असून जिल्ह्याच्या मुख्य ठिकाणी दररोज ५० ते १०० मालमोटारींनी मालाची वाहतूक होते.

॥५५॥ महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन
महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाच्या १९९३-९४ वषात नांदेड जिल्ह्यात एकूण ४४८ जसे ४९८ मार्गावर धावत होता. रस्त्यावर धावणा-या गाड्यांची सरासरी संख्या ३९१ होती व प्रवाशांची दैनिक सरासरी १.८१ लाखा होती. पाकसाड्यात काही मार्ग रस्ते बरोबर असल्याने कमी वेग जाणात.

५५. टपाल कार्यालये

जिल्ह्यात १९९४ वा वर्गात एकूण ४६६ टपाल कार्यालये होती व ३४ सरकारी कार्यालये होती. जिल्ह्यात सर्व छोड्यांना टपाल सेवा उपलब्ध केली गेली आहे. या कारिता कांडी फिरती टपाल कार्यालये आहेत, तर कांडी ठिकाणी अर्धवेळ कार्यालये आहेत.

५६. दूरध्वनी व दूरध्वनी संयोजन

नांदेड जिल्ह्यात १९९४ अखेर २२ दूरध्वनी संयोजन कार्यालये आहेत. एकूण ९९७२ दूरध्वनी बसविलेले असले तरी त्यापैकी ६११० दूरध्वनी नांदेड तालुक्यात आहेत. त्यानुसार विठोली, किनवट, देग्लूर, कंधार, भांकर, द हदगांव येथे अनुक्रमे- १७९६, ५८०, ४६४, ५४८, ४०४ व ३९९ दूरध्वनी आहेत. सर्वात कमी ३७१ दूरध्वनी सुजोड येथे आहेत.

५८. दुरचित्रवाणी

नांदेड येथील दुरचित्रवाणी प्रक्षेपण केंद्र हे १९६४-८५ पासून सुरू झाले आहे. जिल्ह्यात मार्च, १९९४ अखेर ४६० चित्रवाणी संघ सार्वजनिक संस्थांकडून आहेत;

९. कामगार व रोजगार

५९. कारखान्यांमधील वाद

जिल्ह्यात १९८८ वर्गात फक्त ३ औद्योगिक प्रकरणे झाले, ज्यामुळे एकूण २४०० मनुष्य दिवस वाया गेले. दुर्घटनेमुळे मृत्यूचा कोणताही प्रकार न घडल्याची नोंद आहे.

६०. रोजगार

सेवायोजन कार्यालयाच्या आकडेवारीनुसार १९९३-९४ वर्गात ५८६१६ व्यक्ती कामावर होत्या. पैकी १८६७४ व्यक्ती शासकीय कार्यालयात, स्थानिक संस्थांमधून अथावा निम-शासकीय कार्यालयात २६३६९ व्यक्ती कामावर होत्या. रमिलेले १३५७३ व्यक्ती खाजगी संस्थांमध्ये कामावर होत्या.

६१. सेवायोजन कार्यालये

नांदेड येथे सेवायोजन कार्यालय असून पदव्युत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या उमेदवारांसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद येथे स्वतंत्र सेवायोजन कार्यालय आहे. मार्च १९९४ अखेर सेवायोजन नोकरी मागणा-यांची नोंदीवेली संख्या ७८४८९ होती. तसेच संदर्भ नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या १८०३९ आहे. तर ह्याच वर्गात ३६२ लोकांना सेवायोजन कार्यालयाभरित नोकरी मिळाल्या.

६२. तांत्रिक शिक्षणाच्या सोयी

नांदेड येथे १९९३ वर्गात दोन शासकीय तंत्र निवेतने आणि दोन अभियांत्रिकी महाविद्यालये व १२ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था होत्या, ह्याचोरोज धर्माबाद, हदगांव, भांकर आणि किनवट येथे शासकीय क्षेत्रातील प्रत्येकी एक औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आहेत. तंत्र निवेतनमधून सिव्हील, मेकॅनिकल व इलेक्ट्रीकल शाखांच्या शिक्षण सोयी आहेत. तसेच अभियांत्रिकी महाविद्यालया मधून ऑगो-कॅम्प्ल्ट्री व इलेक्ट्रीकल इन्स्टीट्यूट शाखांच्या शिक्षण सोयी आहेत.

६३ - ग्रामीण भागातील म्पुरांना रोजगारी

ग्रामीण भागात लोडार, सुतार यांना सर्वसाधारण ४० ते ४५ रुपये रोज तर बांधाराना ४० रुपये रोज पडत होता. मात्र शेतम्पुरांच्या दरात हंगामानुसार बदल होत जावात. सर्वसाधारण म्पुरांना २५ ते ३० रुपये रोज तर स्त्रियांना १५ ते २५ रुपये रोज पडतो.

६४. रोजगार उभी वोजना

ग्रामीण भागात मागणीनुसार काम देण्याची उभी म्पुरांवर शासनाने घेतली आहे. तानुसार ग्रामीण भागात तळे, लडान व मध्यम पाट्यांघा-यांचे काम, भू-सुधार, वृक्षारोपण अशा उत्पादक कामे तसेच ज्या भागात अशा कामे उपलब्ध नसतील तेथे रस्त्यांची कामे वाढली गेली. ह्या कामांवर म्पुरांना ६२:५० लाखा मनुष्य दिवस काम वर्जा १९९३-९४ मध्ये पुरविले गेले. ह्या कामांवर २५ रम्यांपासून ३० रम्यांपर्यंत म्पुरी म्पुरांना केलेल्या कामांच्या प्रमाणात मिळाली. वर्जा १९९३-९४ मध्ये रोजगार उभी वोजनेवर १५३६ लाखा रुपये खर्च जिल्ह्यात झाला.

६५. राजकीय ग्रामीण रोजगार योजना

ग्रामीण भागात रोजगार निर्मितीकरिता देड शासन पुरस्कृत जवाहर रोजगार योजना जिल्ह्यात राजकीय जात आहे. ह्याकरिता ग्रामीण भागातील छोटी मोठी बांधकामे वाढली गेली. वर्जा १९९३-९४ वर्जात २०९.२९ लाखा रुपये खर्चून ३९.७० लाखा मनुष्य दिवस रोजगार निर्मिती केली गेली.

१०. = सुद्धामरु =

६६. संस्था व सभासद

जिल्ह्यात १९९३-९४ वा वर्जाखोर सवूण ३७३५ सहकारी संस्था होत्या व त्यांचे सभासद ६.१३ लाखा होते. ह्या संस्थांपैकी १८० कृषि सहकारी पतसंस्था होत्या. २७५५ संस्था इतर कार्य करणा-या होत्या. पतसंस्थांची व इतर संस्थांची सवूण संस्थांनी अनुक्रमे टक्केवारी २६.२४ व ७३.७६ पेटे. पतसंस्थांमध्ये मुख्यत्वे येती पतसंस्था ग्रामीण भागात दर शहरी भागात पंगारदारांच्या पतसंस्था जास्त होत्या. चालू वर्जात १५४ येती पतसंस्था होत्या, तर १७० पंगारदारांच्या पतसंस्था होत्या. येती पतसंस्था व पंगारदारांच्या पतसंस्थात अनुक्रमे ३.६६ व ०.३८ लाखा सभासद आहेत. त्यांना अनुक्रमे ३१८ व १८० लाखा रुपये र्जा वाटप करण्यांत आले. विंगर पतसंस्थांमध्ये सवूण सभासद २०४ हजार आहेत. संस्थांच्या संख्येप्रमाणे महत्वाच्या संस्था व त्यांचे सभासद येणेप्रमाणे- धारबांधणी - ६९५ संस्था व सभासद ३३३६५, दुग्धा व्यवसाय संस्था - ८११ संस्था व सभासद ४३३९४ मच्छीमार - ६९ संस्था व सभासद ३८०२, कामगार कंत्राट - २१७ संस्था व सभासद १२१३२ विवाय जिल्ह्यात ६.४ सहकारी साखर कारखाने असून त्यांचे सभासद ४१९५१ आहेत. त्याचप्रमाणे ५ सहकारी सुत शिरण्या असून त्यांचे सभासद १७३०० आहेत. धारबांधणी संस्थांनी ३८०० गाळे बांधले, दुग्धा व्यवसाय संस्थांनी ७३४.०० लाखा रम्यांची दुग्धा विक्री केली तर मच्छीमार संस्थांनी २१.७० लाखा रम्यांची मच्छी विक्री केली. तीन साखर कारखान्यांमधून ४.३४ लाखा मेट्रिक टन उसाचे वाजप करण्यांत आले.

जिल्ह्यात शेतकऱ्यांची पतमानणी पुरविण्याकरिता जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक अखून दिनांक ३१.३.१९९४ रोजी तिच्या १६६ शाखा कार्यरत आहेत. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत चालू वर्षात जल्प मुदतोचे २०८७८ लाख रुपये कर्ज वाटप करण्यांत आले. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मुख्यत्वेकरून शेतकऱ्यांना सहकारी संस्था मार्फत लघू व मध्यम काळाकरिता कर्जपुरवठा करते. शेतकऱ्यांच्या जीवनी सुधारण्याकरिता दिर्घकालीन कर्ज पुरवठा भू-विकास बँकेमार्फत होतो. जिल्हा भू-विकास बँकेच्या प्रत्येक तासुळा मुख्यालयात शाखा आहेत. वित्तीय वर्ष १९९३-९४ मध्ये जिल्हा भू-विकास बँकेमार्फत शेतकऱ्यांना ६४६ लाख रुपये कर्जवाटप करण्यांत आले.

व्यापारी व इतर बँका

६७ (अ) व्यापारी बँका

जिल्ह्यात एकूण १६ व्यापारी बँका १९९३-९४ या वर्षात कार्यरत होत्या त्या बँकांच्या एकूण १३८ शाखा होत्या. या शाखांपैकी ३९ शाखा नांदेड येथे व २१ शाखा इतर नागरी क्षेत्रात तर ६८ शाखा ग्रामीण क्षेत्रात होत्या. नागरी व ग्रामीण क्षेत्रातील व्यापारी बँकेची एकूण वारी ४६.८८ व ५३.१२ होती.

६८ (ब) सहकारी बँका

जिल्ह्यात एकूण ७ सहकारी बँका १९९४ या सहकारी वर्षात कार्यरत अखून त्या बँकांच्या एकूण शाखा १७८ होत्या. त्यापैकी ३२ नागरी विभागात व १४६ शाखा ग्रामीण विभागात कार्यरत होत्या.

६९ (क) बँकेचा विस्तार

वर्ष १९९० मध्ये व्यापारी बँकांच्या एकूण २ शाखा उघडण्यांत आल्या होत्या. ग्रामीण १ व नागरी भागात १ उघडण्यांत आल्या. तसेच १९९३ मध्ये सहकारी बँकेच्या ४ शाखा उघडण्यांत आल्या. त्यापैकी सर्व शाखा ग्रामीण विभागात उघडण्यांत आल्या.

७० (द) दर बँकेमार्फत सरासरी लोकांख्या

जिल्ह्यात दर व्यापारी बँकेमार्फत लोकांख्या १८२०६ येते. मात्र नागरी व ग्रामीण भागात दर बँकेमार्फत अनुक्रमे ८४३६ व २६८२७ लोकांख्या येते.

७१ (घ) ठेवी व कर्जाचे प्रमाण

जिल्ह्यात १९९३-९४ वर्षात वर्गोक्त बँकांच्या ठेवी १९५ लाख रुपये होत्या, तर वाटप केलेले कर्ज रुपये १९५ लाख रुपये होते. ठेवी व कर्जाचे प्रमाण ६५ टक्के येते.

७२ (च) अग्रक्रम विभागात कर्ज पुरवठा

जिल्ह्यातील भागद्वारा बँकेमार्फत सर्व बँकांना अग्रक्रम कर्ज वाटपाचे लक्ष्य दिले जाते. १९९४ वर्षात या बँकेमार्फत १९५ लाख रुपये वाटण्यांत आले.

॥७३॥ ग्राहक निर्देशांक

नांदेड जिल्हाचा १९८२ पायाभूत वर्षा धारल्यास मार्च, १९९४ मध्ये कामगारांच्या ग्राहक किंमतीचा सर्व साधारण निर्देशांक २७१ होता, तोच मार्च, १९९३ करिता २५६ होता.

॥ ११ ॥ शिक्षणाच्या सोयी

॥७४॥ प्राथमिक व माध्यमिक

जिल्ह्यात एकूण २१०६ प्राथमिक शाळा, २५८ माध्यमिक शाळा व ५९ उच्च माध्यमिक शाळा वर्षा १९९२-९३ मध्ये होत्या. प्राथमिक शाळेत व माध्यमिक शाळेत अनुक्रमे ४०५५१७ व ९७६४० विद्यार्थी होते. प्राथमिक शाळेत चालू वर्षी ८६१० शिक्षक होते. म्हणजेच दर शिक्षकामागे ४७ विद्यार्थी होते. दर लाख लोकसंख्येस प्राथमिक शाळा व विद्यार्थ्यांचे प्रमाण अनुक्रमे ९० व १७४०४ एकटे पडते. प्राथमिक शाळांच्या मानाने माध्यमिक शाळांची संख्या कमी आहे. दर माध्यमिक शाळेमागे ८ प्राथमिक शाळा येतात. तसेच माध्यमिक शाळेमधील विद्यार्थीपणा कमी आहेत. प्राथमिक शाळांमधील विद्यार्थ्यांची तुलना करता दर १०० प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांमागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी २४ येतात. १९९२-९३ या वर्षीत नांदेड जिल्ह्यात १ एक शिक्षकी शाळा होती.

॥७५॥ उच्च शिक्षण

डा. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचे मुख्यालय औरंगाबाद येथे आहे. त्याचे एक उपकेंद्र नांदेड येथे कार्यरत आहे. नांदेड येथे विज्ञान, वाणिज्य व कला शाळांची महाविद्यालये आहेत, शिवाय वैद्यकीय, आयुर्वेद, अभियांत्रिकी व विधी महाविद्यालये व अध्यापक (बी.एड.) महाविद्यालयेपणा आहेत. जिल्ह्यात भोकर सोडून सर्व तालुक्याच्या ठिकाणी महाविद्यालये आहेत. जिल्ह्यात १९९२-९३ मध्ये एकूण ५९ उच्च माध्यमिक शाळेत ६०२१४ विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. तसेच जिल्ह्यातील एकूण २१ महाविद्यालयात एकूण ३०५७० विद्यार्थी शिक्षण घेत होते.

॥७६॥ साक्षरता अभियान

शासकीय धोरणानुसार साक्षर नसलेल्या १५ ते ३५ वयोगटातील प्रौढांना साक्षर करण्यासाठी साक्षरता अभियानाचे वर्ग जिल्ह्यात चालू असून वर्षा १९९३-९४ मध्ये ५२५७३ वर्ग होते. त्यात ५३९४३९ प्रौढांची उपस्थिती होती. छात्रगी संस्थांमार्फत कॉम्प्युटरचे प्रशिक्षण वर्गपणा चालू आहेत.

॥ १२ ॥ वैद्यकीय व आरोग्य सेवा

॥७७॥ वैद्यकीय सेवा

जिल्ह्यात वैद्यकीय सेवा, शासकीय संस्था, स्थानिक संस्था (जिल्हा परिषद), स्वयंसेवी संस्था व छात्रगी संस्थांमार्फत पुरविण्यात येतात. नांदेड येथे श्री. गुरु गोविंदसिंहणी स्मारक शासकीय रुग्णालय व आयुर्वेद महाविद्यालयांची रुग्णालये आहेत. या दोन्ही रुग्णालयांमध्ये ७५९ छाटांची सोय असून त्याचा लाभ ९.८२ लाख रुग्णांनी चालू वर्षीत घेतला. त्याशिवाय शासनाचे क्षयरोग विभागातील नांदेड येथे आहे. नांदेड येथे एक वैद्यकीय

महाविद्यालय आहे. जिल्हा परिषदेचे प्राथमिक आरोग्य केंद्रे ५८ असून त्यात आंतर रक्णाकारिता - ६८४ स्थितीकारिता व २५५ मुलाकारिता अशी एकूण ९३९ छाटांची सोय आहे. तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रामागे ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण ३१४५२ एवढे पडते, तर आदिवासी क्षेत्रासाठी आदिवासी ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण ६६२५ पडते, त्याचप्रमाणे जिल्ह्यात ३३४ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे उपकेंद्रे असून त्याचे प्रमाण लोकसंख्येसाठी ६९७७ एवढे पडते. शिवाय जिल्हा परिषदे अंतर्गत चालू वर्षी अलोपथिक, युनानी - ५, आयुर्वेदिक दवाखाने आहेत. शिवाय जिल्ह्यात चालू वर्षी ११ ग्रामीण रुग्णालये चालू आहेत.

१५८१ कुटुंब कल्याण केंद्र

जिल्ह्यात कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्याकरिता मार्च, १९९४ मध्ये ६९ कुटुंब नियोजन केंद्रे होती. त्यापैकी ११ केंद्रे नागरी भागात तर ५८ केंद्रे ग्रामीण भागात आहेत. कुटुंब कल्याण शास्त्रक्रिया १९९३-९४ मध्ये ११७३ १५१३१ करण्यांत आल्या. त्यापैकी १५११४ शास्त्रक्रिया स्थिरांवर व १७ पुरवठांवर करण्यांत आल्या.

१५९१ पाणी पुरवठा

नांदेड जिल्ह्यात पावसाचे प्रमाण दिवसेंदिवस कमी होत असल्यामुळे वर्ष १९९४ मध्ये कठीण गावांची संख्या ६४ होती. एकूण गावांपैकी १३६० गावांना कायम स्वरूपाची पाण्याची सोय केली आहे. सड्यांय १३६० गावांत कृषिलेका, नळयोजना व विहीरी या साधनांद्वारे पाण्याची टंचाई दूर करण्यांत आली. वर्ष १९९४ मध्ये १३६० गावांपैकी काही गावांना ट्रॅक्टर व बैलगाडीद्वारे पाणी पुरवठा करण्यांत आला.

इतर कार्यक्रमां

१६०१ माता-बाल संगोपन कार्यक्रम

नांदेड जिल्ह्यात माता-बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत १९९३-९४ वर्षांत लस टोचणी कार्यक्रमाद्वारे त्रिगुणी लस (डी.पी.टी.), पोलिओ, बी.सी.जी., गोवर, द्विगुणी (डी.टी.) व एकूण धानुर्वात लस अनुक्रमे ५७३५९, ५८३६९, ६१५८२, ५१६६३, ४९६२३ आणि १३१९९ लस टोचण्यांत आली होती.

१६११ दुर्बल घटक

जिल्हा नियोजनात दुर्बल घटकाकरिता स्वतंत्ररीत्या कार्यक्रम राबविण्यांत येतो. अनुसूचित जाती व जमातीकरिता जिल्हा ग्रामीण यंत्रणेमार्फत तसेच इतर योजनांमार्फत स्वतंत्ररीत्या कार्यक्रम राबविला जातो. दुर्बल घटकांना विहीरी खोदून देणे, विद्यार्थ्यांना वसतिगृहे, फ्री माफी, शिष्यवृत्ती, गणवेश वाटप व पुस्तक पेट्या पुरवणे, घर बांधणीकरिता कर्ज, अनुदान, भू-सुधारणेकरिता कर्ज व अनुदान, शासकीय तसेच स्थानिक व निम-शासकीय कार्यालयातून नोक-या पुरवणे इत्यादी बाबी उपलब्ध करून दिल्या जातात. विशेष घटक योजने- अंतर्गत १९९३-९४ वर्षाकरिता ७७४००४ लक्षा स्मर्याची तरतूद करण्यांत आली होती. पण प्रत्यक्षात ७०९९७ स्मर्ये छार्ची पडले.

५८२॥ मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे व आश्रमशाळा

नांदेड जिल्हा आदिवासी जिल्हा म्हणून घोषित करण्यात आला आहे. जिल्ह्यातील आदिवासी विकासाकरिता खास आदिवासी उपयोजना राबविली जात आहे. वर्ष १९९३-९४ मध्ये रुपये ४७४.४४ लाखाच्या तरतुदीपैकी ४२३.४४ लाखा खर्च करण्यात आले. त्याशिवाय माडां योजनेखाली ~~१९९३-९४~~ रुपये १८.५० लाखा तरतुदीपैकी १८.०९ लाखा खर्च करण्यात आले. तसेच न्युकलीअस बजेट मध्ये १५.३१ लाखा तरतुदीपैकी १५.३१ लाखा खर्च करण्यात आले. आदिवासी विभागातील लोकांचे जीवनमान उंचावण्याच्या दृष्टीने शासनाने शासकीय आश्रमशाळा, वसतिगृहे, सेवायोजन, आदिवासी गृहनिर्माण संस्था, स्वयंस्फूर्ती अनुदानित आश्रमशाळा तसेच अनुदानावर आदिवासी कास्तकारांना विजयपुरवठा इत्यादी सोयी उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत; आणि ह्या सर्व सोयी सवलती मिळवून देण्यासाठी प्रकल्प अधिकारी तथा अप्पर जिल्हाधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यालय, क्विन्स हे कार्यालय सुरू आहे. जिल्ह्यात आदिवासी १६ आश्रमशाळा असून त्यातील विद्यार्थी/४५९० होती. तसेच मागासवर्गीयांच्या कल्याणकारी योजनांतर्गत वसतिगृहांची संख्या १५० असून त्यात २३ ७४६० विद्यार्थी राहतात.

५९३॥ संकीर्ण

५८३॥ ग्राम पंचायती, नगर परिषदा व जिल्हा परिषदा

जिल्ह्यात १९९४ मध्ये मार्च अखेर १३०७ ग्राम पंचायती होत्या; पैकी ११२५ स्वतंत्र ग्राम पंचायती होत्या, तर १९२ ग्रुप ग्रामपंचायती आहेत. वर्ष १९९३-९४ मधील ग्राम पंचायतींची एकूण मिळकत व खर्च अनुक्रमे २१० लाखा व १७४ लाखा आहे.

जिल्ह्यात मार्च, १९९४ अखेर १३ नगर परिषदा होत्या. ह्या सर्व नगर परिषदांचे १९९३-९४ मधील उत्पन्न व खर्च अनुक्रमे १८७६ लाखा व १८०४ लाखा रुपये आहे. जिल्हा परिषद, नांदेड अंतर्गत ८ पंचायत समित्या आहेत. जिल्हा परिषदेचे ८७५२ लाखा उत्पन्न आणि त्याच काळातील खर्च ८७४० लाखा खर्च होता.

५८४॥ धार बांधणी कार्यक्रम

जिल्ह्यात सिडको व हडको संस्थां मार्फत लघू मिळकत कुटूंबाकरिता व मध्यम उत्पन्न गटाकरिता धारांचे गाळे बांधण्याचा कार्यक्रम राबविण्यात आलेला आहे. १९९३-९४ वर्षात २० क्लमी कार्यक्रमांतर्गत इंदिरा आवास योजनेत ३२५ धारे बांधण्यात आली.

५५: पोलीस व गुन्हे

जिल्ह्यात ३४ पोलीस ठाणे व २१ आउट पोस्ट मार्च, १९९४ अखेर आहेत. एकूण पोलीस दलाची संख्या १९९४ मध्ये २७३८ होती. त्या वर १२४८.३२ लाखा रुपये खर्च करण्यात आला. वर्ष १९९४ मध्ये न्यायालयात ६१६८ पविष्ट केलेली प्रकरणे नोंदीवण्यात आली. पैकी २-२१ दखलपात्र गुन्हा एकही नव्हता.

८६. करमणूक

जिल्ह्यात मार्च , १९९४ अखेर कायम स्वरूपाची २१ सिनेमागृहे आहेत. पैकी एकट्या नांदेड शहरात ८ आहेत. फिरत्या सिनेमागृहांची संख्या चालू वर्षात १७ होती. चित्रपटाद्वारे करमणूक करायची सवण चालू चालू वर्षात ६९.०३ लाख रुपये झाली. ह्याखेरीज नांदेड येथे जुलै नाट्यगृह कलाभोंदर व प्रतिभा नाट्यभोंदर ही असून त्यात नाटकांचे व गायनाचे कार्यक्रम होतात.

८७. अल्पबचत

वर्षा १९९३-९४ या वित्तीय वर्षात नांदेड जिल्ह्यात अल्पबचत गुंतवणुकीसाठी ७५० लक्षा रम्याचे उद्दण्ड देण्यात आले होते. तथापि, निव्वळ गोळावेली रक्कम १०७१.९९ लाख होती. त्यात प्रामुख्याने टपाल कार्यालय, बचत बँक, पुनरावर्ती ठेवी, राष्ट्रीय बचत पत्रे २ ते ७ मालिका, इंदिरा विकास पत्रे, किसान विकास पत्रे या मध्ये रक्कम गुंतवणूक करण्यात आली होती. त्यात १४.४१ टक्के टपाल कार्यालय बचत खाते तसेच ३४.१४ टक्के पुनरावर्ती ठेवीत गुंतवल्याचे आढळते.

१४. धार्मिक स्थळे व पर्यटन

८८. नांदेड हे शहर महाराष्ट्रातील प्रमुख नदीपैकी एक असणा-या गोदावरी नदीच्या डाव्या काठावर वसलेले आहे. नांदेड येथील श्री. गुरु गोविंदसिंहाजीचा गुरुद्वारा धार्मिक महत्त्वाच्या दृष्टीने भारतात अमृतसरच्या गुरुद्वारा-यानंतर दुस-या क्रमांकावर येतो. देशाच्या सर्व भागांतून व परदेशांतूनही शीळा संपदायाचे लोक या गुरुद्वारा-याच्या दर्शनासाठी नांदेडला भेट देतात. विशेषतः होळी व दसरा सणाच्या वेळी मोठ्या प्रमाणावर

नांदेड येथे जमतात व नांदेड ह्या शहरातून त्यांच्या मोठ्या फिरवणूका निघतात. या जिल्ह्यात किनवट तालुक्यात माहूर येथे रेणूका मातेचे मंदिर व त्यांचेजवळच माहूरगड किल्लाही आहे. पालकडून दत्ता शिखर येथे दत्तात्रयाचे मंदिर व त्यांचे पालकडून अनुसया मातेचे मंदिर आहे. तसेच कंधार तालुक्यात माळेगाव येथे डांडोबाचे मंदिर असून सर्वसाधारणपणे मार्च-एप्रिलमध्ये येथे यात्रा भारते या दोन्ही स्थळांना भेटी देण्यासाठी महाराष्ट्रातून व महाराष्ट्राबाहेरून मोठ्या प्रमाणावर भाविक लोक देवदर्शनासाठी येतात.

XXXXXX

XXXX

XX

भाग - २

जिल्हा तांब्यळी गोणवारा

(विविध माहितीचे तांब्यळीय तखते)

१९९३ - ९४

भाग - २

जिल्हा सांख्यिकी गोजवारा

१९९३-९४

विविध माहिती सांख्यिकीय तक्तें

क्रमांक	विवरण	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३
<u>११</u> क्षेत्रफळ व लोकसंख्या		
१.१	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकानिहाय क्षेत्रफळ, घारे व लोकसंख्या.	१
१.२	१९५१ पासून लोकसंख्येमधील दशावार्षिक फरक	३
१.३	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे गावांचे लोकसंख्येच्या गटानुसार तालुकानिहाय वर्गीकरण.	९
१.४	१९९१ च्या जनगणनेनुसार शहरांचे लोकसंख्येच्या गटानुसार तालुकानिहाय वर्गीकरण.	११
१.५	१९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची तालुकानिहाय संख्या.	१२
१.६	१९६१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्येचे वयोगटानुसार व धर्मानुसार वर्गीकरण.	१५
१.७	१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमातींची आकडेवारी.	१६
१.८	१९९१ च्या जनगणनेनुसार भिंती/छप्परे वाताढी वापरलेल्या साधनसामग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण.	१८
१.९	१९९१ च्या जनगणनेनुसार आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण.	२०
१.१०	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील वापरात घारे आणि त्यांचा वापर.	२१
<u>१२</u> हवामान		
	निवडक केंद्रातील फर्न्य दिवसांची संख्या व स्रूणा फर्न्य	२२
	निवडक केंद्रातील कासल व किमान तापमान	२५
<u>१३</u> शेती		
	तालुकावार जमिनीचा वापर १९८७-८८, २८-८९-९० ९०-९१.	२६
	तालुकावार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९१-९२.	३०
	जिल्ह्यातील मुख्य पिकांचे दर अडदरी उत्पन्न व स्रूणा उत्पादन = १९९३-९४.	३८

१	२	३
३०४	तालुकावार विविध साधनांनी ओलिताखाली आणलेले क्षेत्रे १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१.	४०
३०५	तालुकावार निरीनराख्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्रे - १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१.	४१
३०६	(अ) - तालुकावार सिंचन विहीरा व इतर विहीरींची संख्या - १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१.	४५
३०६	(ब) - तालुकावार कृषनलिका, हातपंप व विद्युतपंपाची संख्या - १९९३-९४ मर्यादित.	४७
३०७	तालुकावार विहीरींखोरीज लघु पाटबंधाऱ्यांची कामे - १९९३-९४.	४८
३०८	जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधाऱे प्रकल्प ३० जून, १९९४ ला संपणा-या वजाविरता.	५०
३०९	विहितधारणा जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ - ८५-८६	५४
३१०	तालुकावार कृषिविषयक अकारे - पशुगणना १९८७ अनुसार.	५६
३११	दुष्काळ, टंचाईसंदर्भ्य परिस्थितीची माहिती - १९९३-९४	५७
३१२	तालुकानुसार टंचाईच्या पूर्वीतहासानुसार कठोरण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबतची माहिती.	५८
	<u>४ ४ ४ पशुसंवर्धन, वने व मत्स्यव्यवसाय.</u>	
४०१	तालुकावार पशुधन - पशुगणना १९८७ अनुसार.	६१
४०२	जिल्ह्यातील तालुकावार पशुवैद्यकीय आकडेवारी १९९३-९४	६५
४०३	रांगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या १९९३-९४	६७
४०३(अ)	जिल्ह्यातील तालुकानुसार विविध पशु वैद्यकीय संस्थांचे कार्य - १९९३-९४.	६८
४०४	तालुकावार मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या - १९९३-९४	६९
४०५	जिल्ह्यातील वनक्षेत्रे - १९९३-९४ (अस्थायी)	७०
४०६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादन - १९९३-९४	७१
४०७	जिल्ह्यातील मू-जल मत्स्य व्यवसाय.	७२
	<u>४ ५ ४ उद्योग व खनिजे</u>	
१	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या.	७३
२	घालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण.	७७
३	कार्याच्या शिक्कांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण.	८१
४	उद्योगांच्या महत्त्वांच्या बाबींची आकडेवारी.	८३
५	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी.	८५
६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम.	८७
७	कर्मचारी गणना - कर्मचा-यांची संख्या - १९९३ (स्थायी)	८८
८	निरीनराख्या उद्योगातील रोजगार.	८९
९	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची व गावांची संख्या.	९०

१	२	३
५१०	विजेधा बापर	९१
५११	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार ज्वर कृषि आस्थापना	९२
५१२	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या (कृषि व ज्वर कृषि) आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणाऱ्यांची संख्या.	९४
५१३	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि आणि ज्वर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या	९५
५१४	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि आणि ज्वर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या	९६
५१५	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व ज्वर कृषि सहकारी आस्थापना	९७
५१६	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक कृषि व ज्वर कृषि आस्थापनांची संख्या आणि रोजगार यांची संख्या.	९८
५१७ (अ)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुस्स्ती सेवा या गटातील स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	९९
५१७ (ब)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुस्स्ती सेवा या गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१००
५१८ (अ)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ व्यापार या गटातील स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०१
५१८ (ब)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील घाऊक व किरकोळ व्यापारी आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०२
५१९ (अ)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा पुरविणाऱ्या स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०३
५१९ (ब)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा पुरविणाऱ्या आस्थापनांची एकूण संख्या आणि नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०४
५१९ (अ)	१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील सर्व उद्योग सह एकूण स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०५

१	२	३
५२०	(ब) १९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र आस्थापनाच्या कृष्ण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	११६

५६३ सार

६१	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या सडोरी संस्था.	१०७
६२	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	१०९
६३	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सडोरी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गप्रमाणे वर्गवारी.	११०
६४	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील जैकीचे कार्य.	१११
६५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सडोरी संस्थांचे कार्य.	११४
६६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य.	११६
६७	जिल्ह्यातील आदिवासी सडोरी संस्थांचे कार्य.	११८
६८	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सडोरी संस्थांमार्फत दिलेली पिक कर्णे.	१२०
६९	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सडोरी संस्थांमार्फत दिलेली पिक कर्णे.	१२१
६१०	जिल्ह्यातील आदिवासी सडोरी संस्थांमार्फत दिलेली पिक कर्णे.	१२२
६११	जिल्ह्यातील शिगर शेतकरी सडोरी संस्थांचे कार्य.	१२३
६१२	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य.	१२४
६१३	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य.	१२६
६१४	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य.	१२७
६१५	जिल्ह्यातील बाजारपेठांची तालुकावार माहिती.	१२९
६१६	जिल्ह्यातील सावकारीची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्णे.	१३३

५७३ वैधकीय व आरोग्य सेवा

१	तालुकावार सार्वजनिक अर्थासहाय्य संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेली वैधकीय सुविधांची माहिती.	१३६
२	तालुकावार नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या.	१३९
३	जिल्ह्यातील विविध कारणांवार मृत्यूंची माहिती.	१३९
४	माता-बाळ संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोपणी.	१४०
५	तालुकावार कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या.	१४२

५८३ शिक्षण

८१	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता.	१४३
८२	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची माहिती.	१४५

१	२	३
८०३	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे वर्गवारी.	१४५
८०४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांचे माहिती.	१४७
८०५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी नि:शुल्क शिक्षणाची सुलत.	१४९
८०६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च.	१५०
८०७	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन व तांत्रिक शाळा.	१५१
८०८	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे.	१५२
८०९	जिल्ह्यातील शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था.	१५३
<u>१०९ ॥ परिवहन, दळणवळण व वाहतूक.</u>		
९०१(अ)	रेल्वेमार्गांची लांबी.	१५४
९०१(ब)	रेल्वे स्थानकांचे ताबुकावार वाढी.	१५५
९०२	प्रकार व पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबीमाहिती.	१५६
९०३	पापरात असलेली भोटार वाहनांची संख्या.	१५७
९०४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महासंघाची प्रवासी वाहतूक आकडेवारी.	१५८
९०५	महत्त्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना.	१५९
९०६	पोस्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी.	१६४
<u>११० ॥ स्थानिक संस्था.</u>		
१००१	स्थानिक संस्थेचे उत्पन्न व खर्च.	१६५
१००२	ग्राम पंचायतींचे उत्पन्न व खर्च.	१६६
१००३	जिल्हा परिषदेचे बाबत उत्पन्न व खर्च.	१६८
१००४	जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न व खर्च.	१७७
<u>१११ ॥ वार्षिक योजना</u>		
११०१	विविध विकास शीर्षांखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च.	१७२
११०२	योजनेखालील महत्त्वाची भौतिक साधने.	१७५
११०३	रोजगार हमी योजनेबाबतची माहिती.	१८१
११०४	रोजगार हमी योजनेतील घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार खर्च.	१८१
११०५	पिण्याच्या पाण्याच्या स्रोत.	१८२
११०६	अधिक उत्पादन देणाऱ्या संकीरत व सुधारीत पिकांचे क्षेत्र.	१८४
११०७	रासायनिक छातांचे वाटप.	१८६
११०८	तांदार कारखान्यांची आकडेवारी.	१८७
११०९	दुग्ध संस्थांची माहिती.	१८८
१११०	अवर्जणप्रवण कार्यक्रमांची प्रगती.	१८९
११११	आदिवासी विकास कार्यक्रम, तरतूद व खर्च.	१९०
१११२	वीस कसमी कार्यक्रम.	१२३
१११३	विशेष घटक योजना.	१९४
१११४	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम.	१९५

१	२	३
	<u>१२</u> <u>किंमती व निदेशांक</u>	
१२०१	निवडक शोतीमालांच्या सरासरी घाऊ किंमती.	१९६
१२०२	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी घाऊ किंमती.	१९७
१२०३	कामगारांचे शाहक किंमतीचे निदेशांक.	२०१
	<u>१३</u> <u>पोलीस, गुन्हे आणि कारागृहे</u>	
१३०१	जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या.	२०२
१३०२	गुन्हेसंबंधी आकडेवारी	२०३
१३०३	तुस्मात दाखल केलेले गुन्हेगार	२०४
१३०४	तुस्मात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटा- नुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण.	२०६
१३०५	दिव्याणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे.	२०७
	<u>१४</u> <u>बँका, संयुक्त भांडवली संस्था व विमापत्रे</u>	
१४०१	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व बँके.	२०८
१४०२	संयुक्त भांडवली संस्था	२०९
१४०३	उत्तरीवलेल्या विमापत्रांचो संख्या व विम्याची रक्कम	२१०
	<u>१५</u> <u>सैकीर्ण</u>	
१५०१	पित्रापटगृहाविषयी आकडेवारी.	२११
१५०२	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पभूंपतीची रक्कम	२१२
१५०३	तालुकावार गोळा केलेला जमीन मधुल	२१३
१५०४	छापळाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके.	२१४
१५०५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर.	२१६
१५०६	मागणी व वसूल केलेले धान्य	२१७
१५०७	१९९१ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी.	२१८
१५०८	अधिकाारी व प्रवासी यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी.	२२१
१५०९	जिल्ह्यातील निवडक निदेशांकाचे कल	२२३

१९९१ व्या जनगणने नसार नांदेड जिल्ह्यातील तालुकांनिहाय क्षेत्राफळ, घरे व लोकांसंख्या

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	क्षेत्र (चौ. कि.मी.)	दा. चौ. कि.मी. मध्ये लोकांसंख्या	गावांची संख्या		वाढी-सांख्यी संख्या	आकडे छजारात				
					वस्ती असलेली	ओसाड		वापरातील निवासींची संख्या	कुटुंबांची संख्या	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
नांदेड जिल्हा	एकूण		१०,५०२.०	२२२	१,५१५	६५	२३	४,०४९	४,०७	२३,३०	११,९८	११,३२
	ग्रामीण		१०,२९०.९	११७५	१,५१५	६५	—	३,२१०	३,२४	१८,२४	९,३३	८,९९
	नागरी		२११.१	२३५	—	—	१३	८२	८३	५,०६	२,६५	२,४२
१. नांदेड तालुका	एकूण		१,०२२.८	५६७	१८७	१०	३	९७	९५	५,७९	३,०१	२,७९
	ग्रामीण		९९५.७	२५७	१८७	१०	—	४२	४३	२,५६	१,३२	१,२५
	नागरी		२२७.१	११९२२	—	—	३	५१	५२	३,२३	१,६९	१,५४
२. हदगांव तालुका	एकूण		१,५५६.६	१६९	२१७	१०	१	४६	४७	२,६३	१,३४	१,२९
	ग्रामीण		१,५३०.९	१६१	२१७	१०	—	४४	४४	२,४७	१,२६	१,२१
	नागरी		२५.७	६४१	—	—	१	३	३	१६	९	८
३. फिमट तालुका	एकूण		२,०७६.९	११७	२४६	१२	१	४६	४६	२,४३	१,३४	१,१९
	ग्रामीण		२,०६३.२	१०७	२४६	१२	—	४२	४२	२,२१	१,१२	१,०९
	नागरी		१३.७	१६००	—	—	१	४	४	२२	११	१०

(कु. पातु.)

तकता क्रमांक - १२ (समाप्त)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४० भांकर	एकूण	१,०३४.४	१७०	१४८	३	१		३२	३२	१,७६	९	८६
	ग्रामीण	१,०२६.१	१६३	१४८	३	—		३०	३०	१,६७	८५	८२
	नागरी	८.३	१००४	—	—	१		२	२	८	५	४
५० बिलोली	एकूण	१,४५९.५	२३४	२२१	१५	३		६१	६२	२,४१	१,७६	१,६७
	ग्रामीण	१,३८५.५	२१३	२२१	१५	—		५३	५४	२,९४	१,५६	१,४४
	नागरी	७४.०	६८२	—	—	३		८	८	४८	२४	२३
६० देगवूर	एकूण	६७८.६	२५१	१०२	९	१		३१	३१	१,७७	८७	८३
	ग्रामीण	६५९.६	२०१	१०२	९	—		२५	२३	१,३३	६८	६५
	नागरी	१२.०	१९५९	—	—	१		६	६	३७	१९	१८
७० सुखोठ	एकूण	८७५.१	२३४	१४८	—	१		३५	३६	२,०५	१,०५	९९
	ग्रामीण	८४२.०	२२०	१४८	—	—		३२	३२	१,८५	९७	९०
	नागरी	३३.१	५९४	—	—	१		३	३	२०	१०	९
८० कंधार (लेटा)	एकूण	१,६२९.४	२१६	२४६	६	२		५६	५२	३,५३	१,८१	१,७१
	ग्रामीण	१,६२४.२	१९८	२४६	६	—		५४	५४	३,२१	१,६५	१,५६
	नागरी	५.२	६०९७	—	—	२		५	५	३२	१७	१५

टिप :- (१) क्षेत्रांमध्ये १९८१ च्या जनगणना व लोकसंख्या १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे स्तंभ ५ चे आकडे आहेत. (२) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. (३) जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या आकडेवारीचा आधार सर्वेअर जनस ऑफ इंडिया हा असल्याने व तहसीलच्या एकूण क्षेत्राचा आधार निरोक्षक, भूमि अभिलेख हा असल्यामुळे तहसीलच्या ग्रामीण क्षेत्रांचे बेरीज जिल्ह्याच्या बेरजेला जुळणार नाही.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन.

नांदेड जिल्ह्याचा १९५१ पातूनचा लोकसंख्येमधील द्वावार्षिक फरक (लोकसंख्या "०००")

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	सकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			सकूण	ग्रामीण	नागरी	सकूण	ग्रामीण	नागरी	सकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>नांदेड जिल्हा</u>		१९५१	२३,३०	१८,२४	५,०६	११,९८	९,३३	२,६५	११,३२	८,९१	२,४१
		१९८१	१७,४९	१४,२१	३,२८	८,९२	७,२२	१,७०	८,५७	७,००	१,५७
		१९७१	१३,९८	११,७०	२,२८	७,९०	५,९५	१,९५	६,८३	५,७५	१,०८
		१९६१	१०,८७	९,२४	१,६३	५,४८	४,६७	०९	५,३९	४,५७	०८
		१९५१	८,८४	७,४५	१,३९	४,४६	३,७५	०७	४,३८	३,७०	०६
<u>तालुका</u>											
१. नांदेड		१९९१	५,७९	२,५६	३,२३	३,०१	१,३२	१,६९	२,७९	१,२५	१,५४
		१९८१	३,८८	१,८७	२,०१	२,०१	९६	१,०५	१,८७	९१	९६
		१९७१	२,७१	१,३७	१,३४	१,४२	७१	७१	१,२९	६६	६३
		१९६१	१,९६	१,०९	८८	१,०२	५५	४६	९५	५३	४१
		१९५१	१,६३	९२	७१	८३	४७	३७	७९	४६	३४
२. हदगाव		१९९१	२,६३	२,४७	१६	१,३४	१,२६	९	१,२९	१,२१	८
		१९८१	२,७८	१,९७	११	१,०६	१,००	६	१,०३	९८	५
		१९७१	१,७०	१,६३	७	८६	८२	४	८४	८१	३
		१९६१	१,३७	१,३२	५	६९	६६	३	६८	६६	२
		१९५१	१,०९	१,००	९	५५	५०	५	५४	५०	४

तकता क्रमांक १२ (चाबू.....)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३. फिक्ट	१९९१	२,४३	२,२१	२२	१,२४	१,१२	११	१,१९	१,०९	१०	१२
	१९८१	१,९९	१,८३	१६	१,०१	९२	९	९८	९०	८	
	१९७१	१,५६	१,४५	११	७९	७३	६	७७	७२	५	
	१९६१	१,१७	१,१०	७	५९	५५	४	५९	५५	४	
	१९५१	८८	८३	५	४४	४२	३	४४	४१	३	
४. मोकर	१९९१	१,७६	१,६७	८	९०	८५	५	८६	८२	७	
	१९८१	१,३४	१,२८	७	६८	६४	४	६६	६३	३	
	१९७१	१,१०	१,०५	५	५६	५३	३	५४	५२	२	
	१९६१	८८	८४	४	४४	४२	२	४४	४२	२	
	१९५१	७३	६८	५	३६	३३	३	३७	३५	२	
५. बिलोली	१९९१	३,४१	२,९४	४८	१,७५	१,५०	२४	१,६७	१,४४	२३	
	१९८१	२,६६	२,२७	३९	१,३५	१,१५	२०	१,३१	१,१२	१९	
	१९७१	२,२३	१,९२	३१	१,१३	९७	१६	१,१०	९५	१५	
	१९६१	१,७६	१,५३	२३	८८	७७	१२	८८	७६	१२	
	१९५१	१,५१	१,३०	२२	७५	६५	११	७६	६५	११	

(पुटे चाबू.....)

..... (भा.)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
६. देगलूर	१९९१	१,७०	१,३३	३७	८७	६८	१९	८३	६५	१८	
	१९८१	१,३०	१,०२	२८	६६	५२	१४	६४	५१	१३	
	१९७१	१,११	८९	२२	५७	४५	११	५४	४४	१०	
	१९६१	६७	७५	१५	४६	३८	८	४४	३७	७	
	१९५१	७२	६१	१२	३७	३१	६	३६	३०	६	
७. सुखोड	१९९१	२,०५	१,८५	२०	१,०५	९५	१०	९९	९०	९	
	१९८१	१,५७	१,४३	१४	८६	७३	७	७७	७०	७	
	१९७१	१,३४	१,२५	९	६९	६४	५	६७	६१	६	
	१९६१	१,०१	९५	७	५२	४८	३	५०	४६	३	
	१९५१	८२	७६	६	४२	३९	३	४०	३७	३	
८. कंधार	१९९१	३,५३	३,२१	३२	१,८२	१,६५	१७	१,७१	१,५६	१५	
	१९८१	२,६६	२,५४	१२	१,३६	१,३०	६	१,३०	१,२५	६	
	१९७१	२,२२	२,१३	९	१,१४	१,०९	५	१,०८	१,०४	५	
	१९६१	१,७३	१,६७	७	८९	८६	३	८४	८१	३	
	१९५१	१,४५	१,३६	९	७४	६९	४	७१	६७	५	

(पुढे चालू.....)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ग	दर चौ.कि.मी. मधील लो.संख्या	द्विवार्षिक फरकाची टक्केवारी		
				एकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	१३	१४	१५	१६
	<u>नांदेड जिल्हा</u>	१९९१	३२२	+ ३३.२१	+ ३८.३३	+ ५४.३८
		१९८१	१६७	+ ३५.६५	+ २१.५४	+ ४३.६८
		१९७१	१३३	+ २९.४६	+ २६.६०	+ ४६.४०
		१९६१	१०४	+ २२.९६	+ २३.९६	+ १३.७०
		१९५१	८६	+ १२.६५	+ ५.२५	+ १८.४८
	<u>तालुका</u>					
	१. नांदेड	१९९१	५६७	+ ४९.३४	+ ३७.६८	+ ६०.७२
		१९८१	३७९	+ ४३.०९	+ ३६.३८	+ ४९.९५
		१९७१	२६५	+ ३८.१३	+ २६.१५	+ ५२.९७
		१९६१	१९२	+ ३०.२९	+ १७.७१	+ २३.६४
		१९५१	१६०	—	—	—
	२. हद्दीव	१९९१	१६९	+ २६.३०	+ २५.१७	+ ४८.०५
		१९८१	१३४	+ २२.४२	+ २१.३०	+ ४६.५८
		१९७१	१०९	+ २४.१०	+ २३.५४	+ ३७.४७
		१९६१	८८	+ २६.३२	+ ३२.०९	+ ३८.१२

१	२	३	४	५	६	७			
३	बिजवट	१९९१	११७	+	२२०१९	+	२१०२१	+	३३००२
		१९८१	९६	+	२७०५२	+	२५०४८	+	५५०५१
		१९७१	७५	+	३३०२२	+	३२०३३	+	४६०७२
		१९६१	५६	+	३२०७९	+	३२०१५	+	४३०३९
		१९५१	४२		—		—		—
४	भोकर	१९९१	१७०	+	३१००६	+	३१०३३	+	२५०८१
		१९७१	१३०	+	२२०१६	+	२२००२	+	३४०९०
		१९७१	१०६	+	२४०५९	+	२४०८७	+	१९०२८
		१९६१	८५	+	२१०१०	+	२३०३६	—	९०९५
		१९५१	७०		—		—	—	७०३६
५	बिलोली	१९९१	२३४	+	२८०३४	+	३९०१६	+	२३०४६
		१९८१	१८२	+	१९०५२	+	१८०३४	+	२७००३
		१९७१	१५२	+	२६०४२	+	२५०६९	+	३१०२३
		१९६१	१२१	+	१६०३७	+	१७०९८	+	६०१९
		१९५१	१०४		—		—		—

१	२	३	१३	१४	१५	१६
६. प्रेसबुर	१९९१	२५१	+ ३०८५	+ २९८१	+ ३४७०	
	१९८१	१९२	+ १७१५	+ १४७४	+ २७०५	
	१९७१	१६४	+ २३४२	+ १८५४	+ ४८५६	
	१९६१	१३२	+ २४४५	+ २४१६	+ २६३०	
	१९५१	१०६	—	—	+ ३५१७	
७. मुखेड	१९९१	२३४	+ ३०२१	+ २९२३	+ ४०३७	
	१९८१	१८०	+ १६२०	+ १४३६	+ ५१३०	
	१९७१	१४५	+ ३२४६	+ ३१९३	+ ४००५	
	१९६१	११६	+ २३६२	+ २५३५	+ ३२२०	
	१९५१	९४	—	—	+ ६१५	
८. कंधार लोटा }	१९९१	२१६	+ ३२२६	+ २६३०	+ १५७४०	
	१९८१	१६४	+ १९८०	+ १९२०	+ ३३५८	
	१९७१	१३४	+ २८३०	+ २७८७	+ ३९०८	
	१९६१	१०६	+ १९५८	+ २२४६	+ २५४२	
	१९५१	८९	—	—	+ ४९४१	

टिप :- आकडें पूर्णांकित केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ व १९९१ जनगणना प्रकाशन.

टीप :-

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे नांदेड जिल्ह्यातील गावांचे लोकांसंख्येच्या गटानुसार तालुकानिहाय वर्गीकरण.

(लोकांसंख्या "००")

अ.क्र.	जिल्हा, तालुका	वस्ती असलेली गावे							
		२०० पेक्षा कमी		२०० ते ४९९		५०० ते ९९९		१००० ते १९९९	
१	२	संख्या	लोकांसंख्या	संख्या	लोकांसंख्या	संख्या	लोकांसंख्या	संख्या	लोकांसंख्या
	जिल्हा बेरोल तालुका	५३	६,२	२८३	१,०४,५	५०५	३,७३,४	४७२	६,५५,१
१	नांदेड	१३	१,६	३०	१०,७	६२	४५,२	४७	६४,३
२	हदगाव	८	१,१	४४	१६,३	७६	५४,९	६७	९५,४
३	किनवट	१२	१,५	६५	२३,५	९५	७०,८	६०	८१,६
४	भाोकर	२	२	३०	१०,८	५५	३९,९	५०	६९,१
५	बिलोली	७	८	३५	१२,८	६३	४८,०	८०	१,१२,८
६	डेगलूर	४	५	१४	५,०	३७	२८,७	२७	३७,८
७	मुळोड	२	२	२७	१०,५	३९	२९,०	६०	८३,७
८	कंधार तालुका	५	५	३८	१४,९	७८	५६,९	८१	१,१०,४

(पुढे चालू.....)

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	वस्ती असलेली गावे								ओसाड गावांची संख्या
		२००० ते ४९९९		५००० ते ९९९९		१०००० आणि त्याहून जास्त		एकूण		
१	२	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	१९
	जिल्हा बेरोज	१७७	४,९९,८	२१	१,२५,९	४	५९,३	१,५१५	१८,२४,२	६५
	तालुका									
१	नांदेड	२७	७७,६	७	४२,०	१	१४,८	१८७	२,५६,३	१०
२	हदगीव	२०	५७,५	१	८,३	१	१३,४	२१७	२,४६,९	१०
३	फिनवट	१२	३२,०	२	१२,०	—	—	२४६	२,२१,२	१२
४	भोकर	१०	२७,१	—	—	१	२०,३	१४८	१,६७,५	३
५	बिलोली	३१	८४,९	४	२३,७	१	१०,९	२२१	२,९३,८	१५
६	देगलुर	१८	५०,२	२	१०,७	—	—	१०२	१,३२,९	९
७	मुळोड	१९	५५,६	१	६,०	—	—	१४८	१,८५,०	—
८	कंधार-लोटा	४०	१,१४,८	४	२३,२	—	—	२४६	३,२०,८	६

टिप :- आकडे पूर्णांकात केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन.

मिस्त्रो/-

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे नांदेड जिल्ह्यातील शहरांचे लोकसंख्येच्या गटानुसार तालुकानिहाय वर्गीकरण (लोकसंख्या "०००")

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	५००० पेक्षा कमी		५००० ते ९९९९		१०००० ते १९९९९		२०००० ते ४९९९९		५०००० ते ९९९९९		१००००० व त्याहून अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
जिल्हा बेरोज	-	-	१	८	६	८६	५	१,३७	-	-	१	२,७५	१३	५,०६	
तालुका															
१. नांदेड	-	-	-	-	१	१४	१	३४	-	-	१	२,७५	३	३,२३	
२. हदगाव	-	-	-	-	१	१६	-	-	-	-	-	-	१	१६	
३. किमवट	-	-	-	-	-	-	१	२२	-	-	-	-	१	२२	
४. भोकर	-	-	१	८	-	-	-	-	-	-	-	-	१	८	
५. बिलोलो	-	-	-	-	२	३४	१	३४	-	-	-	-	३	४४	
६. देगलूर	-	-	-	-	-	-	१	३७	-	-	-	-	१	३७	
७. सुखोड	-	-	-	-	-	-	१	२०	-	-	-	-	१	२०	
८. कंधारलहा	-	-	-	-	२	३२	-	-	-	-	-	-	२	३२	

टिप :- आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळवणार नाहीत.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील १९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांचो संख्या. (जाकेडे वाभारात)

अ. क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग	ग्रामीण		जिल्हा								
		नागरी	बेरीज	नांदेड	हदगांव	किनवट	भांकर	बिलोली	देगडूर	मुळोड	कंधार	लोडा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१. शेतकरी	ग्रामीण	३,३०,५	४४,२	५०,६	३७,६	३४,१	५१,४	१९,३	३३,३	५९,९		
	नागरी	१०,३	३,०	७	६	२	२,८	१,१	६	१,४		
	एकूण	३,४०,७	४७,२	५१,२	३८,२	३४,३	५४,१	२०,५	३३,९	६१,३		
२. शेतमजूर	ग्रामीण	३,६०,२	४२,३	५५,७	५३,९	३०,४	६०,२	३१,०	३४,७	५२,०		
	नागरी	२३,०	५,०	२,३	१,७	६	७,१	२,८	१,३	२,१		
	एकूण	३,८३,२	४७,३	५८,०	५५,६	३१,०	६७,३	३३,७	३६,१	५४,२		
३. प्लातववर्धन, जंगलकाम, मच्छी मारी, शिकारी, फळबाग, मळे वगैरे क्षेत्रांत काम करणारे	ग्रामीण	९,१	१,२	७	१,१	८	१,६	१,२	१,४	१,२		
	नागरी	२,५	१,२	१	३	४	३	२	२	२		
	एकूण	११,६	२,३	८	१,४	१२	४,९	३,४	३,६	३,४		
४. खाणकाम आणि दगड-खाणकामात काम करणारे	ग्रामीण	५	१	४	४	१	१	४	४	१		
	नागरी	१	४	४	४	१	१	४	४	४		
	एकूण	६	५	८	८	२	२	८	८	५		
५. वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुस्तती इत्यादा घारगुती उद्योगात काम करणारे	ग्रामीण	९,३	९	१,२	९	१,०	१,९	६	१,१	१,८		
	नागरी	३,१	१,३	१	१	१	७	३	१	४		
	एकूण	१२,४	२,२	१,२	१,०	२,१	२,६	९	२,२	२,१		

(सुटे पाहू...)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
६०	घासगुती उद्योगाधीती शक्त इतर उद्योग धंधात काम करणारे	ग्रामीण	१७,४	५,५	१,५	१,३	१,९	३,२	९	१,१	२,१
		नागरी	१८,७	१४,६	४	५	३	१,७	१,०	४	६
		सकूण	३६,१	२०,१	१,९	१,७	२,१	४,२	१,९	१,५	२,७
७०	बांधकाम करणारे	ग्रामीण	८,४	२,५	८	६	९	१,१	४	८	१,३
		नागरी	१०,१	७,९	३	३	१	४	४	२	४
		सकूण	१८,४	१०,३	१,१	९	१,५	१,५	८	१,०	१,७
८०	व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	१९,७	३,२	२,६	२,३	२,२	३,३	१,३	१२,२	२,६
		नागरी	२८,०	१८,४	७	१,२	५	२,२	२,४	१,०	१,६
		सकूण	४७,७	२१,६	३,३	३,५	२,७	५,५	३,६	३,३	४,३
९०	वाहतूक, सावण आणि वणवण क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	४,७	१,१	४	४	६	७	३	४	८
		नागरी	९,४	७,३	१	४	१	४	५	२	३
		सकूण	१४,१	८,४	५	७	८	१,१	८	६	१,१
१००	इतर काम करणारे	ग्रामीण	३०,५	४,७	३,६	४,१	२,९	५,१	२,१	३,३	४,८
		नागरी	३१,२	२१,१	१	१,२	५	२,३	२,२	१,२	१,८
		सकूण	६१,७	२५,९	४,७	५,२	३,४	७,४	४,३	४,५	६,६
११०	सकूण मुख्यतः काम करणारे (१ ते १० चौ बेरीज)	ग्रामीण	७,९०,३	१,०५,६	१,१७,०	१,७२,१	७४,९	१,२८,५	५७,०	७६,४	१,२६,६
		नागरी	१,३६,४	७९,८	५,५	६,२	२,५	१७,२	१०,९	५,३	८,९
		सकूण	९,२६,६	१,८५,५	१,२२,५	१,०८,३	७७,४	१,४५,८	६८,०	८३,७	१,३५,४

(कुं चालू.....)

..... (मास)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१२. तिमोतिक काम करणारे	ग्रामीण	१,०९,१	११,९	९,२	८,६	६,६	१७,८	१३,६	१५,७	२५,७	
	नागरी	६,८	३,९	२	१	१	९	५	६	५	
	सकूण	१,१५,९	१५,८	९,४	८,७	६,७	१८,७	१४,१	१६,३	२६,२	
१३. सकूण काम न करणारे	ग्रामीण	९,२४,९	१,३८,६	१,२०,६	१,१०,५	८६,०	१,४७,५	६२,२	९०,९	१,६८,६	
	नागरी	३,६३,०	२,३९,६	१०,८	१५,६	५,७	२९,४	२५,८	१३,७	२२,३	
	सकूण	१२,८७,९	३,७८,२	१,३१,४	१,२६,२	९१,७	१,७६,९	८८,०	१,०४,६	१,९०,९	
१४. सकूण लोफ्तल्या (११ ते १३ ची बेरीज)	ग्रामीण	१८,२४,२	२,५६,२	२,४६,९	२,२१,२	१,६७,५	२,९३,८	१,३२,९	१,८५,०	३,२०,८	
	नागरी	५,०६,१	३,२३,३	१६,५	२१,९	८,३	४७,६	३७,२	१९,६	३१,७	
	सकूण	२३,३०,४	५,७९,४	२,६३,३	२,४३,२	१,७५,८	३,४१,४	१,७०,१	२,०४,६	३,५२,५	

टिप :- आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत; (२) x - आकडे दिलेल्या प्रमाणाच्या अध्यापिका कमी आहेत.
 आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन.

मिस्त्रो/-

सांतेड जिल्ल्याचे १९८१ च्या जनगणनेनुसार (अ) वयोगटानुसार व (ब) धर्मानुसार वर्गीकरण.

(आकडे "००")

(अ) वयोगटानुसार लोकसंख्या

बाब	सर्व वयोगट	०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६० व त्यावरील	वय अनिर्दिशित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण	१७,४९,३	७,४७,३	१,३७,५	१,३६,७	२,१६,८	१,१४,६	१,६०,३	१,६६,६	१,१७,४	१५
ग्रामीण	१४,२१,५	६,०८,१	१,०६,४	१,०८,२	१,७७,३	९३,३	१,३२,४	८९,४	९८,२	१२
नागरी	३,२७,८	१,३९,२	३१,१	२८,५	३९,५	२१,३	२७,९	१७,२	१९,२	३

(ब) १९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे धर्मानुसार लोकसंख्या (आकडे "००")

बाब	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	शिखा	मुस्लीम	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९
एकूण	१७,४९,३	१,७२,१	२,४	१३,५५,५	४,९	५,८	२,०८,३	३
ग्रामीण	१४,२१,५	१,३७,५	१,२	११,६७,०	२,७	१,२	१,११,७	२
नागरी	३,२७,८	३४,७	१,२	१,८८,५	२,२	४,६	९६,६	१

टिप :- आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील १९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जातींचे व अनुसूचित जमातींचे आकडेवारी.

(आकडे हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	सकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			सकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
नांदेड जिल्हा	सकूण		४२३	२१७	२०६	२७६	१४२	१३४	६९९	३५९	३४०
	ग्रामीण		३५१	१८०	१७१	२५०	१२८	१२२	६०१	३०८	२९३
	नागरी		७२	३८	३५	२६	१२	१२	९८	५१	४७
तालुका											
१. नांदेड	सकूण		९१	४७	४४	१६	९	८	१०७	५६	५२
	ग्रामीण		४७	२४	२३	८	४	४	५५	२८	२७
	नागरी		४५	२३	२१	८	४	४	५२	२८	२५
२. हदगाव	सकूण		३५	१७	१६	४२	२२	२१	७५	३८	३७
	ग्रामीण		३१	१६	१५	४२	२१	२०	७३	३७	३६
	नागरी		४	१	१	०	०	०	२	१	१
३. क्निवट	सकूण		२२	११	११	७२	३६	३६	९७	४८	४६
	ग्रामीण		१८	९	९	७१	३६	३५	८९	४५	४४
	नागरी		४	२	२	१	०	०	८	३	२

(पुढे चालू.....)

७ (तमपिप)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४० भाोकर	स्कूण	३३	१७	१६	३४	१८	१७	६८	३५	३३	
	ग्रामीण	३१	१६	१५	३४	१७	१६	६५	३३	३२	
	नागरी	२	१	१	x	x	x	२	१	१	
५० बिलोली	स्कूण	७९	४०	३९	४३	२२	२१	१२२	६२	६०	
	ग्रामीण	७३	३७	३६	३३	१७	१६	१०७	५४	५२	
	नागरी	६	३	३	९	५	५	१५	८	७	
६० देगलूर	स्कूण	४५	२५	२४	३७	१४	१३	७६	३९	३५	
	ग्रामीण	४४	२२	२१	२३	१२	११	६७	३४	३३	
	नागरी	५	३	२	४	२	२	९	५	४	
७० मुळोड	स्कूण	४९	२५	२४	२१	११	१०	७०	३६	३४	
	ग्रामीण	४६	२३	२२	१९	१०	९	६५	३३	३२	
	नागरी	३	२	२	२	१	१	५	३	२	
८० कंधार लोहा	स्कूण	६७	३५	३२	३०	११	९	८७	४५	४१	
	ग्रामीण	६१	३२	३०	१९	११	९	८१	४२	३८	
	नागरी	६	३	३	x	x	x	६	३	३	

टिप :- (१) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत; (२) x - आकडे दिलेल्या प्रमाणाच्या अध्यापिका कमी आहेत.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील भिंती/छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्रीनुसार घरांचे (१९९१ च्या जनगणनेनुसार) वर्गीकरण.

अ.क्र.	बाब	एकूण ग्रामीण नागरी	संख्या
१	२	३	४
	<u>एकूण जनगणनेप्रमाणे घारे</u>	एकूण	५० २०१०
		ग्रामीण	३९५ ९३५
		नागरी	१० ६० ७५
१.	भिंतीची सामग्री		
१.	शवत, पाने पेंकू व बांबू	एकूण	७६ ९६०
		ग्रामीण	७२१ १५
		नागरी	४८ ४५
२.	माती	एकूण	१ ३५ ६ ३५
		ग्रामीण	१ २०० ३५
		नागरी	१ ५ ६००
३.	कच्च्या विटा	एकूण	२ ६० २०
		ग्रामीण	१ ३१ ००
		नागरी	१ २९ २०
४.	लाकूड	एकूण	९५०५
		ग्रामीण	५४५०
		नागरी	४०५५
५.	पक्क्या विटा	एकूण	९४ ६ ३५
		ग्रामीण	४३ ६ ४०
		नागरी	५० ९ ९५
६.	गोल्हनाईज्ड लोखाडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	एकूण	२५ ९५
		ग्रामीण	१ ३५५
		नागरी	१ २४०
७.	दगड	एकूण	१ ३ ९ ३ २५
		ग्रामीण	१ ३० २ ९०
		नागरी	९० ३५
८.	सिमेंट काँक्रीट	एकूण	९५ ६०
		ग्रामीण	४५ १०
		नागरी	५० ५०

(पुढे चालू...)

१	२	३	४
१०	सकरा	सकूण ग्रामीण नागरी	४५ ४५ —
१०	वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त इतर सामग्री	सकूण ग्रामीण नागरी	७७३० ५३९५ २३३५
२	छप्परासाठी वापरलेली सामग्री		
१	गवत, पाने, केळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	सकूण ग्रामीण नागरी	७११०० ६६२२० ३८८०
२	कौले, ऋ तकती दगड, कंकर	सकूण ग्रामीण नागरी	१७६४७५ १६२४०१ १७७७५
३	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	सकूण ग्रामीण नागरी	१७३६१५ १२५२७१ ४७७३५
४	अॅस्बेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	सकूण ग्रामीण नागरी	१२२० ३८३० ५४१०
५	विटा व चुना	सकूण ग्रामीण नागरी	५६५५ ४२९५ १४६०
६	दगड	सकूण ग्रामीण नागरी	१७९० १३६० ४३०
७	प्रयोजित सिमेंट काँक्रीट	सकूण ग्रामीण नागरी	३७०६५ ११०६० २६००५
८	इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामग्री	सकूण ग्रामीण नागरी	२५५७० २१५१० ४०६०

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन

नांदेड जिल्ह्यातील आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे (संख्या).

बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
२	३	४	५
(१) एकूण कुटुंबे	३,२१,४९५	७८,३४५	३,९९,८४०
(२) घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
(अ) स्वतःची घरे असलेली	३,०२,४२०	४९,४०५	३,५१,८२५
(ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	१२,५२०	२६,६९५	३९,२१५
(क) इतर	६,५५५	२,२४५	८,८००
१ ते ३ व्यक्तींची कुटुंबे			
(१) एकूण कुटुंबे	३४,१५५	८,४५५	४२,६३०
(२) घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
(अ) स्वतःची घरे असलेली	३०,४१०	३,७४०	३४,१५०
(ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	२,५४५	४,४५५	७,०००
(क) इतर	१,२००	२४०	१,४४०
तीन ते पाच व्यक्तींची कुटुंबे			
(१) एकूण कुटुंबे	१,३५,८९०	३१,२६५	१,६७,१५५
(२) घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
(अ) स्वतःची घरे असलेली	१,२८,३६०	१६,७४०	१,४५,१००
(ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	६,२६५	१३,४६५	१९,७३०
(क) इतर	३,२६५	१,०६०	४,३२५
सहा ते आठ व्यक्तींची कुटुंबे			
(१) एकूण कुटुंबे	१,१०,७१०	२६,२१०	१,३६,९२०
(२) घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
(अ) स्वतःची घरे असलेली	१,०५,६९५	१६,६१५	१,२२,३१०
(ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	३,२५०	६,८८५	१०,१३५
(क) इतर	१,७६५	७१०	२,४७५
नऊ व त्यापेक्षा अधिक व्यक्तींची कुटुंबे			
(१) एकूण कुटुंबे	३०,७४०	१२,३९५	४३,१३५
(ब) घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
(अ) स्वतःची घरे असलेली	३७,९५५	१०,३१०	४८,२६५
(ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	४६०	१,८९०	२,३५०
(क) इतर	३२५	१९५	५२०

टिप :- (१) ह्या तक्त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. त्यामुळे एकूण कुटुंबांची संख्या जुळणार नाही; (२) ह्या तक्त्यातील एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघार कुटुंबांचा समावेश नाही. त्यामुळे एकूण कुटुंबांची संख्या जुळणार नाही.

संदर्भ :- जनगणना १९९१ प्रकाशन.

नांदेड जिल्ह्यातील जनगणना, घारे आणि त्यांचा वापर (१९९१ ची जनगणना)

एकूण ग्रामीण नागरी	एकूण जं- गणना घारे	जनगण- नेच्या सुखा- तीला रिकामी असलेली घारे	जनगणना घारांचा वापर											
			राहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्र- शाळा छाटि- रोषी- गासह आणि राहणे	निवा- गासह इतर वाप- रासाठी इ.	हॉटेल, धर्म- शाळा पर्यटन घारे इ.	उप- हार गृहे सोडून दुकाने	व्यव- साया- ची घारे आणि कार्यालये	कार- खाने कार्य- शाळा छप्परे इ.	रेस्टॉ- रंट्स, मिठा- ईपी दुकाने आणि	करमणूक, पचायते घारे, सांस्कृ- तिक केंद्र इ. (पूजास्थाने सोडून)	पूजास्थाने, (देळे, चर्च, मंदिरे, गुस्तारे इ.)	इतर अनि- वासी घारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
एकूण	५०२०१०	३१९४०	३८३६४५	४७६०	७४४५	२२८५	१४६०	११६६५	३३८०	७९४०	१२२५	५२०	४०२०	४१८२५
ग्रामीण	३९५९३५	२०५१५	३०८३८०	३७६५	६११५	१८६५	७७५	५९५०	२०८०	४१५०	६७०	३८५	३४१५	३७८७०
नागरी	१०६०७५	११४२५	७५२६५	९९५	१३३०	४२०	६८५	५७१५	१२००	३७९०	५५५	१३५	६०५	३९५५
नांदेड शाहर	६२३५५	७१३०	४४७५५	६९०	७०५	२७०	३९०	३३२५	७५०	२१७५	२४५	५५	२५०	१६१५

आधार :- जनगणना, १९९१ प्रकाशन

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य १९९३ वर्षाकरीता.

(पर्जन्य मिलीमीटरमध्ये)

महिना	केंद्र - नांदेड			केंद्र - हदगांव			केंद्र - किंवाट		
	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	एकूण पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१. जानेवारी	८	**	—	—	—	—	—	—	—
२. फेब्रुवारी	१३	—	—	३	—	—	१	—	—
३. मार्च	८	४	२६	४	२	४	४	४	३९
४. एप्रिल	८	—	—	१८	—	—	४	—	—
५. मे	२३ (१३)	१	१०	२४	—	—	१९	—	—
६. जून	१५४	४	६७	१६७	५	१०१	२६१	१०	१२०
७. जुलै	२१५	१४	२८५	२७४	१४	४५३	४०५	१४	३१०
८. ऑगस्ट	१९५	१४	१५४	३४२	१२	१९६	४२१	१३	२४२
९. सप्टेंबर	२१५	११	९०	२०२	१४	१२७	२५१	१२	५५
१०. ऑक्टोबर	४३	६	३९	७३	५	५२	९७	४	४६
११. नोव्हेंबर	२२	—	—	२४	१	१६	१६	—	—
१२. डिसेंबर	७	२	२७	१५	२	३१	१७	१	७
एकूण :-	९०१	५६	६९८	११४६	५५	९८०	१५०१	५८	८३१

तदता क्रमांक - २१ (चालू)

— २३ —

अ.क्र.	महिना	केंद्र - भाोकर			केंद्र - बिलोली			केंद्र - देगलूर		
		सामान्य पजन्य	पजन्य दिव सांची संख्या	पजन्य	सामान्य पजन्य	पजन्य दिव सांची संख्या	पजन्य	सामान्य पजन्य	पजन्य दिव सांची संख्या	पजन्य
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१०	जानेवारी	३	—	—	४	—	—	५	—	—
२०	फेब्रुवारी	२	—	—	२७	—	—	२८	—	—
३०	मार्च	८	२	८	५	३	२१	—	—	—
४०	एप्रिल	२७	—	—	१४	—	—	१७	—	—
५०	मे	८	१	१२	२३	—	—	२४	—	—
६०	जून	१९२	६	११८	१७	३	१२९	१९	५	१६७
७०	जुलै	२६८	५	३०७	२२१	१३	१६६	२०४	१७	२७१
८०	ऑगस्ट	३३४	५	१४९	१५३	१२	१७१	१६६	१५	२६२
९०	सप्टेंबर	२२४	५	१८१	१७१	१	१३७	१६६	५	१७
१००	ऑक्टोबर	९६	५	१०१	३४	७	३५६	५२	—	३२१
११०	नोव्हेंबर	१६	१	१५	२९	—	—	२१	—	—
१२०	डिसेंबर	३०	२	३१	५	—	—	५	२	३३
एकूण :-		१२०९	४०	९२२	८७	४८	७६०	४२९	५२	१६४

अनुसंधान विभाग

तकती क्रमांक - २१ (समाप्त)

अ. क्र.	माहिती	केंद्र - मुळोड			केंद्र - कंधार			केंद्र - लोहा		
		सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवस	पर्जन्य सांघी संख्या	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवस	पर्जन्य सांघी संख्या	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवस	पर्जन्य सांघी संख्या
१	२	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१	जानेवारी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	फेब्रुवारी	२	—	—	१०	—	—	१०	—	—
३	मार्च	६	—	—	५	४	२१	५	—	—
४	एप्रिल	२३	—	—	२	—	—	१२	—	—
५	मे	२१	—	—	१६	१	३	१६	—	—
६	जून	१८३	५	८६	१५३	७	१०८	१५३	—	१४३
७	जुलै	२१७	१६	२८८	२१३	१९	२३९	२१३	१५	३६७
८	ऑगस्ट	२२४	१५	१८१	१५०	२०	२७०	१५०	१४	१९६
९	सप्टेंबर	१५२	७	८५	१७३	११	८६	१७३	८	७१
१०	ऑक्टोबर	८३	१०	११९	३२	१२	१६२	३२	५	१३
११	नोव्हेंबर	८	—	—	१६	—	—	१६	—	—
१२	डिसेंबर	५	२	२१	६	२	११	६	३	३०
एकूण :-		१२४	५५	७८०	७९५	७६	६६७	७९५	५०	८१९

आधार :- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व तहसील कार्यालये

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान
१९९३ या वर्षाकरिता.

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ.क्र.	महिना	केंद्र - नांदेड	
		कमाल	किमान
१	२	३	४
०१.	जानेवारी, १९९३	३२.२	१२.७
०२.	फेब्रुवारी, १९९३	३३.३	१३.३
०३.	मार्च, १९९३	३६.२	१७.९
०४.	एप्रिल, १९९३	—	—
०५.	मे, १९९३	४२.८	२६.२
०६.	जून, १९९३	३८.३	२५.८
०७.	जुलै, १९९३	३२.९	२३.३
०८.	ऑगस्ट, १९९३	३१.१	२२.४
०९.	सप्टेंबर, १९९३	३२.०	२२.१
१०.	ऑक्टोबर, १९९३	३३.१	२१.२
११.	नोव्हेंबर, १९९३	३१.५	१४.५
१२.	डिसेंबर, १९९३	२८.१	१०.७
ए कु ण :-		४२.८	१०.७

आधार :- संचालक, कि-भागीय हवामानशास्त्रा कार्यालय, मुंबई.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील १९८५-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१ या वर्षांकरिता जमिनीचा वापर

(क्षेत्र १०० हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा/ता.बुका	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतोला बिगर शेतो वापरा-खालील जमीन	उपलब्ध नसलेले पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	क्षेत्र (६ + ७)	पडीत लागवडी-लायक वापरात नसलेली जमीन	जमिनीव्यतिरिक्त कायम गुरेचरण आणि इतर चर-प्याची जमीन	लागवड न केलेली जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे, डोंबे व पळे-बागायती खालील जमीन	इतर जमीन (९ + १० + ११)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा बेरीज											
		१९८५-८८	१०,३३,२	८७,१	४६,५	२१,८	६८,४	३८,४	५८,४	३,८	१,००,६
		१९८८-८९	१०,३३,२	९३,२	४१,३	२७,०	६८,२	३१,७	५५,१	४,५	९१,३
		१९९०-९१	१०,३३,२	८८,५	२२,६	२२,६	४५,२	३१,६	३७,०	८,१	७६,७
तालुका											
१. नांदेड											
		१९८५-८८	१,००,०	१,२	८,४	१,०	९,३	२,०	४,३	३	६,६
		१९८८-८९	१,००,०	१,२	५,६	६,०	११,५	२,०	४,३	२	६,६
		१९९०-९१	१,००,०	१,१	३,२	१,५	४,७	३,७	१,०	१,५	६,२
२. हदगाव											
		१९८५-८८	१,५२,६	११,९	७,५	२,७	१०,२	३,१	८,५	१	११,७
		१९८८-८९	१,५२,६	११,९	७,५	३,३	१०,८	३,३	७,५	१	११,०
		१९९०-९१	१,५२,६	७,९	१,९	३,७	५,६	—	७,५	१,८	९,३
३. जिवट											
		१९८५-८८	२,०१,२	५०,८	११,०	६,८	१७,८	१५,६	२,८	१,१	२६,५
		१९८८-८९	२,०१,२	५७,३	८,६	८,२	१६,८	६,२	९,२	१,९	१७,४
		१९९०-९१	२,०१,२	५७,३	६,५	६,०	१२,५	६,२	९,२	१,९	१७,५

पाना २०११ (पाठ)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४० भांजीकर	१९८७-८८	१,०८,२	१३,२	२,७	२,७	५,७	१,५	४,७	८	६,७	
	१९८८-८९	१,०८,२	१३,२	३,५	२,६	५,५	१,५	८,८	८	११,१	
	१९९०-९१	१,०८,२	१३,२	२,६	२,७	५,३	१,५	४,७	८	६,७	
५० विलोरी	१९८७-८८	१,४८,१	४,८	६,९	४,१	११,०	१०,९	५५,१	६	२६,१	
	१९८८-८९	१,४८,१	४,३	५,७	४,०	१,७	१२,८	७,६	६	२०,१	
	१९९०-९१	१,४८,१	१,७	३,९	१,५	५,७	८,८	२,१	६	१२,१	
६० देगलूर	१९८७-८८	६७,५	७	१,३	१,७	२,७	१,७	१,७	१	२,१	
	१९८८-८९	६७,५	८	१,८	६	२,७	१,१	१,७	२	२,१	
	१९९०-९१	६७,५	९	७	१,७	२,१	१,७	१,६	१	३,१	
७० मुडोड	१९८७-८८	९३,७	३,१	१,८	१,८	३,६	३,५	५,६	५	६,१	
	१९८८-८९	९३,७	३,५	२,१	१,८	३,६	१,३	४,५	५	६,१	
	१९९०-९१	९३,७	३,२	१	२,१	३,८	२,०	५,२	७	७,१	
८० वंशार	१९८७-८८	१,६२,२	१,३	६,९	१,३	८,२	३	९,३	९	१९,१	
९० लोहा	१९८८-८९	१,६२,२	१,१	६,८	१,१	७,९	३,५	११,७	३	१५,१	
	१९९०-९१	१,६२,२	२,७	२,९	३,७	६,६	७,०	६,८	५	१३,१	

मुद्रा पाठ.....

तदता क्रमांक - ३१ (घाबू)

— २८ —

अ. क्र.	जिल्हा/ता.लुका	वर्ष	पडीत जमीन			निरवकास क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक का लागवड केलेले क्षेत्र	लागवडीखालील रकम क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (१+११+१५+१६)
			घाबू पड	इतर पड	एकूण(१३+१४)				
१	२	३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
जिल्हा	बेरीज	१९८७-८८	६९,०	२९,९	९९,०	६,७८,१	१,०६,८	७,८४,९	८,१९,३
		१९८८-८९	६९,४	३१,९	१,०१,४	६,७९,०	१,१४,३	७,९३,३	८,१६,६
		१९९०-९१	५३,३	१८,४	७१,७	७,३७,७	३९,७	७,७७,४	८,४९,१
<u>ता.लुका</u>									
१.	नांदेड	१९८७-८८	६,८	२,१	८,९	७४,७	१७,१	९१,८	८५,१
		१९८८-८९	६,२	१,७	७,९	७२,७	२३,९	९६,७	८२,१
		१९९०-९१	८,५	२,४	१०,९	७६,४	८,०	८४,४	९२,५
२.	हदगीव	१९८७-८८	७,४	६	८,०	१,१०,७	३४,७	१,४५,४	१,२२,०
		१९८८-८९	११,९	६,६	१८,५	१,००,४	२०,०	१,२०,४	१,२२,३
		१९९०-९१	१३,६	१,९	१५,५	१,१४,३	४,०	१,१८,३	१,३१,६
३.	किचट	१९८७-८८	९,८	८,०	१७,७	८८,४	४	८८,८	१,२२,७
		१९८८-८९	५,६	३,९	९,५	१,००,३	५,३	१,०५,६	१,१७,९
		१९९०-९१	१०,७	१,५	१२,२	१,०२,६	—	१,०२,६	१,२३,१

(घटे घाबू.....)

१	२	३	४	५	६	७	८	९
४० भोकर	१९८७-८८	६,३	५,५	११,८	७,१	८,६	५९,७	८५,१
	१९८८-८९	२,७	८,५	३,२	७,३	३,३	५८,६	८६,७
	१९९०-९१	४,०	५,५	९,५	७,६	२,३	५५,९	८५,४
५० बिलोली	१९८७-८८	२०,२	३,३	२३,५	८२,२	१५,६	(९७,८)	१,१७,२
	१९८८-८९	१२,३	३,३	१५,७	९७,८	३५,६	१,३३,४	१,२६,८
	१९९०-९१	१,२	१,८	३,०	१,२५,८	१२,७	१,३८,५	१,३९,२
६० देगलूर	१९८७-८८	५,९	५,९	११,८	५०,३	१२,३	६२,५	६२,७
	१९८८-८९	८,६	२,८	११,४	५०,३	१६,१	६६,४	६२,९
	१९९०-९१	७,७	३,१	१०,८	५२,८	११,५	६४,३	६५,१
७० सुखोड	१९८७-८८	५,३	२,६	७,९	६९,३	९,९	७९,२	८१,२
	१९८८-८९	३,९	१,३	५,२	७४,६	४,४	७९,०	८१,५
	१९९०-९१	५,८	०,७	६,५	६६,५	—	६६,५	७५,७
८० कंधार	१९८७-८८	८,२	२,७	११,७	१,३१,६	८,२	१,३९,७	१,४३,३
९० लोहा	१९८८-८९	१८,३	११,८	३०,१	१,०७,६	५,६	१,१३,२	१,४१,५
	१९९०-९१	१,८	१,५	३,३	१,२५,७	१,२	१,२६,९	१,३६,५

टीप :- (१) १९८७-८८ व १९८८-८९ चे आकडे अंतिम सुधारित असून १९९०-९१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

(२) १९९१-९२ ची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख, नांदेड यांचेकडून उपलब्ध न झाल्याने १९९०-९१ च्या माहितीची (द्विस्वती) करण्यात आली आहे.

(३) आकडे पूर्णतः रकबा व क्षेत्राच्या कक्षातून घेतलेले आहेत.

(४) नवीन मिळालेले आकडे अस्थायी माहितीच्या स्वरूपात उपलब्ध आहेत. नवल्यासुळे सदरोल माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- (१) कृषि आयुक्त, पुणे; (२) जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१ या वर्षांकांसाठी तालुकावार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्रा (क्षेत्रा हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा/ता.लुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	ज्वारी	रब्बी ज्वारी	सकूण ज्वारी	बाजरी	भका	राळा	इतर तृणधान्ये	सकूण तृणधान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा बेरोज	१९८७-८८	२६१५१	२०८०७	२७३३३६	३४११५	३०७४५१	५४१	२८२	—	५७३	३५५८०५
		१९८८-८९	३४०३०	२६६८६	२३१५५३७	३७२८०	२६८८३३	१३७३	३००	—	६५	३३१२६७
		१९९०-९१	४१०२७	१६३९६	२२९६३७	३७८७३	२६७४४०	१७३७	२६५	—	२७	३२६६९२
तालुका												
१*	नांदेड	१९८७-८८	३५२१	५३७९	२८३४४	४१३२	३२४७६	३२	२१	—	४२	४१६७१
		१९८८-८९	४६६३	९११४	२६६८५	४८७७	३१५६२	—	५०	—	३	४५३९२
		१९९०-९१	३८०५	५००५	२५१३१	१५६७	२६६९८	—	१८०	—	२	३५२१०
२*	हदगांव	१९८७-८८	३५६३	३३४८	६०४७७	२२	६०७९९	४२२	१३०	—	४४३	६८६०५
		१९८८-८९	६१२७	५८२१	४१६७९	—	४१६८९	३१९	—	—	—	५३८७६
		१९९०-९१	४५१५	३३६७	३६३३४	—	३६३३४	५६०	१८	—	—	४४७९४
३*	किनवट	१९८७-८८	४३५९	२४०००	३०८९६	—	३०८९०	—	—	—	—	३७६४९
		१९८८-८९	२१८९	३१३९	३०२८७	—	३०२८७	१०५४	१८०	—	—	३६७६९
		१९९०-९१	६५८४	—	२७९६२	—	२७९६२	११४०	१७	—	—	३५७८३

(पुढे चालू.....)

.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४. भांकर	१९८७-८८	३७११	१४००	२५३००	—	२५३६०	—	—	—	—	—	३०४११
	१९८८-८९	३५८५	२०२६	२५५९२	१३६४	२६९५६	—	—	—	—	—	३२५६७
	१९९०-९१	३२५०	८२०	२४४१७	६५५	२५०७२	—	१२	—	—	—	२९८५४
५. बिलौली	१९८७-८८	४११५	४७८४	१५४४५	२०३९४	३५८३९	—	५	—	—	२०	४४७६३
	१९८८-८९	६१२७	२७८४	२१६३३	२०३९४	४२०२७	—	—	—	—	—	५०९३८
	१९९०-९१	१४८४८	५५३१	२६९१७	२५१३७	५२०५४	—	१	—	—	—	७२४३४
६. देगलूर	१९८७-८८	१७४१	१३६६	१२८५९	७७९९	२०६५८	४	—	—	—	—	२३७६९
	१९८८-८९	५४०९	१४७७	९९२३	७७३६	१७६५९	—	१८०	—	—	—	२४६४५
	१९९०-९१	१७८०	३८३	१२१३१	१०१५०	२२२८१	—	—	—	—	—	२४३६४
७. सुखोड	१९८६-८६	१७५६	११०८	३२४८०	१७६८	३४२४८	२५	—	—	—	३१	३७१६८
	१९८८-८९	२९५३	१२७५	२७२२४	२९८९	३०१३३	—	—	—	—	४७	३४४०८
	१९९०-९१	२४३८	३९१	२७०८४	—	२७०८४	—	—	—	—	—	२९९१३
८. कंधारु	१९८७-८८	२९८५	१८२२	६७५४१	—	६७५४१	५८	१२६	—	—	३७	७१७६९
९. लोहा	१९८८-८९	२९५७	१०५८	४८६८०	—	४८६८०	—	५०	—	—	१५	५२६७२
	१९९०-९१	३१८७	८९९	४९६६१	२२४	४९९५५	३७	११७	—	—	२५	५४२२०

(पुटे चालू.....)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ग	हस्ताश	तूर	मुंग	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	जा	मसाल्याचे पदार्थ	फळे व भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपदार्थ
१	२	३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा बेरीज	१९८७-८८	१५०९९	४१०२९	३४२८४	२७८८०	११८२१२	४७४०१७	५३३४	१३२६२	६१९६	—
		१९८८-८९	१६९२२	४२८२६	३५९११	३१५३२	१२६३९१	४५७६५८	९७८८	१३४४०	६६१५	—
		१९९०-९१	१३५९५	३८५१२	४४९११	३८९४५	१३५९६३	४६२८५५	१३६९०	१४१९१	१८२९७	४४१
<u>तालुका</u>												
१.	नीदड	१९८७-८८	३२८६	५१५४	२४२५	१५६५	१२७५२	५४४३३	२२२२	१०३	३६१४	—
		१९८८-८९	४०२६	५५२७	१६६४	१६७१	१२९०८	५८३८	२३४०	८८४	३२४७	—
		१९९०-९१	३२०२	४०७७	१४६८	८९५	९६४२	४५२५२	३५१	५९४	७०८८	४४१
२.	हदगाव	१९८७-८८	५३९१	५२७०	२९३६	३१५२	१६७४९	८५३५४	८८०	९११	—	—
		१९८८-८९	५५७२	६१३८	२७०५	३४९३	१७९००	७१७५६	१२२८	८७१	८६४	—
		१९९०-९१	३७४९	४६५९	२३६५	२०६५	१२८३८	५५६३२	२३५२	८८०	६६८	—
३.	किनवट	१९८७-८८	३००	४७०८	—	—	५००८	४२६५७	—	६९९	१४४	—
		१९८८-८९	४५१	५१७६	२७६५	२७५६	१११४८	४७९१७	१८००	५५६	६०५	—
		१९९०-९१	१२००	५५२२	२७०९	४५०५	१३९३६	४९६३९	८२२	७२४	२७०	—

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४०	भांकोर	१९८७-८८	१४३७	३७०७	२५०३	२२४९	९९२६	४०३३७	१४६	—	६३१	—
		१९८८-८९	१६११	३७१६	२००९	२२९७	९६३३	४२२००	३६०	७७१	५३६	—
		१९९०-९१	८०४	३७२५	२१६२	२२३७	८९९८	३८८५२	५३०	८४७	१२३२	—
५०	जिजोली	१९८७-८८	२६८८	४८९६	९६३२	१०९९६	२८३१२	७२९७५	७९५	७३४८	५४५	—
		१९८८-८९	२६६८	४९४४	९६३२	१०९६३	२८२०७	७९१४५	७९५	७४२२	५०३	—
		१९९०-९१	३००	५१००	१७६००	१०९६५	७७१५७	११६५९१	२१२८	८७५८	५०७	—
६०	देगापुर	१९८७-८८	७९८	२३०८	८२०४	५१७५	१६४८५	४०३५४	५१८	१५३०	२५४	—
		१९८८-८९	१३४१	२२६३	८९६९	५३४७	१७९२०	४२५६५	७२७	१७४८	२६७	—
		१९९०-९१	६४५	२२३६	६३२६	७२८४	१६४९१	४०८५५	८४५	७६७	२४१	—
७०	मुजोड	१९८७-८८	५४१	६६६६	५६७४	२४९३	१५३७४	५२५४२	२१	९६६	२०७	—
		१९८८-८९	६००	६०९७	५४३६	२५९४	२४७१७	४९१२५	५७७	३७१	२७९	—
		१९९०-९१	११३	६०६८	४२९९	२७३९	१३२१९	४३१३२	९४७	५७	३६३०	—
८०	कंधार	१९८७-८८	६२८	८३२०	२६१०	११४८	१३७०६	८५४७५	७५२	७७०	३६१	—
९०	लोहा	१९८८-८९	६५३	८१७३	२७२१	२४११	१३९५८	६६६३०	१९६१	७९७	२१४	—
		१९९०-९१	८२	७०५५	७९८२	१५६३	१६६८२	७०६०२	२५५१	७६४	२३१	—

(पुढे चालू.....)

क्र. जिल्हा/	वर्ष	एकूण	कापूस	इतर	एकूण	भाईमुद्य	तीळ	करडई	सुर्यभूत	जवस	इतर गळि-
क्र. तालुका		खाणीपके		तंतूीपके	तंतूीपके						ताची पके
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा बेरीज	१९८७-८८	४९८८०९	२०७८५७	४१८१	३१२०३८	१५१६६	८२०४	१०८६६	३०७३५	३४२३	५०३०
	१९८८-८९	४८७४०१	३१७८५९	१७४१	३१९६००	३३१९०	१५६९३	७५८५	३२४२०	२८०६	३६२९
	१९९०-९१	५०१४७४	२३६३५१	३९८७	३४०३३८	५७४२	—	३१६२	—	२०४५	२४२३२
तालुका											
१. नांदेड	१९८७-८८	६१२९७	१७९३२	६५५	१८४८०	४४४५	४६७	१३४१	५०१०	५३६	२०५
	१९८८-८९	६४७७१	१९६०२	५१६	२०११८	५६३६	२७९	११२३	३८५०	५९	३९५
	१९९०-९१	५६८९४	२३२०२	४९७	२३६९९	३१८५	—	११६	—	५१	१०७२
२. हदगांव	१९८७-८८	८७६०५	४८३७८	५८२	४८८६२	१६६१	६५४	११०४	४९३८	२९	५७२
	१९८८-८९	७४७३९	३८८५१	९८	३८९४९	३०९९	—	६७३	३६००	२३	३०६
	१९९०-९१	६१५३२	५३२८२	६३४	५३९०६	३८८	—	१४७	—	११	२२९३
३. किनवट	१९८७-८८	४३५००	४४१८४	—	४४१८४	१०९०	—	—	—	—	—
	१९८८-८९	५०८९८	४५८९८	—	४५८९८	५३४३	९५१	—	३४००	—	१०९
	१९९०-९१	५१४५५	४९६८५	५१३	५०१९८	२६०	—	—	—	—	६८२

(पुढे चालू.....)

१	२	३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३
४०. भाोकर	१९८७-८८	४१११४	२९६१३	४००	३००१३	१४००	२१९	२६४२	४०००	८७	१७९	
	१९८८-८९	४३८६७	२८९२२	२९२	२९२१४	३२९९	३६०	१४१८	२२०	३४	१६६	
	१९९०-९१	४२४६१	३३५६३	१९६	३३७५९	—	—	—	—	४४	५९२	
५०. बिलोली	१९८७-८८	८१६६३	१६४७	३८४	२०३१	४७०८	—	१४८१	५०६४	२२७४	१७१	
	१९८९-९०	८७८६५	२६७५०	३४४	२७१३४	७२०८	१८००	६८१	४८००	२२७४	१३३१	
	१९९०-९१	१२७९८०	२२२२	—	२२२२	२३८४	—	९५०	—	१७८०	३१९२	
६०. देगलूर	१९८७-८८	४२५५६	९६५९	२३१	९८९०	११५०	११६०	२०००	५१९५	४४५	७६	
	१९८८-८९	४५३०७	१२२५७	—	१२२५७	२७५०	७०३	१२६९	३७८०	३८८	७०	
	१९९०-९१	४२७०४	१६७२०	१९४	१६९१४	१००	—	१४७२	—	१५७	२९७०	
७०. सुखोड	१९८७-८८	५३७३६	१५६८५	५९२	१६२७७	२२४	२३०२	१२८७	३४४७	६२	१८०७	
	१९८८-८९	५०३५२	१५१८६	३२६	१५५१२	२३७७	६५९०	२३२	२५५०	७५	१२५२	
	१९९०-९१	४४९९६	१४९५६	४१८	१५३७४	९४	—	४७५	—	—	५५९१	
८०. कंधारु	१९८७-८८	८७३३८	४०७५९	१५४२	४२३०१	५८८	३४०२	१०११	३०८१	—	२०२०	
९०. लोडा	१९८८-८९	६२६०२	३०३९३	१२५	३०५१८	३५७८	५०१०	२१९७	२२२०	५३	७२३०	
	१९९०-९१	७४४४८	४२७२१	१५४५	४४२६६	३३१	—	२	—	२	७८४०	

(पुढे चालू.....)

जिल्हा/ तालुका	वर्ग	सकूण गळिताची पिके	तंबाखू	इतर औषधी व मादकपदार्थ	सकूण औषधी व मादकपदार्थ	चा-या- ची पिके	संकीर्ण अन्नाद्य पिके	सकूण अन्नाद्य पिके	लागवडी- खालील सकूणक्षेत्र	सकापेक्षा अधिक वेळा लागवडी- साठी असलेले क्षेत्र	लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र
२	३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३
जिल्हा बेरीज	१९८७-८८	७३५२४	४	२४	२८	५२३	—	२८६११३	७८४९२२	१०६७७९	६७८१४३
	१९८८-८९	८५३२३	४	१	५	९९७	—	३०५९२५	७९३३३६	११४२८८	६७९०३८
	१९९०-९१	३५१८१	—	—	४	३९३	—	२७५९१६	७७७३९०	३९७१८	७३७६७२
तालुका											
नांदेड	१९८७-८८	११९९४	—	५	५	३८	—	३०५१७	९१८१४	१७१०३	७४७११
	१९८८-८९	११३४२	—	—	—	४४२	—	३१९०२	९६६७३	२३९२८	७२७४५
	१९९०-९१	३४२४	—	—	—	३५२	—	२७४७५	८४३६९	७९५०	७६४१९
हदगांव	१९८७-८८	८९५८	—	११	११	—	—	५७८३१	१४५४३६	३४७१०	११०७२६
	१९८८-८९	६७०१	—	—	—	—	—	४५६५०	१२०३८९	२००२४	१००३६५
	१९९०-९१	२८३९	—	—	—	—	—	५६७४५	११८२७७	४०२४	११४२५३
क्विवट	१९८७-८८	१०९०	—	—	—	—	—	४५२७४	८८७७४	४१६	८८३५८
	१९८८-८९	८८०३	—	—	—	—	—	५४७०१	१०५५९९	५२९५	१०८३०४
	१९९०-९१	९४२	—	—	—	—	—	५११४०	१०२५९५	—	१०२५९५

(पुढे चालू...)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४०	भोकर	१९८७-८८	८५२७	-	१	१	-	-	३८५४१	७९६५५	८५६४	७१८९१
		१९८८-८९	५४८९	-	१	१	-	-	३४७०४	७८५७१	३२९४	७५२७७
		१९९०-९१	६३६	-	-	-	-	-	३४३९५	७५८५६	२३१६	७३५७०
५०	बिलोली	१९८७-८८	१८९९	४	-	४	४३४	-	१६१६७	९७८३०	१५६४३	८२१८७
		१९८८-८९	१७२९४	४	-	४	४३४	-	४५५६६	१३३४३१	३५६४३	९७७८८
		१९९०-९१	८३७६	-	-	-	-	-	१६५२८	१३८५०८	१२७४१	१२५७६७
६०	देगलूर	१९८७-८८	१००२६	-	-	-	३	-	१९९५४	६२५१८	१२२९९	५०२११
		१९८८-८९	८८६०	-	-	-	४३४	-	२१११७	६६४२४	१६११३	५०३११
		१९९०-९१	१६९९	-	-	-	४१	-	२१६५४	६४३६२	११५३०	५२८३२
७०	मुळोड	१९८७-८८	९१२९	-	-	-	१३	-	२५४१९	७९१५५	९८६२	६९२९३
		१९८८-८९	१३०७६	-	-	-	१०५	-	२८६९३	७९०४५	४४४०	७४६०५
		१९९०-९१	६१६०	-	-	-	-	-	२१५३४	६६५३०	-	६६५३०
८०	कंधार	१९८७-८८	१११०२	-	७	७	-	-	५२४१०	१३९७४८	८१८२	१३१५६६
९०	लोहा	१९८८-८९	१३०५८	-	-	-	१६	-	४३५९३	११३१९४	५५५१	१०७६४३
		१९९०-९१	८१७५	-	-	४	-	-	५२४४५	१२६८९३	११५७	१२५७३६

टिप :- (१) १९८७-८८ व १९८८-८९ चे आकडे अंतिम सुधारीत असून १९९०-९१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.
 (२) १९९१-९२ ची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमि अभिलेख, नांदेड यांचेकडून उपलब्ध न झाल्यामुळे सदर माहिती १९९०-९१ चीच दिसून येते. आढे.
 आधार :- (१) कृषि आयुक्त, पुणे; (२) जिल्हा निरीक्षक भूमि अभिलेख, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण
उत्पादन १९९३-९४ वर्षाकरिता (अंतिम अंदाजित)

अ.क्र.	पिके	१९९३-९४	
१	२	३	४
		दर हेक्टरी उत्पन्न (किलोमध्ये)	उत्पादन (शेजार टनामध्ये)
०१	तांदूळ	१०३६	३१३
०२	गहू	११०७	२९२
०३	ज्वारी	१४८९	३९८०
०४	बाजरी	६५७	६
०५	बारली	५००	१
०६	मका	१२३५	२१
०७	इतर पिके	—	—
०८	डादर, धान्ये	५००	१
०९	एकूण धान्ये	१४१७	४६१४
१०	हरभारा	६३६	१२४
११	तूर	६९५	३३३
१२	उडीद	७६१	२७७
१३	मूग	८०५	३१०
१४	मसूर	५००	३
१५	इतर कडधान्ये	११६३	५७
१६	एकूण कडधान्ये	७४७	११०४
१७	जवस	२६७	४
१८	तीळ	३१८	३४
१९	भुईमुग (शोंग)	११८१	१२४
२०	मोहरी व राई	३३३	१

(पुढे चालू...)

१	२	३	४
२१	शरंडी	२१४	३
२२	नारळ (००० मग)	—	—
२३	शं ज्ञा (हेस्ट्रु केनच्या स्वरभात)	७५१८३	६९९२
२४	कापूस (सरकी विरहीत गाठी) (०० गाठ)	१२२	१६२९
२५	ताग	५००	१
२६	मेस्टा (०० गाठ)	२८५	५१
२७	तंबाखू	१०००	१५
२८	रकूणा औषधी व मादक द्रव्ये	—	—
२९	आले	१०००	०.०२
३०	लाल मिरची	३२५	३९
३१	हळद	११५४	१०
३२	बटाटे	—	—

टीप :- (१) सन १९९३-९४ च्या अंतिम अंदाजावरून आकडेवारी देण्यात आली आहे.

(२) ज्ञाचे उत्पादन हेस्ट्रु केनच्या स्वरभात आहे.

(३) बाब क्रमांक - २६ - मेस्टा - १ गाठ = १८० किलोग्रॅम.

(४) कापसाचे उत्पादन "००" गाठीच्या स्वरभात आहे.
१ गाठ = १७० किलोग्रॅम.

आधार :- कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र
१९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१ या वर्षांकरिता.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र पुढभागीय विहीरी	ओलिताखालील निष्क क्षेत्र	स्कूण ओलि- खालील क्षेत्र
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा बेरोज	१९८७-८८	१३२९८	३२७७७	४६०७२
		१९८८-८९	२२७९८	३०६५५	५३१५३
		१९९०-९१	१७१९३९	१९८६४	१९१८०३
	नांदेड	१९८७-८८	३३४४	१०८१२	१४१५६
		१९८८-८९	३८९५	४९३१	८८२६
		१९९०-९१	८१७५	७३८०	१५५५५
	हदगाव	१९८७-८८	२८६६	२६५३	५५१९
		१९८८-८९	७७७	४२८३	५०६०
		१९९०-९१	१९९९	२३२०	४३१९
	किनवट	१९८७-८८	—	८१६	८१६
		१९८८-८९	१०६७	३६२२	४६८९
		१९९०-९१	९८३१	४१०	९८६२९
	भाजोर	१९८७-८८	११५	२९७४	३०८९
		१९८८-८९	३१७२	४०५७	७२२९
		१९९०-९१	१८५२	१५०	३००२
	बिशीरली	१९८७-८८	६३३६	११९४०	१८२७६
		१९८८-८९	१२३५१	३८४०	१६१९१
		१९९०-९१	७४९३	८४०	८३३३
	देगलूर	१९८७-८८	४१८	१४६१	१८७९
		१९८८-८९	३१७	१२४७	१५६४
		१९९०-९१	१८५	२३१	४१६
	सुळोड	१९८७-८८	२१९	३१०	५२९
		१९८८-८९	४७२	३२८०	३७५२
		१९९०-९१	५३०६३	६९०३	५९९६६
	कंधार	१९८७-८८	—	१८०८	१८०८
	लोहा	१९८८-८९	४४७	५३९५	५८४२
		१९९०-९१	९५३	१६३०	२५८३

टिप :- (१) १९८७-८८ व १९८८-८९ ये जाकड अंतिम सुधारित आणून १९९०-९१ ये आ
अस्थाथा स्वस्माथे आंक्षा. (२) १९९१-९२ ची माहिती जिल्हा
निरीक्षक भूमि अभियंता, नांदेड यांच्याकडून उपलब्ध झाली नसल्याने
वर्षा १९९०-९१ याच माहितीची विस्तार करणरीत आलेली आहे.

साधार :- (१) कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे;
(२) जिल्हा निरीक्षक, भूमि अभियंता, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१ या वर्षांकरिता निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे तालुकावार क्षेत्र (क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खासिप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	बाजरी	मका	इतर तुणधान्ये	सुकुणा तुणधान्ये	शेरहर- भारा	मुग	इतर कडधान्ये	सुकुणा कडधान्ये	सुकुणा अन्नधान्ये	जस	मसाल्याचे पदार्थ	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
<u>जिल्हा बेरोज</u>			१९८७-८८	६८१८	८५६२	—	—	४७	२८२	६२	१५७७१	३६५२	४३६	—	४०८८	१९८५९	५३३७	९६७९
			१९८८-८९	४२०१	१४३१८	—	२०६	—	—	—	१८७१९	२७३१	—	—	२७३१	२१४५०	९७८८	१३४४१
			१९९०-९१	२१८५४	८०९७	८६३३३	२६७४४	५५३	२६६	—	१४३८२७	३४८२	१४७५०	३६१३२	५४३६४	१९८१९१	१३०८३	११७४१
<u>तालुका</u>																		
१.	नांदेड	१९८७-८८	१४८३	१८२५	—	—	—	२१	—	३३२९	१२९०	—	—	१२९०	४६१९	२२२२	९६०	
		१९८८-८९	—९०४	६१८३	—	—	—	—	—	७८८७	—	—	—	—	७०८७	२३४०	८८५	
		१९९०-९१	२८०५	२०८५	—	—	—	१६६	—	४९१०	७०२	११६८	३४३५	५६०५	१०५१५	३५१९	१५९४	
२.	हदगाव.	१९८७-८८	६८०	२३४८	—	—	—	१३०	५२	३२१७	२३६	४३६	—	६७२	३८८२	८८०	३०८	
		१९८८-८९	८०५	२२६०	—	—	—	—	—	३०६५	३७५	—	—	३७५	३४४८	१२३८	८७१	
		१९९०-९१	७६०	१२७६	—	—	—	१०	—	२७४६	३८०	—	—	३८०	३१२६	२३५२	८८५	
३.	किनवट	१९८७-८८	—	५४७	—	—	—	—	—	५४७	—	—	—	—	५४७	—	—	
		१९८८-८९	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१८००	५७६	
		१९९०-९१	६५८२	४१८	२७९६२	—	—	१७	—	३४९७१	४०५	—	६८२७	७२३२	४२२०३	८२२	७२४	

(पुढे मातृ.....)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
४. भांकोर	१९८७-८८	—	७३४	—	—	—	—	—	—	७३४	३६७	—	—	३६७	११०१	१४६	—
	१९८८-८९	९६२	१९४४	—	—	—	—	—	—	२९०६	६११	—	—	६११	३५१७	३६०	७७१
	१९९०-९१	—	३२४	—	—	—	—	१२	—	३३६	—	—	—	—	३३६	५३०	११४
५. जिलोली	१९८७-८८	४११४	२७८४	—	—	—	—	५	१०	६९१३	१६८८	—	—	१६८८	८६०१	७९५	७३३४
	१९८८-८९	५२२	१९८४	—	—	२००	—	—	—	२७०६	१६८८	—	—	१६८८	४३९४	७९५	७३३३
	१९९०-९१	४८३	२५३१	१९७००	२५२३७	५१६	—	१०	—	५२४३२	१८००	५६००	८७५७	१६१५७	६८८८९	११२४	७८०३
६. देगलूर	१९८७-८८	३००	५६	—	—	—	—	—	—	३५६	—	—	—	—	३५६	५१८	३०९
	१९८८-८९	३०९	५५७	—	—	—	—	—	—	८६६	—	—	—	—	८६६	६७२७	१७४८
	१९९०-९१	१३४५	१२८	—	—	—	—	—	—	१४७३	—	—	—	—	१४७३	१०३८	—
७. मुढोड	१९८७-८८	२४२	२४६	—	—	—	—	—	—	४८७	४३	—	—	४३	५३८	२१	५५
	१९८८-८९	४४	५२०	—	—	—	—	—	—	५६४	४८	—	—	४८	६१२	५७७	४१०
	१९९०-९१	२४३८	३९१	१९१९१	१३२३	—	—	—	—	२३३३३	११३	—	८१९५	८३०८	३१६४८	१४७	८५७
८. कंधार	१९८७-८८	—	२२	—	—	४७	—	१२६	—	१९५	२८	—	—	२८	२२३	७५२	७७०
९. लोहा	१९८८-८९	६५५	८७०	—	—	—	—	—	—	१५२५	९	—	—	९	१५३४	१९६१	८०७
	१९९०-९१	३०८६	३३२	१९४६०	२९५	३७	—	११७	—	२३३२७	८२	७९८२	८६१८	१६६८२	४०००९	२५५१	७६४

(पुटे चालू.....)

तकता क्रमिक - ३-५ (याव)

- ४३ -

अ. क्र.	जिल्हा व वर्ग	जिल्हा तालुका	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	एकूण खाद्यपिके	कापूस	एकूण तंतूपिके	झुई-मूंग	इतर गळ-तापोपिके पिके	एकूण गळ-तापोपिके पिके	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-चा-पिके	एकूण अखाद्यपिके	ओलिताखा-खालील एकूण क्षेत्र
१	२	३	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
	जिल्हा बेरोज	१९८७-८८	१२९८	४०२८६	२९७२	२९७२	१०५३०	३४०	१०८७०	४	२४	२८	—	१३८७०	५४१५६	
		१९८८-८९	४४८७	१०५६	५६२२२	२४९३	३१७५	२४९८६	२९	२८७१५	४	—	४	—	३९८९४	२२१६
		१९९०-९१	८८९९	१०४१	२३१९५५	११४४९३	२६७५५	३५९४	२०२५५	२४९२०	—	४	४	२२	१९२७०१	३८३६५६
	ता. नंदिवड	१९८७-८८	२९७२	३७१	११०८४	९६८	९६८	३६५९	५०	३७०९	—	५	५	—	४६८२	१५७६६
		१९८८-८९	२९०१	३८०	१३४९३	६०२	६०२	५५१५	—	५५१५	—	—	—	—	६११७	१९६१०
		१९९०-९१	६५४६	५२०	२१६९४	८७५	८७५	९३६	—	९३६	—	—	—	—	१८११	२३५०५
	हदगीव	१९८७-८८	२५९	९२	५४२१	३४८	३४८	१५१२	१६७	१६७९	—	११	११	—	२०३८	७४५९
		१९८८-८९	५०९	१७०	६२१८	३६२	३६२	२५९०	—	२५९०	—	—	—	—	२८६२	९०८६
		१९९०-९१	४३८	१८६	६९०७	१५४	१५४	—	—	—	—	—	—	—	१५४	७०६१
	किनवट	१९८७-८८	१०६	३२	६८५	४४१	४४१	—	—	—	—	—	—	—	४४१	२२२६१
		१९८८-८९	१५३	२५०	२७७९	—	—	३४००	—	३४००	—	—	—	—	३४००	६१७९
		१९९०-९१	२४३	७२	४४०६४	५३१६८	५३६८२	—	—	८७१	—	—	—	१२	५४५६५	९८६२९

(पुढे यावृ...)

तल्लता क्रमांक - ३५ (समाप्त)

२	३	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
नांदेड	१९८७-८८	२८४	४४७	१९७८	५६८	५६८	१२७५	१२३	४	—	१	१	—	१९६७	३९४५
	१९८८-८९	३२८	६७	५०४३	३५१	६४३	३१९९	—	१३९८	—	—	—	—	३८७६	८९१९
	१९९०-९१	१०२५	९८	३१०३	—	—	—	—	—	—	—	—	१०	१०	२११३
बिजोलो	१९८७-८८	२४३	१६२	१७०३४	६४७	६४७	३२३४	—	३२३४	४	—	४	—	३८८५	२०९१९
	१९८८-८९	१७८	१२५	१२८५५	६४७	१०३१	५५३४	२६	५९४४	४	—	४	—	६९७९	१९८३४
	१९९०-९१	२९५	१६५	७८१७६	३९१७९	४८१९३	१३८४	९६५४	१२०३८	—	—	—	—	६०२३३	१३८४०७
देवघर	१९८७-८८	२०४	२३	१४१०	—	—	८३०	—	८००	—	—	—	—	९७०	२२१
	१९८८-८९	२००	३४	३५६५	—	—	२५२	—	२५२०	—	—	—	—	२५१०	६०७५
	१९९०-९१	१९३	५२	२७५५	—	—	४२	—	४२	—	—	—	—	४२	२८०४
मुळोड	१९८७-८८	४४	१५	६६५	—	—	५०	—	५०	—	—	—	—	५०	७१५
	१९८८-८९	२३२	७२	१८०२	८६	९३	२१५०	—	२३८२	—	—	—	—	२४७४	४२७६
	१९९०-९१	४९	१०	३२७०३	२१११६	२२३०७	९४	४८६२	४२५६	—	—	—	—	२७२६३	५२९६६
वंधार	१९८७-८८	२०७	५७	२००९	—	—	—	—	—	—	७	७	—	७	२०१६
	१९८८-८९	८७	७८	४४६७	४४५	४४५	३१७८	—	३२३१	—	—	—	—	३६७६	८१४३
	१९९०-९१	२१०	१९	४३५५३	—	१५४४	३३१	५७३९	६०७०	—	४	४	—	७६१८	५११७१

म :- (१) १९८७-८८ व १९८८-८९ चे आकडे अंतिम सुधारित आहेत व १९९०-९१ चे आकडे अस्थायी स्वस्माचे आहेत.
 (२) १९९१-९२ चो माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमो अभिलेखा, नांदेड यांचेकडून मिळाली नसल्याने १९९०-९१ च्या माहितीची
 त्रुटी करण्यात आलेली आहे.
 धार :- (१) कृष्ण जायस, मडाराष्ट्र राज्य, पुणे; (२) जिल्हा निरीक्षक, भूमो अभिलेखा, नांदेड.

जिल्हा प्रमाण - ३६(अ)

— ४५ —

नांदेड जिल्ह्यात १९८७-८८, १९८८-८९ व १९९०-९१ या वर्षांनी रस्ता तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरींची संख्या

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	सिंचन विहीरींची संख्या	वापरात असलेल्या विहीरींचेर बसविलेली पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरींची संख्या	इतर विहीरींची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	
जिल्हा	बरोज	१९८७-८८	१४३१	५२९	९६५६	८८७	३२२८
		१९८८-८९	१५६४	८३४	९०८३	१२०३	४७५०
		१९९०-९१	१६७१	१३१४	४८६९	९४२	३५९१
तालुका	नांदेड	१९८७-८८	४१७३	१८	३२९८	१६०	२००
		१९८८-८९	४७१०	१०	३२२२	१७१	१८९६
		१९९०-९१	५५१४	३०	१११३३	—	५३९
हदगाव	१९८७-८८	१६९६	२२	८९१	—	१३३	
	१९८८-८९	१७५९	३००	११००	—	८२१	
	१९९०-९१	१८१०	१००	७९३७	—	५४०	
किनवट	१९८७-८८	१८५९	१३५	५१७	२६९	३६०	
	१९८८-८९	१५५८	१४०	२१०	२७०	४००	
	१९९०-९१	१९३५	४३०	४९५८	२७०	४३०	

(पुढे चालू.....)

१	२	३	४	५	६	७	८
४०	भाकर	१९८७-८८	१५२०	४	७५९	—	६४२
		१९८८-८९	१५२०	१३	९०४	—	६४२
		१९९०-९१	१२२६	७३	४४१७	—	७७५
५०	जिलोली	१९८७-८८	११११	११७	३१७	४०	११००
		१९८८-८९	१२४७	११७	२००	६६	८१०
		१९९०-९१	१४२८	२४३	५१४२	—	९२१
६०	देगलूर	१९८७-८८	५०६	५०	३३८	३५२	३४५
		१९८८-८९	४१८	२३	२३१	३८१	३६०
		१९९०-९१	७७१	४४	३०७७	३२३	३८६
७०	मुळोड	१९८७-८८	९२५	१४२	५०२	६६	३९९
		१९८८-८९	१०३२	४५	१०३९	१२०	३९९
		१९९०-९१	९९२	१०	३१०४	३४२	—
८०	वंधार	१९८७-८८	३३९१	४९	२३३४	—	३२
९०	लोहा	१९८८-८९	३४०६	१८६	२२७७	१९५	३१५
		१९९०-९१	२९६५	३८४	८९२२	—	—

टिप :- (१) १९८७-८८ व १९८८-८९ चे आकडे अंतिम सुधारित असून १९९०-९१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

(२) १९९१-९२ ची माहिती जिल्हा निरीक्षक, धूमो अभिलेखा, नांदेड यांचेकडून उपलब्ध न झाल्यामुळे वर्ष १९९०-९१ च्या माहितीची दिसवती केली आहे.

आधार :- (१) वृषि आनुवंशिक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे; (२) जिल्हा निरीक्षक, धूमो अभिलेखा, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका वार कुपनलिका, हातपंप व विद्युतपंप सप्त
सन १९९३-९४ या वर्षाअखेर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण यशास्वी कुपनलिका	एकूण बसविलेली हात पंप	विद्युतपंप	एकूण बसविलेली हात पंप	विद्युतपंप
१	२	३	४	५	६	७
	<u>जिल्हा बेरीज</u>	५२१४	४७७०	४४७	४१७८	३७४
	<u>तालुका</u>					
१.	नांदेड	६६९	५९३	७४	५४९	६४
२.	हदगांव	६९८	६६५	६०	६०७	५०
३.	किनवट	६११	५७६	३४	४२३	२४
४.	भाोकर	४८१	४४७	३७	३५२	२९
५.	बिलोली	८४९	७९०	८५	७२५	७६
६.	देगलूर	३४२	३०७	३१	२६३	२४
७.	मुळोड	४८५	४४७	२४	४१२	१७
८.	कंधार	१०७९	९४५	१०२	८४७	९०
९.	लोहा					

टीप :- नवनिर्मित लोहा तालुक्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे त्यातील
माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

- आधार :- (१) वरिष्ठ भू-ज्ञानिक, भू-जल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा,
नांदेड.
(२) उप-अभियंता, (यांत्रिकी), भू-जल सर्वेक्षण आणि विकास
यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील विडीरी/बोरीज लघु पाटबंधा-यांचे कामे १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	उपयोगात नसलेली कामे			उपयोगात असलेली कामे				
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	रकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	रकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा बेरोज तालुका	३	४०	-	४३	२६७	५७	-	३२४
१०	नांदेड	१	२	-	३	९	२	-	११
२०	हदगाव	-	४	-	४	२४	११	-	३५
३०	किनवट	१	५	-	६	२०	१२	-	३२
४०	भाोकर	-	८	-	८	२६	१३	-	३९
५०	बिलोली	-	७	-	७	८८	१	-	८९
६०	देगलूर	१	४	-	५	३३	५	-	३८
७०	सुखेड	-	२	-	२	३६	५	-	४१
८०	कंधार	-	८	-	८	३१	८	-	३९

(पुढे चालू.....)

जिल्हा व राज्य स्तरावरील कामगार संख्या (हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	वापरातील कामगार संख्या (हेक्टर)				ओलाताखालील निव्वळ क्षेत्र			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
	जिल्हा बेरोज	१०,१००	२२,७७९	६००	३३,४७९	१०,१००	४,०८०	२२८	१४,४०८
	<u>तालुका</u>								
१	नांदेड	४९०	१,४४२	९८	२,०३०	४९०	३४५	—	८३५
२	हदगाव	१,२१४	५,४२३	—	६,६३७	१,२१४	१,२५३	—	२,४६७
३	हिकनवट	९२३	४,२५३	१४२	५,३१८	९२३	५०६	—	१,४२९
४	भोकर	९७९	५,३०७	१४	६,३००	९७९	९८८	११	१,९७८
५	बिलोली	२,०३५	१४९	३०	२,२१४	२,०३५	२५	३०	२,०९०
६	देगलूर	४९३	१,६४१	२४२	२,३७६	४९३	८०	१८७	७६०
७	सुखोड	२,१५७	१,५७९	६२	३,७९८	२,१५७	३६४	—	२,५२१
८	कंधार	१,८०९	२,९८५	१२	४,८०६	१,८०९	४१९	—	२,२२८

टिप :- नवीनरिक्त तालुक्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच तालुक्याची माहिती देण्यात आली आहे.

- आधार :- (१) कार्यकारी अभियंता, नांदेड पाटबंधारे विभाग, नांदेड;
 (२) कार्यकारी अभियंता, लघू पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड;
 (३) जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प यांमुळे भिन्नपारारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे ३० जून, १९९४ ला संपणा-या वर्जाकीरता.

अ.क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प			
१	२	३	४	५	६
१.	प्रकल्पाचे नांव	मनार प्रकल्प	पूर्णा प्रकल्प,	हैडी प्रकल्प,	लोअर गोदावरी (वि.प्र.),
२.	प्रकल्पाचे स्थान	वरवंट, ता.कंधार	येलदरो, ता.जिंतूर व सिद्धेश्वरी, ता.हिंगोली.	गोणेगाव, ता.पुणेड	मौ.अर्जुन, ता.नांदेड.
३.	अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ग	१९७३	१९८६	—	—
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ग	—	—	निश्चित नाही.	२०००-२००१
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाख स्मरतात)	६०८.६७	१९.६१	—	१६९११.००
४.	<u>धारण</u>		<u>येलदरो व सिद्धेश्वर</u>		
	अ) मंजूर झालेली उंची (मीटरमध्ये)	२७.४	५१.३६	३८.२६	२७.८८
	ब) पूर्ण झालेली उंची (—" —)	२७.४	५१.३६	३८.२६	—
५.	<u>कालवा</u>		<u>मुख्य कालवा व शाखा कालवा</u>		
	अ) एकूण लांबी (मीटरमध्ये)	२८२.३०	४४.८०	१७७.६०	९१.००
	ब) पूर्ण लांबी (—" —)	२८२.३०	४४.८०	१७७.६०	—

(सुद्धे चालू.....)

१	२	३	४	५	६
			<u>मुख्य कालवा व शाखा कालवा</u>		
६. कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	१२८६६	९३४	२५१	१५९००	६३५५
७. ३१-३-१९९४ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	३८६१	९३४	२५१	—	२९३४
				३७०२४	४१९०५
८. एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	३५७९०	—	११८५४७		
९. लाभक्षेत्राखालील लागवड-लायक क्षेत्र (हेक्टर)	२६८२१	—	९९८५४	३२३९७	३७७८५
१०. प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र	२३३१०	—	२०००० पक्कत	२४६६६	२८३४०
(अ) बारमाही	१७६६		नांदेड जिल्ह्यात	—	१६५६
(ब) हंगामी	५२१२			—	३२६४

(पुढे काळू.....)

तकता क्रमांक - ३१८ (पालु)

५२

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प									
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	२	५७	६८	७९	८१०	९११	१०	११३	१११४	१५	१६
१*	प्रकल्पाचे नांव	कुंदाळा	करडजेड	कुंदाळा	पेठवडज	महालींगी	लोणी	नागझरी	डोंगरगाव	तळणी	उध्वमनार
२*	प्रकल्पचे स्थान	बा-हाळी	करडजेड	कुंदाळा	पेठवडज	महालींगी	लोणी	नागझरी	डोंगरगाव	मौ. तळणी	लिंबोटी
		ता. मुखेड	ता. देगलूर	ता. भोकर	ता. कंधार	ता. कंधार	ता. किनवट	ता. किनवट	ता. किनवट	ता. जिलोली	ता. कंधार
३*	(अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ग	१९७१	१९७४	१९७५	१९७८	१९७७	१९८९	१९८५	१९८०	—	—
	(ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ग	—	—	—	—	—	—	—	—	निश्चित	१९९९-
	(क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाख स्वरूपात)	५८.९४	१००.९७	३९.६९	१४८.९२	६२.८१	३३९.१४	५६.९५	२७२.००	५८०.४९	८५५५.००
४*	धारणा										
	(अ) मंजूर झालेली उंची (मीटरमध्ये)	१६.२०	१८.८६	१६.७०	१८.९०	१४.३०	२१.६०	१७.३०	२२.००	१२.४७	३०.५८
	(ब) पूर्ण झालेली उंची (— " —)	१६.३०	१८.८०	१६.७०	१८.९०	१४.३०	२१.६०	१७.३०	२२.००	२.००	१०.००
५*	कालवा										
	(अ) एकूण लांबी (की.मी.)	२५.८४	४०.९०	१६.६०	३३.६१	१५.५०	३५.९५	१८.१६	१२.४०	६.४०	६४.००
	(ब) पूर्ण लांबी (कि.मी.)	२५.८४	४०.९०	१६.६०	३३.६१	१५.५०	३५.९५	१८.१६	१२.४०	—	—

(पुढे चालू...)

सकल क्रमांक - ३०८ (समाप्त)

१	२	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
६०	कमल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	१००४१	११००१	४०३५	९००४	४०७९	८०३८	६०५६	८०३६	११०३३	११८
७०	३१-३-१९९४ रोजीचा प्रत्यक्षा साठार (द.ल.घ.मी.)	५०१०	१०६८	१०६७	१०२९	१०३०	४०००	१०९०	२०००	—	—
८०	सकल लाभक्षेत्र (हेक्टर)	१३६७	३३५३	५८३	३६३७	९०६	२४४६	१२९६	१४७५	३१७८	८३२५
९०	लाभक्षेत्राखालील लागवडी-लायक क्षेत्र (हेक्टर)	१०१२	२५२०	४०५	१९७८	७८४	१८३५	९६०	११०८	२८६०	६६६०
१००	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	१०१२	१७८०	४०५	१४७८	७८४	१३७७	९६०	८३०	२१४६	६०००
११०	सध्या १९९३-९४ ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	(अ) बारमाही	३०	—	२४८	—	—	—	—	२	—	—
	(ब) हंगामी	४११	२८१	७८	५६५	३४६	२२६	२२८	१७७	—	—

- आधार :- (१) कार्यकारी अभियंता, नांदेड पाटबंधारे विभाग, नांदेड;
 (२) कार्यकारी अभियंता, मध्यम प्रकल्प विभाग, नांदेड;
 (३) कार्यकारी अभियंता, विष्णुपुरी प्रकल्प विभाग, क्रमांक-१, नांदेड.

१९८५-८६ च्या कृषि गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील वीहिल धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वीहिल धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वीहिलीच्या प्रकारानुसार आणि श्रेणीनुसार वीहिलधारण जमिनीची संख्या (क्षेत्रफळ हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		सकूण धारण		पूर्णपणे ओलिताखालील		पूर्णपणे जिरायत	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०	०.५ पेक्षा कमी हेक्टर	२०,४२९	५,९०७	२८९	८४	२०,७१८	५,९११	६९६	१३९	१९,५५१	५,६१३
२०	०.५ ते १.० हे. पेक्षा कमी	४५,०४६	३३,५६३	४६९	३५२	४५,५१५	३३,९१५	१२२	८१	४४,२०२	३२,३९३
३०	१.० ते २.०	९१,२८२	१३२,४१२	६६७	९६२	९१,९४९	१३३,३७४	१२९	१५६	८९,५४०	१२४,६४२
४०	२.० ते ३.०	६०,१८३	१४२,५९४	३६४	९१३	६०,५४७	१४३,५०७	१८	३४	५६,८३७	१३१,७६३
५०	३.० ते ४.०	३२,५८६	१११,७७६	२९४	९९८	३२,८८०	११२,७७४	३	११	३०,०१६	१००,१६२
६०	४.० ते ५.०	२०,७६१	९१,८०९	१३५	६११	२०,८९६	९२,४२०	४	१०	१८,९५६	८१,६१७
७०	५.० ते ६.०	१२,९३७	७०,५०९	१५३	८५३	१३,०९०	७१,३६५	—	—	११,७०३	६२,०५१
८०	६.० ते ७.५	१२,०२२	८०,०३८	१३४	९३२	१२,१५६	८०,९७०	—	—	१०,५९८	६८,३७३
९०	७.५ ते १०.०	९,०१६	७६,५२३	८७	७५५	९,१०३	७७,२७८	—	—	७,७८९	६३,६८३
१००	१०.० ते २०.०	५,११४	६४,५१४	१०९	१,५००	५,२२३	६६,०१४	—	—	४,४६५	५४,११९
११०	२०.० ते ३०.०	२०३	४,६३४	४	११८	२०७	४,७५२	—	—	१८०	३,९०७
१२०	३०.० ते ४०.०	२०	६६७	—	—	२०	६६७	—	—	१६	५२९
१३०	४०.० ते ५०.०	८	३५२	—	—	८	३५२	—	—	५	१६०
१४०	५०.० हे. व त्यापेक्षा जास्त	१२	७८९	—	—	१२	७८९	—	—	५	३७९
सकूण (सर्व श्रेणीचे क्षेत्रफळ)		३,०९,६१९	८,१६,१७७	२,७०५	८,०८१	३,१२,३२४	८,२४,२५८	९७२	४३१	२,९१,८६३	७,२९,३९१

(सुटे पाहू.....)

अ. क्र.	क्षेत्रफल प्रेक्षा	अंशतः ओलिता जासील					पूर्णपर्ण भाडिपट्टीने		अंशतः मालकीधे व अंशतः भाडिपट्टीधे			
		संख्या	सकूण क्षेत्र	ओलिता-जासील	संख्या	क्षेत्र	संख्या	क्षेत्र	संख्या	मालकीधे क्षेत्र	भाडिपट्टी-धे क्षेत्र	सकूण क्षेत्र
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
१०	०.५ पेक्षा कमो हेक्टर	४१२	१३८	७३	२०,५९७	५,९६८	१०	४	५	२	—	२
२०	०.५ ते १.० —" —"	१,१९१	२०४	३६९	४५,३६३	३३,७९८	५६	४३	५६	२७	१६	४३
३०	१.० ते २.० —" —"	४,२८८	६,२६१	१,७२३	९१,७५१	१३३,०७१	४१	६४	९२	११२	४७	१५९
४०	२.० ते ३.० —" —"	२,६९२	८,८१९	१,९३१	६०,२९२	१४२,९०९	११९	९५	१३१	१८२	११५	२९७
५०	३.० ते ४.० —" —"	२,८६०	९,६५५	१,६६०	३२,६५७	१११,९७८	६५	२३७	१०२	१८४	१७८	३६२
६०	४.० ते ५.० —" —"	१,९३६	८,३०५	१,१२२	२०,७१२	९१,६१६	१५	६३	१२०	३६२	१७१	५३५
७०	५.० ते ६.० —" —"	१,३८७	७,२५४	८६२	१२,९९७	७०,८५४	३३	१८०	५०	२१४	६२	२७६
८०	६.० ते ७.५ —" —"	१,५५८	९,९७१	१,०५९	१२,००२	७९,९३७	५१	३४८	९७	४२२	२२९	६५१
९०	७.५ ते १०.० —" —"	१,३१४	१०,६५९	९७४	८,९६१	७६,०८३	३४	३०२	९९	४८७	३२६	८१३
१००	१०.० ते २०.० —" —"	७५८	९,०३०	८३४	५,०५२	६३,८३४	१४	१८५	१२९	८१३	८५८	१,६७१
११०	२०.० ते ३०.० —" —"	२७	६२९	१३८	२०१	४,६०४	—	—	—	—	—	—
१२०	३०.० ते ४०.० —" —"	—	—	—	१६	५३८	—	—	—	—	—	—
१३०	४०.० ते ५०.० —" —"	—	—	—	५	२२०	—	—	—	—	—	—
१४०	५०.० हे. व त्यापेक्षा जास्त	—	—	—	५	३९०	—	—	—	—	—	—
सकूण (सर्वप्रेक्षा धि क्षेत्राक)		१९,७१५	७१,५९५	१०,७४५	३१०,६११	८,१५,८०४	३६०	१,५२१	८७८	२,८०५	२,००४	४,८०९

टिप :- संप्रति यादीला (ओलिता व क्षेत्राक) असा माहितीचा समावेस पत्राळीत यादीस जोडला जाई.

तक्ता क्रमांक - ३१०

- ५३ -

१९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे नांदेड जिल्ह्यातील तालुकानिहाय कृषि अवजारे:

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नागरांची संख्या		गाड्यांची संख्या	उसाचे चरक		ओलिता-ओलिता-		ट्रॅक्टर	तेलघाणी	
		लाकडी	लोहाडी		शक्तीवर चालणारे	बेलाच्या मक्तीने चालणारे	साठी तेलार	साठी पंप विद्युत		५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलो व त्यापेक्षा कमी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा बेरीज	१,०४,८२१	१४,५१३	२३,९२७	१३८	९१	१,८३३	१६,८७०	१७७	३५	६
	तालुका										
१.	नांदेड	१२,६४९	१,५९५	५,४२४	३६	२३	२३८	५,२३२	६८	१४	—
२.	हदगाव	१५,०४७	२,१२७	६,४४०	१३	२	२३७	३,२७२	३३	—	२
३.	किनवट	१५,३५७	१,६१५	३,८८५	२१	६	२५०	१,१७१	१	८	—
४.	भोकर	१०,६१८	१,१३१	५,०३५	४	५	१७४	१,४४०	६	—	१
५.	बिळोली	१६,७३२	२,४१५	३,४१६	१२	२८	३०६	७४७	३०	—	—
६.	देगलूर	५,८४२	८६६	१,६०९	—	३	८४	७१८	११	२	३
७.	मुळोड	६,९९१	९४६	२,३८६	१८	१९	१३०	१,१२३	१	४	—
८.	कंधार/कोर	१८,५८५	४,१५८	५,७३२	३४	५	४१४	३,१६७	२७	७	२

टिप :- पशु गणना १९८७ (अस्थायी)

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकाारी, जिल्हा परिषद, नांदेड

मिस्त्रो/-

नांदेड जिल्ह्यातील दुष्काळ टप्पासदृश्य परिस्थितीची माहिती सन १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

अ.क्र.	बाब	जिल्हा		तालुका								
		नांदेड	हदगाव	क्लिवट	भोकर	बिलोली	दगलूर	मुखेड	कंधार	लोहा		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
(अ)	<u>दुष्काळ व तीव्र टप्पा</u>											
१	तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	१५४६	२०९	१९७	२५८	१३८	२३७	१०८	१४७	१२६	१२६	
२	ग्रस्त गावांची संख्या	४५	—	११	—	—	—	३४	—	—	—	
३	कुटुंबांची आकडेवारी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
४	जमीन महसुलामध्ये पूर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
५	अंदाजित हानी (संमये)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
६	(अ) पीक न येणे (क्षेत्र हेक्टर)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	(ब) पशुधान मालमत्ता इत्यादीची हानी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
७	मदतीची हाती घेतलेली कामे	११	११	—	—	—	—	—	—	—	—	
८	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	८९	८९	—	—	—	—	—	—	—	—	
९	केलेला खर्च (संमयांत)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
१०	शेतकरी मीन अधिनायमाखाली											
	(ब) अवर्षणासदृश्य परिस्थिती १ ते १०	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	
	(क) पुर १ ते १०	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	

आधार :- सर्व तक्ते ल कार्यालये, नांदेड जिल्हा.

नांदेड जिल्ह्यातील टंघाईच्या पूर्वतिहासानुसार
कठीण व इतर टंघाईस्त भाग ठरविण्याबाबत
माहिती १९९३-९४ या वर्षाकरीता

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या १९९३-९४
१	२	३	४	५
	जिल्हा बेरीज		१,५४६	२४८
१.	नांदेड	नांदेड	१६	निरंक
		विष्णापुरी	२३	"
		तुप्पा	२७	"
		लिंबगांव	३७	"
		अर्धापूर	२७	"
		मालेगांव	२३	"
		मुदखोड	२२	"
		बारड	३३	"
		ए कु णा	२०९	-
२.	हदगांव	हदगांव	२४	२
		तळणी	२३	१
		मनाठा	२२	१
		पिंपरखोड	२७	१
		तामसा	२७	१
		आष्टी	२७	१
		विहमायतनगर	२६	२
		जळगांव	२८	२
		ए कु णा	१९७	११

(सुटे घालू:.....)

१	२	३	४	५
३०	किमट	किमट	३१	निरंक
		बोंधाडी	३५	"
		इस्तापूर	२५	"
		शिवापी	२८	"
		माहूर	३२	"
		तिंदखेड	४६	"
		मांडवी	३२	"
		वानोळा	२७	"
		ए कु ण	२५८	-
४०	भोकर	भोकर	२८	निरंक
		उमरी	३५	"
		शिंदी	२२	"
		माळू	२७	"
		किनी	२६	"
		ए कु ण	१३८	-
५०	बिलोली	बिलोली	२६	निरंक
		कुंडलवाडी	२३	"
		मांजरम	२४	"
		नायगांव (बाजार)	२४	"
		धर्माबाद	२१	"
		करखोली	२५	"
		सगरोळी	३२	"
		आदमपूर	२७	"
		कुंदूर	१९	"
		बडबडा	२४	"
		ए कु ण	२३७	-

तक्ता क्रमांक - २१२ (समाप्त)

- ६० -

१	२	३	४	५
६०	देगलूर	देगलूर	२४	६५
		शाहापूर	२७	४
		मरखोल	३२	१८
		हानेगाव	२५	४
		ए.कू.ण	१०८	३४
७०	सुखोड	सुखोड	३१	निरंक
		वांढोला	२६	"
		जाहूर	२९	"
		बाःहाळी	३३	"
		मुकरमाबाद	२८	"
		ए.कू.ण	१४५	"
८०	कंधार	कंधार	३०	निरंक
		पठवडन	२४	"
		बारळ	२०	"
		कुसठा	३०	"
		उस्माननगर	२२	"
		ए.कू.ण	१२६	"
९०	लोहा	लोहा	२३	निरंक
		माळाकोळी	२५	"
		सोनखोड	२७	"
		कलंबर (बु)	२२	"
		कापशी (बु)	२९	"

आधार :- सर्व तहसील कार्यालये, नांदेड जिल्हा

आधार :- सर्व तहसील कार्यालये, नांदेड जिल्हा

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार पशुधान (१९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेशी/संकरित गाई-बल					अडीच वर्षांवरील गाई			
		कक पदाशी- करितो ठेकेले वू	पदाशी व कामाकरिता योगात आणलेले बल	कक कामाकरिता उपयोगात आणलेले बल	पदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयोगात नसलेले बल	सकूण बल (३ ते ६)	ह्यात्या	सकदाही न व्यालेल्या व आटलेल्या	इतर	सकूण गाई
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा बेरीज		६२	१५६	१,२९७	१,१४४	१,६४६	३,५३४	२,१६२	८१	५,७७७
तालुका										
१	नांदेड	१०	५५	४६२	६४	६०१	९०९	५६८	१७	१,७२४
२	हदगाव	११	२१	१४५	९	१८६	२५६	२६४	५	५२५
३	किमट	१	५	३४	—	४०	७२	९८	४	१७४
४	भांकर	६	११	९८	८	१२३	३०३	१७८	२	४८३
५	बिलोली	११	२१	१३४	२४	१९०	४५३	२७९	१४	७४६
६	देगलूर	६	२०	२१६	११	२५३	६२१	३३५	२०	९७६
७	मुळोड	७	१३	७२	५	१०४	२२९	१६७	५	४०१
८	कंधार	५	१०	१२९	३	१४९	६९१	२७३	१४	९७८
९	लोहा									

(पुढे पालू.....)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	विदर्भा/संकरित अडीच वर्षांपर्यंतचे वासरे	एकूण विदर्भा/संकरित गाई/व बैल	केवळ पैदाशी करिता वापरलेले वू बैल	तीन वर्षांपर्यंत पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा इतर करिता वापरलेले बैल	एकूण तीन वर्षांपर्यंत बैल	तीन वर्षांपर्यंत गाई	आटलेल्या इतर एकदाही व्यालेल्या	एकूण गाई		
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
जिल्हा बेरीज												
	५,६४५	१३,०६८	१,७०७	४,५६७	२,२२,८०९	८,२५८	२,३७,३४२	१,०९,९१६	१,४२,६३६	३,२०८	२,५५,७६०	
तालुका												
१. नांदेड	१,५३२	३,६२७	१४२	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	२६६	२५,१५८	
२. हदगाव	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
३. किणवट	१४१	३५५	२४८	६७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४	
४. भोकर	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
५. बिलोली	५७७	१,५१३	३२४	९२०	३१,५९३	१,५९९	३४,४०६	३०,६६९	३०,७२१	४४३	४१,२३३	
६. देगलूर	१,००१	२,२३०	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
७. गवळी	७७७	१,७७७	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
८. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
९. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
१०. ...	१,५३२	३,६२७	१४२	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	२६६	२५,१५८	
११. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
१२. ...	१४१	३५५	२४८	६७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४	
१३. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
१४. ...	५७७	१,५१३	३२४	९२०	३१,५९३	१,५९९	३४,४०६	३०,६६९	३०,७२१	४४३	४१,२३३	
१५. ...	१,००१	२,२३०	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
१६. ...	७७७	१,७७७	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
१७. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
१८. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
१९. ...	१,५३२	३,६२७	१४२	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	२६६	२५,१५८	
२०. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
२१. ...	१४१	३५५	२४८	६७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४	
२२. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
२३. ...	५७७	१,५१३	३२४	९२०	३१,५९३	१,५९९	३४,४०६	३०,६६९	३०,७२१	४४३	४१,२३३	
२४. ...	१,००१	२,२३०	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
२५. ...	७७७	१,७७७	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
२६. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
२७. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
२८. ...	१,५३२	३,६२७	१४२	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	२६६	२५,१५८	
२९. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
३०. ...	१४१	३५५	२४८	६७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४	
३१. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
३२. ...	५७७	१,५१३	३२४	९२०	३१,५९३	१,५९९	३४,४०६	३०,६६९	३०,७२१	४४३	४१,२३३	
३३. ...	१,००१	२,२३०	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
३४. ...	७७७	१,७७७	१७८	४६३	१२,०२८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७३	१२,९०८	
३५. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	
३६. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
३७. ...	१,५३२	३,६२७	१४२	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	२६६	२५,१५८	
३८. ...	५०६	१,२१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३३३	३५,४८३	
३९. ...	१४१	३५५	२४८	६७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४	
४०. ...	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८	

(सुद्धे पाव)

33	38	39	36	37	38	39	36	37	38	39	36	37	38	39
खालील	व बेल	देशी सकुण	पेदाशी	साठी व कामा-	साठी	कामासा	साठी	ठेवले	ठी ठेवले					
देशी वासरे		गाई वैबेल												
१	२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५

जिल्हा	बेरीज	१२२९७२	६२३०८०	७०६१७८	९१९	२५७	५२८	८००	२५०७	६२१२२	४७४०५	१०२६	११७५६०	७५४१२
तालुका														
१	नीदड	२२८६८	७७०५०	८०६७७	१७५	४	३३	८०	२९२	१३८६५	६६४८	१५३	२०६६६	१२७५६
२	हदगाव	२८६०१	१०२२५६	१०३४७३	११०	३१	८५	१०३	२२२	५२७१	४३७५	२१	२६६१९	६३८९
३	किनवट	२७७०२	१०७७८०	१०८१३५	१२९	५१	१२९	१०४	४१३	३८८०	४२७८	३६	८९३४	४७१७
४	भोकर	३०९२५	६८९७९	७००२९	१०७	२५	१६	९२	२४७	४८३१	४३९७	६७	२३९५	५४८०
५	बिलोली	३२५५५	१०८१२४	१०९७०७	१२६	६८	१०३	१२८	४२५	१०६४३	७९१३	१२२	१८६७८	११९९२
६	देगलूर	१०९१६	३७३७८	३९६०८	४८	२९	५५	३७	१६९	७६४४	४५८२	३२६	१२५५२	९१३०
७	मुखोड	१९२२३	६७४७४	६८४२९	८७	२४	८२	४६	२३९	८९९८	५५०७	१३९	१४६४४	२२७६
८	कंधार													
९	लोहा	३७१८२	१२३९६९	१२६०९०	१३७	२५	२५	२०३	३९०	१३९९७	९००५	१२२	२३१२४	१५६७९

(पुढे चालू.....)

अ. क्र.	जिल्हा/ता.लुका	विदेशी/संक्रित अडीच वर्षांपर्यंतचे वासरे	एकूण विदेशी/संक्रित गाई/व बैल	तीन वर्षांपर्यंत बैल	केवळ पैदा-शीकरिता वापरलेले वू बैल	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा इतर करिता वापरलेले बैल	एकूण तीन वर्षांपर्यंत बैल	तीन वर्षांपर्यंत गाई	आटलेल्या इतर एकदाही व्यालेल्या	एकूण गाई	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
	जिल्हा बेरीज	५,६४५	१३,०६८	१,७०७	४,५६७	३,२२,८०९	८,२५८	२,३७,३४१	१,०९,९१६	१,४२,६३६	३,२०८	३,५५,७६०
तालुका												
१.	नीदड	१,५३२	३,६२७	१४३	६१६	२७,११६	१,१५०	२९,०२४	१३,७९७	१०,९७५	३६६	२५,१५८
२.	हदगाव	५०६	१,३१७	१७९	४८३	३६,४९७	१,०१३	३८,१७२	१४,९६१	३०,३०९	३१३	३५,४८३
३.	किचट	१४१	३५५	२४८	९७७	३४,५५८	८६४	३६,६४७	११,७१०	३०,९९६	७१८	४३,४२४
४.	भोकर	४४४	१,०५०	१८१	२५०	२२,७२१	७३४	२३,८८६	९,९१२	१४,०७३	१८३	२४,१६८
५.	बिलोली	५७७	१,५१३	३२४	९३०	३१,५९३	१,५६९	३४,४०६	३०,६६९	२०,७२१	४४३	४१,२३३
६.	देगलूर	१,००१	२,२३०	१७८	४६३	१२,०३८	८८५	१३,५५४	६,३२४	६,०१४	५७७	१२,९०८
७.	सुखोड	४५०	९५५	१४०	३९८	३०,३२२	७१७	३१,५७७	१२,०२७	१४,३९२	३५५	२६,६७४
८.	कंधार	९९४	२,१२१	३१५	४६०	३७,९७४	१,३२६	४०,०७५	२१,११६	२५,२५६	३४०	४६,७१२
९.	लोहा											

(पुढे चालू...)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	तीन वर्षे संपूर्ण व त्याच खालील देशी वासरे	देशी संपूर्ण गाई व बैल	देशी संपूर्ण गाई व बैल	देशी संपूर्ण गाई व बैल	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड	तीन वर्षां पुरोत रेड
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
	जिल्हा बरोज	१२२२७२	६२३०८०	७०६१४८	२१९	२५७	५२८	८००	२५०७	६२१२२	४७४०५	१०३६	११७५६०	७५४१२
तालुका														
१	नीदड	२२८६८	७७०५०	८०६७७	१७५	४	३३	८०	२९२	१३८६५	६६४८	१५३	२०६६६	१२७७६
२	हदगाव	२८६०१	१०२२५६	१०३४७३	११०	३१	८५	१०३	३२२	५२७१	४३७५	२१	२६६१	६३८९
३	किनवट	२७७०२	१०७७८०	१०८१३५	१२९	५१	१२९	१०४	४१३	३८८०	४२७८	६६	८९३४	४७१७
४	भाोकर	३०९२५	६८९७९	७००२९	१०७	२५	१६	९९	२४७	४८३१	४३९७	६७	२२९५	५४८०
५	बिलोली	३२५५५	१०८१९४	१०९७८७	१२६	६८	१०३	१२८	४२५	१०६४३	७९१३	१२२	१८६७८	११९९२
६	देगलूर	१०९१६	३७३७८	३९६०८	४८	२९	५५	३७	१६९	७६४४	४५८२	३२६	१२५५२	११३०
७	सुखोड	१९२२३	६७४७४	६८४२९	८७	२४	८२	४६	२३९	८९९८	५५०७	१३९	१४६४४	२२७९
८	कंधार	३७१८२	१२३९६९	१२६०९०	१३७	२५	२५	२०३	३९०	१३९९७	९००५	१२२	२३१२४	१५६७९
९	लोहा													

व मा
२५/१/७६

अ. क्र.	जिल्हा/तासुका	एकूण म्हादी व २३	एकूण गोजातीय	मेंढया	बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधान	एकूण पशुधान	एकूण कांबड्या	एकूण कुकुर टादी पक्षी
१	२	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४
<u>जिल्हा बेरीज</u>		१९५४७६	२०१६२४	५३४७०	३५२२००	७१५	८३३०१	१३९१३१०	३३२९४१	३३४२४९
<u>तासुका</u>										
१	नांदेड	३३७०४	११४३८१	३३७२	३६०७२	६७	१२७३८	१६६६३०	३२६६७	३२६०५
२	हदगाव	१६३८५	११९८५८	३४७	४७३७५	९३	८३८०	१७५९५३	३५५४३	३५६७४
३	किंवट	१४०६४	१२३१९९	२७६१	५४५६९	५८	९२१३	१८८८००	७६४३२	७६९८६
४	भोकर	१५०२२	८५०३१	१४६२	३१५१५	२६	८००१	१२६०५५	२१४६७	२१६००
५	बिलोली	३१०९५	१४०८०२	२११५५	५१५०५	१८९	१३७८०	२२७४२१	५३५९५	५३६४७
६	देगलूर	२१८५१	६१४५९	१४६८९	२७३४०	१२०	६४४२	११००५०	२२७६०	२२८१५
७	मुळोड	२४१६२	९२५९१	४८७६	४०१४८	८४	१०२४९	१४७९४८	३५६६२	३५८००
८	कांठार	३९१९३	१६५२८३	४९०८	६३६७६	८८	१४४९८	२४८४५३	५४८१५	५४९२२
९	लोहा									

टिप :- पशुगणना (१९८७) अस्थायी.

आधार :- जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

अ तबतत क्रमांक - ४०२

नांदेड जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या सन १९९३-९४ सा वर्गीकरीता

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	पशु वैद्यकीय संस्थांचा प्रकार											
	पशुवैद्यकीय शास्यवि- कित्सालय	पशुवैद्यकीय राज्यस्तर	दवाखाने स्थानिकस्तर	पशुवैद्य- कीय प्रथ- मोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा राज्य विभागीय	फिरते पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	दक्षाता पथके	कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज	१	—	५३	७७	—	—	—	१	१	—	—	—
तालुका												
१. नांदेड	१	—	६	९	—	—	—	—	—	—	—	—
२. हदगाव	—	—	६	१०	—	—	—	—	—	—	—	—
३. किनवट	—	—	७	१२	—	—	—	१	१	—	—	—
४. भोकर	—	—	४	९	—	—	—	—	—	—	—	—
५. बिबलोली	—	—	१०	१४	—	—	—	—	—	—	—	—
६. देगलूर	—	—	३	४	—	—	—	—	—	—	—	—
७. मुळोड	—	—	५	६	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कंधार	—	—	१२	१३	—	—	—	—	—	—	—	—
९. लोहा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(पुढे चालू.....)

अ. जिल्हा/	पशु वैद्यकीय संस्थेचा प्रकार (पुढे चालू...)									
प्र. तालुका	जिल्हा कृषिम रेशन केंद्र (स्थानिक)	आधारभूत ग्राम केंद्र	जिल्हा परिषद कडील	आधारभूत ग्राम केंद्र- खालील	विकासीय कृषिम रेशन केंद्राखालील	पशुपेदास क्षेत्र	सधन कुक्कुट विकास क्षेत्र	मेष पेदास क्षेत्र	शोळी पेदास क्षेत्र	
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
जिल्हा बेरीज	१	३	१२५	१६	—	—	१	—	—	—
तालुका										
१. नांदेड	१	—	१५	—	—	—	१	—	—	—
२. हदगाव	—	—	१६	—	—	—	—	—	—	—
३. किंफट	—	१	१२	६	—	—	—	—	—	—
४. भांकर	—	—	१३	—	—	—	—	—	—	—
५. बिलोली	—	—	२२	—	—	—	—	—	—	—
६. देगलूर	—	१	७	१०	—	—	—	—	—	—
७. मुळोड	—	—	१२	—	—	—	—	—	—	—
८. कंधार	—	१	२	—	—	—	—	—	—	—
९. लोहा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टिप :- (१) कंधार तालुक्यातील आधारभूत ग्रामकेंद्र ही राज्यस्तरीय संस्था आहे.
(२) नवनिर्मित लोहा तालुक्याच्या माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार ११ जिल्हा पशुसंवर्धन अधीकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

२) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नांदेड.

नांदेड विद्यापीठ रोगांच्या प्रकारानुसार सध्या वृद्धीची
तंत्र्या लक्ष १९९३-९४ या वर्षावरील.

क्र.सं.	वर्गीकरण व जोडव्यवस्था रोग	१९९३-९४	संख्या	मूल्य
१	२	३	४	५
<u>सध्या जाणवणाऱ्या वृद्धीची तंत्र्या</u>		३५३	१९३	
(१)	<u>नाई व मळती</u>			
(१)	घट्टी	५	४	
(२)	गळ्या	१८७	—	
(३)	फुफ्या	२	—	
(४)	जा	—	—	
(५)	इतर	—	—	
	संख्या	१९४	४	
(२)	<u>तंत्र्या व इतर</u>			
(१)	घट्टी	निरंक	निरंक	
(२)	जोडव्यांझा	—	—	
(३)	पेटी	—	—	
(४)	आंतर विषाणू	—	—	
(५)	नोव विषाणू	—	—	
	संख्या	—	—	
(३)	<u>मोडळा</u>			
(१)	रानोवोट (फानोवोट)	निरंक	निरंक	
(२)	पेटी	—	—	
(३)	जोडव्यांझा	—	—	
(४)	इतर	११०	११०	
	संख्या	११०	११०	

टीपण :- (१) विषाणू सध्या तंत्र्या व जोडव्यांझा, विषाणू जोडव्यांझा, नांदेड।
(२) विषाणू सध्या तंत्र्या व जोडव्यांझा, नांदेड।

क्रमांक - ४०३(अ)

नांदेड जिल्ह्यातील ग्रामीण पंचायतीच्या संस्थांचे कार्य सन १९९३-९४ या वर्षाकरिता

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	छाप्पीकरण केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भाधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भाधारणांतर्गत पुन्यास आलेल्या संपूर्ण वासरे	स्तंभ ६(अ) पैकी संकीर्ण वासरांची संख्या	लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
१	२	३	४	५	६(अ)	६(ब)	७
	<u>जिल्हा बेरीज</u>	५,५१,९६८	४४,७९८	३५,९५६	८,७१६	५,८९८	१२,८५,६२९
	<u>तालुका</u>						
१.	नांदेड	८०,१२१	५,६६३	६,८११	१,८४५	१,५६०	१,९८,६३४
२.	हदगाव	५४,२१८	४,४२२	३,१४९	४६३	३००	१,१३,३८६
३.	किनवट	५२,७७९	४,९९९	१,८४५	३७५	२२५	३,७२,६३९
४.	भोकर	४७,१७७	४,४३८	२,६८१	५४५	३९५	९२,३४०
५.	बिलोली	९८,८२८	८,५२९	४,८५७	१,३४२	७७९	१,६४,००३
६.	देगलूर	५५,४१६	४,८१०	४,९०५	१,३१८	९७९	१,२१,४११
७.	मुळोड	४९,४४६	३,८४२	२,२२६	६४१	४४६	७६,६९७
८.	कंधार	१,१३,९८३	८,०९५	९,४८५	२,१८७	१,२१०	१,४६,६१९

टिप :- लोहा तालुक्याची वेगळी आकडेवारी उपलब्ध नसल्याने सदरील माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- (१) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड; (२) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकांनिहाय मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केल्या पशुंची संख्या १९९३-९४ या वर्षाकरिता

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	पशुवध- गृहांची संख्या	कत्तल केली जनावरे						
			गायी/बल	म्हशी/रेड	मेंढ्या	शोळ्या	डुकरे	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	<u>जिल्हा बेरोज</u>	१७	१४,९१३	१४,८९७	४,२५३	१४,९१६	३५	१	४९,०१८
	<u>तालुका</u>								
१०	नांदेड	२	१०,४२८	१४,३८३	२,३३९	७,७५०	—	—	३४,९००
२०	हदगाव	४	१,१७३	२४९	७५	३,१८९	३५	१	४,७२२
३०	किनवट	१	१७०	—	—	७४८	—	—	९१८
४०	भोकर	१	५२४	१८	—	—	—	—	५४२
५०	बिलोली	५	२,२२२	१५०	४	३३७	—	—	२,७१३
६०	देगलूर	१	२०४	८७	१,८३५	२,८९५	—	—	५,०२१
७०	मुळोड	१	१०९	—	—	—	—	—	१०९
८०	कंधार	२	८३	१०	—	—	—	—	९३

टिप :- लोहा तालुक्याची आकडेवारी वेगळी उपलब्ध नसल्याने सदरील भाहितोचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकाारी, जिल्हा परिषद, नांदेड; (२) .. नांदेड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषदा.

मिस्त्री/-

तक्ता क्रमांक - ४०५

- ७० -

नांदेड जिल्ह्यातील वनक्षेत्रा १९९३-९४ (अस्थायी) या वर्णिकरिता

(क्षेत्र चौ.कि.मी.मध्ये)

अ.क्र.	विभाग	राजीव	सुरक्षित	अवर्णिकृत	एकूण
१	२	३	४	५	६
१०	एकूण	९२९	२	२६४	११९५
२०	महसुली	—	—	—	—
३०	वन	९२९	२	२६४	११९५

आधार :- मुख्य वन तांब्यकी, महाराष्ट्र राज्य, नांदेड पुर.

नांदेड जिल्ह्यातील मुख्य वगौण उत्पादन १९९३-९४ वर्षासाठी.

(समये हजारत)

वर्ग उत्पादन	परिमाण	१९९३-९४ चे उत्पादन	सकूण विक्रीचे मूल्य	सकूण विक्रीचे मूल्य
		सकूण उत्पादन	विक्री केलेले उत्पादन	(मागील शिल्लकी उत्पादन धरून)
२	३	४	५	६
भारतीय लाकूड	हजार घ.मी.	७१९.०६	७१९.०६	४३,७४
गोण लाकूड	" "	३०१.०८	३०१.०८	४२
पेद	" "	—	—	—
गौण वन उत्पादने				
अ) बांबू	—	—	—	—
ब) गवत इत्यादी	मेट्रिक टन	२२५	२२५	२४
क) विडो पाने	प्रती गोणी	२१२८७	२१२८७	१,२१,५९
ड) टिंक	किंमट	२५००	२५००	२,९७
इ) इतर				
१) आषटा पाने	किंमट	निरंक	निरंक	निरंक
२) मोहाची	" <i>कुले</i>	५०	५०	२
३) खागी	"	निरंक	निरंक	निरंक
४) धरडा	"	"	"	"
५) जांबा	"	"	"	"
६) बिंबा	"	"	"	"
क) सकूण गौण उत्पादने		—	—	१,२४,८२
सकूण किंमत		—	—	१,६८,९८

टिप :- मागील वर्षाचे कोणातेही वन उत्पादने शिल्लक नसल्यामुळे उपरोक्त वर्षाविकेले वन उत्पादने व त्यापासून मिळालेला वन मत्सूल सन १९९३-९४ वर्षासाठी समजण्यात यावा.

आधार :- उप वन संरक्षक, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार भू-जल मत्स्य व्यवसाय १९९३-९४ यश वर्षाकरिता

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नदी/चोलांबी कि.मी.	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रा/तळा/सरोवर व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	मत्स्यव्यवसायासाठी उपयुक्त आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भू-जल मत्स्य उत्पादन (मेट्रिक टन)	पकळल्या माशांची किंमत (रुपये लाखात)	मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा बेरीज	७००	४९४७	४,९४७	२०५०	५१२	८४.६८
	तालुका						
१	नांदेड	७०	२०	२०	३००	७५	५.७७
२	हदगाव	१२२	५७५	५७५	४२५	१०६	२१.७५
३	किनवट	१७१	७८३	७८३	४५०	११२	३३.४०
४	भांकर	३३	७९५	४९५	१२५	३१	४.७५
५	बिलोली	१४२	५६	५६	२५८	६५	११.३३
६	देगलूर	५७	३४२	३४२	८५	२१	१०.०५
७	सुखोड	४०	३५१	३५१	७५	१९	६.४०
८	कंधार	६५	२३२५	२३२५	३३२	८३	१७.४४

टिप :- लोहा तालुक्याची आकडेवारी वेगळी उपलब्ध नसल्यामुळे सदरील माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.
 आंधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास आंधार, नांदेड.

मिस्त्रा/...

नांदेड जिल्ह्यातील कारखान्यांतील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या १९९३ चा वर्षादरिस्ता.

अ. क्र.	उद्योग उपगट व त्याचा वर्गीकरण	संख्या		स्तंभ ५ मधील कामगार			काम केलेल्या दिनांची संख्या	प्रयत्न पत्रे पळविणारे चालू कारखाने	स्तंभ १० मधील कारखान्यांतील कामगार	
		नोंदणी झालेले कारखाने	बंद कारखाने	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१)	०३३- शोतीचे पदार्था तसेच फाजुन्य पदार्थांचा र्जा ठरविण्याविषयक उत्पादन.	३	—	—३	३७	१५	२२	५४८२	—	—
२)	०३९- शोतीसेवा विषयक धान्योष्ठी करणे, पाणो देणे वगैरे.	२	—	१	९	९	—	९०	१	२५
३)	२००- छाटोक काम- मटन तयार करणे, व विक्रीसाठी ठरविणे.	१	—	१	१३५	७३	६२	४०६३५	—	—
४)	२०१- दुधाचे पदार्था बनविणे, उदा. लोणा, मसूर, छावा वगैरे.	२	—	—	—	—	—	—	२	२०८
५)	२०४- धान्य गिरणी उत्पादन.	१३	४	५	४६	४२	४	१२१००	४	२६
६)	२०६- साखार निर्मिती (साखार कारखाने व वाढणीकरण निर्वातमात्र साखार कारखाने)	३	—	२	९९५	६००	१	२९३९२१	१	७९०
७)	२११- इतर खाद्यतेल आणि चरबी यांचे उत्पादन (उदा. मोहरी, शेंगदाणे, तीळ वगैरे तेल).	२७	५	१४	१६२	१३८	२३	३६५३८	८	१९३
८)	२१६- जपयि उत्पादन	६	४	२	७	७	—	११३३	—	—

(पुढे चालू)

उत्पादन - ५२ (वर्ग)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१९)	२३०- कापताची सरकी काढणे, ताप सफाई करणे आणि गाठो बांधणे.	५०	२९	१४	८०४	३४३	४६१	८६४०४	४	२६०
२०)	२३४- यंत्रागावावर सुती कापड विणणे	८	१	४	३०	१२	१८	८६४०	—	—
२१)	२३५- गिरणांमध्ये सुती कापड तयार करणे/प्रक्रिया करणे.	४	१	३	१८०८	१७६०	४८	५३८६४४	—	—
२२)	२४०- लाकडापासून फळ्या उजविणे.	४५	१२	४४	१३३	१३३	—	३०१६	१२	३९
२३)	२४६- लाकडाची फर्निचर फळ्या बनविणे	२	१	१	३	३	—	२२५	५	—
२४)	२८०- लगदा, कागद, वर्तमान पत्राचा कागद, पुठ्या वगैरे बनविणे.	२	१	१	३१	१९	१२	९४२५	—	—
२५)	२८२- लगदा, कागद व कागदी पुठ्यांच्या वस्तूंची निर्मिती.	१	१	—	—	—	—	—	—	—
२६)	२८४- वर्तमानपत्राची छपाई व प्रकाशन	१	—	१	१८	१६	२	६४८५	—	—
२७)	२८९- छपाई व तत्सम उद्योग - लडाटे, पत्र पोस्टकार्ड छापणे, रंजरी शिक्के बनविणे इ.	१	१	—	—	—	—	—	—	—
२८)	३०१- प्लॅस्टीक व रबरापासून प्राथमिक स्वस्माचे पादत्राणे तयार करणे.	२	—	२	२५०	२४९	१	६४०२	—	—
२९)	३०३- प्लॅस्टीकच्या वस्तू बनविणे, इतरत्र समाविष्ट न केले.	१	१	—	—	—	—	—	—	—
३०)	३०४- इंग, औषाणी तत्संबंधी उत्पादने	४	१	३	१३४	११३	२१	४१९२६	—	—
३१)	३१०- उत्पादनासाठी लागणारी मूलभूत रासायनिक द्रव्ये व वायू तयार करणे.	२	—	२	५९	५९	—	२०६३५	—	—
३२)	३११- रासायनिक जाले व फिटव्यांसाठी द्रव्ये तयार करणे.	२	२	—	—	—	—	—	—	—

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२३)	३१५- बॉटलिंग- नैसर्गिक वायू तथा एल.पी.जी. गॅस.	१	—	१	५	५	—	१२३९	—	—
२४)	३२०- विक्रम मातोच्या वस्तु अनिवणो.	२	१	१	३५	१५	२०	१०३९५	—	—
२५)	३२१- काप आणि कापेच्या वस्तु तयार	१	—	१	३८	३८	—	१०६०२	—	—
२६)	३२३- चिनोमातोच्या वस्तु बनविणे.करणे.	१	१	—	—	—	—	—	—	—
२७)	३२६- दगडकाम, दगडाच्या वस्तु अनिवणो	१	—	१	१४	८	६	३३३२	—	—
२८)	३२७- अस्बेस्टोस तिमेट आणि तिमेटच्या वस्तु बनविणे.	२	—	—	—	—	—	—	२	५३
२९)	३२९- लोकोर्ण अधातू व छानिण पदार्थावि उत्पादन (उदा. दगडी पाट्या, तिली- काच्या वस्तु इत्यादी).	७	—	७	२०९	१५७	५२	५०३६६ ५०३६६	—	—
३०)	३३०- लोखंड व पोलाद तयार करणे.	२	—	१	४४	४४	—	१२६४२	१	२२
३१)	३३१- लोखंड व पोलादाच्या लक्या, व पत्रे वगैरे बनविणे.	४	—	३	२४७	२४७	—	७४४५५	१	२५
३२)	३४०- धातूच्या पत्र्यापासून कोणात्याही वस्तु अनिवणो (उदा. पिंपे, बादल्या व इतर प्रकारच्या धातूच्या वस्तु).	५	—	३	२५	२३	२	७८१६	२	१८
३३)	३४१- इमारत बांधकामाला लागणारे धातूचे सामान बनविणे.	१	१	—	—	—	—	—	—	—
३४)	३४२- धातूच्या वस्तुना पालीशा, कलई वगैरे लावणे, झाड्यांना कलई लावणे).	१	—	१	२४६	२४६	—	७६८४७	—	—

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३५)	३४६- धातूंचो भांडो तयार करणे (कई, सुरई भांडो)	१	—	१	११	१	२	२११५	—	—
३६)	३४९- धातूजन्य पदार्थांचे उत्पादन, इतरत्र वर्गीकरण न केले, यंत्रसामग्री व दळणवळण सामग्री वगळता सामान्य लोहारकाम व धातूच्या इतर वस्तू करणे (उदा. भाषण्याकीरता टाईप क्राविणो)	१	—	१	१०	१०	—	२९५१	—	—
३७)	३५२- विधुत च्यतिरिक्त यंत्रसामग्रीचे उत्पादन व दुस्ती	१	—	१	८	८	—	२४८७	—	—
३८)	३२८- जडमोटार, ट्रक दुस्ती	१	—	१	८८१	८६३	१८	२५२७४८	—	—
३९)	४०१- धाराला, कारखान्याला आणि व्यापार, उद्योगाला विधुत पुरवठा	२	—	१	१७	१७	—	६०६५	१	२०
४०)	६८२- किरकोळ पेट्रोल पंप (पेट्रोल, डिझेल वगैरे)	१४	—	१०	४६	४६	—	१६०८२	४	१६
४१)	९७३- मोटार तायकल, स्कूटर दुस्ती	१	—	१	३६	३६	—	१०९८८	—	—
ए कु ण :-		२६१	७४	१४२	६५२१	५७५४	७७५	१७८१२६१	४६	१४५५

आधार :- मुख्य निराक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील वारू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण १९९३ वर्गाकीरता

अ. क्र.	मुख्य उद्योग व त्याचे सैकितोक्त	१० कामगारांपेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व अधिक		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	०३ - धोती-विणायक सेवा	१	९	३	३७	१	२५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	५	७१
२	२०-२१ - अन्न-पदार्थांचे उत्पादन	१९	११८	९	११६	५	१३७	१	७०	३	७१७	२	११६३	—	—	—	—	३६	२३२१
३	२३ - सुती कापडाचे उत्पादन	७	३०	१	७५	१२	४०८	८	५०६	१	१५८	१	७६१	१	१०३२	—	—	३१	२९०३
४	२७ - लाकूड व लाकडाच्या वस्तू व फर्निचर बनविणे यांचे उत्पादन	५७	१७५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	५७	१७५

(पुढे चालू...)

तक्ता क्रमांक - ५०२ (घात)

- ७८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
५०	२८ - कागद व कागदाच्या वस्तू जनावणे, छपाई, प्रकाशन व संलग्न उद्योग.	—	—	१	१८	१	३१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	४२
६०	३० - रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रो-लियम आणि कोळशापासूनच्या पदार्थांचे उत्पादन.	१	८	—	—	१	३२	२	१२६	१	२१८	—	—	—	—	—	—	५	३८४
७०	३१ - स्तायन आणि रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळशापासूनचे पदार्थांचे वगळून).	१	५	१	१२	१	४७	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	६४

(पुढे चालू...)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
८	३२ - अधातून्य खानिज वस्तूंच्या पदाध्यायि उत्पादन	२	१४	३	५१	५	१७४	२	११०	—	—	—	—	—	—	—	—	१२	३४९
९	३३ - मूळ धातू आणि सीमेंट धातू उपोस	—	—	१	१८	४	१११	—	—	१	२०६	—	—	—	—	—	—	६	३३५
१०	३४ - यंत्रांतामणी व पीरवहन सामग्री वगळता धातूंचो व सुट्या भागांचो निर्मिती	४	३३	३	३१	—	—	—	—	१	२४६	—	—	—	—	—	—	१	३१८
११	३५ - पत्रे व यंत्रांनी हत्यारे व यंत्रांचे सुटे भाग निर्मिती (विधुत सामग्री वगळून)	१	८	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	८

तक्ता क्रमांक - ५०२ (समाप्त)

— ८० —

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१२	३९ - भांडवली वस्तुंची दुस्ती	—	—	—	—	४	१७४	३	१६४	२	५४३	—	—	—	—	—	—	९	८८१
१३	४० - विजपुरवा	—	—	१	१७	१	१०	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	३७
१४	६८ - इतर किरकोळ वस्तुंचा व्यापार	१४	६२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१४	६२
१५	९७ - दुस्ती सेवा	—	—	—	—	१	३६	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	३६
ए कु ण :-		१०७	४६२	२३	३१५	३६	११९५	१६	९७६	९	२०८०	३	१९२४	१	१०३२	—	—	१९५	७९८४

टिप :- अ = कारखान्यांची संख्या व ब = कामगारांची संख्या.
 आधार :- मुख्य निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

नांदेड जिल्ह्यातील कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण १९९३ वर्षाकरीता

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग गट व त्याचे संकेतांक	दिवसांची संख्या		६० दिवस किंवा त्याहून कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	०३- शोती विणायक सेवा	—	—	—	—	३	३६	—	—	—	—	—	—	१	१०	४	४६
२	२०-२१- अन्नपदार्थांचे उत्पादन	—	—	—	—	—	—	८	५२	७	८०	६	१०५०	३	१६२	२४	१३४४
३	२३- सुते कपड्यांचे उत्पादन	—	—	१	२०	१०	५२४	३	२६०	—	—	९	१०७७	१	७६२	२४	२६४२
४	२७- तयार लाकूड व लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर, खोळण्यांचे उत्पादन	—	—	—	—	२	५	१	२	३	६	२८	८०	११	४३	४५	१३६
५	२८- कागद व कागदाच्या वस्तू बनविणे (छपाई, प्रकाशन तत्सम उद्योग)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	४९	२	४९
६	३०- रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम आणि कोळशापासूनच्या पदार्थांचे उत्पादन	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	३	१०९	२	२७५	५	३८४
७	३१- रसायन आणि रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम कोळशापासूनचे उत्पादन वगळून)	—	—	—	—	—	—	—	—	१	५	१	१२	१	४७	३	६४

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
८	३२- अघात व छान्नि वस्तुप्री निर्मिती	—	—	—	—	—	—	१	६०	२	४५	४	८७	३	१०४	१०	२९६
९	३३- मूळ घात व लीक घातधोन	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१८	१	४४	२	२२६	४	२८
१०	३४- घातव्या वस्तु व सुटे भाग बनविणे (यंत्रसामग्री व वास्तुकीचे साहित्य वगून)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	२१	४	२७१	६	२९२
११	३५- यंत्रसामग्री व यंत्रिकी हत्यारे व त्यांचे सुटे भाग निर्मितो (विधुत यंत्रसामग्री वगळता)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	८	१	८
१२	३९- ऑइवली वस्तुप्री दुरुस्तो	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	२५८	८	६२४	९	८८१
१३	४०- विज पुरवठा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१७	१	१७
१४	६८- इतर किरकोळ वस्तुप्री व्यापार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१०	४६	१०	४६
१५	९७- दुरुस्ती सेवा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	३६	१	३६
	ए कु ण :-	—	—	१	३०	१५	५६५	१३	३७४	१४	१५४	५५	२७३६	५१	२६७८	१४९	६५२९

टिप :- अ = कारखान्यांची संख्या व ब = कामगारांची संख्या

आधार :- मुख्य निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची जाणवारी १९९२-९३ वर्षाकरीता

(रुपये हजारत)

अ.क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	जोडते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचा-यांची संख्या	कामगारांचे वेतन
१	२	३	४	५	६	७	८
१	२०-२१	अन्न पदार्थांचे उत्पादन	३१ ३६५३	५२०२९	७६३	१५४४	१५८२८
२	२३	सुती कापडाचे उत्पादन	२५८०४	५३४४७	१८४०	२२२९	५४६१५
३	३१	रासायनिक द्रव्ये व त्यापासून पदार्था तयार करणे (पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे पदार्था वगळून)	४२७९	—	१७३	२२२०	२६९९
४	३३	सूक्ष्म धातू व तंत्रिय धातूधोग	४८८८७३	६५९	११३	२३८	२९८२
५	३९	भांडवली वस्तुंची दुरुस्ती श्रे व सेवा	२७००	—	४८९	५९३	१६८५४
६	—	इतर	१ ६१ २६९०	३२५६८ ९	३२६६	५०८३	४२३३२
जिल्हा बेरोज			२४४९९९९	५०१८२४	६६४४	११ ९०७	१ ३५ ३००

(पुढे पाहू ...)

अ.क्र.	उद्योगाचा संकेत	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मजकूर	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी	उत्पादनामुळे मूल्यवृद्धी
१	२	३	४	१०	११	१२
१	२०-२१	अन्न पदार्थांचे उत्पादन	४३७६६	४०६२९१	३११५८७	७७४६६
२	२२	सुती कापडाचे उत्पादन	७८८४९	३४५३३६	२९६७१३	४५४५२
३	२३	रासायनिक द्रव्ये व त्यासून पदार्थां तयार करणे (पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे पदार्थां वगळून)	५८०५	९६३९	२५४९	६८७१
४	२४	सूक्ष्मांतु व तंत्र धातू उद्योग	१३५९७	११०५५१४	१०२३००९	५१३२६
५	२५	भांडवली वस्तुंची दुरुस्तो व सेवा	२१४४७	५५८९५	२३१११	३१८१८
६	—	इतर	९३९८२	५०८४४०३	४६७०६१८	२१२९३६
जिल्हा बेरीज			२५७४५६	७०७६९७८	६३२७५८७	५०५८६९

टिप :- उद्योग मंत्रिनाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांचो (एकूण निविडीवर) माहिती "इतर" समोर देण्यांत आली आहे.

आधार :- अर्था व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

नांदेड जिल्ह्यातील रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी
सन ३१ मार्च, १९९४ रोजी संपणा-या वर्गीकरीता

अ.क्र.	बाब	वर्ग अखेर
		३१-३-१९९४
१	२	३
१.	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	३४७
२.	सेवा योजनाचा उपयोग करणारे मालक	१०३
३.	संदर्भा वजात नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	१८०३९
४.	पटावरील अर्जादारांची संख्या	५४८९
५.	नोकरी दिलेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) खाजगी क्षेत्र	५५
	(ब) सांघनिक क्षेत्र	३०७
६.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	११३
	(ब) इतर	२४९
	(क) एकूण	३६२
७.	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यक्ताय	
	(१) व्यावसायिक तंत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	६२५
	(ब) नोकरी दिलेले	६
	(क) प्रशासकीय, शास्त्रीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	—
	(ब) नोकरी दिलेले	—
	(२) लेखनिक आणि तत्संबंधीचे कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	२०३१
	(ब) नोकरी दिलेले	—

१	२	३
४.	विक्री कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	—
	(ब) नोकरी दिलेले	—
५.	शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	७२
	(ब) नोकरी दिलेले	—
६.	छाण कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	३६१
	(ब) नोकरी दिलेले	४३
७.	वाहतूक व दळणावळी व्यक्तीयातील कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	४७९
	(ब) नोकरी दिलेले	६४
८.	ज्ञापसमन, उत्पादन, प्रक्रिया कामगार	
	इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	२४५
	(ब) नोकरी दिलेले	१०
९.	सेवा, खोळ व तत्सम कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	१०५९
	(ब) नोकरी दिलेले	२३९
१०.	इतर ठिकाणी वर्गीकरण न केलेले कामगार	
	(अ) नोंदणी केलेले	१२५२७
	(ब) नोकरी दिलेले	—
११.	सूक्ष्म	
	(अ) नोंदणी केलेले	१८०३९
	(ब) नोकरी दिलेले	३६२

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील व्यक्साय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९३-९४
या वर्षाकरिता:

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष १९९३-
१	२	३	४
१.	सेवायोजन केंद्रातील व्यक्साय मार्गदर्शन घटक:		
१.	व्यक्तिकमार्गदर्शन/व्यक्तीशा: अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	५५२
२.	सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांशी वर्षा.	संख्या	—
३.	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	९३३
२.	विधवाविधवालातील सेवायोजन माहिती:		
१.	व्यक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशा: अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	९१
२.	सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांशी वर्षा.	संख्या	२३
३.	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	—

आधार :- (१) उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नांदेड;

(२) उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी;
विधवाविधवालातील सेवायोजन माहिती व
मार्गदर्शन केंद्र, औरंगाबाद.

पिस्त्री/-

तकता क्रमांक - ५०७

— १८८ —

कर्मचारी गणना - १९९३

नांदेड जिल्ह्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या

बाब	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
१	२	३	४
वर्ग - १	२५२	१६	—
वर्ग - २	६५२	२६४	३०
वर्ग - ३	१०२६६	९९३५	७९४२
वर्ग - ४	४८५२	१६७४	१५७०
एकूण - (१ ते ४)	१६०३६	११८८९	२४०२
इतर वर्ग "ख" (५ ते ९ व ०)	५४६८	२१९६	२८४
एकूण - १ ते ९ व ०	२१५०४	१४०८५	२६८६६

टीप :- (१) माहिती आस्थापने आहे. ~~कोणता~~ बरतीच्या संमोदना नाही.

(२) "ख" इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकीस्मक कार्यातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंधाकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो. (माहिती दिवसवृत्तीची आहे).

आधार :- अर्धा व संपूर्णकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

सिमेंट/—

नांदेड जिल्ह्यातील निरनिराऱ्या उद्योगांतील रोजगार ३१ मार्च,
१९९४ या रोजी संख्या-या दर्जाविरता.

क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय माहिती उद्योग देणा-या संकेतांक	राष्ट्रीय माहिती देणा-या पनांचो संख्या	कर्मचारि शास- कोय	व्याप्त निम- शास- कोय	व्याप्त जाजगी रकूण	संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१	कृषि	०	२६	१५४७	१६७	—	१७४४
२	खाणकाम	०१	—	—	—	—	—
३	धस्तुनिर्माण	०२-३	४१	२८२	२६३९	४८१४	७७३५
४	वोज, निर्मितो, गॅस, भाणो व सांडपाणो सेवा.	०४	०६	—	२१४३	—	२१४३
५	जांघकाम	०५	२७	५६७१	१५७१	—	७२४२
६	घाजळ, किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यासाय.	०६	३३	—	७२	१५५०	१६२२
७	परिवहन, गुदामे आणि रूग्णकण.	०७	०७	११०७	३०३२	—	४१३९
८	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	०८	८२	१६	१४९५	१६५२	३१६३
९	सांघुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तिगत सेवा	०९	३०९	१००५१	१५२५०	५५५७	३०८५८
१०	सूचना :-	—	५३१	१८६७४	२६३६९	१३५७३	५८६१६

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नांदेड.

दि. स्थान :-

नांदेड जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या गावांचो व गावांचो संख्या व त्यांचो लोकसंख्या
३१ मार्च, १९७१, ३१ मार्च, १९८१, ३१ मार्च, १९९१ व ३१ मार्च, १९९४ या वर्षांखेरीर.

वर्ग	३१ मार्चला संपणारेकवर्ष	जिल्ह्यातील		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली गावे		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे (संख्या)	गावे (संख्या)	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नांदेड	३१-३-१९७१	१३८६	११	४४५	४,२७,९८२	११	१,५५,८६८	४५६	५,८३,८५०
	३१-३-१९८१	१३८८	११	१२८१	१०,५२,६१८	११	२,२८,०००	१२९२	१२,८०,६१८
	३१-३-१९९१	१४८१	११	१४८१	१८,२४,२३४	११	५,०६,१४०	१४९२	२३,३०,३७४
	३१-३-१९९३	१५८०	१३	१५८०	१८,२४,२३४	१३	५,०६,१४०	१५९३	२३,३०,३७४
	३१-३-१९९४	१५८०	१३	१५८०	१८,२४,२३४	१३	५,०६,१४०	१५९३	२३,३०,३७४
२. खाजगी	३१-३-१९७१	—	—	—	—	—	—	—	—
	३१-३-१९८१	—	—	—	—	—	—	—	—
	३१-३-१९९१	—	—	—	—	—	—	—	—
	३१-३-१९९३	—	—	—	—	—	—	—	—
	३१-३-१९९४	—	—	—	—	—	—	—	—
३. एकूण	३१-३-१९७१	१३८६	११	४४५	४,२७,९८२	११	१,५५,८६८	४५६	५,८३,८५०
	३१-३-१९८१	१३८८	११	१२८१	१०,५२,६१८	११	२,२८,०००	१२९२	१२,८०,६१८
	३१-३-१९९१	१४८१	११	१४८१	१८,२४,२३४	११	५,०६,१४०	१४९२	२३,३०,३७४
	३१-३-१९९३	१५८०	१३	१५८०	१८,२४,२३४	१३	५,०६,१४०	१५९३	२३,३०,३७४
	३१-३-१९९४	१५८०	१३	१५८०	१८,२४,२३४	१३	५,०६,१४०	१५९३	२३,३०,३७४

आध्याय :- अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नांदेड

१९९३-९४

नांदेड जिल्ह्यांतोळ विकासा वापर १९९३-९४ या वर्गाकरिता.

(हजार किलोवॅट तास)

अ.क्र.	निर्मितोचा प्रकार	विकासा वापराचा प्रकार							संबंध (कॅव्हिनिपी संख्या)
		धारगुती	व्यापारी कामा- साठी व लघुप्रकती साठी वीज	औद्योगिक	सार्वजनिक	कृषि	इतर	सकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	धारमल	४,६०,१५	२,४५,५४	४,२०,३२	३७,६८	४,२७,५५	३४,९४	१६,२६,१८	२,१०,६५२
२	हायड्रो	—	—	—	—	—	—	—	—
३	इतर	—	—	—	—	—	—	—	—
सकूण		४,६०,१५	२,४५,५४	४,२०,३२	३७,६८	४,२७,५५	३४,९४	१६,२६,१८	२,१०,६५२

टीप :- धारमल, हायड्रो आणि इतर यांची कॅव्हिनिपी माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नांदेड.

आर्थिक गणना - १९९०

- १२ -

जिल्हा :- नांदेड

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

अ.क्र.	बाब	कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि उद्योग		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	उद्योगांचे संख्या -									
	(अ) स्व-कार्यरत उद्योग	२७४७	३६७	३११४	२४१५०	११०३१	३५१८१	२६८९७	११३९८	३८२९५
	(ब) आस्थापना	१६७	१४	२११	६१९९	७२८३	१३४८२	६३९६	७२९७	१३६९३
	(क) एकूण	२९१४	३८१	३३२५	३०७४९	१८३१४	४८६६३	३३२९३	१८६९५	५१९८८
२	मालकीच्या प्रकारानुसार									
	एकूण उद्योग (संख्या)									
	(अ) सहाकारी	१	—	१	४६४	२४७	७११	४६५	२४७	७१२
	(ब) सार्वजनिक	९	—	९	२७०३	९८६	३६८९	२७१२	९८६	३६९८
	(क) खाजगी	२९३४	३८१	३३१५	२७१८२	१७०८१	४४२६३	३०११६	१७४६२	४७५६८
३	मालकांचे विशेष सामा- जिक गट (एकूण संस्थेशी जुळकेंवारी)									
	(अ) अनुसूचित जाती	१०*१५	४*९८	९*५६	१०*१४	४*९८	८*२०	१०*१४	४*९८	८*२८
	(ब) अनुसूचित जमाती	२०*९२	१९*९५	११*९३	४८*८६	१*५९	३*६४	६*३०	१*९७	४*१८

(पुढे चालू.....)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
४. जागेविरहीत कार्यान्वित अस्तित्वा उद्योगांचो एकूणशा टक्केवारी.	४४.०२	६२.५५	४६.२४	१५.४२	११.११	१३.८४	१८.०२	१२.३०	१२.३०	१५.२६
५. शाकतीवर चालणा-या उद्यो- गांचो एकूणशा टक्केवारी.	३.५०	०.५८	३.३६	१९.६१	२०.४८	१९.९४	१८.२०	२०.०८	२०.०८	१८.८८
६. सर्वासाधारणपणे काम कर- णा-या कामगारांचो संख्या										
(अ) एकूण कामगार	३६६२	५१२	५१८८	५६०७०	५७११५	११३१८५	६०७३२	५७६३४	११८३७३	११८३७३
(ब) वेतनावर काम करणारे कामगार	३३८	१२	३५७	२१२४५	३४२६०	५५५०५	२१५८३	३४२७९	५५८६२	५५८६२
(क) वेतनावराल कामगारांचो एकूण कामगारांशी टक्केवारी.	७.२३	३.६६	६.८८	३७.८२	५९.९८	४९.०३	३५.५३	५९.४७	५९.४७	४७.१९
(ड) कामगारांचो प्रतो आस्थापना सरासरी संख्या	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३

आधार:- आर्थिक गणना - १९९०.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील १९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या
(कृषि व बिगर कृषि) आणि सहाधारणापरी नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८
०१	कृषि	२९४४	४६६९	३८१	५१९	३३२५	५१८८
०२	खनिज उत्पादन व छाणकाम	२६	५२	—	—	२६	५२
०३	वस्तुनिर्माण	७९०३	१५७५०	३१३३	१०६११	११०३६	२६३६१
०४	वीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	९६	२४७	२९	२७१	१२५	५१८
०५	बांधकाम	४४२	७५४	१३९	२४१	५८१	९९५
०६	घाऊ व्यापार	१८६	४१७	५४६	२१६३	७३२	२५८०
०७	किरकोळ व्यापार	१०६८०	१४००३	७७९२	१४५२४	१८४७२	२८५२७
०८	उपाहारगृहे आणि हॉटेल्स	१६०८	३१५६	१३६९	४४६९	२९७७	७६२५
०९	वाहतूक	२००	४९०	२३२	९१५	४३२	१४०५
१०	साठवण आणि गोदाम विनयक	७७	१६२	८९	३३०	१६६	३८२
११	दंडणावळण	१५०	३२६	३६	४२६	१८६	७५२
१२	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	४७८	१२७५	५४९	२५११	१०२७	३७८६
१३	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	८५०३	१९४३८	४४००	२०७६४	१२९०३	४०२०२
१४	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	—	—	—	—	—	—
१५	सर्व प्रमुख उद्योगगट (एकूण कृषि व बिगर कृषि)	३३२९३	६०१३९	१८६२५	५७६३७	५१९८८	११८३७२

आधार :- आर्थिक गणना, १९९०

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील महत्त्वाच्या उद्योगगटांनुसार कृषि आणि बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या.

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक (दोन अंकी)	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
०१.	बससंवर्धन, शोतीसंबंधी सेवा, वनसंवर्धन व मासेमारी	०२, ०३, ०४, ०५ व ०६	१९७	१४	२११
०२.	छाणाकाम व दगडकाम	१५	—	—	—
०३.	वस्तुनिर्माण (उत्पादन)	२० ते २९	७८८	१०९०	१८७८
०४.	विज व प्रवाणीपुरवठा	४० व ४२	९३	२७	१२०
०५.	बांधकाम	५० व ५१	४८	३१	७९
०६.	घाऊक व्यापार, दाल व कृषिधान एजंट	६० ते ६४	११४	३२२	४३६
०७.	फिरकीळ व्यापार	६५ ते ६८	१२०१	२५९४	३७९५
०८.	निवासगृहे व उपाहारगृहे	६९	४८५	८९१	१३७६
०९.	वाडवूक	७० व ७२	४४	७५	११९
१०.	सावणूक व वखार	७४	६२	६७	१२९
११.	दळणावेळण	७५	१५०	३६	१८६
१२.	अर्धापुरवठा, विमा, भासभत्ता व धंदेविषयक	८० ते ८५	२९६	२७५	५७१
१३.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	९०, ९२ ते ९७ व ९९	२९१८	१८७५	४७९३
एकूण :- (कृषि व बिगर कृषि)			६३९६	७२९७	१३६९३

आधार :- आर्थिक गणना, १९९०.

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील महत्त्वाच्या उद्योगांनुसार कृषि आणि बिगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांच्या संख्या.

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक (दोन अंकी)	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
०१.	पशु संवर्धन, शोतीसंबंधी सेवा, वन संवर्धन व मासेपारी	०२, ०३, ०४, ०५ व ०६	५४०	३५	५७५
०२.	खाणकाम व दगडकाम	१५	—	—	—
०३.	वस्तुनिर्माण (उत्पादन)	२० ते ३९	४७३४	७२१९	११९५३
०४.	विज व पाणी पुरवठा	४० ते ४२	२४२	२६६	५०८
०५.	बांधकाम	५० व ५१	२३०	१२१	३५१
०६.	घाऊक व्यापार, दाल व कॅम्पान, र्जंट	६० ते ६४	३३६	१७९२	२१२८
०७.	किरकोळ व्यापार	६५ ते ६८	२८९५	७८४२	१०७३७
०८.	निवासगृहे व उपाहारगृहे	६९	१५३०	३६३९	५१६९
०९.	वाहतूक	७० व ७२	३०१	७२६	१०२७
१०.	साठवणूक व वजारे	७४	१४२	१९६	३३८
११.	दळणवळण	७५	३२६	४२६	७५२
१२.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता व धंदेविषयक	८० ते ८५	१०६४	२१७०	३२३४
१३.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	९०, ९२ ते ९७ व ९९	१२३६५	१७१९०	२९५५५
एकूण :-	(कृषि व बिगर कृषि)	—	२४७१५	४१६२४	६६३२९

आधार :- आर्थिक गणना, १९९०

तक्ता क्रमांक = ५१५

- १७ -

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील कृषि व
बिगर कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट सक्त)

अ	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
	२	३	४	५
१	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	४६४	२४७	७११
२	विजेवर चालणाऱ्या आस्था- पनांची एकूण संस्थोपार्थी टक्केवारी	७.३२	५.२६	६.६१
३	सहकारी औद्योगिक आस्था- पनांत सर्व साधारण पणे काम करणारे कामगार			
	(अ) एकूण संख्या	३९४५	२६५०	६५९५
	(ब) प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	९	११	९

आधारे :- आर्थिक गणना, १९९०

दिक्कणे/-

तक्ता क्रमांक - ५१६

- १८ -

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील प्रमुख उद्योग
गटानुसार सहकारी औद्योगिक कृषि व बिगर कृषि आस्था-
पनाची संख्या आणि रोजगार यांची संख्या

उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार
२	३	४	५	६	७	८
०१. कृषि	१	२	—	—	१	—
०२. छापाकाम व दगडकाम	—	—	—	—	—	—
०३. वस्तुनिर्माण (उत्पादन)	२८	१०२५	६	५१४	३४	२५३
०४. वीज, गॅस व पाणोपुरवठा	४	७	—	—	४	—
०५. आंधाकाम	—	—	—	—	—	—
०६. घाऊक व्यापार	६९	१६४	१५	१५६	८४	३२
०७. किरकोळ व्यापार	५८	१३७	५१	२४३	१०९	३८
०८. उपाहारगृहे आणि हॉटेल्स	२	९	१	४	३	१
०९. वाहतूक	—	—	२	७	२	—
१०. साठवण व गोदामविषयक	३२	५९	८	२४	४०	८
११. दळणावळ	१	१	१	५	२	—
१२. वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	१२३	६७४	६२	७८२	२५५	१४५
१३. सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	७७	८६९	१०१	९१५	१७८	१७८
१४. इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	—	—	—	—	—	—
प्रमुख उद्योग गट (एकूण)	४६५	३९४७	२४७	३६५०	७१२	६५९

नोंद :- आर्थिक गणना, १९९०

तक्ता क्रमांक - ५१७(अ)

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्व-कार्यरत उधोगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

शेजा (विवरण)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	स्व-कार्यरत उधोगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्व-कार्यरत उधोगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्व-कार्यरत उधोगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
२	६४६०	८५५३	१७६८	३३९२	८२३८	१०९४५
३	३६९	११०७	१५६	४६८	५२५	१५७५
४	१८४	७३६	८५	३४०	२६९	१०७६
५	४६	२३०	२३	११५	६९	३४५
६	५१	३४०	१०	६७	६१	४०७
७	५	५०	१	१०	६	६०
आकारमान गट	७११५	११०१६	२०४३	३३९२	९१५८	१४४०८

(१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई;

(२) आर्थिक गणना, १९९०

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

सोपानाचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
२	५०१	८७०	४०३	७४८	९०४	१६१८
३	१०५	३१५	२५८	७७४	३६३	१०८९
४	४८	१९२	१४४	५७६	१९२	७६८
५	२२	११०	७१	३५५	९३	४६५
६	४३	३०१	१३४	९२२	१७७	१२२३
७-१९	२९	३८६	४४	५४९	७३	९३५
२०-४९	३८	७७६	१८	५९०	४६	१३६६
५०-१९९	९	५७७	१५	१३१९	२४	१८९६
२००-३९९	१	२१०	१	३७१	२	५८१
४०० व त्या-पेक्षा अधिक	२	९९७	२	१०१५	४	२०१२
एकूण आकारमान गट	७८८	४७३४	१०९०	७२१९	१८७८	११९५३

टीप :- (१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई ;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील घाऊक व किरकोळ व्यापार या गटातील स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांचो आकारमान गटानुसार संख्या

उद्योगाचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	९४०७	१०६७९	५१८४	६२२१	१४५९१	१६९००
३	१०२	३०६	१५८	४७४	२६०	७८०
४	३०	१२०	६०	२४०	९०	३६०
५	३	१५	८	४०	११	५५
६	७	४९	१२	७८	१९	१२७
७ - ८	२	२०	—	—	२	२०
एकूण	९५५१	१११८९	५४२२	७०५३	१४९७३	१८२४२

संदर्भ :- (१) संचालक, अर्धा व सहाय्यी संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

सिद्धांत/-

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील घाऊक व किरकोळ व्यापारी आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांचो आकारमान गटानुसार संख्या.

व्यापारीक संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची एकूण संख्या	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची एकूण संख्या	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१-२	९२९	१७४०	१४८०	२८७८	२४०९	४६१८
३	२४७	७४१	६४१	१२२३	८८८	२६६४
४	७६	३०४	३०८	१२३२	३८४	१५३६
५	२५	१२५	१५१	७५५	१७६	८८०
६	३०	१९७	२५८	१८००	३८८	१९९७
७	६	७२	६८	७९२	७४	८६४
८	२	५२	१०	२५४	१२	३०६
९						
१०						
११						
१२						
१३						
१४						
१५						
१६						
१७						
१८						
१९						
२०						
२१						
२२						
२३						
२४						
२५						
२६						
२७						
२८						
२९						
३०						
३१						
३२						
३३						
३४						
३५						
३६						
३७						
३८						
३९						
४०						
४१						
४२						
४३						
४४						
४५						
४६						
४७						
४८						
४९						
५०						
५१						
५२						
५३						
५४						
५५						
५६						
५७						
५८						
५९						
६०						
६१						
६२						
६३						
६४						
६५						
६६						
६७						
६८						
६९						
७०						
७१						
७२						
७३						
७४						
७५						
७६						
७७						
७८						
७९						
८०						
८१						
८२						
८३						
८४						
८५						
८६						
८७						
८८						
८९						
९०						
९१						
९२						
९३						
९४						
९५						
९६						
९७						
९८						
९९						
१००						

ध्यातः :- (१) संचालक, अर्था व सौख्यको संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

१९९० च्या आर्थिक-गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील साप्तीक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा पुरवणा-या स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

कामगारांचा आकारमान (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
२	५४१३	६४३६	२३४६	२९४४	७७६१	९३८०
३	११३	३३९	१३५	३७५	१३८	७१४
४	३१	११४	३१	१२४	६२	२४८
५	१२	६०	९	४५	२१	१०५
६	१४	९४	१०	६६	३४	१६०
त्या-अधिक	२	२०	२	२०	४	४०
एकूण गट	५५८५	७०७३	२५२५	३५७४	८११०	१०६४६

नोंद :- (१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

संज्ञा/-

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा पुरवणा-या आस्थापनांचो एकूण संख्या आणि नेहमी काम करणा-या कामगारांचो आकारमान गटानुसार संख्या.

कामगारांचो आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण आस्थापनांचो एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	नागरी आस्थापनांचो एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	एकूण आस्थापनांचो एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	१८८२	३०१४	७३५	१३०८	२६१७	४३२२
३	२६९	८०७	२५६	७६८	५२५	१५७५
४	१४२	५६८	१६५	६६०	३०७	१२२८
५	१०६	५३०	९२	४६०	१९८	९९०
६	२५३	१८३४	२३०	१६३२	४८३	३४६६
७ - १९	१८९	२४७७	२११	२८१२	४००	५२८९
२० - ४९	७१	२०५९	१२८	३६८१	१९९	५७४०
५० - १९९	५	४७६	५४	४३७५	५९	४८५१
२०० - ३९९	—	—	२	५१५	२	५१५
४०० व त्यापेक्षा अधिक	१	६००	२	२०९	३	१५७९
सर्व आकारमान गट	२९१८	१२३६५	१८७५	१७१९०	४७९३	२९५५५

साधार :- (१) संचालक, अर्धा व सहाय्यकी संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणनाक १९९०.

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

गटाचा वर्ग (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	स्व-कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
२	२५५६९	३११३०	१०५९७	१३१५०	३६१६६	४४४२८०
३	८१९	२४५७	५०९	१५२७	१३२८	३९८४
४	३२१	१२८४	२०६	८२४	५२७	२१०८
५	७८	३९०	४७	२३५	१२५	६२५
६	९९	६६३	३५	२३४	१३४	८९७
७	११	११०	४	४०	१५	१५०
८	२६८९७	३६०३४	११३९८	१६०१०	३८२९५	५२०४४

संदर्भ :- (१) संचालक, अर्धा व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

संज्ञा/-

१९९० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

वाराचा आकारमान (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची एकूण संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	४०७२	६८६४	३०७०	५७६४	७१४२	१२६२८
३	८६३	२५८९	१४८९	४४६७	२३५२	७०५६
४	४३४	१६९६	८२९	३३१६	१२५३	५०१३
५	२४१	१२०५	४३३	२१६५	६७४	३३७०
६	४३०	२९७०	७९६	५५६०	१२१६	८५३०
७ - १९	२५१	३२७३	४०८	५२८३	६५९	८५५६
२०	१०५	२९९६	१८५	५२८६	२९०	८२८२
२१	१६	१३०५	७८	६४६८	९४	७७७३
२२ - ३९९	१	२१०	५	१३२१	६	१५३१
४०० व त्या-पेक्षा अधिक	३	१५९७	४	१९९४	७	३५९१
सर्व आकारमान गट	६३९६	२४७०५	७२९७	४१६२४	१३६९३	६६३२९

नोंद :- (१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई;
(२) आर्थिक गणना, १९९०.

स्थानी/-

नांदेड जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था
३१-३-१९९४ ला संपणाऱ्या वर्गीकरिता

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थांची संख्या
१	२	३
(१)	सहकारी पतसंस्था	९८०
१.१	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	१
१.२	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	९५४
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	१
१.४	लँप्स सहकारी संस्था	२४
१.५	धान्य बँका	—
१.६	इतर (आदिवासी सेवा संस्था)	—
(२)	बिगर शोती पतसंस्था	२११
२.१	प्राथमिक सहकारी बँका	२
	(अ) नागरी बँका	२
	(ब) कर्मचारी	—
२.२	इतर बिगर शोती पतसंस्था	२०९
	(अ) कर्मचारी पतसंस्था	१७०
	(ब) नागरी पतसंस्था	३९
	(क) इतर	—
(३)	पणन संस्था	२१
३.१	जिल्हा पणन संस्था	१
	(अ) सक्साधारण उद्योग	१
	(ब) विशेष उद्योग	—

(घुटे चालू...)

१	२	३
३०२	प्राथमिक पणन संस्था (२०)	१०
	(अ) सर्वसामान्य (तालुका खारेदी-विक्री संघ)	९
	(ब) विश्लेषण	१०
३०३	इतर	१२
(४)	वृत्ताङ्क संस्था	१,७२३
४०१	साखार कारखाने	६
४०२	इतर कृषि प्रक्रिया संस्था	३१
४०३	विष्णकर सहकारी संस्था (४६)	४१
४०४	सुत गिरण्या	५
४०५	इतर औद्योगिक संस्था	३७९
४०६	दुग्धा संस्था	८१०
४०७	दुग्धा संघ	१
४०८	मत्स्य व्यवसाय संस्था	६९
४०९	शोती संस्था	—
४०१०	लिफ्ट इरिगेशन संस्था	३०
४०११	का कामगार संस्था	१७
४०१२	इतर	५९
(५)	सांघाजिक संस्था	१,१००
५०१	ग्राहक भांडार	४२
५०२	गृहनिर्माण संस्था	६९५
५०३	कामगार कंत्राटदार संस्था	२१७
५०४	परिवहन संस्था	१२
५०५	इतर	१३४
	एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था	३,७३५

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती
३१-३-१९९४ ला संघणा-चा वर्गानिरीक्षण

(सम्ये व सभासद संख्या द्वारात)

क्र.	बाब	संख्या
१	२	३
१.	संस्था	३५३५
२.	एकूण सभासद	६१ ३१ ५५
३.	भारणा झालेले भाग भांडवल	१ १ ५५ ८५
४.	वरीलपैकी सरकारी भाग भांडवल	१ ७ ७ ० १
५.	स्वतःचा निधी	३ ७ १ १ ८ २
६.	डेपो	१ ४ ५ ३ २ ५ ८
७.	खोले भांडवल	४ ६ ० ३ ७ ५ ४
८.	निव्वळ दिलेले को	८ ७ १ ४ ४ ७
९.	उपरोदीची किंमत	१ ९ ७ १ ४ ७
१०.	विप्री किंमत	२ १ ८ ३ ६ ५
११.	नुफा मिळालेल्या	
	(अ) संस्था	१ ० ५ ०
	(ब) रक्कम	३ ९ ३ १ ०
१२.	तोट्यातील	
	(अ) संस्था	१ २ १ ७
	(ब) रक्कम	८ १ २ २ ७

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सरकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांचे लेखा परीक्षा वर्गानुसार वर्गीकरण १९९३-९४ या वर्गाकरिता

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	लेखा परीक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	सकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१	२	३	४	५	६	७	८	
	<u>जिल्हा बेरोज</u>	१०५	५८८	७८८	१३१	३२	३०९१	३७३५
	<u>तालुका</u>							
१	नांदेड	३८	२६३	११५	२४	१२	५६६	३७२४
२	हदगाव	४	३०	१००	१५	२	६९	२३०
३	फिनवट	६	६१	११२	२०	—	१७९	३७०
४	झोकर	१०	३८	७६	१०	३	१९०	३२४
५	बिलोली	१५	७२	८८	२२	८	२७८	४६३
६	देगलूर	१०	३५	६५	१७	१	१७८	२९६
७	मुळेड	१०	२४	७६	१०	३	२३५	३५८
८	कुंधार	१२	७५	१३६	१३	३	४१७	६५३

आधार :- जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, वर्ग-१, सहकारी संस्था, नांदेड.

लकता क्रमांक - ६०४

- १११ -

नांदेड जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य ३१-३-१९९४ ला संपणा-यस वर्णाकरिता.
(समये हजारात)

अ.क्र.	बँकाचा प्रकार	बँकांच्या शाखा	संस्था सभासद	सभासद व्यक्ति	भागभांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खोले भांडवल
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	नांदेड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मध्यवर्ती, नांदेड	१६६	१,९८३	११३	१०,४९,३४	५,६५,४३	१,२७,३७,४९	२,२३,६४,९७
२	महाराष्ट्र राज्य सहकारी व ग्रामीण विकास बँक मर्यादित, नांदेड	९	१३४	४९,६८३	२,११,५५	—	—	—

(पुढे चालू.....)

अ.क्र.	बँकेचा प्रकार	अल्प सुदतीची को	संख्या १२ पेकी	मध्यम सुदतीची	दोर्घ सुदतीची को		
१	२	३	४	५	६		
	रोखा पत (कॅशा क्रेडिट)	पट्टीवेली बिले (डिस्टॉर्बिड बिले)	रकूण को (१० + ११)	शेत्या हंगामी को कामासाठी दिलेली को			
१	नांदेड जिल्हा	२,०६,३७,७७	२,४०,४०	२,०६,७७,५९	४३,१३,६२	२,३९,९५	७०,१५
	मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित, नांदेड						
२	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक मर्यादित, नांदेड						९,५७,५६

(पुढे चालू.....)

अ.क्र.	बँकाचा प्रकार	येणे वजे			टाकलेली वजे		
		अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे
१	२	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१	नांदेड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित, नांदेड	१,११,७४,४३	३८,३१,७९	६,१५,८६	४१,१४,८०	२२,०१,५६	७३,१८
२	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक मर्यादित, नांदेड	—	—	२९,७७,१२	—	—	३,२२,७८

आधार :- (१) व्यवस्थापक, नांदेड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित, नांदेड;

(२) व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक मर्यादित, नांदेड.

पिस्तो/-

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सकारो संस्थांचे कार्य ३१-३-१९९४ या दिवशी संपन्न-या वर्षाकरिता.

(समये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	एकूण लहान खातेदार संभासद	संभासद			भाग-भांडवल	स्तर - १ पेकी सरकारी भांडवल	राखीव व इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण रकम	खोळते भांडवल
					मोठे खातेदार संभासद	इतर संभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज												
		९५४	३६५७७५	३६५७७५	१६५७८४	१४५४२८	२०४९३	९८११४	२५०४	११९०८	३७४८४६	९३४२९२
तालुका												
१	नांदेड	१२४	३९१३९	३९१३९	१६२१०	१५८६५	३०६४	१४१४२	३१	१९००	७२०४६	१३३०४९
२	हदगीव	९६	४८१०५	४८१०५	१७७८८	३०३१७	—	१७३२६	८८	२४५८	५९७८५	१४०६९८
३	कमिक्ट	११९	५२४२२	५२४२२	३६०५७	१३३०५	३०६७	४४३५	२५	६७२	२२७४९	५७२७०
४	भोकर	१०८	४९९३५	४९९३५	१२६६१	३५४१८	१८४६	९८०६	४०	९३०	२६५०८	१२९१६३
५	बिलोली	१६४	४७०६४	४७०६४	२१९०७	२१७०१	२४५६	१५४७८	१४२९	२५६०	७००८१	१३११९५
६	देगलूर	८१	३९०५०	३९०५०	२१५६९	१२७५०	४७३१	८३७९	२५४	१९७५	२७९४८	९०५१८
७	सुखोड	९५	३२७५३	३२७५३	१५९००	१६१५२	७०१	१०६५८	१०३	६९९	३०६०६	११२९१८
८	कंधार	१६७	५७३१०	५७३१०	२३६९२	२८९९०	४६२८	१७८९०	५३४	७१४	६२१२३	१४०४८१

अ. जिल्हा/एकूण दिलेली रकमे येणे रकमे (अल्प, मध्यम एकूण रकमाची थाकबाकी ३ वर्षांपेक्षा कमी ३ वर्षांपेक्षा अधिक
 क्र. तालुका (अल्प, मध्यम व दीर्घ व दीर्घ सुदतीची) (अल्प, मध्यम व दीर्घ वर्ष रकमाची थाकबाकी वर्ष रकमाची थाकबाकी
 सुदतीची) सुदतीची)

१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा	बेरीज	रकम	रकम	बाकी असलेले सभासद	रकम	थाकबाकीदार	रकम	थाकबाकीदारांची संख्या	रकम	थाकबाकीदार	रकम
जिल्हा बेरीज	८१२७७	३८१८४६	१८६६०२	६२४८०२	१०५३३२	२८८१२५	६८७७८	१८७७३०	३६६२४	१०१०९५	
तालुका											
१. नांदेड	१२४५७	७२०४६	३०४२१	९०८७८	७९६४	१८८३३	५३७६	१५२३७	२५८८	३५९५	
२. हदगाव	७५१५	६९७८५	२४४७२	१०२७९०	१६८८७	७९७७३	१०२२४	२०४७३	६६६३	२८१००	
३. किनवट	१३४९७	२२७४९	३०४९२	३३३७०	१६९९५	१०६२१	८०३२	९०८६	८९७३	१५३५	
४. भोकर	७२२१	२६५०८	१६१९२	९१७२९	८९७५	६३२८८	७१६०	२६७९१	१४१५	३६४९७	
५. बिलोली	१५८५८	७००८१	३२१८३	९३३८०	१६३२५	१३२९९	१२८२५	९१९४	३५००	४१०५	
६. देगलूर	४६०५	२७९४८	११३३५	५८४१०	६७३०	३०४६३	३२१८	२१६४६	३५१२	८८१७	
७. सुखेड	९६४२	३०६०६	२१७८३	६७५७०	१२१४१	३७०१४	६९२६	२९१३८	५२१५	८८७६	
८. कंधार	१०४७५	६२१२३	२९७९४	८६७५५	१९३१५	६६०३५	१४९५७	५५४६५	४३५८	१०५७०	

टीप :- नवनिमित्त तालुक्यांची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच तालुक्यांचो माहिती देण्यांत आलो आहे.
 आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहाय्यी संस्था, नांदेड.

नीदड जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य १९९३-९४ या वर्षाकरिता

(रमये हजारत)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	सकूण खाते		सभासद			भाग-भांडवल	संस्था ९ पेकी सरकारी भाग	राखीव व इतर निधी	संस्थाने घेतलेले सकूण र्क	खेळते भांडवल
			दारांची संख्या	सकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद	इतर सभासद					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज												
		१	२,१६४	२,१६४	७१५	७०६	७४३	७,४८	५०	४	—	१२,८४
तालुका												
१	नीदड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	हदगीव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३	किनवट	१	२,१६४	२,१६४	७१५	७०६	७४३	७,४८	५०	४	—	१२,४४
४	भांकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५	बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६	देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७	सुखोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८	कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

१०/१५

(पुढे चालू.....)

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	इकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची)		इकूण कर्जाची धाकबाकी (अल्प, मध्यम, व दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षा कर्जाची धाकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षा धाकबाकीदार	
	कर्जादार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभसद	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम	धाकबाकीदारांची संख्या	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम
१ २	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा बेरीज	६	११	६६२	७,४५	६५६	७,४५	—	—	६५६	७,४५
तालुका										
१. नीदिड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२. हदगीव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३. फिनवट	६	१४	६६२	७,४५	६५६	७,४५	—	—	६५६	७,४५
४. शेोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५. बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६. देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७. सुखोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टिप :- नवीनमिंत तालुक्यांचो भांडती उपलब्ध नसल्याने जुन्याच तालुक्यांचो भांडतो देण्यांत आयिलो आहे.
 आंधार :- जिल्हा उप-नसल्या, सल्लो तो नसल्या, नीदिड

तक्ता क्रमांक - ६०७

११८

नांदेड जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य १९९३-९४ या वर्षाकरिता

(रमये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	सकूण खातेदार	सभासद			भाग- भांडवल	स्तंभ १ पेकी सरकारी भाग- भांडवल	राखीव व इतर निधी	संस्थेने घेतलेली सकूण	खोळते भांडवल	
				लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२४	४,९४३	४,९४३	१,३१८	२,६२०	९३५	२,६४	—	६	२६,६५	२१,४६
<u>तालुका</u>												
१	नांदेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	हदगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३	फिनवट	२४	४,९४३	४,९४३	१,३१८	२,६२०	९३५	२,६४	—	६	२६,६५	२१,४६
४	भोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५	बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६	देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७	मुळोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८	कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

१-१५६१

(पुढे चालू.....)

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	सकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ सुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ सुदतीची)		सकूण कर्जाची धाक जाको (अल्प, मध्यम व दीर्घ सुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षा कर्जाची धाकबाको		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षा खर्चाकबाकीदार		
	कर्जदार	कर्जाची	बाकी असलेले	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम	
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा बेरीज		३७६५	२६६५	३७६५	१५३८	—	—	—	—	—	—
तालुका					*						
१. नांदेड		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२. हदणी व		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३. फिनकट		३७६५	२६६५	३७६५	१५३८	—	—	—	—	—	—
४. भाोकर		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५. बिलोली		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६. देगलूर		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७. सुखेड		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कंधार		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टीप :- नवीनमित तालुक्यांची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे पुन्याच तालुक्यांची माहिती देण्यात आली आहे.
आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, तहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहाय्यी संस्थांमार्फत दिलेली पिके को १९९३-९४ या वर्षाकरिता (रमये व्जारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ ता.सुका	एकूण	अन्नधान्ये				बिगर अन्नधान्ये					
			गहू	भात	ज्वारकाय धान्ये (ज्वारो, बाजरो, मका मका इत्यादी)	डाळी	इतर	कापूस	गळिताची धान्ये	उस	ताग आणि मसंडा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरोज</u>		३१,१६,४०	५,५८	६,३६	८,६७,१९	४०,४२	—	१२,९०,२३	८७,९६	७,५८,५१	—	६०,१५
<u>ता.सुका</u>												
१.	नांदेड	३,४५,६६	१०	६	७५,७५	—	—	१,०१,१५	२०	१,६५,२५	—	४५
२.	हदगाव	५,४९,७२	—	—	१,५२,११	—	—	३,३४,५२	—	२१,७४	—	४१,३५
३.	किरवट	१,९७,४३	—	—	७१,४७	५,७९	—	१,१८,४४	—	२,३९	—	—
४.	भांकर	२,५७,८६	—	—	४०,१५	—	—	१५,४५	—	४२,२६	—	—
५.	बिलोली	६,४६,८५	५,४८	६,३०	१,१२,५०	३५,३३	—	२,१०,१२	७५,७६	२,००,१६	—	१,२०
६.	देगलूर	२,५७,८५	—	—	७२,५८	—	—	८२,१७	—	८६,२८	—	१६,८२
७.	मुळोड	२,८८,३४	—	—	१,०४,९५	—	—	१,४१,०६	१२,००	३०,००	—	३३
८.	कंधार	५,७२,३९	—	—	१,९४,६८	—	—	२,७७,२८	—	१,७०,४३	—	—

जिल्हा-निर्मित ता.सुकांची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच ता.सुकांची माहिती देण्यात आली आहे.

अ.स.स. :- जिल्हा उम-निबंधक, सहाय्यी संस्था, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थांमार्फत दिलेली पोकळी ३१-३-१९९४ ला संपणा-या वर्षाकीरता.
(समये द्वारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	सकूण	अन्नधान्ये						बिगर अन्नधान्ये			
			गहू	भात	ज्वारकाय (ज्वारो, बाजरो, मका इत्यादी)	धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळिताची धान्ये	उस	ताग आणि मेसटा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा बेरीज	११	—	—	११	—	—	—	—	—	—	—
	तालुका											
	१. नांदेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	२. हदपुर्व	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	३. क्विपट	११	—	—	११	—	—	—	—	—	—	—
	४. फोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	५. बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	६. देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	७. सुखेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८. कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टिप :- नवीनमिळता तालुक्यांची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच तालुक्यांची माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड.

संज्ञा क्रमांक - ६१०

नांदेड जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांमार्फत दिलेली पिके सन १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

(रमये हजारत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	रकूण	अन्नधान्ये					शेजार अन्नधान्ये				
			गहू	भात	शेजारणीय धान्ये (त्यासे, बाजरी, मका इत्यादी)	डाळी	इतर	कापूस	गळी- ताची धान्ये	उस	ताग आणि मेसटा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा बेरीज	२६,६५	—	—	११,५६	—	—	१३,२५	—	—	—	१,८४
	तालुका											
१०	नांदेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३०	हदगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३०	किलवट	२६,६५	—	—	११,५६	—	—	१३,२५	—	—	—	१,८४
४०	कोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५०	बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६०	द्वेगलुर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७०	मुळोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८०	कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टीप :- नवीन मिळत तालुक्यांची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच तालुक्यांची माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील विंगर शोती सहकारी पतसंस्थांचे कार्य ३१-३-२४ ला संपणा-या वर्णांकरीता

(रुपये हजारत)

अ.क्र.	प्रकार	संख्या	समाप्तद	भाग- भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खोळे भांडवल	अग्रिम	वसूल हीलिले	क्रे येणो	धाकत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी संस्था</u>											
१	नागरी बँका	२	८१८०	४२१३	२५८१७	११७६२७	१५५२४५	६५८५६	५२३२३	७५१०७	७८८३
२	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<u>इतर विंगर शोती</u>											
१	नागरी बँका	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	१७०	३८३२	६५४५०	७२२१	१५३२१	१८३६६२	२७२५२	५२४६६	१६१७००	३०५०८
३	इतर नागरी पतपेढी	३९	१०१०५	३४८७	१७२	१४७४	२४०८४	६४४६	२७८०	१६०६३	२६१७

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड

तक्रमांक - ६१२

नांदेड जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन सहकारी संस्थांचे कार्य ३१-३-१९५४ ला संपणा-चा वर्णकीरता.

(रमये द्वारात)

क्र.	जिल्हा/तालुका संस्थांची संख्या	संस्थांची संख्या	जोळते भांड-कृषी		खारेदीची किंमत		विक्रीची किंमत		कृषि उत्पन्नाची विक्री				
			उत्पन्न	मालक	शेत्याची	उत्पन्न	आडत्या	एकूण	आडा व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	जिल्हा पातळी-वरील संस्था	१	१२५६२	१०३५९	६३५	३०४९५	५६६७	१७४७	—	१७४७	११६	—	—
२.	प्राथमिक पणन संस्थांचो संख्या	२०	३५३८	१३९५८८	३०२२६	८९३९४९	५१४४३०	६९०४९	—	६९०४९	३१६	—	—
	जिल्हा बेरोज तालुका												
१.	नांदेड	७	१८९६४	२१८६५	२०२२६	१८५५६५	३०८	२१८४१	—	२१८४१	—	—	—
२.	हदगांव	१	६४५१	२१७१६	—	२०२६५	५८१३	५१५९	—	५१५९	—	—	—
३.	प्लिपट	२	२६७	१४८६६	—	२२१९	६६१८६	१०	—	१०	—	—	—
४.	नांदेड	४	३५३५	१३३६३	—	११०९९	४२३२	५५३	—	५५३	—	—	—
५.	बिबोली	२	८३६	१७१५४	—	४८३३६५	३६७५२९	१५७२२	—	१५७२२	—	—	—
६.	देगवूर	१	१५९	१२१३२	—	१८४७६३	९६९	२५७१२	—	२५७१२	२१६	—	—
७.	मुळोड	१	२२७	१२८१२	—	५४०६	३३६८	१९१	—	१९१	—	—	—
८.	पंधार-लोडा	२	४६७७	२५६८०	—	१२६७	६६१०५	६६१	—	६६१	—	—	—

(पुटे चारू.....)

अनुसूची - ६१२ (लगात)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	कृषि उत्पादनाधी धिनी (आडले व मालक म्हणून)					शेततीला आवश्यक वस्तुधी धिनी (माल(आडले व मालक म्हणून)					उपयोग्य वस्तुधी सक्कण धिनी
		कापूस	गळिताधी धान्ये	डाळी	इतर	सक्कण	जते	बियाणे	कृषि अयजारे	इतर	सक्कण	
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१.	जिल्हा पातळी- वरील संस्था	—	६३७	—	—	७५३	—	—	—	—	—	—
२.	प्राथमिक पणन संस्थाधी संख्या	७७०	—	—	२६२२६	—	—	—	—	—	—	—
	जिल्हा बेरीज तालुका											
१.	नांदेड	—	—	—	२६२२६	—	—	—	—	—	—	—
२.	हदगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३.	कानपट	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	मोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५.	बिबोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६.	देगवुर	७७०	—	—	—	९८६	—	—	—	—	—	—
७.	मुळोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८.	कंधार-लोहा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य ३१-३-१९९४ ला संपण्याच्या वर्षाकीरता.

(समये ह्यारात)

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सनातडांची संख्या	भागाभांडवल	राखीव आणि इतर निधी	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७
(१)	उत्पादक संस्था					
१.१	साखार कारखाने	६	४१ ९५१	५४ २५०३	१ ९८०५८	११ ४००१०
१.२	इतर शोती प्रक्रिया संस्था	३१	११ २४२	२९२८	६३०	२२१ ९१
१.३	विणकर संस्था	४६	३६१ ३	२३१ ३	२६३	२४१ ४५
१.४	सुत गिरण्या	५	१ ७३०८	१०८५०	८४६	५८ ७१ ६
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	३४९	१ २७६३	२१ ७५	३२९	१०६६५
१.६	दुग्धा व्यवसाय संस्था	८१०	४२९८०	१ २७	९५	२६३६
१.७	दुग्धा व्यवसाय संघटना	१	४६२	१ ३८	७९४	२२९९
१.८	मदस्य व्यवसाय संस्था	६९	३८८२	४८५	१८	९७६
१.९	शोती संस्था	—	—	—	—	—
१.१०	उपसा जलसिंचन संस्था	३०	१०११	१०२	१०	५६१
१.११	वन कामगार संस्था	१७	१ ७३०	१ ९०	३	८६१ ७
१.१२	इतर (फसू संवर्धन)	५९	१ ३३६	४५१	२	४७३
(२)	सामाजिक सेवा संस्था					
२.१	ग्राहक भांडारे	४२	१८ ७००	१ ३५८	६००	४२१ ३
२.२	गृह निर्माण	६९५	३३३६५	६८८७२	३१६	२० ३४००
२.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	२१ ७	१ २१ ३२	४४ २३	४४१	५८ ४ ३८
२.४	धीस्वजन संस्था	१२	१ ३३	१ ३	—	१२
२.५	इतर (अपंग, महिला, शिक्षा व प्रस)	१ ३४	१ ६८७	१ ५८५	—	२१०५

आधार :- जिल्हा एम.ए.ए. ...

मॉडेल-जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था
बाबे महत्त्वाचे कार्य ३१-३-१९९४ ला संपणा-या वर्गावरिस्ता

संस्था कार	बाब	परिमाण	संख्य
१	२	३	४
			३१-३-१९९४
साखर	(अ) गाळोल्या उसाचे वजन	हजार टन	४३४
कारखाने	(ब) गाळोल्या उसाची किंमत	लाखा रुपये	१८८५
	(क) उत्पादित साखरेचे वजन	हजार टन	४४
	(ड) उत्पादित साखरेचा किंमत	लाखा रुपये	४४८०
प्राथमिक	(अ) चासू भाग	संख्या	५
संस्था	(ब) सूत कारेदी	लाखा रुपये	१*५०
	(क) उत्पादन	"-"	१*७५
	(ड) विक्री	"-"	१*९२
सूत शिरण्या	(अ) चासूची संख्या	संख्या शंभरांमध्ये	५००
	(ब) उत्पादित सूत	हजार टन	—
इतर	(अ) कच्चा माल कारेदी	लाखा रुपये	६*७०
औद्योगिक	(ब) उत्पादन	"-"	११*७५
संस्था	(क) विक्री	"-"	१२*६०
दुग्धा व्यव-	(अ) कारेदीची किंमत	"-"	६९२
साय संस्था	(ब) विक्रीची किंमत	"-"	३ ७३४
दुग्धा व्यव-	(अ) कारेदीची किंमत	"-"	२२
साय संस्था	(ब) विक्रीची किंमत	"-"	२३
मत्स्य व्यव-	(अ) पकडोल्या माशाची किंमत	"-"	१८
साय संस्था	(ब) विक्रीची किंमत	"-"	२२
मत्स्यव्यवसाय	(अ) पकडोल्या माशाची किंमत	"-"	xx
द्वितीय संस्था	(ब) विक्रीची किंमत	"-"	xx
शोती	(अ) कालेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	-x
संस्था	(ब) उत्पादन	लाखा रुपये	-x

(पुढे चालू...)

तक्ता क्रमांक ६०१४ (समाप्त):

-१२८-

१	२	३	४
उपस जलारि पन संस्था	सिआ) भिजलेले होडा	१०० डक्टर	२
वन कामगार संस्था	(अ) दिदलेली कुपे	संख्या	उना
गाऊ	(ब) वन उत्पादनांचो किंमत	लाखा रमये	१५००
गाड	(अ) छारेदोषी किंमत	"-"	२९११
गांडारे	(ब) चिफ्रीचो किंमत	"-"	३४३२
प्राथमिक गाड	(अ) छारेदोषी किंमत	"-"	१६४२
गांडारे	(ब) चिफ्रीचो किंमत	"-"	१५२८
गुडीनिर्माण संस्था	(अ) अंधालेल्या घारांचो किंवा गाड्यांचो संख्या	संख्या १०० मध्ये	३
कामगार कंत्राडकारे	(अ) वर्णात हाती खे घोतेलेला कामे	संख्या	५२३
	(ब) हाती घोतेलेल्या कामांचो अंदाजे किंमत	लाखा रमये	६२२००
	(क) दिदलेली म्युरी	"-"	१८२१४

टिप :- x अशा प्रकारची संस्था नाडी.

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सकारो संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील निर्दिष्ट बाजारपेठांची तालुकावार माहिती ३०-६-१९६६ ला संपणा-या वर्षापर्यंत
(परिमाण टनामध्ये मूल्य रुपये हजारत)

अ. क्र.	बाजार-पेठेचे नांव	जिल्हा/तालुका	बाजार-पेठा प्रकार	उप-बाजार-पेठांची संख्या	वार्षिक आवक								
					परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
१	नांदेड	नांदेड	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	२	२५५०	११७९६	८८३०	१७५०५	२४	६३	५४	२३७	
२	सुदखोड	"		—	५३७	१५९५	७६	१५९	—	—	—	—	
३	हदगाव	हदगाव		७	२५८	१२१४	१६०३	२८४५	—	—	—	—	
४	किनवट	किनवट		६	४७	२१९	—	—	—	—	—	—	
५	भोकर	भोकर		२	५१	२२९	३२६	६७८	७	१८	७३	१९४	
६	उमरी	"		—	१४५	६८१	१२६७	३३४९	—	—	—	—	
७	धार्माबाद	बिलोली		२	१९४	८८२	४५९	१६४९	—	—	६२	१८३	
८	कुंजवाडी	"		३	३०	१३८	१८४	६४५	—	—	—	—	
९	भोकर	"		५	२५८	११२३	२०३९	३७९६	—	—	—	—	
१०	देगलूर	देगलूर		४	११६	५४२	४५९	१३७१	—	—	—	—	
११	हानेगाव	देगलूर		१	—	—	५०२	१४९६	—	—	—	—	
१२	सुखोड	सुखोड		४	३१९	१४५४	२२९९	३५७५	८	२०	—	—	
१३	कंधार	कंधार		४	६४	२९८	४३५	७४०	—	—	—	६	
१४	लोहा	लोहा		११	२६७	१२८६	१८०२	३५००	१	२	—	—	
जिल्हा जरीज				५१	४८३६	२१४५७	२०९८१	४१३३८	४०	१०३	१८९	६१४	

(पुढे चालू.....)

अ.क्र.	बाजार	जिल्हा/पेठेचे नांव तालुका	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठेची संख्या	वार्षिक आक		उडीद		सुग			
					वृत्त	चणा	परिमाणू	मूल्य	परिमाणू	मूल्य	परिमाणू	मूल्य
१	२	३	४	५	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१०	नांदेड	नांदेड		२	१८८१	१८०८७	३२०	३२९६	८४०	५६२४	७००	६४५१
२०	मुदखोड	—		—	—	—	—	—	२७	१७४	—	—
३०	हदगाव	हदगाव		७	६१	५७२	१	८५	९८	५८६	११४	९०३
४०	किनवट	किनवट		६	१२२	११७२	२५२	२८४६	—	—	—	—
५०	भोकर	भोकर		२	३७८	३४३६	१८६	१८४६	५११	३२०६	७२	७७८
६०	उमरी	—		—	२४७	२३०७	४५	४४८	७७८	३४१४	६१२	५४०६
७०	धार्माबाद	बिलोली		२	५६८	५२३२	५३३	५०७१	१५२६	१००७६	५८३	४७९८
८०	कुंडलवाडी	—		३	११२	१०६८	१७	१६०	१७४९	९६०२	५७३	४२८५
९०	नायगाव	—		५	३७९	३४५०	६८	६५४	९५१	५७२७	७०	६७१
१००	देगलूर	देगलूर		४	९८७	८९३०	१०८	१०३८	३६०२	२३१३०	२८६७	२४१२४
११०	हानेगाव	—		१	१५०	१३५०	—	—	१२६	८००	११८	१५१
१२०	मुखोड	मुखोड		४	५१४	४९०६	७८	७७०	७४४	४७७५	४४८	३७९०
१३०	कंधार	कंधार		४	४७	३४७	१०	१०३	७३	४२५	—	—
१४०	लोहा	लोहा		११	६७८	६२२३	११७	२०५६	२९६	१६८८	३७५	२५३४
जिल्हा बेरीज				५१	६१२४	५७०८०	१७३५	१८३७३	११३२१	६९२२७	६४३२	५३८९१

(पुढे चालू.....)

क्र०	बाजार- पेठे नांव	जिल्हा/ तालुका	बाजार पेठ्या प्रकार	उपबाजार पंठाची संख्या	वार्षिक जाँच								
					परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	
१	२	३	४	५	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	
१०	नांदेड	नांदेड	समूह बाजार उत्पन्न बाजार	२	१३७२	११०००	२७२८	२६९२३	६२४६	७२९५५	३७	३१०	
२०	मुदखोड	"		३	२३	२६८	१७१०	१५०६७	—	—	—	—	—
३०	हदगाव	हदगाव		७	१०४	१०६६	१६४३	१६४११	१५	१६५	—	—	—
४०	किनवट	किनवट		६	—	—	९१	९०५	५	४५	—	—	—
५०	भोकर	भोकर		२	४२	३३२	१९	१७४	१५	१६२	—	—	—
६०	उमरी	"		१	२०	२४०	१४९	१४०५	—	—	—	—	—
७०	धार्माबाद	बिलोली		२	—	—	—	—	४३	४६६	—	—	—
८०	कुंजवाडी	"		२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
९०	नायगाव	"		५	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१००	देगलूर	देगलूर		४	२९७	२४५५	६५	७७०	३	२०	२	१६	
११०	हानेगाव	"		१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१२०	मुखोड	मुखोड		४	—	—	४७	५७७	४५	४५०	३२	२९२	
१३०	कंधार	कंधार		४	—	—	५२०२	४५६१६	१६	२१४	—	—	
१४०	लोहा	लोहा		११	४९	३७१	—	—	४८२	५६२३	—	—	
जिल्हा बेरीज				५१	१९२५	१५७३२	११६५४	१०७९५८	६८७०	८०१०८	७१	६१८	

(पुढे चालू.....)

अ. क्र.	बाजार पेठे नांव	जिल्हा/ तालुका	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक								
					जप्त	तीळ	इतर	एकूण					
१	२	३	४	५	परिमाण ३०	मूल्य ३१	परिमाण ३२	मूल्य ३३	परिमाण ३४	मूल्य ३५	परिमाण ३६	मूल्य ३७	
१०	नांदेड	नांदेड	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	२	—	—	१	१४	१०४०४	५९९११ ^५	३५९८७	२३४१७२	
२०	सुदखेड	—		—	—	—	—	—	—	१९	१८४	२४०२	१७५७७
३०	हदगाव	हदगाव		७	—	—	—	—	—	१७०	२४६६	४०६७	२६३१३
४०	क्लिवट	क्लिवट		६	—	—	—	२	२६	६०	१८४	५७९	५३९७
५०	भाोकर	भाोकर		२	—	—	—	१	१३	१०६	९३४६	१७८७	२०४१२
६०	उमरी	—		—	—	—	—	—	—	—	—	३९७१	१७३६०
७०	धार्माबाद	बिलोली		२	—	—	—	२१९	३१९६	९२९४	७१२५७	१३४८१	१०२८१०
८०	कुंजवाडी	—		—	३	—	—	—	—	२५४	३८९५	२९१९	१८७९३
९०	नायगाव	—		—	५	—	—	—	—	—	—	३७६५	१५४२१
१००	देशलुर	देशलुर		४	—	—	—	—	—	१५४	१०८०	८६६०	६३४८४
११०	हानगाव	—		—	१	—	—	—	—	—	—	७९६	३७९७
१२०	सुखेड	सुखेड		४	—	—	—	२०	१४०	२८०	१९८१	४८३४	२२७३०
१३०	कंधार	कंधार		४	—	—	—	—	—	—	—	५८४७	४७७४३
१४०	लोहा	लोहा		—	११	—	—	—	—	१०५	६५६६	४९७२	२९८४९
जिल्हा बेरीज				५१	—	—	२४३	३३८९	२१६४६	१५५८७०	९४०६७	६२५७५८	

आधार :- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या

नांदेड जिल्ह्यातील नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेले रकमे ३१-७-१९९४ ला संपणा-या वर्षाकरिता

(सम्ये खजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली रकमे	व्यापा-यां वृत्तिरिक्त दिलेली रकमे	एकूण
१	२	३	४	५	६
	<u>जिल्हा बेरीज</u>	३९	७,५६,६८	२१,२६	७,७७,९४
	<u>तालुका</u>				
१	नांदेड	९	२०,०४	१४,१३	३४,१७
२	हदगांव	१	—	—	—
३	किमवट	—	—	—	—
४	भोकर	—	—	—	—
५	बिलोली	२	—	—	—
६	देगलूर	२०	७,३६,६४	४,९८	७,४१,६२
७	मुखोड	३	—	—	—
८	कंधार	४	—	२,१५	२,१५
९	लोडा	—	—	—	—

टिप :- लोडा तालुक्याच्या माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, नांदेड.

मिस्त्री/-

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	उपचार केलेले आंतररक्षण (संख्या प्रांभारात)			उपचार केलेले बाह्यरक्षण (संख्या प्रांभारात)		
	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
१. २	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>जिल्हा बेरीज</u>	१,८३,०	१,३५,२	४३,०	५,३८,०	६,५५,०	५,०६,७
<u>तालुका</u>						२,२३,२
१. नांदेड	१,०७,४	८३,०	४५,४	२,४०,२	२,७४,६	६
२. हदगाव	७,८	५,०	१,५	४३,५	४५,७	३०,२
३. क्लिवट	८,६	८,७	३,१	४६,६	६४,१	५४,४
४. भोकर	८,४	४,६	१,४	२४,१	३१,२	२२,०
५. बिलोली	१०,७	७,०	३,६	४२,४	६६,६	३८,१
६. देगलुर	८,०	४,१	१,४	२६,४	३७,५	२४,६
७. सुखोड	८,४	६,३	२,४	४२,५	३९,४	३७,०
८. कंधार	२३,४	१६,२	२३,८	६३,५	७१,२	५८,२
९. लोहा						

टिप :- लोहा तालुक्याच्या माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- (१) जिल्हा शाल्य-पिवित्सक, नांदेड; (२) अधिष्ठाता, शासकीय आयुर्वेद रुग्णालय, नांदेड;
(३) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, नांदेड; (४) जिल्ह्यातील सर्व वैद्यकीय अधिकारी, ग्रामीण रुग्णालये;
(५) वैद्यकीय अधिकारी, क्षयरोग केंद्र, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या १९९१ व १९९२ वर्षांकरिता

ज. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्युंची संख्या			बात मृत्युंची संख्या				
				पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३		
जिल्हा बेरीज		१९९१	एकूण	१५,९७२	१३,८४९	२९,८२१	४,६४६	३,३९१	८,०३७	२३५	१९१	४२६		
			ग्रामीण	८,१०४	६,८०३	१४,९०७	३,०२८	२,५१२	५,५४०	१४२	१३३	२७५		
		१९९२	नागरी	७,८६८	७,०४६	१४,९१४	१,६१८	८७९	२,४९७	९३	५८	१५१		
			एकूण	१५,३४४	१३,३६४	२८,७०८	४,६८१	३,३३०	८,०११	२३०	१६५	३९५		
		तालुका	१	१९९१	ग्रामीण	६,५८३	५,७८१	१२,३६४	२,९६२	२,३८२	५,३४४	११७	९०	२०७
					नागरी	८,७६१	७,५८३	१६,३४४	१,७१९	८४८	२,५६७	११३	७५	१८८
१. नांदेड		१९९१	एकूण	६,४९२	५,९४९	१२,४४१	१,५४९	६३४	२,१८३	१०२	६३	१६५		
			ग्रामीण	९११	८४७	१,७५८	३५६	२९०	६४६	१४	१४	२८		
		१९९२	नागरी	५,५८१	५,१०२	१०,६८३	१,१९३	६४४	१,८३७	८८	४९	१३७		
			एकूण	८,०५५	६,३०४	१३,३५९	१,६२६	८८२	२,५०८	११६	६८	१८४		
		तालुका	१	१९९१	ग्रामीण	७७८	७११	१,४८९	३२४	२५५	५७९	८	४	१२
					नागरी	६,२७७	५,५९०	११,८६७	१,३०२	६२७	१,९२९	१०८	६४	१५२
२. हद्दगाव		१९९१	एकूण	१,०५५	८३८	१,८९३	४०८	३०९	७१७	१५	१५	३०		
			ग्रामीण	९७१	७७९	१,७५०	३८३	३०१	६८४	१५	१५	३०		
		१९९२	नागरी	८४	५९	१४३	२५	८	३३	—	—	—		
			एकूण	१,०४१	८३७	१,९१८	४०८	३१७	७१७	१३	१५	३०		
		तालुका	१	१९९१	ग्रामीण	९२४	७७७	१,७०१	३५८	२९९	६८४	१३	१५	३०
					नागरी	१२१	६०	१४३	५०	१८	३३	—	—	—

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३. किवट	१९९१	सकूण	१,००७	८२१	१,८२८	४१२	३३५	७४७	३०	२४	५४
		ग्रामीण	८८५	७३१	१,६१६	३४२	२७३	६१५	३०	२३	५३
		नागरी	१२२	१०	२१२	१७०	६२	१३२	—	१	१
	१९९२	सकूण	६४१	५६२	१,२०३	२९०	२४०	५३०	१५	९	२४
		ग्रामीण	५४१	४६२	१,०१०	२२५	१९२	४१७	१५	७	२२
		नागरी	१००	९३	१९३	६५	४८	११३	—	—	२
४. भाोकर	१९९१	सकूण	८४०	७३०	१,५७०	२७८	२३५	५१३	१४	१०	२४
		ग्रामीण	६७६	५६३	१,२३९	२३३	२०७	४४०	१२	९	२१
		नागरी	१६४	१६७	३३१	४५	२८	७३	२	१	३
	१९९२	सकूण	७२९	६४९	१,३७८	३३१	२३५	५६६	१८	११	२९
		ग्रामीण	५४९	४८६	१,०३५	२९९	२०९	५०८	१७	७	२४
		नागरी	१८०	१६३	३४३	३२	२६	५८	१	४	५
५. बिलोली	१९९१	सकूण	१,६८२	१,३९०	३,०७२	५८६	४९४	१,०८०	१०	१२	२२
		ग्रामीण	१,२४५	१,०५१	२,२९६	४८५	४३९	९२४	८	८	१६
		नागरी	४३७	३३९	७७६	१०१	५५	१५६	२	४	६
	१९९२	सकूण	१,२७१	९८४	२,२५५	४७३	३५७	८३०	११	९	२०
		ग्रामीण	७७८	६४०	१,४१८	३८०	३१४	६९४	९	६	१५
		नागरी	४९३	३४४	८३७	९३	४३	१३६	२	३	५
६. देगलूर	१९९१	सकूण	१,६८४	१,४५७	३,१४१	३६८	२९८	६६६	१५	१५	३०
		ग्रामीण	६८४	५९४	१,२७८	३०४	२८०	५८४	१५	१५	३०
		नागरी	१,०००	८६३	१,८६३	६४	१८	८२	—	—	—

तक्ता क्रमांक - ७२ (समाप्त)

-१३८-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
६०	देगलूर (चाळ)	१९९२	स्कूण	१,७११	१,५६१	३,२७२	४२७	३०६	७३३	१०	१२	२२
			ग्रामीण	७१८	७०६	१,४२४	३५२	२८७	६३९	१०	१२	२२
			नागरी	९९३	८५५	१,८४८	७५	१९	९४	—	—	—
७०	सुखेड	१९९१	स्कूण	१,०५९	८६२	१,९२१	३८६	२८८	६७४	१३	१८	३१
			ग्रामीण	१,०११	८३६	१,८४७	३४९	२७८	६२७	१३	१८	३१
			नागरी	४८	२६	७४	३७	१०	४७	—	—	—
		१९९२	स्कूण	९६३	८३६	१,७९९	३९२	३५४	७४६	२३	२१	४४
			ग्रामीण	९३४	८१३	१,७४७	३५४	३३९	६९३	२३	२१	४४
			नागरी	२९	२३	५२	३८	१५	५३	—	—	—
८०	कंधार	१९९१	स्कूण	२,१५३	१,८०२	३,९५५	६५९	४९८	१,१५७	३६	३४	७०
			ग्रामीण	१,७२१	१,४४१	३,१६२	५७६	४४४	१,०२०	३५	३१	६६
			नागरी	४३२	३६१	७९३	८३	५४	१३७	१	३	४
९०	लोहा	१९९२	स्कूण	१,९३३	१,५९१	३,५२४	६४७	४९५	१,१४२	२४	१८	४२
			ग्रामीण	१,३६१	१,१६६	२,५२७	५६८	४३३	१,००१	२२	१६	३८
			नागरी	५७२	४२५	९९७	७९	६२	१४१	२	२	४

टिप :- नवीननिर्मित लोहा तालुक्याची माहिती येथील उपरोक्त नसल्याने सदरील माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.
 आधार :- जम संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील विविध कारणांनुसार १९९१/९२ वर्गासाठी मृत्यूची संख्या

विवरण	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
विवरण	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१९९१	—	—	—	—	२९२	६७	२२	२५४	३०	११६	२३७	४४	२१	३१४	६७६	४०३७
१९९२	—	—	—	—	२७६	६७	३४	३१५	३४	१२६	२७५	५२	२६	३२४	६७६	४०३७

आधार :- उप-संचालक, आरोग्य सेवा मंचनालय, पुणे

मिस्त्री

नांदेड जिल्ह्यातील माता-बाळ संगोपन कार्यक्रमांतर्गत
लसटोचणी सन १९९३-९४ चा वर्षाकरिता

जिल्हा/ तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	त्रिगुणी लस (तिरारा डोस डी.पी.टी.)	पोलिओ	बोसीजी	गोवर
२	३	४	५	६	७
नांदेड	ग्रामीण	४५,१३४	४५,७८०	४४,०६७	४०,७८०
	नागरी	१२,२२५	१२,५८९	१७,५१५	१०,८८३
	एकूण	५७,३५९	५८,३६९	६१,५८२	५१,६६३
उदगीव	ग्रामीण	७,०३३	७,२७१	६,४४६	६,२०६
	नागरी	९,१९४	९,६०४	१३,७३२	८,१७०
	एकूण	१६,२२७	१६,८७५	२०,१७८	१४,३७६
किनवट	ग्रामीण	५,५२४	५,५५५	५,४७०	६,०२१
	नागरी	४१४	४१२	५२०	४६०
	एकूण	५,९३८	५,९६७	५,९९०	६,४८१
भोकर	ग्रामीण	६,२११	६,१६९	५,७४८	५,१९५
	नागरी	२५१	२१६	५०७	४६५
	एकूण	६,४६२	६,३८५	६,२५५	५,६६०
बिलोली	ग्रामीण	३,७१७	३,७१३	३,४४२	३,५११
	नागरी	५०५	५१३	४७०	५०५
	एकूण	४,२२२	४,२२६	३,९१२	४,०१६
देगलूर	ग्रामीण	८,५४८	८,६०१	८,१४६	७,३४६
	नागरी	२४२	२४२	३२५	१८१
	एकूण	८,७९०	८,८४३	८,४७१	७,५२७
कोड	ग्रामीण	३,१६९	३,२०८	३,१४३	२,४०८
	नागरी	१,१२१	१,१०४	१,४१७	७२३
	एकूण	४,२९०	४,३१२	४,५६०	३,१३१
धार	ग्रामीण	४,३६९	४,५०९	४,३१७	३,७६६
	नागरी	२३०	२३०	३२८	१६३
	एकूण	४,५९९	४,७३९	४,६४५	३,९२९
सा	ग्रामीण	६,५२९	६,७५५	७,३५५	६,३२३
	नागरी	२६१	२६१	२१६	२१६
	एकूण	६,७९०	७,०१६	७,५७१	६,५३९

(पुढे पान.....)

जिल्हा/ तालुका	ग्रामीण नागरी स्कूण	द्विगुणित (बी.टी.)	धानुर्वीत तस		
			१० वर्ष	१६ वर्ष	गरोदर स्त्रिया
२	३	८	९	१०	११
जिल्हा नांदेड	ग्रामीण	३९,८९६	२३,२१०	२३,३०४	४३,८६२
	नागरी	१,७२७	८,२७०	५,२७९	१७,२६०
	स्कूण	४१,६२३	३१,४८०	२८,५८३	६१,१२२
नांदेड	ग्रामीण	५,६३१	५,२५१	३,८७७	५,२५१
	नागरी	६,७२६	५,८५०	३,१४७	१४,२६३
	स्कूण	१२,३६५	११,१०१	७,०२४	१९,४१४
हदगांव	ग्रामीण	४,५१३	३,८२०	१,७३४	५,३९१
	नागरी	१५४	२६५	२४२	४३४
	स्कूण	४,६६७	४,०८५	१,९७६	५,८२५
किंबट	ग्रामीण	५,१४४	४,८८५	३,८४४	५,६३८
	नागरी	३९२	३२२	३५३	११०
	स्कूण	५,५३६	५,२१४	४,१९७	५,७४८
भांकर	ग्रामीण	३,६२७	२,५८८	२,२५३	३,८७७
	नागरी	३१०	३८२	३१५	४१५
	स्कूण	३,९३७	२,९७०	२,५६८	४,२९२
बिलोली	ग्रामीण	७,११५	५,६८९	४,४०९	८,२६१
	नागरी	३६५	३२३	२३७	२०३
	स्कूण	७,४८०	६,०१२	४,६४६	८,४६४
देगलूर	ग्रामीण	२,४३१	२,००३	१,३५५	२,६७८
	नागरी	१,०७१	७२३	४९९	२३१
	स्कूण	३,५०२	२,७२६	१,८५४	२,९०९
सुखोड	ग्रामीण	४,४१८	२,३३५	२,२३९	४,५१३
	नागरी	३४५	२५२	१८०	६०६
	स्कूण	४,७६३	२,५८७	२,४१९	५,११९
कंधार जिल्हा	ग्रामीण	७,००९	५,६१७	३,५९३	७,३६०
	नागरी	३६४	३४८	३०६	३०५
	स्कूण	७,३७३	५,९६५	३,८९९	७,६६५

टिप :- लोहा तालुक्याची आकडेवारी वेगळे उगलल्या नसल्याने सदरील माहितीच समाप्ता कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा नांदेड, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या
३१-३-१९९४ रोजीची

जिल्हा	एकूण	३१ मार्च	निर्बीजीकरण केल्याची संख्या			रूप पद्धती	जननक्षम
तालुका	ग्रामीण	राजी	पुरुषा	स्त्रियांची	एकूण	(आय.यु. सी.डी.)	जोडण्याची
	नागरी	असलेल्या	नसबंदी	नसबंदी		संख्या	संख्या
		केंद्रांची					
		संख्या					
१	२	३	४	५	६	७	८
जिल्हा बेरोज	एकूण	६९	१७	१५,११४	१५,१३१	७,०८९	३,६८,३४१
	ग्रामीण	५८	४	९,९२८	१०,९०२	४,४५७	२,९२,२२६
	नागरी	११	१३	५,११६	५,१२९	२,६३२	७६,११५
नांदेड	एकूण	११	८	४,०९२	४,१००	२,७३६	८७,३१९
	ग्रामीण	१०	३	१,७३३	१,७३६	८१६	४६,९८०
	नागरी	१	५	२,३५९	२,३६४	१,९२०	४०,३३९
गाव	एकूण	८	—	१,५५४	१,५५४	४८६	४३,५३१
	ग्रामीण	७	—	१,२३६	१,२३६	४३०	४०,५३९
	नागरी	१	—	३१८	३१८	५६	२,९९२
जवट	एकूण	१३	३	१,७५८	१,७६१	८६७	४१,१४६
	ग्रामीण	१२	—	१,५६५	१,५६५	७७३	३६,१५०
	नागरी	१	३	१९३	१९६	९४	४,९९६
गोकर	एकूण	५	१	१,०८८	१,०८९	३२५	२८,२३६
	ग्रामीण	३	—	५१८	५१८	१८५	१६,८९१
	नागरी	२	१	५७०	५७१	१४०	११,३४५
बिलोली	एकूण	१०	४	२,०२८	२,०३२	७९६	५३,४६३
	ग्रामीण	८	१	१,५४१	१,५४२	६४०	४७,९७१
	नागरी	२	३	४८७	४९०	१५६	५,४९२
देगलूर	एकूण	४	१	१,०५४	१,०५५	३३६	२५,०४८
	ग्रामीण	३	—	४०६	४०६	२३९	२०,०८०
	नागरी	१	१	६४८	६४९	९७	४,९६८
मुळोड	एकूण	८	—	१,३२९	१,३२९	५६३	३३,५०३
	ग्रामीण	६	—	१,०३४	१,०३४	४८७	२९,६०५
	नागरी	२	—	२९५	२९५	७६	३,८९८
पार	एकूण	१०	—	२,२११	२,२११	९८२	५६,०८५
हा	ग्रामीण	९	—	१,९६५	१,९६५	८८७	५४,०१०
	नागरी	१	—	२४६	२४६	९५	२,०७५

लोहा तालुक्याची आकडेवारी केवळी उपलब्ध नसल्याने सदरील माहितीचा समावेश केवळ तालुक्यात आहे.

:- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील १९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

सकूण ग्रामोण नागरी	साक्षरताची संख्या (व्यक्ती)			साक्षरताची टक्केवारी		
	पुरुष	स्त्रिया	सकूण	पुरुष	स्त्रिया	सकूण
३	४	५	६	७	८	९
सकूण	६१०	२७६	८८६	६४.३७	३०.९५	४८.१७
ग्रामोण	४३८	१७०	६०८	५९.८२	२४.२९	४२.४९
नागरी	१७२	१०७	२७९	७९.८७	५४.८९	६८.०२
सकूण	१७६	१००	२७६	७३.३२	४४.३६	५९.९७
ग्रामोण	६२	२५	८७	६०.६७	२६.५१	४४.१२
नागरी	११४	७५	१८९	८२.६८	६०.०१	७१.९५
सकूण	६८	३१	९९	६४.३९	३०.०८	४७.५७
ग्रामोण	६३	२८	९०	६३.७४	२९.०४	४६.६९
नागरी	५	३	८	७३.६५	७५.८३	६०.५४
सकूण	६१	२७	८८	६१.७७	२८.१८	४५.३०
ग्रामोण	५४	२२	७६	६०.०९	२५.७७	४३.२३
नागरी	७	५	१२	७८.०९	५२.६८	६५.९१
सकूण	४०	१४	५४	५६.९२	२१.१९	३९.४३
ग्रामोण	३७	१३	५०	५५.६५	२०.०९	३८.१७
नागरी	३	१	४	७९.५९	७४.३७	६३.७२
सकूण	८१	३२	११३	५८.४०	२४.३२	४१.७५
ग्रामोण	६८	२५	९३	५७.०८	२१.९६	३९.९७
नागरी	१३	७	२०	६६.२५	३७.७२	५२.४४
सकूण	४३	१९	६२	६१.३२	२९.४३	४५.८३
ग्रामोण	३०	१२	४२	५६.२४	२३.८६	४०.४३
नागरी	१३	७	२०	७८.५१	७९.२४	६४.५७
सकूण	५०	२०	७०	६०.३३	२५.९७	४३.६७
ग्रामोण	४३	१७	६०	५८.०३	२३.५०	४१.२४
नागरी	७	३	१०	८०.८६	७९.२४	६५.९०
सकूण	९२	३३	१२५	६४.४८	३५.१५	४५.४५
ग्रामोण	८१	२८	१०९	६३.२१	३२.७८	४३.६५
नागरी	१०	५	१५	७६.८३	७८.१६	६३.३३

सकूण लोकांख्येमधून ० ते ६ वर्ग व्योमटातील लोकांख्या या वक्त साक्षर
लोकांख्येची टक्केवारी काढण्यात आली आहे.
१९९१ जनगणनेनुसार

नांदेड जिल्ह्यातील शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या सन १९९१-९२ व १९९२-९३ या वर्षांकरिता
(३०-९-१९९१ व ३०-९-१९९२ अखेर)

अ.क्र.	शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार	वर्ष	संस्थांची संख्या	शिक्षक		विद्यार्थ्यांची संख्या	
				एकूण	प्रशिक्षित		
१	२	३	४	५	६	७	
(अ)	पूर्व प्राथमिक	१९९१-९२	२९	५८ (५६)	३६ (३५)	३३४३	
		१९९२-९३	२९	६० (५८)	३७ (३६)	३७०५	
(ब)	प्राथमिक शाळा	(१) एक शिक्षकाची शाळा	१९९१-९२	२२९	२२४ (१)	२१९ (१)	९१२४
			१९९२-९३	१	१ (-)	-	६
	(२) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	१९९१-९२	११५६	२९७६ (४५९)	२८०० (३८७)	१३१८२०	
		१९९२-९३	१४६६	३३६२ (५९५)	३४१९ (४७६)	१७०७७२	
	(३) उच्च प्राथमिक शाळा	१९९१-९२	६०६	४५६६ (११६१)	४३२९ (१०७८)	२१०८९१	
		१९९२-९३	६३९	४८४७ (१२९१)	४५७५ (१२०१)	२३४७३२	
एकूण :-		१९९१-९२	१९९१	७७६६ (१६२१)	७३४८ (१४६६)	३५१८३५	
		१९९२-९३	२१०६	८६१० (१८८६)	७९९४ (१६७७)	४०५५१७	
(क)	माध्यमिक शाळा	१९९१-९२	२५२	२७९३ (४४७)	२५०२ (४०९)	९१९८४	
		१९९२-९३	२५८	२९४३ (४७७)	२६५३ (४३५)	९७६४०	
(ड)	उच्च माध्यमिक शाळा	१९९१-९२	५६	१४९१ (२२३)	१४५० (२१४)	५५९६४	
		१९९२-९३	५९	१५४७ (२२३)	१५०७ (२१४)	६०२१४	
(इ)	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला/शास्त्र/वाणिज्य)	१९९१-९२	१९	८४३ (१०४)	-	३१४१३	
		१९९२-९३	२१	८६३ (१०७)	-	३०५७०	
एकूण :-		१९९१-९२	२३४७	३२२५५ (५१७१)	३१३३६ (२१२४)	५२७५३९	
		१९९२-९३	२३४७	३३६१० (५२६६)	३३१९७ (४३५५)	६०५५१७	

नांदेड जिल्ह्यातील पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची
इयत्ताप्रमाणे संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गीवारी ३०-९-१९९१ व
३०-९-१९९२ या वर्षांकरिता.

क्र.	शैक्षणिक अवस्था	वर्ष	संस्थांतील विद्यार्थ्यांची संख्या									
			पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षण		एकूण	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१	पूर्व प्राथमिक	३०-९-९१	३३४३	१४१६	७०३९	३९८५	६४	३५	—	—	१०४४६	४६२६
		३०-९-९२	३७०५	१६३३	३८४४६	१८५१४	८१	४०	—	—	४२३३२	२०१४७
२	इयत्ता १ ते ४	३०-९-९१	—	—	२८५४००	१३०३१७	१७६१६	६२६६	—	—	३०३०१६	१३६५८३
		३०-९-९२	—	—	३०२५८३	१४०३६९	१८०७६	६६४१	—	—	३२०६५९	१४७०५६
३	इयत्ता ५ ते ७	३०-९-९१	—	—	५९३९६	२३०८०	४८६८४	१७०३९	—	—	१०८०८०	४०११९
		३०-९-९२	—	—	६४४८८	२५८७७	५११५३	१८२३३	—	—	११५६४१	४४४१०
४	इयत्ता ८ ते १०	३०-९-९१	—	—	—	—	६९१२०	२०६९२	—	—	६९१२०	२०६९२
		३०-९-९२	—	—	—	—	७३७८२	२२८४५	—	—	७३७८२	२२८४५
५	इयत्ता ११ ते १२	३०-९-९१	—	—	—	१२४६४	११	२४१७	१३५८२	२३१५	२६०४६	४७३२
		३०-९-९२	—	—	—	—	१४७६२	२९१०	१०२५४	१९३८	२५०१६	४८४८
६	उच्च माध्यमिक	३०-९-९१	—	—	—	—	—	—	१७८३१	३१३१	१७८३१	३१३१
		३०-९-९२	—	—	—	—	—	—	२०३१६	३८९७	२०३१६	३८९७

अ.क्र.	शैक्षणिक अवस्था	वर्ष	संस्थोत्तीत लोकाध्यायी संख्या							
			मागासवर्गीय जाती		मागासवर्गीय जमाती		इतर मागासवर्गीय		सकूण मागासवर्गीय	
			सकूण	मुली	सकूण	मुली	सकूण	मुली	सकूण	मुली
१	२	३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१°	पूर्व प्राथमिक	३०-९-२१	१४१८	६१४	१५६७	७३५	२१७९	९२४	११६४	२३६३
		३०-९-२२	७३९७	३५०१	५२९०	२५१३	१०१८७	४९२२	२२६७४	१०९३६
२°	इयत्ता १ ते ४	३०-९-२१	६५७३८	२९३०४	३७७१७	१६०७४	७१३९३	३१२५४	१७४६५६	७६६३२
		३०-९-२२	७२४९१	३३३८२	३८४१९	१६७३१	८०५४४	३६०७८	१९१४५४	८६१९१
३°	इयत्ता ५ ते ७	३०-९-२१	२२३१६	७६८४	९३६६	३०९८	२५१९८	८७८५	५६८८०	१९५६७
		३०-९-२२	२४४१७	८७९३	१०१९४	३४१८	२८५६९	१०१४६	६३१४०	२२३५७
४°	इयत्ता ८ ते १०	३०-९-२१	१४४८१	४००६	५१३७	१२५९	१६९८६	४४९३	३६६०४	१७५८
		३०-९-२२	१५६२०	४५१६	५६८८	१४४९	१८३७०	५१२६	३९६५८	११०९१
५°	इयत्ता ११ ते १२	३०-९-२१	६०४६	९१९	१५४४	२०२	६१८४	८५९	१३७७४	१९८०
		३०-९-२२	७६९०	१३२९	२३३१	३३८	८८४६	१२६७	१४८६७	२९३४
६°	उच्च माध्यमिकान्तर	३०-९-२१	३९९५	४७२	६०९	९५	४१४९	५६५	८९५३	११३२
		३०-९-२२	४६१२	६८९	७५९	९४	५१०९	७५८	१०४७७	१५४१
स कू ण :-		३०-९-२१	११३९९४	४२९९९	५६१४०	२१४५३	१२६०८९	४६८८०	२९६२२३	१११३३२
		३०-९-२२	१३२२२७	५२२१०	६२६८१	२४५४३	१५१६२५	५८२९७	३४६५३३	१३५०५०

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था १९११-१२ व १९१२-१३ (३०-९-११ व ३१-९-१२) अखेर या वर्गाकीस्ता.

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	वर्ष	संस्थांचे चौ संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या												एकूण शिक्षक	
				मागासवर्गीय जाती		मागासवर्गीय जमाती		इतर वर्गीय जाती		मागास वर्गीय जाती		बिगर मागास वर्गीय जाती		एकूण		एकूण शिक्षक	स्त्री शिक्षिका
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	स्त्री
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१.	शिक्षण विभाग पदवी महाविद्यालये (x)	११-१२	५	५९	२	१२	१	९६	६	१६७	९	३२६	७२	४९३	८१	४०	१०
		१२-१३	५	५४	४	१२	२	१२६	५	१६८	११	३७६	६१	५४७	७२	३३	९
२.	विधो वदवी महाविद्यालय	११-१२	१	२३	८	२५	१	३७५	२१	६३८	३०	१५७५	११७	२१८३	१७७	२५	१
		१२-१३	१	२७६	२१	—	१	७७२	७३	७१८	९५	२९७	५७	१०१५	१५२	२२	१
३.	वैद्यकीय महाविद्यालय	११-१२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		१२-१३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	आयुर्वेदिक महाविद्यालय	११-१२	१	४४	१४	८	२	३६	६	८८	२२	—	—	१७६	५१	४७	४
		१२-१३	१	६३	१८	१४	५	६१	१७	१३८	४०	—	—	३१२	११३	४७	४
५.	अभियांत्रिकी पदवी महाविद्यालये (ः)	१०-११	२	१२५	१६	७३	२	१५३	८	३५१	२६	१२९३	१२३	१६४७	१७९	११२	८

(३०-९-१९१० अखेर)

(पुढे चालू.....)

तकता क्रमांक - ८०४ (समाप्त)

- १५८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
६. इतर																	
(ः) (अ) तंत्रानिर्माण	१९७०-७१	३	२३	३८	५	५५	२	५४	—	१८९	४	३२८	४१	५०७	४५	२९	—
(३०-९-९० अडो०)	९०-९१	२	५७	२	५८	२	५४	—	१८९	४	३२८	४१	५०७	४५	२९	—	—
(ब) आय.टी.आय.	९३-९४	१२	२३८	१४	११३	८	२२७	८	५७८	२३	४६२	२४	१०४०	५०	५३	५	—
(क) डी.एड.	९१-९२	६	१२०	२३	७८	१०	२०१	४७	४९९	८०	५१८	१५५	१०१७	१३५	५६	९	—
	९२-९३	६	१२६	२३	४४	१३	१७७	२३	३४७	४९	३५५	१२०	७०२	१७९	५०	८	—
(ड) जी.सी.डी.	९१-९२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	९२-९३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(ः) (इ) औद्योगिक श्रेष्ठनिर्माण पदावका		१	६	—	६	—	७	—	१९	—	११३	१४	१३२	१४	६	१	—

टिप :- (१) आय.टी.आय. संस्थेची माहिती १९९३-९४ या वर्षाची दर्शविण्यात आली आहे.

(२) (x) यात डी.एड. व डी.पी.एड. महाविद्यालयांचा समावेश आहे.

(३) (ः) माहिती उपरोक्त नसल्यामुळे मागील वर्षाच्या वर्षाच्या प्रकाशनातील प्रकाशित केलेली आहे.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील आर्थिकदृष्ट्या मागणारे विद्यार्थ्यांना प्रेरणा देणारे मोफत शिक्षणाची
संकेत वर्ष १९९२-९३ या वर्षाकरीता.

वर्ष	माध्यमिक	कनिष्ठ महा- विद्यालये ११ वी व १२ वी	उच्च शिक्षण	अभि- यंत्रिकी	वैयकीय	इतर महा- विद्यालये	इतर संस्था	एकूण	प्रत्यक्ष कार्य (समये द्वारात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१९९२-९३ (प्रत्यक्ष)	३२७९२	९५८५	६५००	५०	५०	४५०	१९	४९५३६	६३८८

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक शिक्षणातील खर्च १९९२-९३ व १९९३-९४ या वर्षांकरिता

(सम्ये द्वारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	योजनेतर				योजनांतर्गत				एकूण			
			आवृत्ती	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त अनावृत्ती	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	आवृत्ती	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	एकूण	आवृत्ती	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	बांधकाम अनु- दाना व्यतिरिक्त काम	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	जिल्हा- परिषद	९२-९३ ९३-९४	२६२९३० ३१२५०६	— —	— —	२६२९३० ३१२५०६	१५३२२ ३५०५७	— —	१३११ २०३३	१६६३३ ३७०९०	२७८२५२ ३४७५६३	— —	१३११ २०३३	२७९५६३ ३४९५९६
२.	नगरपरि- षद/कटक मंडळ/महा पालिका	९२-९३ ९३-९४	— —	— ४५५००	— —	— ४५५००	— —	— १००	— —	— १००	— —	— ४५६००	— —	— ४५६००
३.	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त इतर खर्च	९२-९३ ९३-९४	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	एकूण	९२-९३ ९३-९४	२६२९३० ३१२५०६	— ४५५००	— —	२६२९३० ३५८००६	१५३२२ ३५०५७	— १००	१३११ २०३३	१६६३३ ३७०९०	२७८२५२ ३४७५६३	— ४५६००	१३११ २०३३	२७९५६३ ३४९५९६

टिप :- १९९२-९३ व १९९३-९४ या वर्षांकरिता नगर परिषद, कटक मंडळ, आणि महानगर पालिका यांची आवृत्ती व अनावृत्ती खर्च अर्जांची प्रकृती पोट उल्लेख न झाल्याने ही माहिती मध्यावर दिली आहे. तेच ही माहिती जिल्ह्यासाठी स्वतंत्र उल्लेख नसून औरंगाबाद विभागासाठी स्वतंत्र विवरण आहे.

नांदेड जिल्ह्यातील व्यक्साय मार्गदर्शन (कनिष्ठ विद्यालय) व
तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष १९९३-९४
१	२	३	४

१. शाळांची संख्या संख्या ३५

२. सप्ताहरील विद्यार्थ्यांची संख्या

(अ) मुले	संख्या	१,७५०
(ब) मुली	संख्या	३४३
(एकूण अ + ब)	संख्या	२,०९३

३. एकूण खर्च रुपये ५०,११,२६६

आधार :- जिल्हा व्यक्साय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नांदेड.

तक्ता क्रमांक - ८८ - १५२ -

नांदेड जिल्ह्यातील सन १९९३-९४ या वर्षातील
प्रौढ शिक्षण कार्यक्रमाची माहिती

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	साक्षरता केंद्रांची संख्या	पटावरील उमेदवारांची संख्या
१	२	३	४
	जिल्हा एकूण	५२,५७३	५,३९,४३९
	<u>तालुका</u>		
१	नांदेड	८,५४६	८४,३३७
२	हदगाव	६,८२७	६६,६३०
३	क्लिपट	६,२३१	६३,१७३
४	भागेकर	४,७४३	४८,३२२
५	बिलौली	८,७८४	८८,५४७
६	देगलूर	४,४३३	४३,०२७
७	सुणेड	४,१५३	५७,७६२
८	कंधार	८,८६६	८७,५६२

टीप :- ही माहिती संपूर्ण साक्षरता अभियान या कार्यक्रमाकरीत सुरु केलेल्या केंद्रांची आहे.

आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था ३०-९-१९९१ व ३०-९-१९९२ या वर्षांखेरीर

बाब	परिमाण	माहिती	
		१९९१-९२	१९९२-९३
		३०-९-९१ अखेर	३०-९-९२ अखेर
२	३	४	५
शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या			
(अ) पदवी स्तर	संख्या	५	५
(ब) पदवी पूर्व स्तर	"	७	७
(क) शाळा स्तर	"	—	—
पटावरील संख्या			
(अ) पदवी स्तर	संख्या	४९३	५४४
(ब) पदवी पूर्व स्तर	"	१०८३	७७४
(क) शाळा स्तर	"	—	—
रकूण खर्च			
(अ) पदवी स्तर	रुमये	उ.ना.	उ.ना.
(ब) पदवी पूर्व	"	उ.ना.	उ.ना.
(क) शाळा स्तर	"	उ.ना.	उ.ना.

:- शिक्षण संचालनालय, पुणे यांनी कळविल्याप्रमाणे अनुक्रमांक - ३ खर्चाची माहिती (अ) पदवी स्तर, (ब) पदवी पूर्व स्तर, (क) शाळा स्तर अद्याप त्यांच्या नजळ्याने उ.ना. अशी नोंदणीकण्यात आली आहे.

पत्ता :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

-१५४-

तक्ता क्रमांक - २१(अ)

नांदेड जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गाची लांबी ३१ मार्च, १९९४ वर्षाअखेर.

अ.क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलोमीटरमध्ये ३१-३-१९९४
१	२	३
१	<u>ब्रॉडगेज</u>	
	(१) स्केरी	निरंक
	(२) टुहरी	निरंक
	(३) तिहरी व अधिका	निरंक
२	मिटरगेज	२०८
३	नॅरोगेज	निरंक
	एकूण रेल्वेमार्ग	२०८

आधार :- भारतीय आगगाडीचे कायदा.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी.
(३१-३-१९९४ या दिवसाची)

तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्राचा विभाग
२	३	४	५
नांदेड	१. नांदेड	मीटर गेज	दक्षिण मध्य रेल्वे
	२. वानेगाव	"	"
	३. लिलंबगाव	"	"
	४. मुगट	"	"
	५. पाथारड	"	"
	६. मुदखोड	"	"
हदगाव	१. हदगाव रोड	"	"
	२. जलगाव	"	"
	३. हिमायतनगर	"	"
	४. जिरोणा	"	"
किनवट	१. किनवट	"	"
	२. सहस्त्राळ	"	"
	३. माहिंबा	"	"
	४. धानोरा	"	"
	५. सावरी	"	"
	६. बोधारोड	"	"
	७. अंबाडी	"	"
भाोकर	१. भाोकर	"	"
	२. शिवाजीवा	"	"
	३. शोलगाव	"	"
	४. पेठमरी	"	"
	५. जांभळी	"	"
	६. बेंबरी	"	"
	७. धोरबन	"	"
	८. देवठाणा	"	"
बिलोली	१. धर्माबाद	"	"
	२. समराळा	"	"
	३. करखोली	"	"
	४. बोलसा	"	"
देगलूर	—	—	—
मुखोड	—	—	—
कंधार	—	—	—

धार :- रेल्वे कापडाकाप्रमाणे

विस्तार :-

नांदेड जिल्ह्यातील प्रकार व पृष्ठांशानुसार रस्त्यांची लांबी ३१-३-१९९४
या वर्षासाठी

(लांबी कि.मी.मध्ये)

क्र.	वर्गीकरण	बिगर नगरपालिका रस्ते	नगरपालिका
१	२	सार्वजनिक बांधकाम	हद्दीतील रस्ते
		जिल्हा परिषद	
		एकूण	
		५	६
<u>प्रकारानुसार</u>			
	राष्ट्रीय महामार्ग	—	—
	(१) प्रमुख राज्य महामार्ग	२८४*१३	—
	(२) इतर राज्य महामार्ग	९७७*७६	१५*००
	जिल्हा रस्ते	७००*०५	१६२५*२६
	नगरपालिका रस्ते	२४*००	८५१*५६
	हद्दीतील रस्ते (योजनीय)	३३३*००	३७९०*९१
	इतर (योजनेतर)	—	—
	एकूण :-	२२९८*९४	५२४५*६८
<u>पृष्ठांशानुसार</u>			
	सिमेंट काँक्रीट	—	—
	डांबरी	१६३५*४४	१७५*१५
	खाडीचे/चकका रस्ते	५२६*४१	४३०६*४७
	इतर माल वापरून केलेले रस्ते	१३७*०९	७६४*०६
	एकूण :-	२२९८*९४	५२४५*६८

- नोंद :- (१) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नांदेड.
(२) कार्यकारी अभियंता, (बांधकाम), जिल्हा परिषद, नांदेड.
(३) मुख्याधिकारी (सर्व), नगर परिषद, जिल्हा नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील वापरात असलेल्या मोटार
वाहनांची संख्या ३१ मार्च, १९९४ या वर्षाअखेर

अ.क्र.	वा.ब.	संख्या
१	२	३
१	मोटार सायकली; स्कूटर्स, मोपेड इत्यादी	२४,१३६
२	मोटारी, जीम्स, स्ट्रान वॉन	१,७३९
३	टॅक्सी कॅब्स	५३
४	स्वयंचालित रिक्शा	
	(१) खाजगी	१८५
	(२) सार्वजनिक (टॅक्सी)	१,१५५
५	स्टेज कॅरिजेस	
	(१) डिझेलवर चालणा-या	४१०
	(२) पेट्रोलवर चालणा-या	—
	(३) डिझेलवर चालणा-या कॉन्ट्रॅक्टर कॅरिजेस	—२
६	सालुमोटारी	
	(अ) खाजगी वाहने	
	(१) डिझेलवर चालणा-या	१२८
	(२) पेट्रोलवर चालणा-या	—
	(ब) सार्वजनिक वाहने	
	(१) डिझेलवर चालणा-या	२,२१४
	(२) पेट्रोलवर चालणा-या	—
७	रक्षण वाहिका	२८
८	शाळेच्या वसंत	९
९	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुदान)	५
१०	जोडवाहने (ट्रॅलर)	१,००२
११	ट्रॅक्टर	१,०१८
१२	इतर	३
ए कु ण :-		३२,०८७

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, औरंगाबाद

पिस्ताने/-

नांदेड जिल्ह्यातील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिषद मंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी १९९३-९४ या वर्षाकरीता

अ. क्र.	उपक्रमाने नांव	वर्षा- मार्गाची	मार्गाची	वर्षातील	रस्त्यावर धाव	प्रवाशांची	वाहतूकीस	दर प्रवाशांमागे	
क्र.		अखेरीस एकूण	सरासरी	अस्तित्वात	गाडी-या जणा-	दैनिक	वर्षात मिळालेले	मिळालेले सरासरी	
		मार्गाची लांबी	लांबी	क्षलेल्या वा-	ह्यांची दैनिक	सरासरी	उत्पन्न	उत्पन्न (पेशागमने)	
		लांबी (कि.मी.)	(कि.मी.)	गाड्यांची संख्या	सरासरी संख्या	(लांबीत)	(रमये हजारत)		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१०	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळ, नांदेड	४९८	३९,२९८	७८०९	४४८	३९९	१०८९	३९,९१,९४	५९२
	किनाम, नांदेड								

आधार :- किनाम नियंत्रक, महाराष्ट्र मार्ग परिवहन मंडळ, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील अस्तित्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना निवेदन, १९९२ या वर्षाकरिता

अ.क्र.	गणना स्थानकाचे ठिकाण	वृष्ट- भाषाचा संकीर्ण प्रकार	रस्त्याची प्रकार	जलद गती वाहने	मंदगती वाहने								
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	लांबी कि.मी.	जळपासचे शाहर/ छोडे	भाषाचा संकीर्ण प्रकार	मोटारी बस- जीप्स व व्हॅन्स	माल- मोटारी	मोटार- सायकल व स्कूटर्स	रकूण	जनावरां- कडून ओढले जाणारे	साय- कली (रिक्षा)	इतर			
सुंबई-अहमदनगर-नांदेड-जंगदलपूर मुख्य राज्य महामार्ग क्रमांक - २													
१	०/०	लोहा	डांबरी	३.७८	१६४	७१६	१५८०	१५३	२६१३	२५	०	१	२६
२	४३८/०	दाभाडजवळ	"	५.५०	५७६	१९१८	३६४०	२०६	६३४०	१७७	०	२८	३०५
३	४७३/०	उमरीजवळ	"	३.७०	५२	३४	११६१	३८	१२८५	५०१	१४१	०	६४२
४	४९५/०	राहटीजवळ	"	५.५०	५३	३०	१७४	३८	१०९५	४३०	४८	०	४७८
रत्नागिरी-सोलापूर-नागपूर-रस्ता मुख्य राज्य महामार्ग क्रमांक - ३													
१	३८५/०	मालेगांव	डांबरी	५.५०	२३८	१९७	५५०	१५६	११४१	६			६
२	३५२/८००	सोनखोड	"	५.५०	५६१	२६६	४८७	२९४	१६०८	१३			१३
३	३१५/४००	वारंगा अर्धापूर	"	५.५०	८९२	५०२	२३५८	२५७२	६३४४	६		१२४	१३०
४	२७०/२००	हदगांव (वारंगा)	"	५.५०	३१०	११७	३८५	३७६	११८८	१३९		१३०	२६९
इंदोर-अमरावती-यवतमाळ-चंद्रपूर-दुर्ग रस्ता मुख्य राज्य महामार्ग क्रमांक - ४													
१	४३५/०	मेंढाळा (बु.)	डांबरी	५.५०	१२५	६४	८५९	२११	१२५९	८	२३७	३	२४८
२	२७१/०	धानेगांव (जंजना)	"	५.५०	८५०	३५६	२४०२	७६७	४३७५	७	३६२	७८	५११
३	२२४/८००	नरसी (नायगांव)	"	५.५०	६३१	१२५	१७५७	५१७	३०३०	५१७	६१०	२९	११५६
४	१९९/०	देगलूर (नायगांव)	"	५.५०	५५५	२८२	१५५५	२८२	१६५५	०६३			

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
शाहापुर-संगमनेर-शोणा व-माजलगा व-पाधारी-पूर्णा-नांदेड-मुदयोड-धार्माबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - ४४													
१*	२/३००	गोरठा	डाडी	३*५०	१८६	१५	२१६	५४	४११	३२१	२५१	•	५१२
२*	५२४००	येटाळा	"	३*५०	१३३	२०	६०	३३	२४६	३५४	३२४	•	६८२
रेणापुर-उदगीर-देगलुर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - १६४													
१*	२५/७२०	मुकरमाबाद	डांबरी	३*५०	६१	३४	१६	५७	२३८	१४	१०	०	१०४
२*	३०/०	देगलुर	"	३*५०	१५५	११४	२२७	३१९	८३५	११४	११९४	५४	१३६६
कन्नड-सिल्लोड-देऊगांव राजा-लोणार-वाशिष्-पुसद-महागांव-सारीकी-मांडवी ते जिल्हा हद्द राज्य महामार्ग क्रमांक - १४३													
१*	१२/८००	कोला	डांबरी	३*५०	५८	२	९३	५०	२२३	३१३	१४७	०	४५९
२*	२/८००	देहली फुलाटा	"	३*५०	१४०	२६	३२९	९३	५८८	५४६	१३८	६	६८४
३*	२२/०	मांडवी	"	३*५०	११९	३०	३९६	३४८	७९३	८५२	१३०	•	९८२
४*	३३/०	पिंपळगांव (सरहद्दरीजवळ)	"	३*५०	११६	९२	३०१	७४	५८३	५२३	•	•	५२३
दारव्हा-पुसद-उमरखोड-क्लिपट रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २१३													
१*	०/०	क्लिपट	डांबरी	५*५०	५३	६	८०	१०४	२६३	१९३	६३५	०	८२८
वाटूर-अर्धापुर-तामसा-निर्मल रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२०													
१*	८/०	लोणी (बु)	डांबरी	३*५०	२५८	५२	२६७	२६२	८३९	१६४	५२०	५	६११
२*	३२/०	तामसा	"	३*५०	१५८	५४	१२१	२१८	५५१	३४९	६०४	५	९६०
३*	२२/४००	कारंजी	"	३*५०	३३	२३	५१	२७	१३४	५१	६२	०	११३
४*	४५/०	इस्लामपुर	"	३*५०	१५५	७७	२५३	१३०	६१५	३४२	१३७	०	
लोणा-नांदेड-उदगीर-देगलुर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२२													
१*			डांबरी	३*५०	२६	४३							

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
लोहा-कंधार-मुखोड-खानापूर-काली रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२३													
१° ११/६००	कंधार (बसस्टॅण्डजवळ)	डांबरी	३° ५५	२४६	१६६	८८	१५५	६५५	२८	११०	०	१३८	
२° ३५/८००	कमल वाडी जवळ	"	३° ५०	१३६	३९	१३५	१२४	४३४	७६	१०८	०	१८४	
३° ०/०	मुखोड-नरसी	"	३° ५५	१६६	१४९	३३९	१४१	७२५	२८४	२५८	०	५४२	
४° ०/०	खानापूर	"	३° ५५	४४	५३	१३०	६७	२९४	३६१	२९२	०	६४३	
नांदेड-कवठा-मुखोड-सुकरमाबाद-औराद रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२४													
१° २१/०	उस्माननगर	डांबरी	३° ५०	३७	३५	५६	५५	२२३	१६५	१८०	०	३४५	
२° १७/७००	कौठाजंक्सान	"	३° ५०	४१	१०	४२	६२	१५५	११७	११३	१	२३१	
३° २०/०	बारली	"	३° ५५	४९	३३	२२१	१५९	४६२	१०१	१२३	९	२२४	
४° २४/०	वडार	"	३° ५०	३७	२३	६२	३७	१४९	९४	१०	०	१८४	
शिरूर-ताजवड-मुखोड-नरसी-बिलोली-बोधान रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२५													
१° ०/१००	जांब जवळ	डांबरी	५° ५०	१५१	६१	२९१	१०९	६१२	१७३	६१	-	२३४	
२° ०/०	नरसी	"	५° ५०	५३१	३५८	१४८६	४६५	२८४२	३२२	४९९	२८५	१०२६	
३° ८०/८००	लोहंगा व फाटा	"	५° ५०	२५	१०७	१४०३	२५४	३०५४	१३६	४९२	४१	६६९	
४° ६६/४००	बिलोली	"	५° ५०	७०५	२१५	११८४	७१८४	२८२२	७३४	१३६१	६	२०९५	
करडखोड-हावेगाव ते जिल्हा हद्दीपर्यंतचा रस्ता राज्य मार्ग क्रमांक - २२६													
१° ७/२००	मिरखोल	डांबरी	३° ५०	४७	४६	५४	४७	१९४	५५	७१	१	१४७	
आदमपूर-बिलोली-धर्माबाद-सुधोळ-रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २२७													
१° उ.ना.	बादूरजवळ	डांबरी	३° ५०	१६८	१४	३३०	२१०	७२२	५०९	७००	०	१२०९	
२° ३/१००	धर्मापूरजवळ	"	३° ५०	२०५	८१	२६५	८००	१२८	१५९	६६२	३	८२४	

तद्विषय क्रमांक १५

२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
३० २१/२००	धर्माबादनक	डांबरी	३०७०	३६२	२९	३२२	४२४	१२२१	६२३	११५२	२१८	२०७०
४० २३/४००	जिल्हा हद्द	---	३०७०	३२२	३४	३४२	५२४	१२२२	५७५	१३२१	२६३	२२३१
उमरी-ब्लोणा व नायगा व रस्ता राज्य महा मार्ग क्रमांक = ३२८												
१० २००	ब्लोणा व फाटा	डांबरी	३०७०	२३	१२	८०	८५	२००	३५२	३२०	८	६७२
२० १५/४००	शोलागा व	---	३०७०	१०३	१५	२२७	५४	३२२	२११	२८२	०	४२३
हदगा व भोकर-उमरी-लोहगा व रस्ता राज्य महा मार्ग क्रमांक = ३२९												
१० १०/०	डोरलीजक	डांबरी	३०७०	५०	१७	७५	४५	१८७	५१	७४	०	१२५
२० ५६/६००	धानोराजक	---	३०७०	१४२	१८	११३	२८०	५६०	१६४	२३१	०	३२५
३० उना	हस्तापूरफाटा	---	३०७०	१८६	५३	४३४	१२९	७९८	३२७	४६५	०	४६२
४० ५३/०	कारेमां काक	---	३०७०	४२	३१	२२१	७५	३६१	१७२	१०२	३३	३०७
५० ८०/८००	लोहगा व	---	५०७०	४४०	३०	४५८	३२२	१२५७	३५८	२९०	०	६४८
मुळोड-भोकर-क्विपद-सारिकी रस्ता राज्य महा मार्ग क्रमांक = ३३०												
६० १/०	भोकर जंक्शन	डांबरी	५०५०	२१५	५२	४३०	१५०	८४७	४३५	५३५	०	२५०
२० ३/०	मेंढका	---	५०५०	१२	४	४२	३०	९५	११५	२४९	१	३६५
३० ५५/६००	हिमायतनगर	---	५०५०	१२८	३८	४३९	१४२	७४७	५६३	४८४	३	१०५०
४० ८३/०	पिछालीजक	---	५०५०	१५३	५७	३५६	३५८	९२४	५०१	४२२	—	१०००
५० १२०/०	सारिकी	---	५०५०	१८७	३५	३८४	८५	६११	३६५	१२२	८	४८७
६० ४८/२००	माहुरी	---	५०५०	१२४	१४२	२८४	१४६	७४३	२१५	२८२	०	५०४

(पुटे चालू.....)

लकता क्रमांक - २०५ (समाप्त)

-१६३-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
			पिछाली-बोट रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - २३१										
१० १७/२००	पाटोदा		डांबरी ३०७०	२०	२६	९३	५०	१८९	१०१९	१००	•	१११९	
	..		आणारी-वर्धा-वायगाव-राळेगाव-घाटंजी-पारवा-आंडोव रस्ताराज्य महामार्ग क्रमांक = ३५७										
१० ६/६००	जिल्हा हद्द		डांबरी ३०७०	१८	४९	५४३	७६	७५६	५३१	१०६	•	६३५	
			४००० टनापेक्षा जास्त वाहतूक (प्रत्येक दिवसासाठी असलेले)										
			२:	राष्ट्रीय महामार्ग									

आधार :- संशोधन अधिकारी (सांख्यिकी), बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

नांदेड जिल्ह्यातील पोस्ट, तारघारे, दूरध्वनी सेवा, दूरदर्शन संघ यांची आकडेवारी सन १९९३-९४ वर्षाकरिता

अ. क्र.	पोस्टाची संख्या	तार-घरांची संख्या	पत्र-पेट्यांची संख्या	नियमित आस्था-पनेवरील पोस्ट-मनची संख्या	नियमित आस्था-पनेव्यतिरिक्त पोस्टमनची संख्या	दूरध्वनीची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	ग्रामीण रीडर्स-क्वार्टागाने बसविलेल्या संवांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दूरदर्शन संवांची संख्या
१	२	३	४	५(अ)	५(ब)	६	७	८	९
१	४५६	३४	१२२६	८७	३९	९९७२	४६६	निरंक	४६०

आधार :- (१) अधीक्षक डाकघर, नांदेड विभाग, नांदेड; (२) दूरसंचार जिला अभियंता, नांदेड; (३) तंत्र सहायक, उप-विभागीय कार्यालय, ग्रामीण ध्वनीक्षेत्र, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च x १९९३-९४ यत्न वर्षाकरिता.

(रम्ये लाखात).

बाब	ग्राम पंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
१	२	३	४
संख्या	१३०७	१	१३
(अ) <u>प्राप्ती</u>			
(१) सुस्वातीची शिाल्लक	३५	१	१३६
(२) अनुदान व धर्गणा	३३	८२९७	६३२
(३) चालू वर्षातील उत्पन्न	१४२	४५५	१२४५
सकूण प्राप्ती :-	२१०	८७५३	२०१३
(ब) <u>खर्च</u>			
(१) चालू वर्षातील खर्च	१६४	८७४०	१८६४
(२) अखेरची शिाल्लक	३६	१३	२०९
सकूण खर्च :-	२००	८७५३	२०१३

आधार :- (१) उप-मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद, नांदेड;
 (२) मुख्य लेखा व दिव्या अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड;
 (३) मुख्याधिकारी, नगर परिषदा, जिल्हा नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील ग्राम पंचायतीचे उत्पन्न व खर्च १९९३-९४ या वर्षांकरिता (सप्टे हजारात)

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्राम पंचायत	सुखा-तिथी	सहायक अनुदान			उत्पन्न					
				शासकीय	इतर	देणगी	कर	शुल्क	इतर	एकूण (५ ते ११)	एकूण (४ + १२)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज		१३०७	३५,१३	४,७३	२८,०४	४,५९	७,५३	१,०२,०१	४,०७	२३,८३	१,७४,८०	२,०९,९३
तालुका												
१	नांदेड	१६०	४,६९	१८	३,८०	१,२९	१,४४	२०,०७	३७	३,८६	३१,०१	३५,७०
२	हदगांव	१७४	८,९०	—	६३	४५	८७	१३,९९	५४	१,८०	१८,२८	२७,१८
३	प्लिनवट	१९७	५,१०	—	१,०९	२,४०	८४	११,३०	१,२४	२,३०	१९,१७	२४,२७
४	भोळ	१२८	४,४८	१,१४	२,९४	३६	४४	१५,२७	६१	१,३६	२२,१२	२६,६०
५	बिलोली	१९८	५,२०	३६	९,०३	—	१,८५	१२,३४	४९	९,५२	३३,५६	३८,७९
६	देगलूर	९०	२,३६	—	२,९९	—	४२	८,६१	३५	१,१७	१३,५४	१५,९०
७	मुखेड	१२७	२,०३	—	३,४९	—	५६	६,६३	१८	३,०३	१३,८९	१५,९३
८	कंधार	२३३	२,३७	३,०५	४,०७	९	१,११	१३,८०	२९	७९	२३,२०	२५,५७
९	लोहा											

(पुढे चालू.....)

तकता क्रमांक - १०.२ (समाप्त)

१९७७

अ. क्र.	पंचायत समिती	अखोरची शिाल्लेक	आरोग्य सेवा	सांघिक बांधाकाम	सामाजिक नैतिकवृद्धी	व प्रशासन	समाज-कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन मत्स्यी व देवारेख	इतर	सकुण (१५ ते २२)	सकुण (१४-२३)
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
	जिल्हा बरीज	३५,६५	४४,९१	५६,७८	१०,५९	५८,७७	२,२२	१,०१	—	—	१,७४,२८	२,०९,९३
	तालुका											
१	नांदेड	४,३६	९,४१	१०,१९	१,५२	१०,१७	—	५	—	—	३१,३४	३५,७०
२	हदगाव	७,८८	४,४६	५,८६	१,६०	७,१७	१२	९	—	—	१९,३०	२७,१८
३	किनवट	७,१३	२,६३	८,४५	—	५,०४	—	—	—	—	१७,१४	२४,२७
४	भोकर	३,८९	५,४९	८,९८	१,४१	६,१६	६५	२	—	—	२३,७१	२६,६०
५	बिलोली	५,२७	७,९८	११,८८	२,१६	१०,९३	६२	५५	—	—	३३,५२	३८,७९
६	देगलूर	२,५७	४,४८	३,८०	१,०३	३,९६	—	६	—	—	१३,३३	१५,२०
७	मुळोड	२,२९	३,५५	३,३६	८१	५,२५	६५	१	—	—	१३,६३	१५,९२
८	कंधार	२,२६	६,८७	५,०६	१,०८	१०,०९	१८	३	—	—	२३,३१	२५,५७

आधार :- उप-मुख्य कार्यकारी जीधारी (ग्राम पंचायत), जिल्हा परिषद, नांदेड

मिस्त्री/-

मिड जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च १९९२-९३,
१९९३-९४ व १९९४-९५ या वर्षांकरिता

(सम्ये द्वारात)

लेखा शीर्ष	१९९२-९३	१९९३-९४	१९९४-९५
	(प्रत्यक्ष)	(सुधारित)	(अंदाजित)
२	३	४	५
संयोजित उत्पन्न			५३,००
(अ) सज्जानिक उपकर व सुक्ष्मक मूलकासह	५३,५१	५२,००	
(ब) शिक्षण	५,३९	१४	३९
(क) क्रीडा	—	२	७
(द) समारंभ व दळणवळण	७,५९	५,४६	३,९५
(इ) इतर	६०,३१	१,३१,२७	१,३०,८९
सूचना :-	१,४६,७९	१,८८,८९	२,०८,१०
शासकीय अनुदाने			
(अ) संकेतक अनुदाने	४२,६६,०५	४९,१३,९२	४७,२०,१०
(ब) आस्थापना अनुदाने	७,९५,५१	८,११,१३	८,१६,१६
(क) तातर्गत योजनेसाठी अनुदान	७,८३,१४	११,७४,४५	७,०६,४३
(द) इतर	११,२३,९१	१७,२७,९३	९,६०,४०
(इ) धा (-) मागेल वर्षात, (-) दादिल्या अनुदानाची माली	२,३०	—	—
सूचना :-	७४,६८,६१	८६,२७,४३	७२,८३,०९
(अ) व अग्रिम	८९,४२	१,१६	३,७७
(ब) व अग्रिम	४,०९,७६	२,६४,२६	२,६२,९६
(क) प्रेषण	४७,४०,१६	—	—
(द) इतर	—	—	—
(इ) व	५२,३९,३४	२,६५,४२	२,६६,७३
आणि शिालक	४,६२,१९	१,१३	१३,०२
सूचना जमा :-	१,३३,१३,६३	८७,५२,८७	७७,७७,९४

(पुढे पालू.....)

१	२	३	४	५
(१) <u>खर्च</u>				
(अ) सामान्य प्रशासन	७,२७,९५	८,१२,३४	८,१७,४६	
(ब) शिक्षण	३६,०१,८१	४३,१८,२४	३८,९५,२२	
(क) वैकीय	५,१०,६७	६,२०,३६	६,१३,८४	
(ड) कृषि	१,३५,०९	१,५७,०३	१,१३,२५	
(इ) षष्ठ संवर्धन	८९,६३	१,२९,१०	१,२१,५५	
(फ) इमारती व दळणमळण	९,४५,५६	१०,७०,१३	६,५६,५९	
(ग) समाजकल्याण	२,७०,३५	२,३०,८४	३,०१,३०	
(ड) सिंचन	६,८६,६६	७,५४,९८	४,८१,९५	
(ई) इतर	३,००,६०	३,२२,१४	४,९८,१९	
स कू ण (अ ते ई)	७२,६८,३२	८४,७५,१६	७४,९९,३५	
(२) <u>कर्म</u>				
(अ) कर्म व आग्रिम	८६,५०	४३	६,९०	
(ब) ठेवो व आग्रिम	६,४१,५५	२,६४,२६	२,६२,९६	
(क) वित्त प्रेषण	४७,४०,१६	—	—	
स कू ण (अ ते क)	५४,६८,२१	२,६४,६९	२,६९,८६	
अखेरची शिल्लक	५,७७,१०	१३,०२	१,७३	
सकंदर सक्कण (खर्च + अखेरची शिल्लक)	१,३३,१३,६३	८७,५२,८७	७७,७०,९४	

साधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

दिनांक :-

नांदेड जिल्ह्यातील नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च १९२३-२४ या वर्षाकरिता

(रुपये हजारात)

अं. क्र.	नगर	सुखा-तीची नांव	अनुदान व शासकीय	उत्पन्न नगर परिषदेचे इतर	उत्पन्न नगर परिषदेचे इतर	उत्पन्न नगर परिषदेचे इतर	उत्पन्न नगर परिषदेचे इतर	उत्पन्न नगर परिषदेचे इतर	नगरपरिषदेच्या मालमत्तेपासून मिळालेली महसुल	इतर	एकूण (४+५+६+७+८+९+१०)	एकूण (३+१३)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज												
		१३६०३	६३१५९	३	६७३८७	१९२२०	१२७८३	९८३९०	७८६१	२६२३८	१८७६५१	२०१२५५
नगरपरिषदा												
१	नांदेड	३३०८	२७४४२	—	५०३६३	६६१५	९२०४	६६१८२	५४२३	१७३०३	११७२५०	१२०५५८
२	वाघळा	४१६	१४८९	—	९७६	४६	४१४	१४३६	—	—	२९२५	३३४१
३	मुदखेड	२१९	२३२८	—	५११	२८७	११५	९१३	५५५	—	३७९९	४०१८
४	हदगाव	१२८७	१८८६	—	१५३४	२४४	३२५	२१८३	१५७	६१	६१५५	५४५२
५	किंवट	२०९०	२९३९	—	१७१६	३४०	४१६	२४७२	३६९	४६१९	१०३९९	१२४८९
६	उमरी	५६१	५५४	—	८६३	४७७	२७०	१६१०	९१	८८	२३५१	२९१२
७	बिलोली	१७३	१०३७	३	६५०	२४६	१८५०	१९४६	—	—	२९८६	३१५९
८	धर्माबाद	२१८७	७६९१	—	२०८३	६४९	२५६	२९८८	१८४	९८६	११८४९	१४८३६
९	कुंजवाडी	१४७	११७५	—	३७२	७१	६५	५०८	१५	१५१	१८४९	१९९६
१०	देगलूर	१९८९	६९९९	—	३५४६	१३९	१०३	३७८८	९७	१७३७	११९२१	१३९१०
११	मुखेड	१०१	५३६३	—	२०५४	३०५	२९५	२६५४	१०७	२	८१३६	८२२७
१२	क्यार	९६८	२५०३	—	१६५४	६६६	१६२	२४८२	२०२	८६८	६६९५	७६६३
१३	तोडा	१५७	१७५३	—	१८६५	१३५	१७८	१३०८	—	२७५	३३३६	३४९३

अ. नगर	अखोरपी	जिल्हा									
क्र. परिषदांचे नांव	शालिक	सामान्य प्रशासन	करवसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्यवसुली	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर	एकूण (१५ ते २१)	एकूण (१४+२२)	
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
<u>जिल्हा बेरीज</u>	२०९२५	१३३२४	२०४६८	५८६९	६१६९७	२५५२१	४०४५	४९२०५	१८०३२९	२०१२५४	
<u>नगर परिषदा</u>					३८३६८						
१. नांदेड	१६८१	७७७०	११७३७	३९४३	—	१८२९६	२३२५	३६३६८	११८८७७	१२०५५८	
२. वाघाळा	४९९	६३५	३९३	—	—	७७७	१९४	—	८४३	२८४२	३३४१
३. मुदखोड	५९३	३१८	२७५	१२९	—	१८६१	५१७	—	३२५	३४२५	४०१८
४. हदगाव	१६०१	२२५	६२४	२१७	—	१६२७	८४३	—	२३७	३८४३	५४५२
५. किमवट	३७०२	६९४	९५१	२४५	—	२६३०	३०८	५३	३९०६	८५८७	१२४८९
६. उमरी	१००५	३५५	२५५	२९६	—	६०५	—	४९	४७	१९०७	२९१२
७. बिलोली	३८४	३९६	३६२	५९	—	७५०	४५	२१८	९४५	२७७५	३१५९
८. धार्माबाद	४४१६	५०९	१०२१	१९२	—	२८३५	४९४	१४३	४४२६	९६२०	१४०३६
९. कुंडवाडी	३३८	२१३	४३६	९४	—	४९१	३०३	—	१२१	१६५८	१९९६
१०. देगलूर	३७६७	६९३	२०८९	१९७	—	३९११	२०२१	६५३	५७९	१०१४३	१३९१०
११. मुखोड	२१८३	६१३	८३१	३५६	—	२०६०	१५८०	२४०	४६४	६०४४	८२२७
१२. कंधार	७००	४६२	९८४	१६३	—	३७३०	५७९	२६०	७८५	६९६३	७६६३
१३. लोहा	४८	३७१	५१०	७८	—	१७५२	५४१	३४	१५९	३४४५	३४९३

आधार :- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषदा.

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला
योजनांतर्गत खर्च १९९३-९४ वर्षाकरिता:

जिल्हा :- नांदेड

(समये लाखात)

क्र.	विकास शीर्षा व उपशीर्षा	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च जिल्हा वार्षिक योजना-स्टेटपूल अनुषोषण (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी योजना मिळून)	४	५	६
कृषि व संलग्न सेवा					
१.	पिक संवर्धन	४५.८४	—	—	४५.८४
२.	फलोत्पादन	६.०४	—	—	६.०४
३.	मृद व जल संधारण	—	—	४५.६२	४५.५२
४.	पशु संवर्धन	२५.०९	—	—	२५.०९
५.	दुग्धा व्यवसाय विकास	३.३५	—	—	३.३५
६.	मत्स्य व्यवसाय	४.६४	—	—	४.६४
७.	के	२.७७	—	—	२.७७
८.	पणन, कोठारे, व खारी	—	—	—	—
९.	सहकार	६.२८	—	—	६.२८
एकूण:- कृषि व संलग्न सेवा		९४.०१	—	४५.५२	१३९.५३
शेज) ग्रामीण विकास					
१.	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	१३०.५५	—	—	१३०.५५
२.	अवर्षण प्रकल्प क्षेत्र कार्यक्रम	—	—	—	—
३.	जवाहर रोजगार योजना	१०५.१३	—	—	१०५.१३
४.	रोजगार हमी योजना	३५५.९६	—	—	३५५.९६
५.	जमीन सुधारणा	—	—	—	—
६.	सामूहिक विकास	९.४६	—	—	९.४६
एकूण:- ग्रामीण विकास		६०१.१०	—	—	६०१.१०

(पुढे चालू.....)

१	२	३	४	५	६
(आन) पाटबंधारे व पुर नियंत्रण					
१.	लघु पाटबंधारे	२२३.१७	—	—	२२३.१७
२.	जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	—	—	—	—
३.	आयाक्त विकास	२.३३	—	—	२.३३
४.	पुर नियंत्रण	—	—	—	—
कुल :- पाटबंधारे व पुर नियंत्रण		२२५.५०	—	—	२२५.५०
(आर) विधुत विकास					
१.	विधुत विकास	१२२.०७	—	—	१२२.०७
कुल :- विधुत विकास		१२२.०७	—	—	१२२.०७
(पाच) उद्योग व छाणकाम					
१.	मोठे व मध्यम उद्योग	—	—	—	—
२.	ग्रामीण व लघु उद्योग	२८.७०	—	—	२८.७०
कुल :- उद्योग व छाणकाम		२८.७०	—	—	२८.७०
(शिडा) वाहतूक व दळणवळण					
१.	मोठी व लहान बंदरे	—	—	—	—
२.	अतिशय जल वाहतूक	—	—	—	—
३.	रस्ते विकास	२३३.१३	—	८१.०३	३१४.०६
कुल :- वाहतूक व दळणवळण		२३३.१३	—	८१.०३	३१४.०६
(गडे) सामान्य आर्थिक सेवा					
१.	पर्यटन	—	—	—	—
कुल :- सामान्य आर्थिक सेवा		—	—	—	—

	२	३	४	५	६
--	---	---	---	---	---

(आठ) सामाजिक व सामूहिक सेवा

१०	सामान्य शिक्षण	२२८००५	—	१०३११	३२१०१६
२०	क्रीडा व युवककल्याण	२०३३	—	—	२०३३
३०	कला व संस्कृती	१०५०	—	—	१०५०
४०	तांत्रिक शिक्षण	०००७	—	१०६३	१००७०
५०	व्यवसायिक शिक्षण व औद्योगिक द्रव्ये	—	—	—	—
६०	आरोग्य सेवा	४१००२	—	११२०५०	१५३०५२
७०	ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	१५८०१२	—	१३६०१२	२९५०११
८०	गृहनिर्माण	—	—	—	—
९०	नगर विकास	४७०६०	—	—	४७०६०
१००	माहिती व प्रसिद्धी	—	—	—	—
११०	मागासवर्गीयांचे कल्याण	२६०४७	—	—	२६०४७
१२०	कामगार व कामगार कल्याण	२६०६६	—	४२०१०	६८०१६
१३०	समाज कल्याण	१०५८	—	—	१०५८
१४०	पोषण	१०२५	—	—	१५०२५
सूचना :-	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा	६३०१२	—	४०५०२६	१०३३०३८

सूचना बेरीज :- (एक ते आठ) ३०१५३ — ५३१८१ २५३४३४

टीप :- सदरील खर्चात राज्य व केंद्र शासनांनी दोन्हींचा मिळून खर्चाचा समावेश आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्हा योजनाखालील महत्त्वाची भौतिक साधे १९६३-६४ या वर्षीकरिता

विकास शीर्ष	विकास उपशीर्ष	बाब	परिमाण	भौतिक साधे	
२	३	४	५	६	
३) सामान्य योजना					
कृषि व संलग्न सेवा	१. पशु संवर्धन	१. सधान व्यापक कार्यक्रम	अकारे	७३८	
		२. अल्प-भू-धारकांना कोरडवाहू जमीनीत मिनिप्लॉट संघ पुरवणे	मिनीकोट संख्या	—	
		३. तेलिच्या उत्पादन कार्यक्रम			
		१. जीनापा संघाक पुरवणी	संख्या	—	
		२. माने गुंडाळणारी अडी	हक्टर	—	
		३. करेडई, मोवा	—	—	
		४. भागासवगीय नवबौद्धांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी कोषा सहाय्य	लाभाधारक संख्या	१३४	
		२. पत्तो उत्पादन	५. बागायती रोपमळ्यांचे बळकटीकरण योजना	कलमे/रोप संख्या	२७५६७६
			६. गावठी, बोर, आंबा व काजू झाडांचे सुधारित जातीत स्मंतर करणे	आंबा व बोर झाडे	१५६४३
		३. पशु संवर्धन	७. सांडाच्या व पायाच्या रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्धासहाय्य	लसीच्या मात्रा	२११६०
	८. संकरीत कालवडी जोषासण्यासाठी अर्धासहाय्य (दुग्धा कार्यक्रम)	कालवडी संख्या	२७		
४. दुग्धाच्यवसाय	९. दुग्धा उत्पादन/दुग्धा च्यवसाय विकास संस्था/संघ/महासंघ यांना अर्धा सहाय्य	संस्था संख्या	१०		
	१०. म्हाकंड, गाभान	म्हाती संख्या			

१	२	३	४	५	६
	५° मत्स्यव्यवसाय	११° मत्स्यबीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना		मत्स्यबीज उत्पादन	१०७*००
		१२° मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण		उमेदवार संख्या	१६
		१३° मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास		संस्था संख्या	७
		१४° मच्छीमारांना विमा हप्त्यां : भारण्यासाठी अनुदान		सभ्यसद संख्या	३६८
	६° वे	१५° औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागण्या-या केशाड्यांच्या जातींच्या लागवडीची योजना		डक्टर	११०*५०
	७° सहकार	१६° लहान शेतकऱ्यांना व्याजाकरिता अर्हसहाय्य		सभ्यसद संख्या	४२२३
		१७° मागासकरीय व नवबौद्धांना व्याजाकरिता अर्हसहाय्य		"-"	"-"
		१८° आदिवासी, अनुसूचित जाती/जमाती/नवबौद्धांना सहकारी साखर कारखान्यांचे भाग खरेदीसाठी अर्हसहाय्य		"-"	"-"
		१९° अनुसूचित जाती/नवबौद्धांना गरजा पुरवठ्यांसाठी कर्ज		"-"	"-"
२° ग्रामीण विकास	८° एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	२०° लाभार्थी		संख्या	६२७४
३° पाटबंधारे व पूरनियंत्रण	९° अग्रस्वी विहीरींना अनुदान	२१° अग्रस्वी विहीरी		संख्या	२५
	१०° आयाकट विकास	२२° विकास कामे		संख्या	४२
४° सामाजिक व सामूहिक विकास	११° सामान्य शिक्षण	२३° प्राथमिक शाळांत बाळवाड्या सुरु करणे		बाळवाड्या संख्या	"-"
		२४° आर्थिकदृष्ट्या मागासकरीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती		लाभार्थी संख्या	१४१४

१	२	३	४	५	६
		२५.	प्राथमिक शाळांतून पुस्तक पेट्या उघडणे.	संव संख्या	४०२८
		२६.	१२-वी पर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण.	लाभार्थी संख्या	२१५५२
१२.	क्रीडा व युवक कल्याण	२७.	विस्तृत सडनागासाठी विविध कार्यक्रम राबविणे.	कार्यक्रम संख्या	—
१३.	पाणीपुरवठा व स्वच्छता	२८.	नळाने पाणी पुरवठा (खास उपाय)	नळयोजना	८
१४.	गवती	२९.	जी.एस.डी.ए.चा नलिका ठाणण्याचा कार्यक्रम.	विहीर संख्या	५
		३०.	विहीरी बांधणे (साधे उपाय)	— " —	१५
		३१.	छोड्यातील गावठाण्याचा विस्तार व धारबांधणीसाठी जागांची तरतूद	गावे संख्या	—
१४.	गृहनिर्माण	३२.	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे.	विद्यार्थी संख्या	५३०
१५.	मागासवर्गीय यांचे कल्याण	३३.	मागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले व जी.आय.शोट्स व गवती छप्परे बदलण्यासाठी व्यक्तिगत आर्थिक सहाय्य.	लाभार्थी संख्या	२५
१६.	कामगार व कामगार कल्याण	३४.	सैन्य गांधी स्वातंत्र्य योजना	— " —	४०९
१७.	पौजण	३५.	शालेय आहार कार्यक्रम	— " —	७३३९५

(ब) आदिवासी उपयोजना

१.	क्रीडा व सैलन सेवा	१.	दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी आदिवासींना सहाय्य देण्याची योजना जसाच्या नागवडीचा समावेश.	लाभधारक संख्या	३००	
	२.	फलोत्पादन	२.	गावठी बोर, आंबा व काजू झाडांचे सुधारित जातीत स्मृतर करणे.	आंबा, बोर झाडे संख्या	३७२२

१	२	३	४	५	६		
	३०	पशुसंवर्धन	३०	तोंडाचे व पायांचे रोगांवर नियंत्रण ठेक्यासाठी अर्धसहाय्य	लसीच्या मात्रा संख्या	११७०	
	४०	दुग्धा व्यक्साय	४०	भाकड गाभाण म्ह्यांच्या पुरवठा	म्ह्यांची संख्या	२०	
	५०	मत्स्य व्यक्साय	५०	अवसूध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन	मत्स्योत्पादन	२६०	
					लक्षाबीज	१३०२	
	६०	के	६०	मच्छीमारांनर विमाहप्ता भाख्यासाठी अनुदान	सभासद संख्या	१४५	
			७०	औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणा-या कडाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना	डक्टर	४१	
	७०	सहकार	७०	शेअर्स छारेदोसाठी सात वर्ष मुदतीचे बिनव्याजी कर्ज	सभासद संख्या	१२००	
			८०	जनजाती क्षेत्रातील आदिवासी सहकारी संस्था	सहाय्य		
२०	गामीण विकास	८०	एकात्मिक गामीण विकास कार्यक्रम	लाभाधी	संख्या	४६६	
३०	विद्युत विकास	९०	सामान्य विकास	१००	धारगुती दिवे	संख्या	२५०
				११०	औद्योगिक दिवे	"	५
				१२०	रस्ता दिवे	"	३०
				१३०	शेती पंप	"	२५

तकता क्रमांक - ११.२ (समाप्त)

१	२	३	४	५	६
४० सामाजिक व सामूहिक सेवा	१० सामान्य शिक्षण	१४ दुर्बल घाटकातील मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपाय्यता		लाभार्थी संख्या	६११३
		१५ प्राथमिक शाळांतून पुस्तकपेट्या उघडणे		पुस्तकांची संख्या	३४५६
		१६ आदिवासी विद्यार्थ्यांना विभाषित		लाभार्थी संख्या	३७
	११ पाणो पुरवठा व स्वच्छता	१७ जी.एस.डी.ए.चा नलिका विहोरी छागण्याचा कार्यक्रम		(अ) विहोरी	३
	१२ मागास-कर्त्यांचे कल्याण	१८ आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षण प्रकल्प व परीक्षा प्रकल्प देणे		(ब) गावे	३
		१९ अनुसूचित जमातींकरिता विद्युत पंप बसविणे		विद्यार्थी संख्या	१२५
		२० आदिवासींना मंगलीरो कौले, जी.आय.प्रॉटेस्ट व गंधी उप्ये बदलण्यासाठी आर्थिक सहाय्य		लाभार्थी संख्या	३४
		२१ शाळेत आहार कार्यक्रम (दुपारचे जेवण)		-"-	४
				-"-	१६७९

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड

मिस्त्री/-

क्र.सं. प्रमा.क - १८३

नांदेड जिल्ह्यातील रोजगार हमी योजना या विषयीची माहिती सन १९९३-९४ या वर्षाकरिता
(समये व मनुष्य दिवस हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा	कामाचा प्रकार	नियोजित कामांची संख्या	मंजूर केलेल्या कामांची संख्या	सुरु केलेल्या कामांची संख्या	पूर्णा केलेल्या कामांची संख्या	मध्येच बंद पडलेल्या कामांची संख्या	कामासाठी केलेली तरतूद	कामावर झालेला एकूण खर्च	रोजगार निर्माती (मनुष्य दिवस)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	नांदेड	सिंचन	५३२	४९१	३०३	५९	२३७	४,१७,२६	१,९४,०४	१२,२५
		कृषि	५२८	४०४	३६३	११२	२३७	४,०१,७२	१,१४,५८	५,०५
		सांख्यिक बांधकाम	८३३	८३३	६९०	१७	५५८	४,०८,३५	८,३८,६४	२३,३०
		कमीकरण	७७८	५२६	५०४	—	—	४,०६,०६	३,९८,२४	२०,९०
		एकूण	२,६७१	२,२५४	१,८६०	१८८	१,०३२	१६,३३,३९	१५,४५,५०	६१,५०

आधार :- उप-जिल्हाधिकारी, रोजगार हमी योजना, नांदेड

मिस्त्री/-

तक्रता क्रमांक - ११०४

— १८१ —

नांदेड जिल्ह्यातील रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे,
त्यावरील रोजगार व खर्च १९९३-९४ या वर्षीकरिता

माहिती		खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य	रोजगार हमी
		प्रत्यक्ष	संगत	दिवस	योजनेखालील
				(लाखात)	कामांची संख्या
१	२	३	४	५	६
०१	एप्रिल, १९९३	२९००	२९००	१०१	६५३
०२	मे, १९९३	१४६३३	१७५३३	५००	६१८
०३	जून, १९९३	२६२४३	४३७७५	१०२२	६१६
०४	जुलै, १९९३	१०२११	५३९८६	४१७	५६०
०५	ऑगस्ट १९९३	१०९२८	६४९१४	४७२	५३०
०६	सप्टेंबर १९९३	१५७७१	८०६८५	५०५	५८१
०७	ऑक्टोबर, १९९३	९४०९	९००९४	३८८	६१७
०८	नोव्हेंबर, १९९३	९४२७	९९५२१	३४६	५८७
०९	डिसेंबर, १९९३	१३७९१	११३३१२	५४८	६११
१०	जानेवारी, १९९४	५५१८	११८८३०	१८७	६२९
११	फेब्रुवारी, १९९४	१०३०४	१२९१३४	२७९	६४०
१२	मार्च, १९९४	२५४१६	१५४५५०	१३८५	६७२
एकूण :-		१५४५५०	xxx	६१५०	xxx

धार :- उप-जिल्हाधिकारी, रोजगार हमी योजना, नांदेड

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेली उपाययोजना १९९३-९४ वर्षाकरिता

अ.क्र.	तालुका	इकूण गावांची संख्या (१९९१ च्या जनगणनेनुसार)	गावांखालील वस्त्यांची संख्या	बारग मध्ये पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाययोजना	गावांची संख्या	गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	टंचाईची संख्या
१	नांदेड	१९७	२०	१९७	१९		४	४	७
२	हदगीव	२२७	७१	१८७	६४		८	११	८
३	किनवट	२५८	७८	२२६	७२		६	४	६
४	धोकर	१५१	६१	१२२	४९		११	८	९
५	बिलोली	२३६	१३	२१९	१२		८	-	४
६	देगलूर	१११	२४	१०२	१३		१	९	६
७	मुखोड	१४८	१४७	१११	१३५		५	१४	७
८	कंधार	२५२	१०५	११६	३४		२१	५२	२५
९	एकूण	१५८०	५१९	१३६०	३९८		६४	१०२	७२

(पुढे चालू.....)

अ.क्र. तालुका		पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाययोजना					
		बैलगाडीने पुरवठा होणा-या			इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या		
गावांची संख्या		त्या खालील	बैलगाडींची संख्या	गावांची संख्या	त्या खालील	साधन	
		वाड्या/वस्त्यांची संख्या			वाड्या, वस्त्यांची संख्या		
१	२	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	नांदेड	-	-	-	६	१	विहीरी
२	हदगाव	-	-	-	१८	२	विहीरी
३	किनवट	-	-	-	१८	७	विहीरी व चलमा
४	भाोकर	-	-	-	१७	२	विहीरी व चलमा
५	बिलोली	-	-	-	१५	-	विहीरी
६	देगलूर	-	-	३	२१	-	विहीरी व चलमा
७	मुखोड	-	१	१	९	१	विहीरी
८	कंधार	-	२	५	१४	७	विहीरी व चलमा
ए.कु.श. :-		-	३	८	११८	२०	—

आधार :- कार्यकारी अभियांज, (लघु पाटबंधारे विभाग), जिल्हा परिषद, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील अधिक उत्पादन देणा-या संकरित व सुधारित पिकांच्या जाती व त्या खालील तालुकावार असणारे साधारण क्षेत्र १९६३-६४ या वर्षाकरिता

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)
१	२	३	४	५	६	७	८
१०	नांदेड	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	१८२००	—	—
		(२) साज	२८००	(२) बाजरी	—	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	१२००	(३) मका	—	—	—
		(४) गहू	७७७५	—	—	—	—
२०	हदगांव	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	४६५००	—	—
		(२) साज	३६००	(२) बाजरी	७०	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	८५	(३) मका	२५०	—	—
		(४) गहू	४२६५	(४) —	—	—	—
३०	फ्लिवट	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	२८५००	—	—
		(२) साज	३०००	(२) बाजरी	३००	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	१००	(३) मका	९०	—	—
		(४) गहू	२२००	(४) —	—	—	—
४०	भाोकर	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	१९५००	—	—
		(२) साज	२९००	(२) बाजरी	३०	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	३००	(३) मका	८५	—	—
		(४) गहू	१५६०	—	—	—	—

१	२	३	४	५	६	७	८
५	बिलोली	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	२१५००	—	—
		(२) साळ	४७००	(२) बाजरी	—	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	१२४१५	(३) मका	८५	—	—
		(४) गहू	२६००	—	—	—	—
६	देगलूर	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	२०१०	—	—
		(२) साळ	१६००	(२) बाजरी	—	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	६८००	(३) मका	१७०	—	—
		(४) गहू	१०५०	—	—	—	—
७	सुखेड	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	२८७६०	—	—
		(२) साळ	२०००	(२) बाजरी	५०	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	१७००	(३) मका	१७०	—	—
		(४) गहू	२५०	—	—	—	—
८	कंधार	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	५७५००	—	—
९	लोहा	(२) साळ	२९००	(२) बाजरी	५०	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	१०००	(३) मका	८०	—	—
		(४) गहू	१४००	—	—	—	—
जिल्हा	बेरीज	(१) खारीप ज्वारी	—	(१) खारीप ज्वारी	२२९५००	—	—
		(२) साळ	२३५००	(२) बाजरी	५००	—	—
		(३) रब्बी ज्वारी	२३६००	(३) मका	१३० ९३०	—	—
		(४) गहू	२१८००	—	—	—	—

टिप :- लोहा तालुक्याची माहिती घाली उपलब्ध नसल्याने सदरील माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

आधार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, मुंबई.

नांदेड जिल्ह्यातील रासायनिक छातांचे वाटप सन १९९३-९४
या वर्षाकरिता

ता.क्र.	तालुका	रासायनिक छातांचे वाटप (मेट्रिक टनात)		
		नियंत्रित संस्थांकडून	छाजणी संस्थांकडून	एकूण
	२	३	४	५
१.	नांदेड	२,६५५	६,१९५	८,८५०
२.	हदगांव	३,५१०	५,२६०	८,७७०
३.	किनवट	२,८५०	६,२९०	९,१४०
४.	भाजेरु	२,२२५	५,८६५	८,०९०
५.	बिलोली	३,५८७	६,६६३	१०,२५०
६.	देगलूर	२,४३२	३,६४८	६,०८०
७.	सुखोड	२,२१५	५,१०५	७,३२०
८.	कंधार	३,०३४	७,०६६	१०,१००
एकूण :-		२२,५०८	४५,०९२	६७,६००

टिप :- लोहा तालुक्याची आकडेवारी वेगळी उपलब्ध नसल्यामुळे त्या माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.

अधिकार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

स्थानी/-

तक्ता क्रमांक - ११०८ - १८७ -

नांदेड जिल्ह्यातील साखर कारखाने १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

तालुका	साखर कार- खान्याचे नांव	सहकारी/ खाजगी	गळीत क्षमता (मेट्रिक टन) प्रती दिन	प्रत्यक्षा झालेले गाळप (मेट्रिक टन)	साखरेचे उत्पादन (मेट्रिक टन)
२	३	४	५	६	७
बिलोली	गोदावरी मनार सहकारी साखर कारखाना मर्यादित शंकरनगर.	सहकारी	२५००	२,०३,८२६	२१,१९८
दंभार	कलंबर सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, कलंबर.	—	१२५०	८३,०५४	७,५५८
नांदेड	शंकर सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, कंधलमध.	—	२२५०	१,४६,८११	१४,८२३

आध्यात :- साखर कारखाने (साखर), नांदेड.

मिळणी/-

नांदेड जिल्ह्यातील दुग्धा संस्थांची तालुकावार माहिती सन १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

अ. क्र.	दुग्धा संस्थांचे नांव/इतर संस्थांचे नांव	दुग्धा संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्धा (००० लिटर)	प्रती दिन सरासरी दुग्धा (००० लिटर)	शालीतण्डांची संख्या	शालीतण्डांची क्षमता (००० लिटरमध्ये)
१	२	३	४	५	६	७	८

दुग्धा संघ :-

नांदेड जिल्हा दुग्धा उत्पादक व पुरवठा सहकारी संघ मर्यादित, नांदेड	१	४१४	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
एकूण	१	४१४	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

इतर संस्था

क्र.	नांव	संख्या	तालुका	निहाय माहिती	क्र.	संख्या
१	नांदेड	१४२		उपलब्ध नाही	१	१,००
२	हदगाव	६१	"	"	१	२
३	किंक्ट	७३	"	"	१	२
४	भांकर	६१	"	"	१	२
५	बिलोली	१२९	"	"	१	१०
६	देगलूर	८६	"	"	१	४
७	मुळोड	१०९	"	"	१	—
८	कंधार	२४४	"	"	१	४
९	एकूण	९०५	४२९८०	७३४२५	७	१३,२४

टीप :- दुग्धा संस्थांचो गोळा केल्या दुग्धाची माहिती सन १९९३-९४ रूसाठी निरंक आहे.

कंधार :- तडावक निबंधक, सहकारी संस्था (२५००)

तक्ता क्रमांक - ११ '१० - १८९ -

नांदेड जिल्ह्यातील अवर्षण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगति दर्शविणारा तक्ता १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

जिल्ह्यातल्या कार्यक्रमा अंतर्गत निवडलेल्या ता. लुकांची संख्या :-

- (१) केंद्रिय पुरस्कृत :- निरंक
(२) राज्य पुरस्कृत :- निरंक
(३) एकूण :- निरंक

अ. क्र.	विकास शोषण	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद (समये लाखात)	झालेला खर्च (समये लाखात)	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्यांचा तपशील बाब	साध्यांचा परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्य टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
					नि	रं	क		

टिप :- जिल्ह्यात असा कार्यक्रम नाही.

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी
विकास कार्यक्रमाची प्रगति, त्यावरील
तरतूद व खर्च १९९३-९४

या कार्यक्रमाखाली असणा-या	:- (१) तालुक्याची संख्या = १ (२) गावांची संख्या = २४६ (३) एकूण लोकसंख्या = २,४३,१५८ (१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे) (४) अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या (१९९१) = ७२,१७२
------------------------------	--

(समये हजारत)

क्र. विकास शीर्ष व उपशीर्ष	साठी झालेली तरतूद	मध्ये झालेला खर्च	टक्के- वारी
२	३	४	५
कृषि व संलग्न सेवा			
संवर्धन	७,९४	७,४४	८२.७०
पोत्पादन	—	—	—
व जल संधारण	—	—	—
संवर्धन	७,०८	६,९६	९८.३१
दुग्धा व्यवसाय विकास	१,६०	१,६०	१००.००
मत्स्य व्यवसाय	१,५०	१,५०	१००.००
के	८८	८८	१००.००
पणन, कोठारे व वखारी	—	—	—
सडकार	२,२४	२,२४	१००.००
एकूण - कृषि व संलग्न सेवा	२१,९४	२१,३२	९७.१७
(दोन) ग्रामीण विकास			
१. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	१६,५८	१६,६६	१००.४८
२. अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	—	—	—
३. जवाहर रोजगार योजना	२५,०५	२५,०५	१००.००
४. रोजगार डबी योजना	—	—	—
५. जमीन सुधारणा	—	—	—
६. सामुहिक विकास	—	—	—
एकूण - ग्रामीण विकास	४१,६३	४१,७१	१००.१९

(पुढे चालू...)

१	२	३	४	५
(तीन) पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
१. लघु पाटबंधारे		५७,०६	४४,५०	७७*९९
२. जलप्रदाय क्षेत्रविकास कार्यक्रम		—	—	—
३. आयाक्त विकास		—	—	—
४. पूरनियंत्रण कामे		—	—	—
सूचना - पाटबंधारे व पूर नियंत्रण		५७,०६	४४,५०	७७*९९
५. (अ) विद्युत विकास		१६,००	१६,००	१००*००
सूचना - विद्युत विकास		१६,००	१६,००	१००*००
(चार) उद्योग व खाणिकामे				
१. मोठे व मध्यम उद्योग		—	—	—
२. ग्रामीण व लघु उद्योग		१,४३	१,४३	१००*००
सूचना - उद्योग व खाणिकामे		१,४३	१,४३	१००*००
(सहा) वाहतूक व वळणावळ				
१. मोठे व लहान बंदरे		—	—	—
२. अंतर्राष्ट्रीय जलवाहतूक		—	—	—
३. रस्ते विकास		१,०७,६४	१,०७,४५	९९*८२
सूचना - वाहतूक व वळणावळ		१,०७,६४	१,०७,४५	९९*८२
(आठ) सामान्य आर्थिक सेवा				
पर्यटन				
१. सामान्य आर्थिक सेवा		—	—	—
(९) सामाजिक आणि सामूहिक सेवा				
१. सामान्य शिक्षण		४७,४४	४१,१९	८६*८२
२. झोडा व युवक कल्याण		—	—	—
३. आर्य व संस्कृती		—	—	—
४. शैक्षणिक शिक्षण		—	—	—
५. वैकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये		—	—	—
६. आरोग्य सेवा		३२,५२	१७,९३	५५*१७
७. ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता		७०,३२	५३,६३	७६*१९
८. गृहनिर्माण		—	—	—

(मुद्रे चाबू.....)

लकता क्रमांक - ११-११ (समाप्त)

१९२

	२	३	४	५
(आठ - चालू) सामाजिक व सामूहिक सेवा				
नगर विकास	११,००	११,००	१००:००	
माहिती व प्रसिद्धी	—	—	—	
मागासवर्गीयांचे कल्याण	६६,३८	६६,५०	१००:१८	
कामगार व कामगार कल्याण	—	—	—	
समाज कल्याण	—	—	—	
१४. पौष्ण	१,०१	७८	७७:२१	
एकूण - सामाजिक व सामूहिक सेवा	२,२८,७४	१,९८,०३	८३:५८	
एकूण - (एक ते आठ)	४,७४,४४	४,२३,४४	८९:२३	
(सऊ) - माडो योजनेखालील तरतूद	१८,५०	१८,८९	९७:७८	
(दहा) - न्युक्लीअस बजेट	१५,३१	१५,३१	१००:००	

टिप :- सदरील खर्च राज्य व केंद्र शासन या दोन्हीचा स्वीकृत आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील वीस क्लमी कार्यक्रम १९९३-९४ वर्षाकरिता.

क्रमांक	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
१	२	३	४	५
१.	<u>दारिद्र्याविरुद्धा संघर्ष</u>			
	(अ) एकात्मिक ग्रामोण विकास कार्यक्रम	लाभधारक	६२४६	६२४४
	(ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम	मनुष्यदिन लाखात	३२*४९	२९*७०
	(क) लघुधोग नोंदणी	संख्या	४७५	६०७
२.	<u>छोड्यांना पिण्याचे पाणो पुरवणे</u>			
	(अ) छोड्यांना पिण्याचे पाणो पुरवणे	छोड्यांची संख्या	२०	२८
	(ब) लोकांसंख्या (अ.ज.र., अ.ज.व इतर)	लोकांसंख्या	—	८०५३
८.	<u>सर्वांसाठी आरोग्य</u>			
	(अ) सुलांचो रोग प्रतिकार शक्ती वाढोवणे	संख्या	६५११७	५८६१९
२.	<u>दोन मुले हे प्रमाण</u>			
	(अ) कुटुंब नियोजन शास्त्राक्रिया	संख्या	१९८००	१४९५४
	(ब) सममूल्य शास्त्राक्रिया	संख्या	१७५००	७७६
	<u>अनुसूचित जाती/जमातींना न्याय</u>			
	(अ) अनुसूचित जाती/जमातींच्या कुटुंबांना अर्धासहाय्य	लाभधारक	५६८६	५६६३
	(ब) अनुसूचित जमातींच्या कुटुंबांना अर्धासहाय्य	लाभधारक	२९४१	३६७०
	<u>सर्वांसाठी गृहनिर्माण</u>			
	(अ) ईंदिरा आवास योजना	संख्या	६१८	३२५
	<u>गलिच्छ वस्ती सुधारणा</u>			
	(अ) गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकांसंख्या	१८००	१८०९
	<u>फोकरणासाठी नवीन धोरण</u>			
	(अ) झाडे लावणे	लाखात	३०*००	१३८*६९
	(ब) झाडे लावणे	हेक्टर	४१६*५	४१६*५
१९.	<u>ग्रामोण वीज पुरवठा</u>			
	(अ) पंपसंचाचे विद्युतीकरण	संख्या	१६५२	१६५२
	(ब) सुधारोत्त चुली	संख्या	४०५०	४०५०
	(क) बायोगॅस बसोवणे	संख्या	४००	४००

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.

स्त्री/-

तकता क्रमांक - ११०१३ - १९४ -

नांदेड जिल्ह्यातील विवोषण घटक योजना या विवोषणीची
माहिती १९९३-९४ वर्षाकरिता.

१	२	३	४	५
सुध्द विकास शीर्षा	उपलब्धा झालेली आर्थिक तरतूद (समसे लाखात)	झालेला खर्च प्रसये लाखात		खर्चाची टक्केवारी
१. कृषि व संलग्न सेवा	२३००	१९०४७		८५%
२. ग्रामीण विकासाकरिता विवोषण कार्यक्रम	२२१०५	२४२०६३		१०९%
पाटबंधारे व धूर नियंत्रण	१६८०२९	१६८०२९		१००%
विधुत विकास	१७०२०	१७०२०		१००%
उद्योग	४०५८	२०३२		५१%
वाहतूक व दळणवळण	९५०१३	८६०१०		९१%
सामाजिक व सांस्कृतिक सेवा	८६०३८	८५०७४		९९%
विवोषण केंद्रिय सहाय्य	९१०६८	८८०२२		९६%
एकूण :-	७०८०७४	७०९०९७		१००%

आधार :- जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, नांदेड.

मिस्त्री/-

तुलना क्रमांक - १११४

— १९५ —

नांदेड जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रमात संधी वर्ष १९९३-९४

(समये हजेरात)

अ.क्र.	विधानसभ्या मतदार संधाचे नाव	मतदार संधाला मंजूर तरतूद	जुनी (अपूर्णा) कासे	मंजूर कामांची संख्या संधी वर्षातील नवीन कामे	एकूण	मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संधी वर्षात झालेला एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	नांदेड	३४,००	१७	४६	६३	३२,८४	१९,३७
२.	मुदखेड	३४,००	४	३७	४१	५०,९७	२१,३०
३.	कंधार	३४,००	१३	४५	५८	३४,२२	२२,४६
४.	मुळोड	३४,००	५	३८	४३	४१,४७	२६,८२
५.	बिलोली	३४,००	९	४८	५७	३५,२६	३६,५३
६.	भोकर	३४,००	११	३२	४३	४०,२७	३०,५४
७.	किंवट	३४,००	५	२२	२७	३३,४०	२७,४१
८.	हदगाव	३४,००	६	३७	४३	३५,१४	२२,९८
एकूण		२,७२,००	७०	३०५	३७५	३,०३,५७	१,९७,४१

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक शेतीमालाच्या सरासरी किंमती १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

(प्रती क्विंटल मूल्य स्मर्यामध्ये)

अ. क्र.	मालाचे प्रकार नांव	जुलै १९९३	ऑगस्ट १९९३	सप्टेंबर १९९३	ऑक्टो- १९९३	नोव्हेंबर १९९३	डिसेंबर १९९३	जानेवारी १९९४	फेब्रुवारी १९९४	मार्च १९९४	एप्रिल १९९४	मे १९९४	जून १९९४	वर्षाची सरासरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	गहू	४६१	४४२	४३४	४८०	४८४	४८४	५०९	५०४	४६३	४८१	४७४	४५४	४७२
	२१८९	४२९	४४०	४४४	४५७	५०१	५०८	५३५	४७४	४४८	४७३	४७९	४८८	४७३
१	ज्वारी	३६३	३४३	३०७	३१५	३३१	३६७	४२०	३६६	३९१	४३०	४२६	३९२	३७१
	पांढरी	१४३	१३१	१२४	१३२	१६१	१८२	१७८	१७३	१८८	२२३	२२७	२३५	१७५
	संकरित	१५१	१३६	१२९	१६२	१४६	१८५	१९७	१९३	१८९	२३५	२३२	२१४	१८१
	पिवळी	१५८	१३०	१५०	१३५	१७६	२१७	२९२	२५०	२९३	३०३	२७०	३९०	२२३
३	बाजरी	२६१	३११	५००	२७०	२७३	३४७	३२८	३६८	३६८	६२५	३७१	३२६	३६२
	स्थानिक	८६५	८९३	८७५	९१४	९१५	९५०	९६३	९३२	९१७	९४६	९१७	९७४	९२२
४	मका	६०४	६१६	५७२	६०३	६३८	६९१	७१२	७४६	९५०	९९२	९२५	९२७	७४८
५	हरभरा	१३६	१०२४	१११७	११७५	१३१४	१३७९	१२१८	१०२७	९३२	१०१४	९९७	९९७	१०९४
६	मूग	२९५	८२७	८०५	९०६	९६७	१०१४	९७१	९३९	१०२१	१०७२	१००८	९७०	९५८
७	गुळ	८७०	९३०	७७६	९६५	७९७	८११	८०८	८२६	८४४	७९९	८७५	८९२	८४८
१०	सुरीमुग	१००९	१११९	१२१४	१००३	९६१	९५४	९८२	९७४	१०७९	१०३१	१०६९	११६९	१०४१
११	सुरीमूग	१००२	११६७	१०७३	९४६	९६८	१००८	९४९	९८२	१००३	१०७०	११०१	१११२	१०३२
१२	करडई	८०५	८५०	८८४	—	७६२	७५०	—	७५१	७७८	८२९	८३९	८५१	८१०
१३	जवस	—	—	—	—	—	—	—	—	—	११२५	—	—	११२५
१४	तोंड	११५५	१२०१	१५०१	१३३२	१२६३	१३५५	१२५५	१४०९	१३९५	१३६४	१२७६	१३०८	१३१८

आधार : नांदेड जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

नांदेड जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्त्वाच्या सरासरी किरकोळ किंमती १९९३ या वर्षांकरिता

(मूल्य ०.०० रम्यांत)

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता प्रकार	परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती												वर्षाची सरासरी
				जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१.	तांदूळ	बोपीटी	क्विलो	८.४०	८.२५	९.७५	१०.००	१०.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	१०.२०
२.	तांदूळ	हलका	"	६.००	६.२५	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.६०
३.	तांदूळ	मध्यम	"	७.००	७.२५	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०
४.	गहू	(उत्तम) शरबती	"	५.५८	५.५५	५.१०	५.६४	५.००	५.००	५.३५	५.२३	५.२०	५.२०	५.२०	५.२०	५.३०
५.	गहू	(हलका) लाल	"	५.४०	५.२०	५.२०	५.४४	५.५०	५.५०	५.२०	५.००	५.००	५.००	५.५५	५.५५	५.२२
६.	ज्वारी	(पांढरी)	"	५.५४	५.३०	५.०५	५.६०	५.७०	५.८०	५.८५	५.२०	५.६०	५.४०	५.५८	५.७४	५.८४
७.	ज्वारी	(सिकरीत)	"	२.७२	२.६२	२.६०	२.२०	२.३७	२.२५	२.२८	२.३०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२१	२.३५
८.	बाजरी	(स्थानिक)	"	४.२०	३.५०	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.१४
डाळी																
९.	हरभरा	अडखा	"	९.४०	९.५०	९.७५	९.६०	९.५०	१३.००	१०.८०	११.५०	१३.००	१३.६०	१४.००	१५.२०	११.३२
१०.	हरभरा	डाळ	"	१२.४०	१२.१२	११.२५	११.८०	११.००	१२.७५	१३.३०	१४.५०	१५.६३	१७.३०	१८.००	१९.२०	१४.१०
११.	तूरडाळ	(स्थानिक)	"	१५.४०	१५.७५	१६.००	१६.४०	१७.००	१७.५०	१७.४०	१७.००	१७.००	१८.२०	१८.००	१७.६०	१७.०२
१२.	उडीदाळ	"	"	११.२०	१०.९०	१०.२०	११.००	११.००	११.५०	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.५०	१२.००	११.५०
१३.	मूगडाळ	"	"	१४.४०	१४.५०	१४.२०	१५.४०	१६.००	१६.००	१६.४०	१६.५०	१६.२५	१६.५०	१६.७५	१५.४०	१५.२५
१४.	मसूरडाळ	"	"	१०.२०	९.९०	९.९०	१०.००	१०.००	१०.००	१०.५०	११.००	११.२३	११.००	११.५०	११.७०	१०.५८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>साखर व शुद्ध</u>																
१५	साखर डी-ग्रेड	क्विलो	२*४४	२*८३	१०*५०	१०*८८	११*६५	१०*८२	१०*९०	११*२५	१०*८३	११*१०	११*८०	१२*७०	१०*९७	
१६	शुद्ध (स्थानिक)	---	७*१०	७*५०	८*३८	८*५०	८*७५	१०*६२	११*५०	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१०*८०	१०*०१
<u>तेल व खानिषे</u>																
१७	सुईसुगाचे तेल (सुटे)	---	३२*००	२८*९०	२९*००	२८*००	२७*५०	३०*००	३२*१०	३५*७५	३९*२५	३६*६०	३७*५०	३४*८०	३२*६२	
<u>स्थानिक</u>																
१८	पामतेल स्व.धा.दु.	---	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१९	कनस्पती तूप डाजडा	---	३६*४०	३५*००	३४*००	३५*६०	३६*००	३५*००	३५*८०	३८*७५	४०*२५	४०*००	४०*००	३९*२०	३७*१७	
२०	दूध शुद्ध लोकर	लिटर	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००
<u>मांस, मासे, अंडे</u>																
२२	मांस बोकडाचे	क्विलो	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*००	४८*६७
२२	मासे ताजे (स्थानिक)	---	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००	२०*००
२३	अंडी सुधारित	डझान	१३*५०	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१२*००	१३*८०	१४*००	१४*००	१२*६१
२४	मोठ (पांढरे) स्था.	क्विलो	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२५	१*२०	१*००	१*००	१*२१
२५	हळद पोलोधा	---	२८*८०	२८*००	२५*००	२०*६०	२०*००	२०*००	२१*८०	२५*००	२५*७५	२६*००	२४*००	२३*००	२३*९९	
<u>कांडो (स्थानिक)</u>																
२६	मिरची सुकी	---	३३*००	२७*७५	२३*७५	१९*६०	१७*००	१८*५०	२२*००	२२*००	१९*००	१६*४०	१६*००	१६*००	२०*९२	
<u>भाजीपाला व फळे</u>																
२७	बटाटे	स्थानिक	---	४*००	३*५०	३*७५	३*४०	४*७५	४*५०	५*००	५*००	४*२५	४*००	४*५०	५*४०	४*३४
२८	कांदे	---	३*००	३*००	३*६०	२*५०	२*००	२*५०	३*००	३*००	३*००	५*२०	६*५०	७*६०	३*७४	
२९	केळी	---	४*००	४*००	४*००	४*००	४*००	४*००	४*००	४*००	४*५०	४*२५	३*२०	३*००	३*००	३*९१
<u>उरे</u>																
३०	पटा तीटाती	क्विलो	६४*००	६५*००	६८*००	६९*२०	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७२*००	७०*१८
३१	कांसे भातकर	क्विलो	४*६०	४*६०	५*००	५*१०	५*१०	५*१०	५*२४	५*५०	५*५०	५*५०	५*२०	५*८०	५*२४	

(एके पालू.....)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>जळणा - वीज व</u>																
<u>दिवाबत्ती</u>																
३२	रॉकेल	लिटर	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०	२*८०
३३	कोळसा (स्थानिक)	४०	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-	१६०/-
३४	काडोपेटो	किमी														
	चावी छाप	१ नं.	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०	०*३०
३५	जळण लाकूड	४० किमी	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*००	२८*१७
<u>धावडा</u>																
<u>कपडे</u>																
३६	साडी	जंतपुर	१ नं.	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६४*००	६६*५७
३७	सद-याचे कापड	सुतो मोटर		३०*००	३०*००	३०*००	३१*१०	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००	३६*००
३८	टेरीकोट शर्ट	(२१ १ नं.)		९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९०*००	९६*२५
<u>वर्णाच्या तस्माताजी</u>																
३९	पोलक्याचे कापड	मोटर		४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००	४५*००
<u>१ x २</u>																
४०	पीटारा सुतो शर्ट	सुतो		५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	५७*००	६१*०६
<u>(२१ वर्णाच्या तस्माताजी)</u>																
<u>भांडो</u>																
४१	पितळ	किमी		१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-	१३०/-
४२	स्टोला	"		१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-	१२०/-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>वापरातील संकीर्ण वस्तू</u>																
४३	धुण्याचा साबण	२ नक्ष	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*००	१०*६०	१०*६०	१०*१६
	(२५० ग्रॅमचे) ५०१ बार्															
४३	जंगाचा साबण	१ मग	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५८
	लवस															
४५	पान आकडा मध्यम	१०० नग	५*६०	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००	५*००
४६	सुपारी भारडो	किलो	११६/-	११५/-	११५/-	११५/-	११५/-	११५/-	१०७*५०	१०७/-	११०/-	१०३*५५	११५/-	११५/-	११०/-	११०*६०
४७	तंबाखू स्थानिक	"	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००	३०*००
४८	सिंगारेट ट्रिस्टॉल	१० नग	६*००	६*००	६*००	६*००	६*००	६*००	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५०	५*५५
४२	विडो	७ नंबर	२*००	२*००	२*००	२*००	२*०३	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५	२*२५
५०	व्हातेल टोमको	१ नग	१२*५०	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५	१३*२५
५१	ट्यूबेस्ट कोलगेट	१ ट्यूब	१३*७०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०	१३*८०
	१०० ग्रॅम															

टीप :- वरील वस्तूंच्या किंमती जिल्ह्याच्या ठिकाणाच्या ठराविक दुकानातूनच गोळा केलेल्या आहेत, व प्रत्येक वस्तूंच्या फिरकी किंमतीची तरासरी पूर्णतः प्रातिनिधीत्व दर्शविणारा नसली, तरीही माहित त्या वस्तूंच्या किंमतीतील बदलाचा कल दर्शविण्यासाठी उपयुक्त ठरू शकते.

आधार :- जिल्हा सीओके अधिकारी, नांदेड.

निष्ठा/-

नांदेड केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक मूल्य निर्देशांक

पायान्मूल वर्ण - १९८२

अ. क्र.	महिना व वर्ष	गट निर्देशांक						
		अन्न	पान, सुपारी, तंबाखू इत्यादी	इंधन व दिवाबत्ती	घरे	कामड, बिछाना व पादत्राणे	संकीर्ण	संसाधारण निर्देशांक
१	३	३	४	५	६	७	८	९
१	एप्रिल, १९९३	२४१	३३७	२७८	१८५	२२२	२८७	२४८
२	मे, १९९३	२४७	३३७	२७८	१८५	२३८	२८७	२५२
३	जून, १९९३	२४९	३५७	२७८	१८५	२३९	२८७	२५४
४	जुलै, १९९३	२५३	३५९	२७८	१८८	२३९	३०३	२५९
५	ऑगस्ट १९९३	२५९	३९०	२७८	१८८	२३९	३०३	२६३
६	सप्टेंबर १९९३	२६३	३९०	२७८	१८८	२३९	३०३	२६६
७	ऑक्टोबर, ९३	२६४	३९०	२७८	१८८	२३९	३०८	२६७
८	नोव्हेंबर, ९३	२६८	३९०	२७८	१८८	२३९	३०८	२६९
९	डिसेंबर, १९९३	२७२	३९१	२८०	१८८	२३९	३१८	२७४
१०	जानेवारी, ९४	२७०	३९१	२८०	२००	२१७	३१८	२७२
११	फेब्रुवारी, ९४	२७२	३९१	२८०	२००	२१७	३१८	२७३
१२	मार्च, १९९४	२६५	३९१	२८०	२००	२४३	३१९	२७१
वार्षिक सरासरी		२६०	३७६	२७९	१९०	२२९	३०५	२६४

आधार :- कामगार असुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या १९९३-९४ या वर्षाकरीता

क्र.	बाब	संख्या
१	२	३
१	<u>पोलीस दलाची संख्या</u>	
	(अ) पोलीस उप-महानिरीक्षक (वर्ग-१)	१
	(ब) अधीक्षक	२
	(क) सहायक अधीक्षक	—
	(ड) उप-अधीक्षक	७
	(इ) निरीक्षक	२२
	(फ) उप-निरीक्षक	१३२
	(ग) सहायक पोलीस उपनिरीक्षक	८५
	(ह) हवालदार	५१६
	(ई) शिपाई	१९५३
२	पोलीस दलाची संख्या	२७३८
	पोलीस ठाणी	३४
	आउट पोस्ट	२१
	सब पोस्ट	११
३	लोक-अप्स	३२
४	पोलीस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट आदींची सोय असलेली गावे व शहरे	६५
	पोलीस दलाचा एकूण खर्च (सम्ये लाखात)	१२,४८.३२

आधार :- (१) जिल्हा पोलीस अधीक्षक, नांदेड;

(२) पोलीस उप-महानिरीक्षक, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील गुन्ध्यासंबंधीची माहिती सन १९९४ या वर्षाकरीता

अ. क्र.	गुन्ध्याचे प्रकार	प्रकार- गणांची संख्या	चौखोबी चाळू आलेली प्रकरणे	भागील वर्षाचे कोर्टात चाळू आलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौखोबी करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली त्रिाक्षा दिलेली व जरमीन दिल्या- सह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असेलेली प्रकरणे	वर्षाच्या न्यायालयात प्रलींबत प्रकरणे	शेवटी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१	दखलपात्र गुन्ध्यास मदत करणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	दखलपात्र गुन्ध्याबाबत कट झारणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय याबाबतचे गुन्हे	२५२	२५	६४५	२०३	३२	१४१	१५	६६०	
४	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	१८२५	६६	४२९६	१८२७	४५५	१०१७	१३५	४५२६	
५	व्यक्ति आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	१५२	४९	१०९३	३९०	१७	२४६	४८	११७२	
६	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे	१०८	७	३६७	९९	२३	८४	२	३५७	
७	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	१७१५	७३	१६७७	१०००	७८	५९०	७०	१९३९	
८	व्यक्तिविषयक, झीड्यन पिनल कोर्टातील इतर गुन्हे	१५१	२	१०७६	१४९	—	६६	४४	१११५	
	एकूण (१ ते ८)	५०२३	२२४	९२५४	३६६८	६०५	२१४४	३०४	९७६९	

(सुटे चाळू.....)

तकली क्रमांक - १३२ (समाप्त)

- 208 -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
<u>९. वर नमुद न केले इतर गुन्हे :-</u>									
(अ) विशेष किंवा स्थानिक कायधाखालील दखलपात्र गुन्हे	२१८१	४६२	४९२६	२५००	३	१४५४	५९२	५३७७	
(ब) बी.एच.ओ.द्वारा १९४७ या कायधाखालील गुन्हे	—	—	३	—	—	—	—	३	
एकूण :- (१ ते ९)	७३०४	६९३	१४०८३	६१६८	६०८	३५९८	८९६	१५१४९	

आधार :- जिल्हा पोलीस अधीक्षक, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार १९९३-९४ या वर्षाकरिता

क्र.सं.	बाब	१९९३-९४		
		पुरावा	स्त्रिया	सकूण
१	२	३	४	५
१०	रेल्वे अधिनियम	१८४	—	१८४
११	मुंबई फौलोस अधिनियम	२०१६	१८	१०३४
१२	मुंबई दारुबंदी अधिनियम	६६१	५	६६६
१३	क्रिमिनल प्रोसोजर कोड अधिनियम	२५५	१२	२६७
१४	धारपत्रे व चोरी	१५१	३०	१८१
१५	छोटे दस्तऐवज व पसवणूक	१३	—	१३
१६	खून	११२	२०	१३२
१७	डाके व दरोडे	७०	७	७७
१८	हत्या व दुखापत करणे	१२	—	१२
१९	पूरा लाकून पळवणे व बलात्कार करणे	२८	३	३१
२०	लष्करी गुन्हे	—	—	—
२१	इतर गुन्हे	३१७	४१	३५८
एकूण		२८१९	१३६	२९५५

साधारण - अधीक्षक, नांदेड जिल्हा कारागृह, नांदेड.

शी/-

नांदेड जिल्ह्यातील तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे
व्योगटांनुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण

वर्ष	वर्ग	वर्ष	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१९३३	बसव	१९३३			
१९३६		१९३६			
१९३९		१९३९			
१९४१	वर्जाखालील	१९४१			
१०१	अशिक्षित		१५	—	१५
१०२	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		१०	—	१०
१०३	वाचता व लिहिता येणारे		४०	—	४०
१९४८ ते २१ वर्ष		१९४८ - २१			
२०१	अशिक्षित		७५	—	७५
२०२	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		१५०	—	१५०
२०३	वाचता व लिहिता येणारे		१६०	—	१६०
१९२२ ते ३० वर्ष		१९२२ - ३०			
२१०१	अशिक्षित		१३५	२५	१६०
२१०२	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		३५०	—	३५०
२१०३	वाचता व लिहिता येणारे		२३०	—	२३०
१९३६ ते ४० वर्ष		१९३६ - ४०			
२१०४	अशिक्षित		१५५	६०	२१५
२१०५	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		४३५	—	४३५
२१०६	वाचता व लिहिता येणारे		४०५	—	४०५
१९४१ ते ६० वर्ष		१९४१ - ६०			
२१०७	अशिक्षित		२३०	३०	२६०
२१०८	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		११९	—	११९
२१०९	लिहिता व वाचता येणारे		१९०	—	१९०
१९४१ वर्जावरील		१९४१			
२११०	अशिक्षित		७५	६	८१
२१११	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		१५	—	१५
२११२	वाचता व लिहिता येणारे		१०	—	१०
एकूण					
७०१	अशिक्षित		६२५	१२१	७४६
७०२	अशिक्षित परंतु वाचता येणारे		१०५९	१३	१०७२
७०३	वाचता व लिहिता येणारे		१०६५	२	१०६७

आधार :- अधीक्षक, नांदेड जिल्हा कारागृह, नांदेड

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील दिवाणी व फौजदारी न्यायालयातील निकालात काढलेली वर्षे १९९३ या वर्षाकरिता

वर्ष	दिवाणी				फौजदारी			
	मूळ	संकीर्ण	अपील	संकीर्ण	मूळ	संकीर्ण	अपील	संकीर्ण
	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
	१	२	३	४	५	६	७	८
१९९३	३६००	१३४७	६३६	३३०	२०११५	१०२१	५५	५२२

टीप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिला आहे, अशा प्रकरणांचा समावेश नाही.

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीशा, नांदेड.

मिस्त्री/-

तक्ता क्रमांक - १४-२

नांदेड जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँका व त्यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जविषयक ३१ मार्च, १९९४ रोजीची माहिती.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शाहरे	बँकेतील कर्मचाऱ्यांची संख्या	वर्गीकृत बँका (संख्या)	बँकांची कार्यालये (संख्या)	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (लाखा रुपये)	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा (लाखा रुपये)	सहकारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा बेरीज	२९३	२४६३	६७	१२८	१९४.९९	१२४.५७	१७८
	तालुका							
१.	नांदेड	७४	११८९	२४	३९	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	४९
२.	हदगाव	२७	१३८	६	१०			१८
३.	क्लिवंट	२७	१८६	५	१४			१४
४.	भागेकर	२१	१२५	७	९			१३
५.	बिलोली	५३	३०५	७	२१			३३
६.	देगलूर	२२	१३५	६	१०			१३
७.	सुखोड	२४	११०	४	९			१६
८.	कंधार	४५	२७५	८	१६			३०

आधार :- मार्गदर्शी बँक अधिकारी, नांदेड

विस्ती/-

तकता क्रमांक - १४०३

— २०९ —

नांदेड जिल्ह्यातील ३१ मार्च, १९९४
रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवली
संस्था.

अ.	रोजीची स्थिती	भागाद्वारे मर्यादित केल्या संस्था सर्व जिनक	द्वारे मर्यादित केलेल्या संस्था सर्व जिनक	द्वारे मर्यादित केलेल्या संस्था सर्व जिनक	द्वारे मर्यादित केलेल्या संस्था सर्व जिनक	द्वारे मर्यादित केलेल्या संस्था सर्व जिनक	द्वारे मर्यादित केलेल्या संस्था सर्व जिनक
	२	३	४	५	६	७	८
	१ मार्च, १९९४	९	९३	१	—	—	१०२

टिप :- कंपनी व्यवहार जाते, उद्योग मंत्रालय, भांगरत सरकार, नवी दिल्ली.

नांदेड जिल्ह्यातील उतरविलेल्या विमापत्रांची
संख्या व विम्याची रक्कम १९९३-९४ वर्षांकरिता

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष
			१९९३-९४
१	२	३	४
१.	शाखा	संख्या	४
२.	उतरविलेली विमापत्रे	संख्या	२१,५०६
३.	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	३,५९४
४.	विम्याची रक्कम	(हजार रम्यात)	७३,७४,८७

आधार :- व्यवस्थापक, भारतीय जीवन विमा निगम, शाखा - नांदेड;
तारासिंग मार्केट, नांदेड, भोकर आणि देगलूर.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील चित्रपटगृहविषयी आकडेवारी १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	चिठ्ठीओ केंद्रांची संख्या	बायम स्वस्माची चित्रपट गृहे संख्या	प्रत्येक छेळासाठी असलेली आसन क्षमता	फिरती चित्रपट गृहे संख्या	प्रत्येक छेळासाठी असलेली आसन क्षमता	पूल केलेला करमणूक कर दरमये लाखात
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा बेरीज	१८८८	२१	१३,९३८	१७	१९५०	६९.०३
	तालुका						
१	नांदेड	१५	८	६,३७७	२	३००	५२.३३
२	हदगाव	९	१	६९३	६	६००	१.७६
३	फिनवट	६	२	१,२९१	७	७००	१.७१
४	भोकर	४	२	६०९	१	१५०	१.५३
५	बिलोली	२०	४	२,४६२	—	—	३.४९
६	देगलूर	११	२	१,४५८	—	—	६.०९
७	सुखेड	८	१	७०७	—	—	०.७४
८	कंधार	१०	१	३३४	—	—	०.७५
९	लोहा	५	—	—	१	१५०	०.३५

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन १९९२-९३ व १९९३-९४ या वर्षांकरिता

(रुमये लाखात)

अ.क्र.	योजना	१९९२-९३ अखेरीस		१९९२-९३ मधील गुंतवणूक		१९९३-९४ मधील गुंतवणूक		
		एकूण खातेदारांची संख्या	ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त		
१	२	३	४	५	६	७		
१.	टपाल कार्यालय (बचत खाते)	१,०४३	५३६.७३	(+)	१११.९२	४०७.२७	(-)	३८.५८
२.	सीचित मुदत ठेवी	—	५.९६	(-)	५.९५	४.४६	(-)	८.३८
३.	पुनरावर्ती ठेवी	४५,५५४	८२६.४९	(+)	२१८.४२	९६५.१२	(+)	२६६.६४
४.	समयबद्ध ठेव (१, २, ३ व ५ वर्षीय)	४८२	७६.४०	(+)	२३.०३	७९.६५	(-)	४८.५७
५.	सांख्यिक वार्षिक निर्वहण निधी (टपाल खाते + स्टेट बँक)	१७७	७१.३४	(+)	७१.३०	८७.६५	(+)	७६.७५
६.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र (२ ते ७ वी मालिका)	—	—	(-)	१३२.८७	—	(-)	१५०.५०
७.	ईंदिरा विकास पत्रे	—	१७२.८०	(+)	१०५.२७	२३३.६४	(+)	३३.७९
८.	विकास विकास पत्रे	—	३७७.५१	(+)	३६४.९८	६८०.५१	(+)	६४८.४२
९.	मासिक प्राप्ती योजना	३८९	६०.९५	(+)	५४.५१	११९.३०	(+)	११२.४२
१०.	राष्ट्रीय बचत योजना १९८७-९२	४१	१३.१२	(+)	१३.३९	३.०१	(-)	६५.६१
११.	सामाजिक सुरक्षा प्रमाणपत्रे	—	—	—	—	—	—	—
१२.	इतर सर्व योजना	—	—	—	—	—	—	—
१३.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (आठवी मालिका)	—	२३५.०५	(+)	२३१.६२	२४६.११	(+)	२४५.६१
ए. कू. ण :-		४७,६८६	२३७६.३५	(+)	१०५५.६३	२८२६.७२	(+)	१०७१.९९

टिप :- नांदेड जिल्ह्याची १९९३-९४ या वर्षाची नक्त अल्पबचत गुंतवणूकीचे उद्दिष्ट ७५०.०० लक्षा.

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकानिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

(रुमये हजारत)

अ. क्र.	तालुका	चालू वर्षाची जमीन महसुलाची रकम मागणी (पूर्वीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून)	स्कीजत जमीन मसुलाची धाकबाकी (अधिकृत व अनधिकृत)	स्कीजत महसुलाची रकूण मागणी (३ + ४)	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्षा वसुली	छाते-दारांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा बेरीज	९,३६	२३,३४	३२,७२	—	—	३२,७२	१६,६६	४,०३,५३३
	<u>तालुका</u>								
१.	नांदेड	१,६०	८	१,६८	—	—	१,६८	२,४४	३७,९०६
२.	हदगांव	१,२७	१,१४	२,४१	—	—	२,४१	२,०३	५४,१०४
३.	किनवट	५१	२१	७२	—	—	७२	७२	४९,३५९
४.	भोकर	७६	१,२१	१,९७	—	—	१,९७	१,७२	३३,६६७
५.	बिलोली	२,५६	७,४१	९,९९	—	—	९,९९	४,६६	७२,६५४
६.	देगलूर	६२	२,९५	३,५७	—	—	३,५७	१,६४	३४,४६३
७.	सुर्गेड	५९	४,०९	४,६८	—	—	४,६८	२,०५	४५,१२१
८.	कंधार	५०	१,६९	२,१९	—	—	२,१९	१,३३	—
९.	लोहा	७५	४,५६	५,३१	—	—	५,३१	१,४९	७६,०५९

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड.

सहायक

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके ३१ मार्च, १९९४ अखेर.

अ. जिल्हा/सुदुणा- क्र. तालुका	संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके					साप्ताहिके					
		मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरोज</u>	१७७	५५	२	—	८	६५	१३८	६	—	—	२६	१७०
<u>तालुका</u>												
१. नांदेड	१२४	५३	२	—	८	६३	११६	६	—	—	२५	१४७
२. हदगीव	६	१	—	—	—	१	२	—	—	—	—	२
३. किचंद	११	१	—	—	—	१	४	—	—	—	—	४
४. भोकर	५	—	—	—	—	—	२	—	—	—	—	२
५. बिलोली	११	—	—	—	—	—	२	—	—	—	—	२
६. देगलूर	७	—	—	—	—	—	४	—	—	—	१	५
७. मुळोड	५	—	—	—	—	—	२	—	—	—	—	२
८. लधार	८	—	—	—	—	—	५	—	—	—	—	५
९. लोहा												

(पुढे चालू.....)

अ. जिल्हा/ क. तालुका	भाषात्मिक व प्रकाशित केली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके					मासिके				
	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१ २	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा क्षेत्रीय	४	—	—	—	४	८	—	—	१	१
तालुका										
१. नांदेड	४	—	—	—	४	१	—	—	१	१
२. हदगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३. कानवट	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४. भोकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५. बिलोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६. देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७. मुळाड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
९. लोहा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टिप :- नवनिर्मित लोहा तालुक्याची आकडेवारी येथील अष्टां उपलब्ध नसल्याने सदरील माहितीचा समावेश कंधार तालुक्यात आहे.
 आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड.

तबता क्रमांक - १५०५

— २७५ —

नांदेड जिल्ह्यातील स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखार १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

(आकडे "००" ट्यामध्ये)

जिल्हा मुख्यालय	तांदूळ		जिल्हा मुख्यालय	गहू		जिल्हा मुख्यालय	साखार		नियमित/रास्त धान्य वाटप दुकाने (संख्या)
	जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	सकूण (१+२)		जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	सकूण (४+५)		जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	सकूण (७+८)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

८

५,०

५,८

६

६,०

६,६

३,०

५,०

०,०

१४३३

पठा अधिकारी, नांदेड

पिस्ती/-

जिल्हा पुरवठा १५१६

— २१७ —

नांदेड जिल्ह्यातील मागणी व कुल केलेले धान्य १९९३-९४ वर्णांकितता.

(आकडे "००" टनामध्ये)

मागणी (सर्व धान्याची एकूण मागणी)	लेव्ही						मागणीशी कुलोची टक्केवारी
	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८

नि रं क

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, नांदेड.

मिस्त्री/-

नांदेड जिल्ह्यातील १९२१ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणूक या संघाचे आकडेवारी

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			एकूण मतदारांच्या संख्येपैकी झालेल्या मतदानाची टक्केवारी
			पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७
(१)	<u>लोकसभा - नोव्हेंबर, १९९२</u>					
	३० - नांदेड	१०,८२,३१६	३,००,१६८	१,९९,९५४	५,००,१२२	४६.२०
	एकूण	१०,८२,३१६	३,००,१६८	१,९९,९५४	५,००,१२२	४६.२०
(२)	<u>विधानसभा - फेब्रुवारी, १९९०</u>					
(१)	१६८ - किनवट	१,३७,४२१	४८,७८४	४२,००२	९०,७८६	६६.०६
(२)	१६९ - हदगाव	१,५२,८८१	५५,४८७	४८,७६५	१,०४,२५२	६८.१९
(३)	१७० - नांदेड	२,२७,८०६	७७,५९५	६२,६२८	१,४०,२२३	६१.५५
(४)	१७१ - मुदखेड	१,६१,३३२	६०,०९९	४९,४४७	१,०९,५४६	६७.९०
(५)	१७२ - भोकर	१,४८,५३६	५२,२७२	४५,८५९	९८,१३१	६६.०६
(६)	१७३ - बिलोली	१,९४,२१६	६९,२३६	५९,०८४	१,२८,३२०	६६.०७
(७)	१७४ - मुखेड	१,७४,४७९	५४,७५८	४२,३२९	९७,०८७	५५.६४
(८)	१७५ - कंधार	१,७३,२६१	५८,५८०	४८,७२६	१,०७,३०६	६१.९३
	एकूण विधानसभा	१३,६९,९३२	४,७६,८१४	३,९८,८४०	८,७५,६५४	६३.९१

(पुढे चालू.....)

अ. मतदार संघाचे नांव		पक्षावार मते मिळालेल्यांची संख्या				
क्र.		राष्ट्रीय काँग्रेस (एन)	जनता दल	भारतीय जनता पक्ष	दूरदर्शी पार्टी	शिवासेना
१	२	१५	१६	१७	१८	१९
(१)	लोक्सभा - नोव्हेंबर, १९९१	—	८१,०५२	—	—	१,१८,६५९
	३० - नांदेड - एकूण	—	८१,०५२	—	—	१,१८,६५९
(२)	विधानसभा - पंचवारो, १९९०					
	(१) १६८ - किंवट	८४२	—	—	—	१०,२०२
	(२) १६९ - हदगाव	१,१०२	८,९०८	२५,४४९	—	—
	(३) १७० - नांदेड	४८०	११,८९४	—	२७३	४८,६४५
	(४) १७१ - सुदखेड	—	२०,०६१	२३,७५७	७७१	—
	(५) १७२ - भोकर	—	६,११९	—	७४	२०,०५१
	(६) १७३ - बिलोली	—	३५,६१२	—	२२४	८,१२७
	(७) १७४ - सुखेड	—	२,५१४	—	—	२१,०५९
	(८) १७५ - कंधार	—	—	—	१७२	२१,८१५
	एकूण विधानसभा	२,४२४	८५,१०८	४९,२०६	१,५१४	१,३०,१९९

आधार :- जिल्हाधिकारी, (निवडणूक शाखा), नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील अधिकाारी, प्रवासी यांचेसाठी
असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी ३१-३-१९९४
या दिवशीची.

अ.क्र.	तालुका	बंगल्याचे नांव व पत्ता
१	२	३
१	नांदेड	१) सार्वजनिक बांधकाम विश्राम भावन, स्नेहनगर, नांदेड. २) पाटबंधारे डाक बंगला, नांदेड. ३) शासकीय विश्रामगृह, वसरणो. ४) शासकीय वन विश्रामगृह, वजिराबाद, नांदेड. ५) सार्वजनिक बांधकाम विश्रामगृह, स्नेहनगर, नांदेड. ६) सार्वजनिक बांधकाम विश्रामगृह, मुदखोड (जं.), ता.नांदेड. ७) विभागीय कार्यालय, विश्रामगृह, रा.प., नांदेड. ८) मध्यवर्ती बस स्थानक विश्रामगृह, रा.प., नांदेड.
२	हदगांव	१) शासकीय विश्रामगृह, हदगांव. (९) पाटबंधारे विश्रामगृह, अतर्जन. २) शासकीय विश्रामगृह, ता.प्रसा. ३) शासकीय विश्रामगृह, सिबदरा. ४) शासकीय विश्रामगृह, हिषायतनगर. ५) शासकीय विश्रामगृह, अबाळा. ६) हदगांव प्रकल्प विश्राम गृह, हदगांव. ७) जिल्हा परिषद लघु पाटबंधारे विश्राम गृह, हदगांव.
३	किनवट	१) शासकीय विश्रामगृह, माहूर. २) शासकीय विश्रामगृह, मांडवी. ३) जिल्हा परिषद विश्राम गृह, किनवट. ४) मध्यम प्रकल्प विभाग निरीक्षण डाक बंगला, गोकुंदा. ५) वन विश्राम गृह, किनवट. ६) वन विश्राम गृह, राजगड. ७) वन विश्राम गृह, माहूर. ८) वन विश्राम गृह, सावरी. ९) वन विश्राम गृह, जलधारा. १०) शासकीय विश्राम गृह, किनवट. ११) मध्यवर्ती बस स्थानक, रा.प., किनवट. १२) मध्यवर्ती बस स्थानक, रा.प., माहूर.
४	भोकर	१) शासकीय विश्राम गृह, भोकर. २) शासकीय विश्राम गृह, उमरी. ३) शासकीय विश्राम गृह, किनी. ४) पाटबंधारे व्यवस्थापन विभाग विश्राम गृह, उमरी.

अर	२	३
५०	बिलोली	१) शासकीय विश्राम गृह, बिलोली २) शासकीय विश्राम गृह, धर्माबाद ३) शासकीय विश्राम गृह, कुंझवाडी ४) शासकीय विश्राम गृह, नरसी ५) शासकीय विश्राम गृह, नायगाव ६) जिल्हा परिषाद विश्राम गृह, बिलोली ७) पाटबंधारे डाक बंगला, नायगाव ८) पाटबंधारे विश्राम गृह, नायगाव ९) जि.प.स्टोअर घोड विश्राम गृह, धर्माबाद १०) नगर पालिका विश्राम गृह, धर्माबाद ११) मध्यम प्रकल्प विश्राम गृह, निरीक्षण डाक बंगला, कढाळा
६०	देगलूर	१) जिल्हा परिषाद विश्राम गृह, नरंगल २) शासकीय विश्राम गृह, देगलूर ३) पाटबंधारे विश्राम गृह, करडखोड
५०	मुखोड	१) शासकीय विश्राम गृह, मुखोड २) पाटबंधारे विश्राम गृह, कुंझवाडी ३) शासकीय विश्राम गृह, मुकरमाबाद ४) जिल्हा परिषाद विश्राम गृह, मुकरमाबाद
६०	कंधार	१) शासकीय विश्राम गृह, कंधार २) शासकीय विश्राम गृह, सोनखोड ३) शासकीय विश्राम गृह, माळेगाव ४) शासकीय विश्राम गृह, लोहा ५) पाटबंधारे विश्राम गृह, बारळ ६) महालिंगी प्रकल्प विश्राम गृह, कॅम्प बोळका ७) महालिंगी प्रकल्प विश्राम गृह, कॅम्प कंधार ८) नगर पालिका विश्राम गृह, लोहा ९) मध्यम प्रकल्प विश्राम गृह निरीक्षण डाक बंगला, जानापुरी

टिप :- १) नांदेड जिल्ह्यातील एकही एम.टी.डी.सी.चा डाक बंगला/निरीक्षण डाक बंगला/विश्रामगृह नाही; (२) नगर परिषाद, धर्माबाद व लोहा येथे विश्राम गृह अस्तित्वात नाहीत इतर नगर परिषादांचे विश्राम गृह आहेत.

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नांदेड
२) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, भोकर
३) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे मंडळ, नांदेड
४) कार्यकारी अभियंता, मध्यम प्रकल्प विभाग, नांदेड
५) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषाद, नांदेड
६) उप वन संरक्षक, नांदेड
७) विभाग नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नांदेड
८) मुख्याधिकारी, नगर परिषाद, धर्माबाद आणि लोहा

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक निर्देशांकांचे वक्तव्य

अ.क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			१९६०-६१	१९६०-६१	१९६०-६१	१९६०-६१	१९६१-६२	१९६२-६३	१९६३-६४
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या		१९६१	१९७१	१९८१	१९९१			
१)	क्षेत्रफळ	चौकमी	३१०३३३.३	३०४९२.०	१०५०२.०	१०५२८	—	—	—
२)	लोकसंख्या (सकूण)	"०००" संख्या	१०,८०	१३,९८	१७,४९	२३,३०	—	—	—
३)	लोकसंख्येची भौगोलिक घनता	संख्या	१०४	१३३	१६६	२२२	—	—	—
	प्रती चौ.कि.मी. मागे								
४)	सकूण कायद्यांनुसार शेतकरी व शेतकरी दोघे मिळवून घेण्यासाठी टक्केवारी	टक्केवारी	७७.९९	७९.६०	६३.३८	७८.१३	—	—	—
२	कृषि व जलसिंचन					१९९६-९९			
१)	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हे.	७९	८८	८०	८९	उ.ना.	उ.ना.	—
२)	लागवडीलायक क्षेत्र	"—"	८,५१	८,३२	८,३६	८,४९	उ.ना.	उ.ना.	—
३)	दर शेतकरीस लागवडीलायक क्षेत्र	हेक्टर	१.९०	२.१०	१.५०	१.१७	उ.ना.	उ.ना.	—
४)	लागवडीखालील सकूण क्षेत्र	हजार हे.	७,०३	७,४५	७,७०	७,७७	उ.ना.	उ.ना.	—
५)	निव्वळ वसलेले क्षेत्र	"—"	६,९०	७,१२	७,२८	७,३८	उ.ना.	उ.ना.	—
अ)	अन्नधान्य पिकाखालील क्षेत्र	"—"	४,५१	४,५०	४,८९	४,६३	उ.ना.	उ.ना.	—
ब)	ज्वारखालील क्षेत्र	"—"	३	४	५	१४	उ.ना.	उ.ना.	—
क)	ज्वारखालील क्षेत्र	"—"	१८	२७	१५	६	उ.ना.	उ.ना.	—
ड)	कपाशाखालील क्षेत्र	"—"	१,८९	१,९६	२,८८	२,३६	उ.ना.	उ.ना.	—

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
६)	दर शोतमपुरामागे शोतक-यासह निव्वळ पेरलेले क्षेत्र (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ जनगणनेप्रमाणे)	हेक्टर	१.५३	१.८८	१.३०	१.०२	उ.ना.	उ.ना.	—	
७)	सकायक्षा अधिव्येज पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ वसलेल्या क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	२.२६	४.६०	५.०९	५.३८	उ.ना.	उ.ना.	—	
८)	सकूण ओलिताखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०	२७	४८	३,८४	उ.ना.	उ.ना.	—	
९)	सकूण ओलिताखालील क्षेत्राची सकूण लागवडीखालील क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	१.४८	३.६०	५.३८	४९.३५	उ.ना.	उ.ना.	४९.३५	
१०)	निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	८	२९	३९	१,९२	उ.ना.	उ.ना.	१,९२	
११)	कालव्याने सिंचणारे क्षेत्र	—	—	८	उ.ना.	८	उ.ना.	उ.ना.	८	
१२)	विहीरीने सिंचणारे क्षेत्र	—	—	७	१४	१२	३०	उ.ना.	उ.ना.	३०
१३)	इतर साधनांनी सिंचणारे क्षेत्र	—	—	१	४	१७	१,७२	उ.ना.	उ.ना.	१,७२
१४)	ओलिताखालील क्षेत्र									
	अ) अन्नधान्ये	—	—	४	१४	२१	१,९८	उ.ना.	उ.ना.	२,२६
	ब) ऊस	—	—	३	४	४	१२	उ.ना.	उ.ना.	९
	क) नुईसुग	—	—	—	—	५	४	उ.ना.	उ.ना.	११
	ड) फळे व शाकीयपाला	—	—	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१०	उ.ना.	उ.ना.	५
	इ) कापूस	—	—	उ.ना.	—	१	१,१४	उ.ना.	उ.ना.	१,२६

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२०	मृदु संधारणाची कामे								
	१) बांधाबांदीवस्ताखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	१.३७	—	—	—	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	२) मसगोखालील क्षेत्र	—	—	—	—	—	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	३) सुधारित बांधा घातलेली जमीन	—	—	—	—	—	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
३	कृषि विभाग अखणारे		१९६१	१९६६	१९७३	१९७८	१९८३	१९८७	
	१) नांगर (अ) लाकडी	संख्या	८३,४७५	७९,७१३	७९,३९८	८५,३७४	९०,६३६	१,०४,८२१	—
	(ब) लोखंडी	—	४,४५०	३,६२८	५,०४०	६,१२९	४,५०१	१४,५५३	—
	२) जलसिंचनाकरिता तलावर	—	६३६	१,०४७	१,५३०	१,१७४	५९१	१,८३३	—
	३) सिंचनाकरिता विद्युत पंप	—	३०	३४२	३,५४२	७,७१५	११,६६६	१६,८७०	—
	अ) शक्तीवर चालणारे	—	१०१	१५४	७२	१६३	२०७	१३८	१३८
	ब) बैलाचे मदतीने चालणारे	—	४४५	३०८	६७	९१	७०	९१	९१
	४) पशुधन		१९६१	१९६६	१९७३	१९७८	१९८३	१९८७	१९८७
	१) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	१०,००	९,९२	९,६०	११,१६	११,८८	१३,९१	१३,९१
	२) तीन वर्षांपर्यंत सका बैल- जोडी मागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	६.२८	६.१३	६.९९	६.३६	६.४६.७	६.२२	६.२२
	३) एकूण कोबड्या	संख्या हजारात	१,६०	८७	१,४५	२,४८	२,८३	३,३३	३,३३
६	जोडणीसुलभ कारखाने व कारखाने		१९६१	१९७१	१९८१	१९९०	१९९१	१९९३	१९९३
	१) कारखाने	संख्या	४२	४२	६९	१३३	२०६	२०७	११५
	२) कारखानांची दैनिक सरासरी	—	६०१५	५९१३	८१०२	९३५३			७९८४

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	३) दर ताळा लोकांख्येमागे नोंदणीकृत कारखान्यात कामगारांची संख्या (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे)	संख्या	५५७	४२३	५७९	५३५	४०९	३८५	३४३
७)	विधुत		१९५१	१९६१	१९७१	१९८३	१९९३	१९९३	१९९३
	१) विधुत निर्मिती	द्वारातः तात्काळ	१०७८२	—	—	—	—	—	—
	२) वापरलेली वीज	— " — क्लोवॅट	१०६१२	२५०४६६	३२०१२५	८२१०६७	८९७०९२	२९२५०२१	१६२६०१८
	३) विधुतीकरण झालेली भांडरे	संख्या	४	११	११	१३	१३	१३	१३
	४) विधुतीकरण झालेली गावे	—	—	४४५	१२८१	१४८१	१४८१	१५८०	१५८०
८)	तहकारी संस्था		१९८८	१९८९	१९९०	१९९१	१९९३	१९९३	१९९७
	अ) कृषि तहकारी पत्तंसंस्था	—	८९०	९५५	९५६	९७५	९७७	९८०	९८०
	ब) कृषि बिगर पत्तंसंस्था	—	११	१७२	३४३	७५७	७८६	८७६	९६८
	क) बिगर शेतती आणि बिगर पत्तंसंस्था	—	७३	३४३	७३०	१५९७	१६७६	१७२९	१७८७
२)	समाप्त								
	अ) कृषि तहकारी पत्तंसंस्था	—	४७१३७	१०१०८९	२११४०४	३३४६५९	३३९८६७	३५४३९८	४२४७९५
	ब) कृषि बिगर पत्तंसंस्था	—	४२५१	१९०८८	४७७७४	३९६१५	३६८९०	४४८६८	४८२५५
	क) बिगर शेतती आणि बिगर पत्तंसंस्था	—	८१२७	२९४७८	६४८८८	११८४८६	११९०५५	११६५५३	११५१७९
३)	खोले भांडवल								
	अ) कृषि तहकारी पत्तंसंस्था	संख्यात	९९९१	१०२५३९	३९६५४९	२९६३६८५	२५११४४०	२८१२८०५	३१७०७४९
	ब) कृषि बिगर पत्तंसंस्था	—	१५४६	४७१६९	१८०८७	५७९०	६०८२	६५१७	६४६९
	क) बिगर शेतती आणि बिगर पत्तंसंस्था	—	२०३९	१७२५८	१०७३९०	३१२८७७	३७४८५८	५७०६६७	६२९८०३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
४) विद्यार्थी									
अ) लड़कियाँ	संख्या	८२५६	११३३६३	३७४९३६	६५९७४२	२८४०९५६	१५५९४८३	२४६२२७०	
ब) लड़के	"	—	—	—	—	—	—	—	
क) विद्यार्थी	"	१२६	१४११	११६२५	—	—	—	—	
५) शिक्षण (प्राथमिक) संस्थाएँ									
अ) संस्थाएँ	संख्या	१८३	१५८६	—	८९-९०	८९-९०	९०-९१	१९९३-९३	
ब) विद्यार्थी	संख्या	६१	११७	१७०९	१८६१	१९००	२०३१	२१०६	
क) शिक्षक	संख्या	१७२३	४१५५	४९७६	६८२६	७२७०	७८१०	८३७०	
६) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक									
अ) संस्थाएँ	संख्या	५६	१५३	१५५	२८९	२६५	२८८	३१७	
ब) विद्यार्थी	संख्या	१४	४७	६४	१४०	१३१	१४०	१५८	
क) शिक्षक	संख्या	६२३	२१३४	२५७९	४१७०	३९०४	४१७०	४४९०	
७) महाविद्यालये									
अ) संस्थाएँ	संख्या	३	९	१५	२५	१५	१९	२१	
ब) विद्यार्थी	संख्या	१	६	१७	१८	२२	३७	३१	
क) शिक्षक	संख्या	५३	१८४	५०७	६७३	७१९	७४३	८६३	
८) साक्षात्कारी टुकड़ेवाली (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे)									
अ) संस्थाएँ	टुकड़ेवाली	२४*८३	३४*६४	४२*३९	६४*३७	—	—	—	
ब) विद्यार्थी	"	५*१६	१०*३६	१५*६४	३०*९५	—	—	—	
क) स्तूपा	"	१५*१४	२२*७८	२९*००	—	—	—	—	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१०	वैयक्तिक व आरोग्य सेवा				१९८९	१९९०	१९९१	१९९२	१९९३
१	१) दवाखाने	संख्या	१३	२८	५९	६०	६०	६०	६०
२	२) रुग्णालये	"	२	२	२	१३	१३	१३	१३
३	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"	६	५१	१३	५८	५८	५८	५८
४	४) डाटा	"	१८४	३६२	७४१	१३०६	१३१९	१४२४	१५७२
५	५) एक लाख लोकांज्येमागे डाटाची संख्या - (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे)	"	१७	२६	५३	७५	७५	६१	६७
६	६) उपचार केली रुग्णा								
अ)	अ) आंतर रुग्ण	हजारत	६८९	६८८	७८९	१६७६	१६१८	१९७९	१७८०
ब)	ब) बाह्य रुग्ण	"	६४	३८	१७६	२४८	२४४	२९२	४०१
७	७) जन्माचा दर	दर हजारी उ.ना.	उ.ना.	२१.७०	उ.ना.	१३.३२	१२.७९	उ.ना.	उ.ना.
८	८) मृत्यूचा दर	"	उ.ना.	८.०	उ.ना.	२.९७	३.४४	उ.ना.	उ.ना.
११	११) परिवहन आणि दूणावळण								
१	१) रस्त्यांची लांबी - बिगर नगर पालिका रस्ते	कि.मी.	४००	१८११	५२३२	७०९२	७२०४	७३०४	७५४५
२	२) १०० चौ.कि.मी.मागे रस्त्यांची लांबी (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे)	"	३८.७१	१७२.०१	५३.६३	६७.५२	६८.५९	६९.५४	७१.८४
३	३) एक लाख लोकांज्येमागे रस्त्यांची लांबी (१९६१, १९७१, १९८१ व १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे)	कि.मी.	३७.०५	१२९.५६	४०२.५१	४०५.४१	४१२.८१	३२३.४७	३२३.८०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
४०	सूचना रेल्वेमार्गाची लांबी	कि०मी	१८८८	१९८९	१९९०	१९९१	१९९२	१९९३	१९९४
५०	डाकघरांची संख्या	संख्या	२०१	२१०	२११	४४३	४५१	४५५	४५६
६०	तारघरांची संख्या	"	६	१८	२१	३४	३४	३४	३४
१२०	स्थानिक वृद्ध्या					१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३	१९९३-९४
	१० पंचायत समित्या	"	८	८	८	८	८	८	८
	२० ग्राम पंचायती	"	१०४८	१०४२	११२१	१२१७	१२१५	१२१७	१३०७
	३० नगर पालिका	संख्या	११	११	११	१३	१३	१३	१३
१३०	संकीर्ण								
	३०० लोक कन्यश्रिपे (सर्व प्रकारचे कार्य)	"	१६	१४९	१६९	२७९	२८९	२९५	३०६

टिप :- उ०नाः = उपलब्ध नाही.

आधार :- अर्था व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.